

Trossamfund

Inledning

Trossamfund – en översikt	125
--	-----

Författningar

Regeringsform (1974:152) – utdrag	128
--	-----

Trossamfund, lag (1998:1593)	129
---	-----

Registrering

Registrering av trossamfund, förordning (1999:731)	132
---	-----

KAMFS 2001:1 Avgift vid registrering av trossamfund	135
--	-----

Firmalag (1974:156)	100
----------------------------------	-----

Handelsregisterlag (1974:157)	111
--	-----

Handelsregisterförordning (1974:188)	116
---	-----

Identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl., lag (1974:174)	121
--	-----

Personuppgiftslag (1998:204)	75
---	----

Personuppgiftsförordning (1998:1191)	87
---	----

Avgifter och stöd

Särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m., lag (1965:269)	136
--	-----

Avgift till registrerat trossamfund, lag (1999:291)	140
--	-----

Avgift till registrerat trossamfund, förordning (1999:728)	142
---	-----

Stöd till trossamfund, lag (1999:932)	142
--	-----

Statsbidrag till trossamfund, förordning (1999:974)	143
--	-----

Instruktion för Nämnden för statligt stöd till trossamfund, förordning (2007:1192)	146
---	-----

Vigsel

Äktenskapsbalk (1987:230) – utdrag	148
---	-----

Rätt att förrätta vigsel inom trossamfund, lag (1993:305)	150
--	-----

Vigsel som förrättas av särskilt förordnad vigselförrättare, förordning (2009:263)	151
---	-----

Begravning

Begravningslag (1990:1144)	152
---	-----

Begravningsförordning (1990:1147)	166
--	-----

Behörig länsstyrelse i begravningsärenden, förordning (2012:358)	175
---	-----

Begravningsavgift, förordning (1999:729)	178
---	-----

KAMFS 2012:5 Taxa vid begravningsclearing 2013	179
---	-----

Forts. nästa sida

Trossam-
fund

<i>Författningar särskilt för Svenska kyrkan</i>	
Svenska kyrkan , lag (1998:1591)	181
Införande av lagen om Svenska kyrkan , lag (1998:1592)	183
Personal	
Svenska kyrkans personal vid relationsändringen mellan staten och Svenska kyrkan den 1 januari 2000 , lag (1999:289)	185
Egendom	
Lagfart i vissa fall för Svenska kyrkan m.m. , lag (2002:385)	186
Kulturminnen m.m. , lag (1988:950) – utdrag	187
Kulturminnen m.m. , förordning (1988:1188) – utdrag	190
Handlingars offentlighet	
Tryckfrihetsförordning (1949:105) – utdrag	190
Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) – utdrag	191
Arkivlag (1990:782)	192
Överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m. , lag (1999:288)	195
Överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring , förordning (1999:976)	197
Kyrkoordning	
Kyrkoordning för Svenska kyrkan	199
Kontaktuppgifter	
Adress- och kontaktuppgifter för Svenska kyrkan	358

Registrering av trossamfund

Kammarkollegiet är den myndighet som ansvarar för registret över trossamfund. Registreringen innebär att ett trossamfund kan uppträda i ett formellt och rättsligt hänseende som ett trossamfund. Ett registrerat trossamfund ges bl.a. skydd för sitt namn och ska efter regeringens beslut kunna få hjälp av staten med att beräkna och ta in avgifter från sina medlemmar.

Från och med den 1 januari 2007 registrerar Bolagsverket näringsdrivande trossamfund. Alla trossamfund ska dock även i fortsättningen vara registrerade hos Kammarkollegiet. Det är också Kammarkollegiet som tilldelar organisationsnummer för trossamfund.

Kammarkollegiet

Birger Jarls torg 14, Ridderholmen
Box 2218
103 15 Stockholm
Tel: 08-700 08 00
registratur@kammarkollegiet.se
www.kammarkollegiet.se

Bolagsverket

851 81 Sundsvall
Tel: 0771-670 670
bolagsverket@bolagsverket.se
www.bolagsverket.se

Trossamfund – en översikt

Svenska kyrkan och andra trossamfunds rättsliga ställning

Generella bestämmelser

Sedan den 1 januari 2000 är Svenska kyrkans relationer till staten förändrade. Svenska kyrkan är ett s.k. *registrerat trossamfund* enligt lagen (1998:1593) om trossamfund. Det registrerade trossamfundet är ett eget rättssubjekt i en ny associationsrättslig form, som får förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstolar och andra myndigheter.

Svenska kyrkans församlingar, samfälligheter och stift som tidigare var kyrkliga kommuner är numera enligt samma lag s.k. *registrerade organisatoriska delar* av trossamfundet. De kan var för sig förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstolar och andra myndigheter. De är alltså självständiga rättssubjekt inom trossamfundet Svenska kyrkan. För närvarande finns i Svenska kyrkan tretton stift och ca 770 ekonomiska enheter (samfälligheter eller församlingar med egen ekonomi). Det finns drygt 1.400 församlingar.

Lagen om trossamfund ger möjlighet även för andra trossamfund att, om de så vill, gå in under denna nya associationsform och bli registrerade trossamfund. Förutsättningen är att de utgör en gemenskap för religiös verksamhet i vilken det ingår att anordna gudstjänst, att de har stadgar och styrelse och i övrigt svarar upp mot de krav som ställs i lagen. Bland annat måste trossamfundet registrera sig hos Kammarkollegiet. Om det finns organisatoriska delar, måste också dessa registreras. Registreringen omfattar trossamfundets namn, stadgar samt uppgift om en kontaktperson som är behörig att företräda Svenska kyrkan. Ett trossamfund och dess organisatoriska delar som har registrerat sig enligt lagen får ett skydd för sina namn. Vidare kan trossamfundet få hjälp av staten med uppbörd av sina medlemsavgifter. Svenska kyrkan, som genom regleringen i lagen direkt är ett registrerat trossamfund, har också en i lagen reglerad rätt till sådan uppbördshjälp medan andra trossamfund kan beviljas sådan hjälp efter beslut av regeringen. Närmare bestämmelser om uppbördshjälpen finns i lagen (1999:291) om avgift till trossamfund. Av den framgår att uppbördshjälpen följer den allmänna skatteuppbörden och att skatteförordningslagen (2011:1244) gäller även för trossamfundens medlemsavgifter.

Trossamfund

Svenska kyrkans organisation

Det finns också en särskild lag som bara gäller Svenska kyrkan, lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan. Där anges de grundläggande bestämmelserna om Svenska kyrkan. Förutom bestämmelser om kyrkans identitet som trossamfund finns här också reglerat grunderna för den organisatoriska uppbyggnaden, bestämmelser om kyrkoavgift och kyrklig egendom, om en offentlighetsprincip samt om kyrkans arkiv. Både lagen om trossamfund och lagen om Svenska kyrkan är stiftade med utgångspunkt i en ny bestämmelse, 8 kap. 6 §, i regeringsformen. Av den framgår att lagarna har ett särskilt skydd genom att de bara kan ändras på samma sätt som riksdagsordningen.

I lagen om Svenska kyrkan sägs att Svenska kyrkan *framträder* som församlingar och stift men att kyrkan också har "nationella organ". De nationella organen är de som också företräder trossamfundet Svenska kyrkan rättsligt. Det högsta beslutande organet, *Kyrkomötet*, anges i lagen. Kyrkomötet får dock inte besluta i sådana *enskilda* frågor som är en församlings eller ett stifts uppgift att besluta i.

Det är Kyrkomötet som har beslutat *kyrkoordningen för Svenska kyrkan*, dvs. de stadgar som gäller för Svenska kyrkan. Kyrkoordningens bestämmelser är bindande för församlingarna, samfälligheterna och stiftet. Förtroendevalda, anställda och andra medarbetare i kyrkans verksamhet förutsätts vara lojala med kyrkoordningen. Några egentliga sanktioner för att upprätthålla kyrkoordningens efterlevnad finns dock inte. Däremot finns inom Svenska kyrkan ett system för överprövning av beslut som har ersatt den tidigare möjligheten att överklaga beslut hos förvaltningsdomstol. Beslut som har fattats

på lokal nivå kan i vissa fall överklagas till domkapitlet i respektive stift och ytterst överprövas av *Svenska kyrkans överklagandenämnd*. Överklagandenämnden är också det organ som enligt lagen om Svenska kyrkan ska finnas för att ytterst överpröva beslut som rör utlämnande av handlingar. Dess ordförande är ordinarie domare. Vidare finns en möjlighet att få ett beslut prövat ur formell synvinkel som kallas *beslutsprövning*. Även i beslutsprövningsärenden är domkapitlet första instans och överklagandenämnden högsta instans. Beslutsprövningen är avsedd att motsvara den laglighetsprövning som tidigare kunde ske av de kyrkokommunala besluten hos förvaltningsdomstolarna. Överklagandenämnden publicerar sina beslut på internet (www.svenskakyrkan.se/overklagandenamnden).

Kyrkomötets verkställande organ är *Kyrkostyrelsen*, som alltså utgör styrelse för det registrerade trossamfundet. Den består av ärkebiskopen som självskrivnen ordförande och ytterligare 14 ledamöter som väljs av Kyrkomötet. Kyrkostyrelsen får enligt kyrkoordningen besluta om närmare bestämmelser på vissa områden.

Kyrkoordningen, ändringar i den samt Kyrkostyrelsens närmare bestämmelser publiceras i en årsvis numrerad serie som kallas *Svenska kyrkans bestämmelser*. Fr.o.m. den 1 januari 2004 utfärdas bestämmelserna enbart på webben och finns tillgängliga via Svenska kyrkans hemsida. I kyrkoordningen finns 58 kapitel och drygt 800 paragrafer och mycket rör sådant som tidigare var reglerat i kyrkolagen och i kyrkliga kungörelser. Här finns också närmare reglerat vad som skall gälla i fråga om den kyrkliga offentlighetsprincipen, om arkiven, om upphandling och den tidigare nämnda överprövningen av beslut.

Svenska kyrkans egendom

I samband med relationsändringen reglerades i lagen (1998:1592) om införande av lagen om Svenska kyrkan bl.a. vad som skulle hända med den kyrkliga egendomen efter de ändrade relationerna. Den s.k. kyrkofonden överfördes genom lagen med äganderätt till trossamfundet Svenska kyrkan att användas för kyrkliga ändamål, medan församlingarna fick äganderätten till kyrkobyggnaderna. Kyrkofonden anges inte längre i kyrkoordningen som en separat förmögenhetsmassa utan ingår i det som är den nationella nivåns kapital. I nyss nämnda lag finns också bestämmelser om de s.k. prästlönetillgångarna, dvs. prästlönefonder och prästlönefastigheter som enligt 41 kap. kyrkolagen skulle förvaltas av de statliga egendomsnämnderna. Dessa tillgångar är nu en stiftelsesliknande egendomsmassa som enligt lagen om införande av lagen om Svenska kyrkan skall förvaltas som självständiga förmögenheter av trossamfundet Svenska kyrkan. Genom kyrkoordningen har Kyrkomötet delegerat förvaltningen till stiftet och stiftet har i sin tur utsett nya egendomsnämnder att sköta förvaltningen. Prästlönetillgångarna var skattebefriade enligt en särskild lag, lagen (1999:290) om skattefrihet för prästlönetillgångar vid 2001–2010 års taxeringar. För tiden därefter är frågan oreglerad.

I kyrkoordningens elfte avdelning finns samlat bestämmelser om ekonomi och egendom i Svenska kyrkan. Där finns också vissa bestämmelser om revision för församlingarna och samfälligheterna, för stiftet och för den nationella nivån. Vidare hänvisas i kyrkoordningen till de föreskrifter om revision som finns i lag. Sedan år 2001 gäller revisionslagen (1999:1079), bokföringslagen (1999:1078) och årsredovisningslagen (1995:1554) även för registrerade trossamfund och deras organisatoriska delar.

Redovisning

Svenska kyrkan har i viss mån anpassade regler även beträffande redovisningen. Utöver vad som stadgas i årsredovisnings- och bokföringslagarna skall Svenska kyrkans församlingar och samfälligheter följa de regler som finns i kyrkoordningens 47 kap. samt Svenska kyrkans redovisningskommittés (KRED) rekommendationer. Dessutom rekommenderas att Svenska kyrkans arbetsgivarorganisations (tidigare Församlingsförbundet) modell för särredovisning av begravningsverksamhetens intäkter och kostnader tillämpas.

Begravningsverksamhet

Svenska kyrkans församlingar och samfälligheter har på uppdrag av staten ansvaret för begravningsverksamheten, även för dem som inte tillhör Svenska kyrkan. Vad som avses med begravningsverksamhet regleras närmare i begravningslagen (1990:1144). Regeringen har dock beslutat att för Stockholms och Tranås kommuner skall i stället respektive kommun vara huvudman. För denna verksamhet har huvudmännen rätt att ta ut en begravningsavgift av den som är folkbokförd i Sverige. Begravningsavgiften för den som tillhör Svenska kyrkan ingår i kyrkoavgiften. Begravningsavgifterna för dem som inte tillhör Svenska kyrkan skall på förslag av församlingen eller samfälligheten fastställas av Kammarkollegiet. Från och med den 1 januari 2013 sker dock en lagändring som innebär att begravningsavgiften kommer att separeras från kyrkoavgiften. Dessutom kommer Kammarkollegiet att fastställa begravningsavgifterna för alla, både för dem som tillhör Svenska kyrkan och för dem som inte tillhör Svenska kyrkan. Församlingarna och samfälligheterna är också enligt begravningslagen skyldiga att säredovisa begravningsverksamhetens intäkter och kostnader. För detta ändamål används inom Svenska kyrkan den tidigare nämnda modellen som har arbetats fram av Svenska kyrkans församlingsförbund. Modellen har under år 2008 uppdaterats i samarbete med Svenska kyrkan och KRED. Även begravningsavgifterna tas upp via den statliga skatteuppbörden.

Trossamfund

Kulturminnen

Svenska kyrkan har i egenskap av ägare ansvar för vården av de kyrkliga kulturminnena, bl.a. kyrkobyggnader, kyrkliga inventarier och begravningsplatser. För de kulturhistoriskt motiverade kostnader som detta medför får Svenska kyrkan kyrkoantikvarisk ersättning av staten. Detta regleras närmare i kulturminneslagen (1988:950). För begravningsverksamheten liksom när det gäller fördelning och användning av den kyrkoantikvariska ersättningen gäller samma regler som för myndigheter, t.ex. i fråga om handläggning av ärenden enligt förvaltningslagen (1986:223) samt hantering av handlingar enligt offentlighetsprincipen och vid arkivering.

Rättschef Maria Lundqvist Norling
Kyrkokansliet i Uppsala

UTDRAG

Regeringsform (1974:152)

8 kap. Lagar och andra föreskrifter (2 §)

Föreskrifter som meddelas genom lag

2 § Föreskrifter ska meddelas genom lag om de avser

1. enskildas personliga ställning och deras personliga och ekonomiska förhållanden inbördes,
2. förhållandet mellan enskilda och det allmänna under förutsättning att föreskrifterna gäller skyldigheter för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden,
3. grunderna för kommunernas organisation och verksamhetsformer och för den kommunala beskattningen samt kommunernas befogenheter i övrigt och deras åligganden,
4. trossamfund och grunderna för Svenska kyrkan som trossamfund,
5. rådgivande folkomröstning i hela riket och förfarandet vid folkomröstning i en grundlagsfråga, eller
6. val till Europaparlamentet.

Även av andra bestämmelser i denna regeringsform och av annan grundlag följer att föreskrifter av visst innehåll ska meddelas genom lag. *Lag (2010:1408)*

12 kap. Förvaltningen (4 §)

Överlämnande av förvaltningsuppgifter

4 § Förvaltningsuppgifter kan överlämnas åt kommuner.

Förvaltningsuppgifter kan även överlämnas åt andra juridiska personer och enskilda individer. Innefattar uppgiften myndighetsutövning, får ett överlämnande göras endast med stöd av lag. *Lag (2010:1408)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2010:1408

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.
2. För tiden längst fram till och med den 31 december 2015 behåller äldre föreskrifter, som innebär betydande intrång i den personliga integriteten, sin giltighet utan hinder av 2 kap. 6 § andra stycket. Sådana föreskrifter får fram till dess ändras även om ändringen innebär att intrånget består.
3. Utan hinder av 2 kap. 12 § behåller äldre föreskrifter, som innebär särbehandling på grund av sexuell läggning, sin giltighet tills vidare. Sådana föreskrifter får ändras även om ändringen innebär fortsatt särbehandling.
4. Utan hinder av 11 kap. 3 § behåller äldre föreskrifter om fördelning av dömande uppgifter mellan domare sin giltighet tills vidare.
5. Äldre föreskrifter och bemyndiganden gäller fortfarande utan hinder av att de inte har tillkommit i den ordning som anges i regeringsformen i dess nya lydelse.
6. Om det i en lag eller annan författning hänvisas till en föreskrift som har ersatts genom en bestämmelse i regeringsformen i dess nya lydelse, tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

Lag (1998:1593) om trossamfund

(senast ändrad genom SFS 2009:1236)

Allmänna bestämmelser om trossamfund

1 § Bestämmelser om religionsfrihet finns i regeringsformen och den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

2 § Med trossamfund avses i denna lag en gemenskap för religiös verksamhet, i vilken det ingår att anordna gudstjänst.

3 § Ingen är skyldig att tillhöra något trossamfund. Ett avtal eller löfte som strider mot denna bestämmelse är ogiltigt.

4 § Barn som har fyllt 12 år kan inte inträda i eller utträda ur ett trossamfund utan eget samtycke.

Registrerat trossamfund

5 § Med registrerat trossamfund avses

1. Svenska kyrkan, och
2. trossamfund som har registrerats enligt denna lag.

6 § Bestämmelser om grunderna för Svenska kyrkan som trossamfund finns i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan.

Bestämmelserna i 7–12 §§, 13 § första–tredje stycket och 17 § gäller inte för Svenska kyrkan.

Registrering

7 § Ett trossamfund skall på egen begäran registreras av den myndighet som regeringen bestämmer, om trossamfundet har

1. stadgar där det finns bestämmelser om trossamfundets ändamål och om hur det fattas beslut i trossamfundets angelägenheter, och
2. en styrelse eller motsvarande organ.

Ett trossamfund får registreras bara om dess namn är ägnat att särskilja trossamfundets verksamhet från andras. Bestämmelserna i 10 § firmalagen (1974:156) om hinder mot registrering av firma skall också tillämpas i fråga om trossamfunds namn.

Aktiebolag, ekonomiska föreningar eller stiftelser får inte registreras enligt denna lag.

8 § Registreringen ska omfatta

1. trossamfundets namn och postadress,
2. trossamfundets stadgar,
3. en kontaktperson som är behörig att företräda trossamfundet i frågor om registrering samt kontaktpersonens namn, postadress och personnummer eller samordningsnummer eller, om sådana nummer saknas, födelsedatum.

Ändringar i något av dessa förhållanden ska genast anmälas för registrering.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter i registreringsärenden enligt denna lag. *Lag (2009:1236)*

9 § Ett trossamfund som har registrerats enligt 7 § får förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstol och andra myndigheter.

Trossamfundets rättsliga ställning enligt första stycket upphör när likvidation har avslutats enligt 11 §, när avregistrering sker enligt 12 § och, om trossamfundet har försatts i konkurs, när konkursen avslutas utan överskott.

10 § Ansvaret för de skyldigheter som har uppkommit för trossamfundet före registreringen övergår på det registrerade trossamfundet genom registreringsbeslutet, om trossamfundet har utgjort en ideell förening. Genom registreringen övergår även trossamfundets rättigheter till det registrerade trossamfundet.

11 § Registreringsmyndigheten skall besluta att trossamfundet skall träda i likvidation om

1. de krav som gäller för registrering enligt 7 § första stycket inte längre är uppfyllda,
2. likvidationsskyldighet föreligger enligt stadgarna, eller
3. samfundet har försatts i konkurs som har avslutats med överskott.

Likvidator förordnas av registreringsmyndigheten. Beslut om likvidation och förordnande av likvidator skall registreras. För likvidation gäller i övrigt 11 kap. 9–11 och 13 §§, 15 § tredje stycket samt 16 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Likvidationen är avslutad när likvidatorerna har avgett slutredovisning. Detta förhållande skall genast anmälas för registrering.

12 § Ett trossamfund som uppfyller kraven i 7 § första stycket kan på egen begäran avregistreras av registreringsmyndigheten utan föregående likvidation.

Registreringsmyndigheten får också avregistrera ett trossamfund om det, trots påminnelse, inte betalar registerhållningsavgiften. Påminnelsen ska ha innehållit en upplysning om att trossamfundet kan komma att avregistreras.

Vid avregistrering övergår trossamfundet i en ideell förening, som övertar trossamfundets rättigheter och skyldigheter. *Lag (2009:1236)*

Organisatoriska delar

13 § Självständiga organisatoriska delar av ett trossamfund som har registrerats enligt denna lag får också registreras, om de uppfyller kraven i 7 §. För registrerade organisatoriska delar gäller bestämmelserna i 8 §, 9 § andra stycket och 10–12 §§.

Organisatoriska delar som har registrerats enligt denna lag får var för sig förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstol och andra myndigheter.

Förlorar trossamfundet sin rättsliga ställning enligt 9 § andra stycket och begär dess organisatoriska delar inte avregistrering enligt 12 § inom en månad därefter eller avslås en sådan begäran, skall registreringsmyndigheten besluta att de organisatoriska delarna skall träda i likvidation.

Svenska kyrkans församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift är registrerade organisatoriska delar av Svenska kyrkan.

Registrerade trossamfunds namn

14 § Ett registrerat trossamfunds namn eller en benämning som är förväxlingsbar med detta namn får inte utan tillstånd offentligen användas av någon annan annat än som benämning på trossamfundet i fråga.

Vid överträdelse av första stycket tillämpas 15 och 18–20 §§ firmalagen (1974:156). Härvid skall vad som sägs om firmaintrång gälla intrång i trossamfundets namn. I fråga om registrerade trossamfunds namn skall även 16 § firmalagen tillämpas.

Första och andra styckena gäller också för registrerade organisatoriska delars namn.

Registrerade trossamfunds förhållande till tredje man

15 § För ett registrerat trossamfunds skyldigheter i förhållande till tredje man svarar endast trossamfundets tillgångar.

För skyldigheter i förhållande till tredje man som ett trossamfunds registrerade organisatoriska delar har ådragit sig svarar endast den organisatoriska delens tillgångar.

Statlig hjälp med avgifter till registrerade trossamfund

16 § Svenska kyrkan har rätt till hjälp av staten med bestämmande, debitering och redovisning av avgifter från dem som tillhör Svenska kyrkan samt med att ta in avgifterna. Även andra registrerade trossamfund kan beviljas sådan hjälp. Bestämmelser om förfarandet meddelas i särskild lag.

Regeringen beslutar att ett annat registrerat trossamfund än Svenska kyrkan skall få sådan hjälp. Regeringen får besluta att ett trossamfund som har beviljats hjälp inte längre skall få det.

Hjälpen får lämnas endast till ett trossamfund som

1. bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på, och
2. är stabilt och har egen livskraft. *Lag (1999:956)*

Överklagande

17 § Beslut av registreringsmyndigheten får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag när det gäller

1. beslut att avskriva en ansökan om registrering eller att vägra registrering enligt 7 eller 13 §,
2. beslut i frågor om avregistrering enligt 12 §, och
3. beslut enligt 11 § eller 13 § tredje stycket.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. *Lag (2009:1236)*

Propositioner

SFS 1998:1593

SFS 1999:956

SFS 2009:1236

Prop. 1997/98:116

Prop. 1998/99:124

Prop. 2009/10:6

Trossam-
fund

Förordning (1999:731) om registrering av trossamfund

(senast ändrad genom SFS 2010:432)

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om sådan registrering av trossamfund som avses i lagen (1998:1593) om trossamfund och i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan.

2 § Kammarkollegiet skall avgöra frågor om registrering av trossamfund och ansvara för registret över trossamfund.

3 § En ansökan eller anmälan som avses i denna förordning skall göras skriftligen hos Kammarkollegiet.

Ansökan om registrering eller avregistrering av ett trossamfund enligt 7 och 12 §§ lagen (1998:1593) om trossamfund skall undertecknas av samtliga personer som ingår i samfundets styrelse eller motsvarande organ. Anmälan om ändring av registrerade uppgifter skall undertecknas av en styrelseledamot eller en annan person som annars är behörig att företräda trossamfundet. Anmälan som görs av ett registrerat trossamfund i likvidation skall undertecknas av alla likvidatorerna.

Kopior av handlingar som ges in enligt denna förordning skall vara bestyrkta.

Registrering av ett trossamfund

4 § En ansökan om registrering av ett trossamfund enligt 7 § lagen (1998:1593) om trossamfund ska ange

1. trossamfundets namn och postadress,
2. namn, postadress och personnummer eller samordningsnummer eller, om sådana nummer saknas, födelsedatum för en kontaktperson som är behörig att företräda trossamfundet i frågor om registrering, och
3. hur trossamfundets namn tecknas. *Förordning (2010:432)*

5 § Till en ansökan skall följande handlingar fogas:

1. två kopior av trossamfundets stadgar eller liknande grunddokument,
2. en kopia av protokoll eller annan handling som visar att trossamfundet har antagit stadgarna eller grunddokumentet,
3. en kopia av protokoll eller annan handling som visar vilka som har valts att ingå i styrelsen eller motsvarande organ och vilka som annars är behöriga att företräda trossamfundet,
4. en kopia av protokoll eller annan handling som visar hur trossamfundets namn tecknas, samt
5. en kopia av protokoll eller annan handling som visar att trossamfundet i behörig ordning beslutat att ansöka om registrering.

Till en anmälan om ändring av lämnade uppgifter skall fogas handlingar enligt första stycket 1–4 som styrker den ändrade uppgiften. En anmälan om ändring skall även innehålla uppgift om organisationsnummer för trossamfundet eller den organisatoriska del som berörs av ändringen. *Förordning (2000:214)*

Likvidation

6 § Registrering av likvidationsbeslut och förordnande av likvidatorer skall ange

1. dagen när likvidationen skall inträda, om beslutet inte har omedelbar verkan,
2. fullständigt namn, personnummer och postadress för likvidatorer och deras ersättare,
3. hur trossamfundets namn tecknas under likvidationen.

Likvidatorerna skall till Kammarkollegiet ge in en handling på vilken varje likvidator och ersättare för likvidator har skrivit sin av två vittnen styrkta namnteckning.

7 § Till en anmälan för registrering enligt 11 § tredje stycket lagen (1998:1593) om trossamfund att likvidatorerna har lagt fram slutredovisning skall det fogas ett bevis om dagen för utfärdande av kallelsen på okända borgenärer.

8 § Vid anmälan för registrering att likvidationen skall fortsätta skall 4 § första stycket samt 5 § första stycket 3 tillämpas.

Avregistrering

9 § Till en anmälan om avregistrering av ett trossamfund enligt 12 § första stycket lagen (1998:1593) om trossamfund ska det fogas en kopia av protokoll som visar att trossamfundet har beslutat att ansöka om avregistrering. *Förordning (2010:432)*

Registrering av organisatoriska delar av ett trossamfund

10 § Vid registrering, ändring av registrerade uppgifter eller avregistrering av organisatoriska delar av ett registrerat trossamfund enligt 13 § första–tredje stycket lagen (1998:1593) om trossamfund skall 3–9 §§ tillämpas.

En ansökan om registrering av en självständig organisatorisk del av ett trossamfund skall innehålla uppgift om trossamfundets namn, adress och organisationsnummer. Uppgifter eller handlingar som getts in vid registreringen av trossamfundet behöver inte ges in på nytt vid registrering av den organisatoriska delen.

Trossamfund

Registrering av uppgifter om Svenska kyrkan

11 § Uppgifter som lämnas enligt 14 § första stycket lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan samt anmälningar om ändring av sådana uppgifter skall lämnas skriftligen till Kammarkollegiet. Av uppgifterna skall framgå hur Svenska kyrkans och dess organisatoriska delars namn tecknas.

Uppgifter som lämnas skall vara undertecknade av samtliga personer som ingår i styrelsen för Svenska kyrkan. En anmälan om ändring av en uppgift skall undertecknas av en styrelseledamot eller en annan person som är behörig att företräda Svenska kyrkan.

Förordning (2000:214)

12 § Till uppgifter som lämnas för registrering skall fogas handlingar enligt 5 § första stycket 1–4. Till en anmälan om ändring av lämnade uppgifter skall fogas handlingar som styrker den ändrade uppgiften. En anmälan om ändring skall även innehålla uppgift om organisationsnummer för trossamfundet eller den organisatoriska del som berörs av ändringen. *Förordning (2000:214)*

13 § Uppgifter som Svenska kyrkan lämnar om den territoriella indelningen i församlingar och om ändringar i denna indelning ska Kammarkollegiet utan dröjsmål lämna till Skatteverket, Riksarkivet, Domstolsverket, Lantmäteriet och den registeransvariga kommunala lantmäterimyndighet som berörs av en ändring. *Förordning (2010:432)*

Registret över trossamfund

14 § Registret över trossamfund får användas för handläggning av registreringsärenden och för framställning av registerutdrag.

Registret får innehålla de uppgifter som framgår av lagen (1998:1593) om trossamfund och 14 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan.

Registret får föras med hjälp av automatiserad behandling av personuppgifter.

Förordning (2010:432)

15 § Vid varje anteckning i registret skall Kammarkollegiet ange datum då den ansökan eller anmälan som anteckningen grundar sig på kom in samt datum för anteckningen.

16 § När ett trossamfund registreras, skall det ena exemplaret av stadgarna eller annat grunddokument föras med ett bevis om registreringen och återställas till trossamfundet.

När en ändring av ett trossamfunds grunddokument registreras, skall det ena exemplaret av dokumentet i dess nya lydelse föras med ett bevis om registreringen och återställas till trossamfundet.

16 a § Kammarkollegiet ska utan dröjsmål underrätta Bolagsverket om beslut enligt 11 § första stycket, 12 § eller 13 § tredje stycket lagen (1998:1593) om trossamfund.

Förordning (2008:110)

Avgifter

17 § Kammarkollegiet skall ta ut avgifter för registrering enligt denna förordning.

Avgifterna skall grundas på kostnaderna för tjänsterna och beräknas så att full kostnadstäckning uppnås i verksamheten. Kammarkollegiet skall meddela de föreskrifter om avgifterna som behövs. Av föreskrifterna skall de närmare grunderna för avgiftsberäkningen framgå.

KAMMARKOLLEGIETS FÖRESKRIFTER

KAMFS 2001:1 Avgift vid registrering av trossamfund

1 § Den avgift som Kammarkollegiet skall ta ut för registrering av trossamfund och organisatorisk del av trossamfund grundas på kollegiets kostnader för registerhållningen. Avgiften innefattar alla registreringsåtgärder som följer av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan och lagen (1998:1593) om trossamfund. Avgiften uppgår till 500 kronor per enhet och år.

2 § Skyldighet att erlägga hel årsavgift gäller dels för det år anmälan eller ansökan om registrering sker, dels för efterföljande år om enheten är registrerad den 1 januari det året.

3 § Avgiften skall första gången erläggas i samband med att anmälan eller ansökan om registrering ges in till Kammarkollegiet. För efterföljande år fakturerar kollegiet avgiften. Om inte annat har överenskommits, faktureras trossamfundet för den sammanlagda avgiften för såväl samfundet som dess organisatoriska delar.

Beträffande de trossamfund och organisatoriska delar av trossamfund som registrerats under år 2000 och för vilka avgift inte erlagts i samband med anmälan eller ansökan skall avgiften erläggas efter fakturering senast den 1 augusti 2000.

Trossam-
fund

Lag (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.

(senast ändrad genom SFS 2012:134)

1 § Skattesatsen för kommuns uttag av kommunal inkomstskatt och landstings uttag av landstingsskatt samt avgiftssatsen för uttag av begravningsavgift enligt 9 kap. begravningslagen (1990:1144) ska bestämmas i förhållande till de av Skatteverket beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna i beslutet om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförordnelagen (2011:1244) det år skatte- och avgiftssatserna ska fastställas. Motsvarande gäller vid bestämmande av avgiftssatsen för ett trossamfunds uttag av avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund.

Om enligt 8 kap. 9 § andra stycket kommunallagen (1991:900) någon annan skatte- eller avgiftssats slutligt fastställts än den som har bestämts tidigare, ska den nya skatte- eller avgiftssatsen om möjligt bestämmas med hänsyn till de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna i beslutet om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförordnelagen det år skatte- eller avgiftssatsen ska fastställas. *Lag (2011:1300)*

2 § har upphävts genom lag (1979:1161).

3 § Skatteverket ska senast den 8 mars till kommuner och landsting redovisa den skatt för det föregående året som tillkommer kommunen eller landstinget. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om sådan redovisning.

Skatteverket ska senast den 10 september varje år lämna kommuner och landsting uppgift om den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten som avses i 1 § första stycket.

Skatteverket ska i fråga om avgifter till trossamfund lämna redovisning och uppgifter motsvarande dem som anges i första och andra styckena till Svenska kyrkan och andra registrerade trossamfund, som enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund har beviljats statlig hjälp med att ta in avgifterna. Skatteverket ska lämna motsvarande redovisning och uppgifter i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144) till den församling, kyrkliga samfällighet eller kommun som är huvudsman för begravningsverksamheten.

Skatteverket ska till kommuner lämna motsvarande redovisning som anges i första stycket i fråga om fastighetsavgiftsmedel. Senast samma dag ska Skatteverket till kommuner också lämna uppgift om de sammanlagda fastighetsavgifterna i kommunen enligt Skatteverkets senaste beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförordnelagen (2011:1244). *Lag (2011:1300)*

3 a § När en kommun eller ett landsting har fastställt budgeten, skall kommunstyrelsen respektive landstingsstyrelsen genast underrätta Skatteverket om den skattesats som har bestämts för det följande året.

Om skattesatsen inte har fastställts före oktober månads utgång, skall styrelsen genast underrätta Skatteverket om styrelsens förslag till skattesats. Har någon annan skattesats än den föreslagna fastställts, skall styrelsen genast underrätta Skatteverket om den fastställda skattesatsen. Om budgeten inte har fastställts före november månads utgång, skall, så snart skattesatsen för den preliminära skatten har fastställts, Skatteverket underrättas om skattesatsen.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller även underrättelse om avgiftssats enligt begravningslagen (1990:1144). *Lag (2003:679)*

3 b § har upphävts genom lag (1999:298).

4 § Det som sägs i denna paragraf om kommun och kommunalskatteomedel tillämpas också i fråga om landsting och landstingsskatteomedel samt kommuns begravningsavgiftsmedel. I fråga om slutavräkning av begravningsavgiftsmedel gäller dock i stället bestämmelserna i sjätte stycket.

En kommun har rätt att under visst år (beskattningsåret) av staten uppbära preliminära kommunalskattemedel med ett belopp som motsvarar produkten av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna i kommunen enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförordningen (2011:1244) i fråga om kommunal inkomstskatt (skatteunderlaget) året före beskattningsåret, den skattesats som har beslutats för beskattningsåret och de uppräkningsfaktorer enligt tredje stycket som har fastställts senast i september året före beskattningsåret. En kommun har också rätt att under visst år (avgiftsåret) av staten uppbära fastighetsavgiftsmedel med belopp som motsvarar vad kommunen haft rätt att uppbära i sådana medel närmast föregående år med justering för skillnaden mellan de sammanlagda fastighetsavgifterna i kommunen enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförordningen året före avgiftsåret och motsvarande summa andra året före avgiftsåret.

Senast i september varje år ska regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, fastställa två uppräkningsfaktorer som ska svara mot den uppskattade procentuella förändringen av skatteunderlaget i riket. Den ena ska avse förändringen mellan andra och första året före beskattningsåret. Den andra ska avse förändringen mellan året före beskattningsåret och beskattningsåret. Under år då riksdagsval hålls i september, får regeringen dock ändra redan fastställda uppräkningsfaktorer. Detta ska ske senast en vecka efter att regeringen avlämnat budgetpropositionen.

Innan Skatteverket betalar ut kommunalskattemedel och fastighetsavgiftsmedel till kommunerna ska avräkning och tillägg för bidrag göras enligt 19 § lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning och 6 § lagen (2008:342) om utjämning av kostnader för stöd och service till vissa funktionshindrade. Vidare ska avräkning göras enligt 62 kap. 10 § skatteförordningen. Det belopp som framkommer ska betalas ut med en tolfedel per månad den tredje vardagen räknat från den 17 i månaden, varvid dag som enligt 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid jämställs med allmän helgdag inte ska medräknas. Är kommunens fordran inte uträknad vid utbetalningstillfällena i månaderna januari och februari, ska utbetalningarna dessa månader grundas på samma belopp som utbetalningen i december månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får Skatteverket dock förordna att utbetalningen ska grundas på ett annat belopp. Om något av de belopp som utbetalningen i månaderna januari, februari och mars grundats på inte motsvarar en tolfedel av kommunens fordran, ska den jämkning som föranleds av detta ske i fråga om utbetalningen i april eller, om det är fråga om ett större belopp, fördelas på utbetalningarna i april, maj och juni månader.

En slutavräkning av kommunalskattemedlen ska ske när besluten om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförordningen under året efter beskattningsåret har fattats. Därvid ska en kommun som inte ingår i ett landsting behandlas som om den även utgjorde ett landsting. Produkten av skatteunderlaget enligt besluten om slutlig skatt och den skattesats som har beslutats för beskattningsåret utgör de slutliga kommunalskattemedlen. Om summan av dessa överstiger summan av de preliminära kommunalskattemedlen enligt andra stycket ska skillnaden betalas ut till kommunerna med ett enhetligt belopp per invånare den 1 november året före beskattningsåret. I motsatt fall ska skillnaden återbetalas av kommunerna med ett enhetligt belopp per invånare den 1 november året före beskattningsåret. Utbetalning eller återbetalning ska göras i januari andra året efter beskattningsåret.

En slutavräkning av kommunens begravningsavgiftsmedel ska ske när besluten om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförordningen under året efter beskattningsåret har fattats. Produkten av skatteunderlaget enligt besluten om slutlig skatt och den avgiftssats för begravningsavgiften som har beslutats för beskattningsåret utgör de slutliga begravningsavgiftsmedlen. Om dessa överstiger de preliminära begravningsavgiftsmedlen enligt andra stycket ska skillnaden betalas ut till kommunen. I motsatt fall ska skillnaden återbetalas av kommunen. Utbetalning eller återbetalning ska göras i januari andra året efter beskattningsåret. *Lag (2011:1300)*

Trossam-
fund

4 a § Ett registrerat trossamfund som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund är berättigat att under visst år (avgiftsåret) av staten uppbära avgift som avses i den lagen med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga i trossamfundet enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförordnelselagen (2011:1244) som fattades året före avgiftsåret, beräknat efter den eller de avgiftssatser som har bestämts för andra året före avgiftsåret.

Trossamfund som avses i första stycket är berättigat att under ett visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den eller de avgiftssatser som har beslutats för året och de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster, som enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförordnelselagen som fattades det föregående året i fråga om kommunal inkomstskatt, har påförts de avgiftsskyldiga. Förskottet avräknas mot de avgifter, som trossamfundet har rätt att uppbära av staten på grundval av besluten om slutlig skatt under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i nästföljande stycke utanordnas.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör trossamfundets fordran hos staten enligt denna paragraf ska Skatteverket under samma år utanordna till trossamfundet med en tolfedel per månad den tredje vardagen räknat från den 17 i månaden, varvid vardag som enligt 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid jämställs med allmän helgdag inte ska medräknas. År trossamfundets fordran inte uträknad vid utbetalningstillfällena i månaderna januari och februari, ska vid dessa tillfällen utbetalas samma belopp som har utbetalats i december månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får Skatteverket dock förordna att utbetalning ska ske med annat belopp. Om något av de belopp som utbetalades i månaderna januari och februari inte motsvarar en tolfedel av trossamfundets fordran, ska den jämkning som föranleds härav ske i fråga om det belopp, som utbetalas i mars månad.

Vad som har sagts om avgift till registrerat trossamfund tillämpas på motsvarande sätt i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144). Det som sägs om trossamfund ska dock i stället gälla den församling eller kyrkliga samfällighet som är huvudman för begravningsverksamheten. *Lag (2012:134)*

5 § Finner Skatteverket på grund av anmärkning eller eljest att av verket meddelat beslut enligt denna lag blivit uppenbart oriktigt till följd av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende, skall verket meddela beslut om rättelse. *Lag (2003:679)*

6 § Skatteverkets beslut enligt denna lag får överklagas hos regeringen. *Lag (2003:679)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2011:1300

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för 2013 och tidigare års taxeringar.
3. Vid beräkning av fastighetsavgiftsmedel för avgiftsåret 2015 ska Skatteverkets beslut enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:324) vid årlig taxering anses som beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförordnelselagen (2011:1244).
4. Sådant förskott som avses i 4 a § andra stycket för åren 2013 och 2014 avräknas med tillämpning av 4 a § andra stycket i dess nya lydelse.

2012:134

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Propositioner

<i>SFS 1965:269</i> Prop. 1965:43	<i>SFS 1972:142</i> Prop. 1972:60	<i>SFS 1973:437</i> Prop. 1973:49	<i>SFS 1973:1124</i> Prop. 1973:182
<i>SFS 1975:330</i> Prop. 1975:98	<i>SFS 1976:198</i> Prop. 1975/76:147	<i>SFS 1976:335</i> Prop. 1975/76:193	<i>SFS 1976:1086</i> Prop. 1976/77:45
<i>SFS 1977:191</i> Prop. 1975/76:187	<i>SFS 1977:282</i> Prop. 1976/77:64	<i>SFS 1977:1076</i> Prop. 1977/78:49	<i>SFS 1979:392</i> Prop. 1978/79:160
<i>SFS 1979:1161</i> Prop. 1979/80:58	<i>SFS 1981:557</i> Prop. 1980/81:150	<i>SFS 1982:1054</i> Prop. 1982/83:19	<i>SFS 1985:534</i> Prop. 1984/85:150
<i>SFS 1986:1315</i> Prop. 1986/87:47	<i>SFS 1987:564</i> Prop. 1986/87:100	<i>SFS 1988:190</i> Prop. 1987/88:67	<i>SFS 1988:493</i> Prop. 1987/88:100
<i>SFS 1990:353</i> Prop. 1989/90:74	<i>SFS 1991:511</i> Prop. 1990/91:153	<i>SFS 1991:1152</i> Prop. 1990/91:150	<i>SFS 1991:1678</i> Prop. 1991/92:17
<i>SFS 1991:1945</i> Prop. 1991/92:38	<i>SFS 1992:341</i> Prop. 1991/92:85	<i>SFS 1992:652</i> Prop. 1991/92:93	<i>SFS 1992:1583</i> Prop. 1992/93:36
<i>SFS 1992:1584</i> Prop. 1992/93:36	<i>SFS 1994:314</i> Prop. 1993/94:173	<i>SFS 1994:964</i> Prop. 1993/94:100	<i>SFS 1995:1519</i> Prop. 1995/96:64
<i>SFS 1996:743</i> Prop. 1995/96:150	<i>SFS 1997:514</i> Prop. 1996/97:100	<i>SFS 1997:1257</i> Prop. 1997/98:1	<i>SFS 1998:647</i> Prop. 1997/98:150
<i>SFS 1999:298</i> Prop. 1998/99:38	<i>SFS 1999:1238</i> Prop. 1998/1999:124	<i>SFS 2002:673</i> Prop. 2001/02:112	<i>SFS 2003:679</i> Prop. 2002/03:99
<i>SFS 2003:888</i> Prop. 2002/03:151	<i>SFS 2004:774</i> Prop. 2003/04:155	<i>SFS 2007:1414</i> Prop. 2007/08:27	<i>SFS 2008:343</i> Prop. 2007/08:88
<i>SFS 2011:1300</i> Prop. 2010/11:166	<i>SFS 2012:134</i> Prop. 2011/12:51		

Trossam-
fund

Lag (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund

(senast ändrad genom SFS 2012:135)

1 § Bestämmelser om statlig hjälp med bestämmande, debitering och redovisning av avgifter till Svenska kyrkan samt med att ta in avgifterna finns i 16 § lagen (1998:1593) om trossamfund. Bestämmelser om kyrkoavgift finns i 7 och 8 §§ lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan. *Lag (1999:957)*

2 § har upphävts genom lag (2012:135).

3 § Avgifter som tas in med statlig hjälp beräknas på grundval av den till kommunal inkomstskatt beskattningsbara förvärsinkomsten. *Lag (1999:957)*

4 § Bestämmelser om förfarandet vid uttag av avgifter finns i skatteförfarandelagen (2011:1244). *Lag (2011:1394)*

5 § Trossamfundet ska senast den 3 december varje år på medium för automatisk databehandling till Skatteverket lämna de uppgifter som behövs för att ta ut avgifterna.

Uppgifterna ska gälla för visst beskattningsår och får endast avse personer som den 1 november året före det beskattningsår för vilket avgiften ska tas in

1. är skyldiga att betala kyrkoavgift enligt 7 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan, eller
2. har eller anses ha samtyckt enligt 6 § denna lag till att betala avgift till trossamfundet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om hur uppgifterna ska lämnas. *Lag (2011:1394)*

6 § Andra registrerade trossamfund än Svenska kyrkan ska innan uppgifter enligt 5 § lämnas skaffa skriftligt samtycke från de personer vilkas avgifter ska tas in med statlig hjälp. Samtycket ska avse avgiftsskyldigheten till trossamfundet och att avgifterna tas in med statlig hjälp.

Om trossamfundets stadgar innehåller regler om skyldighet för medlemmarna att betala avgift till trossamfundet i den ordning som gäller för skatter och avgifter enligt skatteförfarandelagen (2011:1244), anses medlemmarna ha lämnat sådant samtycke som avses i första stycket. *Lag (2011:1394)*

7 § Den som utträtt ur trossamfundet eller på annan grund inte längre är betalningskyldig till trossamfundet skall genast få en skriftlig bekräftelse på detta från trossamfundet. *Lag (1999:957)*

8 § Om staten till följd av behandlingen av en uppgift som avses i 5 § betalar skadestånd till en person som är registrerad i beskattningsdatabasen enligt lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet skall det trossamfund som lämnat uppgiften ersätta staten i motsvarande utsträckning. *Lag (2003:726)*

9 § Bestämmelser om beräkning av avgiftssats och utbetalning av avgifterna till trossamfundet finns i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. *Lag (1999:957)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser*2011:1394*

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.
2. Lagen tillämpas första gången på avgifter som avser beskattningsår som börjar efter den 31 januari 2012.
3. Om ett trossamfunds stadgar innehåller regler om skyldighet för medlemmarna att betala avgift till trossamfundet i den ordning som gäller för skatter och avgifter enligt skattebetalningslagen (1997:483) ska stadgarna, vid tillämpning av denna lag, även anses innehålla regler om skyldighet för medlemmarna att betala avgift till trossamfundet i den ordning som gäller för skatter och avgifter enligt skatteförarandelagen (2011:1244).

2012:135

[Denna lag träder i kraft vid utgången av december 2012 och upphäver 2 §; red.anm.]

Propositioner*SFS 1999:291*

Prop. 1998/99:38

SFS 1999:957

Prop. 1998/99:124

SFS 2001:190

Prop. 2000/01:33

SFS 2003:726

Prop. 2002/03:99

SFS 2011:1394

Prop. 2010/11:166

SFS 2012:135

Prop. 2011/12:51

Trossam-
fund

Förordning (1999:728) om avgift till registrerat trossamfund

(senast ändrad genom SFS 2003:1007)

1 § Denna förordning gäller avgifter till registrerade trossamfund enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund.

2 § Skatteverket får meddela föreskrifter om hur de uppgifter som behövs för att bestämma, debitera, redovisa och ta in avgifter till registrerade trossamfund skall lämnas till verket. *Förordning (2003:1007)*

Lag (1999:932) om stöd till trossamfund

Tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om statens stöd till trossamfunden. Stöd kan lämnas som statsbidrag och som statlig hjälp med avgifter till registrerade trossamfund.

Mål för stödet

2 § Stödet skall bidra till att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva en aktiv och långsiktigt inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg.

Förutsättningar för statsbidrag

3 § Statsbidrag får lämnas endast till ett trossamfund som

1. bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på, och
2. är stabilt och har egen livskraft.

Beslut om statsbidrag

4 § Regeringen bestämmer vilka trossamfund som kan få statsbidrag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fördelning av statsbidrag.

Vid fördelning av statsbidrag skall det beaktas om trossamfundet får sådant stöd som avses i 5 §.

Statlig hjälp med avgifter till registrerade trossamfund

5 § Bestämmelser om statlig hjälp med bestämmande, debitering och redovisning av avgifter till Svenska kyrkan och andra registrerade trossamfund samt med att ta in avgifterna finns i 16 § lagen (1998:1593) om trossamfund och i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund.

Propositioner

SFS 1999:932

Prop. 1998/99:124

Förordning (1999:974) om statsbidrag till trossamfund

(senast ändrad genom SFS 2012:825)

Tillämpningsområde

1 § Denna förordning innehåller föreskrifter om sådant statsbidrag som avses i lagen (1999:932) om stöd till trossamfund.

Definitioner

2 § I förordningen avses med

- *trossamfund*: en sammanslutning för religiös verksamhet i vilken det ingår att anordna gudstjänst, eller en grupp av samverkande församlingar eller trossamfund (samverkansorgan),
- *församling*: en sammanslutning som bedriver lokal religiös verksamhet, i vilken det ingår att anordna gudstjänst,
- *betjäнад*: medlem eller registrerad deltagare i verksamhet som organiseras av trossamfund eller församling.

Trossamfund

Statsbidragsberättigade trossamfund

3 § Bidrag får lämnas till följande trossamfund, samverkansorgan och församlingar inom dessa:

1. Anglikanska kyrkan i Sverige,
2. Bibeltrogna Vänner,
3. Danska kyrkan i Sverige,
4. Estniska evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige,
5. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen,
6. Evangeliska Frikyrkan,
7. Frälsningsarmén,
8. Islamiska samarbetsrådet,
9. Isländska kyrkan i Sverige,
10. Judiska Centralrådet,
11. Lettiska evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige,
12. Mandeiska Sabeiska samfundet i Sverige,
13. Norska kyrkan i Sverige,
14. Ortodoxa och österländska kyrkors ekumeniska råd,
15. Pingströrelsen,
16. Romersk-Katolska kyrkan i Sverige,
17. Sjundedags Adventistsamfundet,
18. Svenska Alliansmissionen,
19. Sveriges Buddhistiska Samarbetsråd,
20. Trossamfundet Gemensam Framtid, och
21. Ungerska protestantiska kyrkan i Sverige. *Förordning (2012:825)*

4 § Bidrag får lämnas till teologisk utbildning som anordnas vid

1. Johannelunds teologiska högskola,
2. Korteboskolan – SAMs Missionsskola och Bibelinstitut,
3. Metodistkyrkans Nordiska Teologiska Seminarium,
4. Prästseminariet i Stockholms katolska stift,
5. Teologiska Högskolan, Stockholm, och
6. Örebro missionsskola.

Bidragsformer

5 § Bidrag till trossamfund lämnas i form av

1. organisationsbidrag,
2. verksamhetsbidrag, och
3. projektbidrag.

Organisationsbidrag

6 § Organisationsbidrag lämnas till trossamfund och församlingar för att de skall kunna bedriva en aktiv och långsiktigt inriktad religiös verksamhet.

Organisationsbidrag får lämnas till lokal och central verksamhet.

7 § Bidrag till lokal verksamhet får lämnas till församlingar för att de skall kunna hålla gudstjänster, ge själavård samt bedriva undervisning och omsorg.

8 § Bidrag till central verksamhet får inte överstiga en tiondel av de sammanlagda organisationsbidrag som under ett verksamhetsår beviljats trossamfundet.

9 § Om trossamfundet får statlig hjälp att bestämma, debitera, redovisa och ta in avgifter, skall de årliga kostnaderna för hjälpen räknas av från organisationsbidraget i förhållande till det antal betjänade som omfattas av hjälpen. Kostnaderna för att förbereda hjälpen skall också avräknas från organisationsbidraget det första året som trossamfundet får avgiftshjälp.

Verksamhetsbidrag

10 § Verksamhetsbidrag får lämnas till sådan teologisk utbildning som anges i 4 §.

11 § Verksamhetsbidrag får lämnas till andlig vård inom sjukvården.

Projektbidrag

12 § Projektbidrag får lämnas till församlingar som behöver bidraget för att kunna hålla lokaler för religiös verksamhet (lokalbidrag).

Lokalbidrag får lämnas för att

1. skaffa lokaler genom nybyggnad eller köp,
2. bygga om eller rusta upp församlingens lokaler, och
3. anpassa församlingens lokaler till handikappade.

Lokalbidrag får inte lämnas för lokaler för vilka statsbidrag betalas enligt förordningen (1996:1593) om bidrag till allmänna samlingslokaler.

13 § Lokalbidrag för att skaffa, bygga om eller rusta upp en eller flera lokaler för en församling får lämnas med högst trettio procent av de kostnader som kan anses skäliga för åtgärderna, dock högst en miljon kronor.

14 § Lokalbidrag för att anpassa en lokal till handikappade får lämnas med belopp som motsvarar kostnaden för åtgärden, dock högst 100.000 kronor.

15 § Projektbidrag får lämnas under högst tre år till ett trossamfund eller en församling som huvudsakligen betjänar till landet invandrade trosbekännare för att bygga upp en central eller lokal verksamhet.

16 § Projektbidrag får lämnas för utbildning och fortbildning av funktionärer i trossamfund som saknar egna utbildningsinstitutioner i Sverige.

Beslutande myndighet

17 § Frågor om statsbidrag enligt denna förordning prövas av Nämnden för statligt stöd till trossamfund.

Ansökan om statsbidrag görs hos nämnden. *Förordning (2008:41)*

18 § Nämnden får meddela närmare föreskrifter om förutsättningarna för bidrag enligt denna förordning. *Förordning (2008:41)*

Redovisning

19 § Ett trossamfund eller en församling som har tagit emot bidrag enligt denna förordning ska till nämnden lämna de redovisningshandlingar, verksamhetsberättelser och andra uppgifter som nämnden bestämmer. *Förordning (2008:41)*

20 § Nämnden får besluta att ett beviljat bidrag inte ska betalas ut, om det kan antas att bidraget har beviljats på grund av felaktiga uppgifter.

Nämnden får besluta att ett bidrag ska betalas tillbaka om,

1. det har beviljats på grund av felaktiga uppgifter,
2. det inte används för det ändamål det beviljats för, eller
3. trossamfundet eller församlingen inte lämnar sådana handlingar och andra uppgifter som avses i 19 §. *Förordning (2008:41)*

Överklagande

21 § I 22 a § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut än beslut enligt 20 § första stycket får dock inte överklagas. *Förordning (2008:41)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2012:825

| Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2013.

Trossam-
fund

Förordning (2007:1192) med instruktion för Nämnden för statligt stöd till trossamfund

(senast ändrad genom SFS 2009:753)

Uppgifter

1 § Nämnden för statligt stöd till trossamfund har till uppgift att pröva frågor om statsbidrag enligt lagen (1999:932) om stöd till trossamfund och förordningen (1999:974) om statsbidrag till trossamfund. Nämnden ska föra en fortlöpande dialog med bidragsberättigade trossamfund om förutsättningarna för stödet.

2 § Utöver de uppgifter som myndigheten har enligt 1 § ska den

1. handlägga frågor om trossamfundens roll i krisberedskapssamordning, och
2. ha kontakt med och samverka med andra myndigheter och organisationer i frågor som rör trossamfund.

2 a § Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Förordning (2009:753)

Ledning

3 § Myndigheten leds av en nämnd.

4 § Nämnden ska bestå av högst nio ledamöter. För varje ledamot finns en personlig ersättare.

Organisation

5 § Vid nämnden finns ett kansli som leds av en generalsekreterare.

Särskilda organ

6 § Vid nämnden finns ett råd för samråd mellan nämnden och trossamfunden i frågor som rör nämndens arbete. Rådet har till uppgift att

1. nominera ledamöter och ersättare till nämnden inom ramen för de principer som anges i 8 §,
2. behandla principiella frågor om bidrag och tillämpningsföreskrifter för olika bidrag, och
3. behandla övriga frågor inom nämndens verksamhetsområde som är av gemensamt intresse för de bidragsberättigade trossamfunden.

7 § Rådet består av representanter för de trossamfund och de samverkansorgan som anges i 3 § förordningen (1999:974) om statsbidrag till trossamfund. Varje trossamfund har en representant i rådet. Samverkansorganen Islamiska samarbetsrådet och Ortodoxa och österländska kyrkans ekumeniska råd har vardera två representanter i rådet. För varje representant ska det finnas en ersättare.

Ordföranden i nämnden ska vara ordförande i rådet.

Anställningar och uppdrag

8 § Ledamöter och ersättare i nämnden utses av regeringen efter nominering av rådet bland företrädare för de trossamfund och de samverkansorgan som anges i 3 § förordningen (1999:974) om statsbidrag till trossamfund. Av de nio ledamöterna nomineras en efter förslag av vardera Islamiska samarbetsrådet, Judiska Centralrådet, Ortodoxa och österländska kyrkans ekumeniska råd, Pingst – fria församlingar i samverkan, Romersk-Katolska kyrkan i Sverige och Svenska Missionskyrkan samt tre efter förslag av övriga trossamfund.

9 § Nämnden utser bland ledamöterna en vice ordförande för en bestämd tid.

10 § Rådets ledamöter och deras ersättare utses av de trossamfund och de samverkansorgan som ingår i rådet för en tid av två år.

Undantag från myndighetsförordningen

11 § Följande bestämmelse i myndighetsförordningen (2007:515) ska inte tillämpas på myndigheten:

- 29 § om ärendeförteckning.

UTDRAG

Äktenskapsbalk (1987:230)**Första avdelningen Allmänna bestämmelser****1 kap. Äktenskap**

1 § I denna balk finns bestämmelser om samlevnad i äktenskap.

De två som ingår äktenskap med varandra blir makar. *Lag (2009:253)*

2 § Makar skall visa varandra trohet och hänsyn. De skall gemensamt vårda hem och barn och i samråd verka för familjens bästa.

3 § Varje make råder över sin egendom och svarar för sina skulder.

4 § Makar skall fördela utgifter och sysslor mellan sig. De skall lämna varandra de upplysningar som behövs för att familjens ekonomiska förhållanden skall kunna bedömas.

5 § Äktenskap upplöses genom den ena makens död eller genom äktenskapskillnad.

Andra avdelningen Äktenskaps ingående och upplösning**2 kap. Äktenskapshinder**

1 § Den som är under 18 år får inte ingå äktenskap utan tillstånd av myndighet som anges i 15 kap. 1 §. Tillstånd får meddelas endast om det finns särskilda skäl. *Lag (2004:142)*

2 § har upphävts genom lag (1988:1254).

3 § Äktenskap får inte ingås mellan dem som är släkt med varandra i rätt upp- och nedstigande led eller är helsyskon.

Halvsyskon får inte ingå äktenskap med varandra utan tillstånd av myndighet som anges i 15 kap. 1 §.

Vid tillämpningen av första och andra styckena jämställs adoptivförhållande med släktskap. De som därvid anses som helsyskon får dock ingå äktenskap med varandra efter tillstånd av myndighet som anges i 15 kap. 1 §. *Lag (2004:763)*

4 § Den som är gift eller partner i ett registrerat partnerskap får inte ingå äktenskap.

Lag (1994:1118)

3 kap. Prövning av äktenskapshinder

1 § Innan ett äktenskap ingås ska det prövas om det finns något hinder mot äktenskapet. Denna prövning ska göras av Skatteverket.

De två som avser att ingå äktenskap ska gemensamt begära hindersprövningen hos Skatteverket. *Lag (2009:253)*

2 § Den som varken är eller skall vara folkbokförd här i landet skall vid hindersprövningen visa upp ett intyg av utländsk myndighet om sin behörighet att ingå äktenskapet, om ett sådant intyg kan anskaffas.

Om det fordras tillstånd till äktenskapet, skall bevis om tillståndet visas upp vid hindersprövningen. *Lag (1991:495)*

3 § De som begär hindersprövning ska skriftligen försäkra på heder och samvete att de inte är släkt med varandra i rätt upp- och nedstigande led eller helsyskon. Har de inte tillstånd till äktenskapet enligt 2 kap. 3 § andra stycket, ska deras försäkran också avse att de inte är halvsyskon.

De som begär hindersprövning ska på heder och samvete skriftligen uppge om de tidigare har ingått äktenskap eller låtit registrera partnerskap. Den som tidigare har ingått äktenskap eller låtit registrera partnerskap ska styrka att äktenskapet eller partnerskapet har blivit upplöst, om inte detta framgår av folkbokföringen eller av intyg från utländsk myndighet. *Lag (2009:253)*

4 § Finner Skatteverket att det inte finns något hinder mot äktenskapet, ska verket utfärda intyg om detta. *Lag (2009:253)*

4 kap. Vigsel

1 § Äktenskap ingås genom vigsel i närvaro av släktingar eller andra vittnen.

2 § Vid vigseln ska de som ingår äktenskap vara närvarande samtidigt. De ska var för sig på fråga av vigsselförrättaren ge till känna att de samtycker till äktenskapet. Vigsselförrättaren ska därefter förklara att de är makar.

Har det inte gått till så som anges i första stycket eller var vigsselförrättaren inte behörig att förrätta vigsel, är förrättningen ogiltig som vigsel.

En förrättning som enligt andra stycket är ogiltig som vigsel får godkännas av regeringen, om det finns synnerliga skäl. Ärendet får tas upp endast på ansökan av en av dem som avsett att ingå äktenskap eller, om en av dem har avlidit, av arvingar till den avlidne.

Lag (2009:253)

3 § Behörig att vara vigsselförrättare är

1. sådan präst eller annan befattningshavare i ett trossamfund som har förordnande enligt lagen (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund, eller
2. den som länsstyrelsen har förordnat.

Den som är behörig enligt första stycket 1 är inte skyldig att förrätta vigsel. *Lag (2009:253)*

4 § Innan någon förordnas till vigsselförrättare enligt 3 § första stycket 2 ska länsstyrelsen pröva att han eller hon har de kunskaper och kvalifikationer i övrigt som behövs för uppdraget.

Förordnandet ska gälla för en viss period, om det inte har begränsats att gälla till en angiven dag.

Uppfyller en vigsselförrättare inte längre kraven enligt första stycket eller missköter vigsselförrättaren sitt uppdrag, ska länsstyrelsen återkalla förordnandet att vara vigsselförrättare. *Lag (2009:253)*

5 § Innan vigsel förrättas skall vigsselförrättaren förvissa sig om att hindersprövning har skett inom fyra månader före den planerade vigseln och att inget hinder har framkommit.

Lag (1991:495)

6 § Vid vigsel gäller i övrigt

1. den ordning som gäller inom ett trossamfund, om vigseln förrättas av en präst eller någon annan befattningshavare i samfundet, och
2. föreskrifter som meddelas av regeringen för andra fall. *Lag (2009:253)*

7 § Vigsselförrättaren skall genast lämna makarna ett bevis om vigseln. Regeringen meddelar föreskrifter om i vilka fall särskilt protokoll skall föras över vigslar.

8 § Vigsselförrättaren skall genast sända underrättelse om vigseln till Skatteverket.

Vid underrättelse om vigsel skall Skatteverket kontrollera att vigseln har föregåtts av hindersprövning och att vid denna prövning något hinder mot äktenskapet inte kommit fram. Om en sådan prövning inte har förekommit eller om vigseln har förrättats trots att det vid prövningen kommit fram hinder mot äktenskapet, skall Skatteverket sända underrättelse om förhållandet till den som skall anmäla eller pröva frågor om disciplinansvar, åtalsanmälan, avskedande eller entledigande beträffande vigsselförrättaren. I de fall som avses i 5 kap. 5 § första stycket skall Skatteverket även underrätta allmän åklagare. *Lag (2004:142)*

Trossamfund

Lag (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund

(senast ändrad genom SFS 2009:258)

1 § Ett trossamfund kan ges tillstånd att förrätta vigsel, om samfundets verksamhet är varaktig och samfundet har en sådan organisation att det på goda grunder kan antas att äktenskapsbalkens bestämmelser om vigsel och därmed sammanhängande åtgärder kommer att tillämpas. Har tillstånd givits, får vigsel inom samfundet förrättas av den som förordnats enligt 2 § att vara vigselförrättare.

Frågor om tillstånd enligt första stycket prövas av Kammarkollegiet efter ansökan av samfundet. Ett tillstånd gäller tills vidare. *Lag (2009:258)*

2 § Kammarkollegiet får, efter ansökan av ett trossamfund som har fått tillstånd att förrätta vigsel, förordna en präst eller någon annan befattningshavare inom samfundet att vara vigselförrättare.

Innan en person förordnas till vigselförrättare skall Kammarkollegiet pröva att han har de kunskaper som behövs för uppdraget. Kammarkollegiet får uppdraga åt trossamfundet att utföra denna prövning.

Ett förordnande att vara vigselförrättare gäller tills vidare, om det inte har begränsats att gälla till en angiven dag.

3 § Om Kammarkollegiet finner att ett trossamfund som fått tillstånd att förrätta vigsel inte längre uppfyller kraven enligt 1 §, skall Kammarkollegiet återkalla tillståndet.

Uppfyller en vigselförrättare inte längre kraven enligt 2 § andra stycket eller missköter vigselförrättaren sin uppgift, skall Kammarkollegiet återkalla förordnandet att vara vigselförrättare. I samband med en sådan återkallelse skall Kammarkollegiet utreda om det finns grund för att enligt första stycket återkalla samfundets tillstånd att förrätta vigsel.

Ett förordnande att vara vigselförrättare skall återkallas av Kammarkollegiet, om samfundet begär det.

Om en vigselförrättare avlider, skall samfundet snarast anmäla detta till Kammarkollegiet. *Lag (2004:145)*

4 § Ett trossamfund som har fått tillstånd att förrätta vigsel skall hålla Kammarkollegiet underrättat om vem som är behörig att företräda samfundet samt om samfundets postadress.

Den som har förordnats till vigselförrättare skall hålla Kammarkollegiet underrättat om sin postadress.

5 § Beslut av Kammarkollegiet enligt denna lag får inte överklagas.

Propositioner

SFS 1993:305

Prop. 1992/93:211

SFS 2004:145

Prop. 2003/04:48

SFS 2009:258

Prop. 2008/09:80

Förordning (2009:263) om vigsel som förrättas av särskilt förordnad vigselförrättare

1 § Bestämmelserna i denna förordning gäller vigsel som förrättas av den som länsstyrelsen har förordnat till vigselförrättare.

2 § Länsstyrelsen beslutar om tjänstgöringstiden för vigselförrättaren.

3 § Tid och plats för vigsel bestäms av vigselförrättaren efter samråd med paret.

4 § Vid vigsel ska vigselförrättaren rikta följande ord till paret:

Ni har förklarat att ni vill ingå äktenskap med varandra. Vill du N.N. ta denna/denne N.N. till din hustru/man?

(Svar: Ja.)

Vill du N.N. ta denna/denne N.N. till din hustru/man?

(Svar: Ja.)

Jag förklarar er nu för äkta makar.

5 § Om paret särskilt begär det kan vigselförrättaren, i stället för det som anges i 4 §, rikta följande ord till dem:

Ni vill ingå äktenskap med varandra. Äktenskapet bygger på kärlek och tillit. Genom att ingå äktenskap lovar ni att respektera och stötta varandra.

Som makar är ni två självständiga individer som kan hämta styrka ur er gemenskap.

Eftersom ni har förklarat att ni vill ingå äktenskap med varandra, frågar jag: Vill du N.N. ta denna/denne N.N. till din hustru/man att älska henne/honom i nöd och lust?

(Svar: Ja.)

Vill du N.N. ta denna/denne N.N. till din hustru/man att älska henne/honom i nöd och lust?

(Svar: Ja.)

(Paret kan växla ringar.)

Jag förklarar er nu för äkta makar.

När ni nu går ut i livet och åter till vardagen så minns den vilja till gemenskap, den kärlek till varandra och den aktning för varandra som ni känt i denna stund och som lett er hit.

(Texten författad av Per Anders Fogelström.)

Låt mig önska er lycka och välgång i ert äktenskap.

6 § Vigselförrättaren ska omedelbart anteckna i ett särskilt protokoll vad som har förekommit vid vigseln. I protokollet ska förrättaren också anteckna tid och plats för vigseln samt parets fullständiga namn och hemvist.

När en underrättelse om vigseln sänds till Skatteverket, ska vigselförrättaren anteckna detta i marginalen på protokollet.

7 § Vigselförrättaren ska för varje år före utgången av påföljande januari månad sända in sitt protokoll till länsstyrelsen.

8 § Vigselförrättaren har rätt till ersättning med etthundratio kronor för varje vigsel som han eller hon har förrättat.

Har vigselförrättaren samma dag förrättat mer än en vigsel, utgör ersättningen trettio kronor för varje vigsel utöver den första.

9 § Ersättning enligt 8 § betalas ut av länsstyrelsen efter ansökan av vigselförrättaren.

Trossam-
fund

Begravningslag (1990:1144)

(senast ändrad genom SFS 2012:133)

1 kap. Inledande bestämmelser	153
2 kap. Begravningsplatser	153
Allmänna begravningsplatser	153
Enskilda begravningsplatser	154
Gemensamma bestämmelser	154
3 kap. Krematorier	155
4 kap. Anmälan om dödsfall, dödsbevis, intyg om dödsorsaken m.m.	155
Anmälan om dödsfall	155
Dödsbevis och intyg om dödsorsaken	155
Tillstånd till gravsättning eller kremering när stoft har förts in till Sverige	156
Intyg för gravsättning eller kremering	156
Ytterligare föreskrifter om dödsbevis m.m.	156
5 kap. Gravesättning och kremering	156
Ordnandet med gravesättning m.m.	156
Tvister om kremering och om gravesättningen	156
Platsen för gravesättning m.m.	156
Villkor för kremering och gravesättning	157
Tiden för kremering och gravesättning	157
Förvaring av aska	157
Utlämnande av aska	157
Aska som har förts in till Sverige	158
6 kap. Flyttning av gravsatt stoft eller aska	158
7 kap. Gravrätt	158
Utövande av gravrätt m.m.	158
Gravrättsinnehavarens ansvar för gravplatsen	158
Upplåtelse av gravrätt	158
Förnyelse av upplåtelse	159
Överlåtelse och återlämnande av gravrätt	159
Övergång av gravrätt vid innehavarens död m.m.	159
Gravsättning inom gravplatsen	160
Gravanordningar m.m.	160
Ändringar på gravplatsen	160
Gravrättens upphörande	161
8 kap. Särskilda bestämmelser	161
Gravsättning utan upplåtelse av gravrätt	161
Utförelse och införelse av stoft eller aska	161
Beredskapsförberedelser m.m.	161
Gravsättning och kremering under krig	162
9 kap. Begravningsavgift	162
Avgiftsskyldighet	162
Avgiftsunderlag	162
Fastställande av begravningsavgift	162
Tjänster som ingår i begravningsavgiften	162
Avgift vid förnyelse av upplåtelse	163
Kostnadsansvar vid gravesättning m.m.	163
Bidrag till innehavare	163
Skyldighet att lämna uppgifter	163
10 kap. Tillsyn	163

11 kap. Ansvar, vite, överklagande	164
Ansvar	164
Vite	164
Överklagande	164
Handläggning av ärenden	165
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	165
Propositioner	165

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § I denna lag avses med

- *begravningsverksamhet*: de olika åtgärder som har direkt samband med förvaltningen av allmänna begravningsplatser,
- *församling*: församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan,
- *huvudman*: församling inom Svenska kyrkan eller kommun som ska anordna och hålla allmänna begravningsplatser för dem som är folkbokförda inom ett visst geografiskt avgränsat förvaltningsområde,
- *begravningsplatser*: områden eller utrymmen som är behörigen anordnade för förvaring av avlidnas stoft eller aska och som har tagits i anspråk för detta ändamål, främst kyrkogårdar eller andra gravområden, minneslundar, kolumbarier eller urnmurar,
- *allmänna begravningsplatser*: sådana begravningsplatser som är anordnade av församlingar, av kommuner eller annars av det allmänna,
- *enskilda begravningsplatser*: andra begravningsplatser än allmänna,
- *gravrätt*: den rätt som uppkommer när en bestämd gravplats på en allmän begravningsplats upplåts av den som förvaltar begravningsplatsen till någon för gravsättning,
- *kremering*: förbränning av stoftet efter en avliden person,
- *gravsättning*: placering av stoft eller aska inom en bestämd gravplats eller inom ett gemensamt gravområde utan bestämda gravplatser eller utströende av aska i minneslund eller på någon annan plats än begravningsplats,
- *gravanordningar*: gravvårdar och andra gravöverbyggnader, stenramar, staket eller andra liknande anordningar på en gravplats. *Lag (2012:133)*

Trossamfund

2 § Regeringen meddelar föreskrifter om vilka länsstyrelser som ansvarar för uppgifter enligt denna lag. *Lag (2012:82)*

2 kap. Begravningsplatser

Allmänna begravningsplatser

Huvudmannaskapet

1 § Allmänna begravningsplatser med ett tillräckligt antal gravplatser och andra gravanläggningar av allmänt förekommande slag skall anordnas och hållas av de territoriella församlingarna inom Svenska kyrkan.

Regeringen får för särskilda fall besluta att en kommun i stället skall anordna och hålla allmänna begravningsplatser för dem som är folkbokförda inom kommunen. *Lag (1999:306)*

2 § Huvudmannen skall, inom det egna förvaltningsområdet eller inom ett närbeläget förvaltningsområde, tillhandahålla särskilda gravplatser för dem som inte tillhör något kristet trossamfund.

Församling som är huvudman bör samråda med och informera företrädare för dem inom förvaltningsområdet som inte tillhör något kristet trossamfund i frågor som rör förvaltningen av de särskilda gravplatserna. Vid anläggning, utvidgning eller väsentlig ändring av en allmän begravningsplats skall församlingen samråda med företrädare för andra trossamfund och övriga berörda parter. *Lag (1999:306)*

2 a § Den som, utan att vara huvudman för begravningsverksamheten, innehar en allmän begravningsplats, har rätt att utan kostnad lämna över förvaltningen av begravningsplatsen till huvudmannen för begravningsverksamheten i det förvaltningsområde där begravningsplatsen är belägen. *Lag (1999:306)*

Skyldigheten att tillhandahålla gravplats

3 § På en allmän begravningsplats ska gravplats beredas dem som vid dödsfallet var folkbokförda inom församlingen eller kommunen. Där ska gravplats också beredas en dödfödd som avlidit efter utgången av tjuogoandra havandeskapsveckan, om kvinnan är folkbokförd inom huvudmannens förvaltningsområde. Detsamma gäller i fråga om en dödfödd som avlidit före utgången av tjuogoandra havandeskapsveckan, om kvinnan begär det och ett läkarintyg om dödsfallet lämnas till huvudmannen.

Om tillgången på gravplatsmark medger det, får också andra beredas gravplats där.
Lag (2008:208)

4 § Rätten till gravsättning på en allmän begravningsplats skall inte vara beroende av att den avlidne tillhörde visst trossamfund.

Detta gäller dock inte för rätten till gravsättning på en sådan särskild gravplats som avses i 2 § första stycket. *Lag (1999:306)*

Gravkarta, gravbok, gravregister

5 § För varje allmän begravningsplats skall upprättas en gravkarta och föras gravbok eller gravregister enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Enskilda begravningsplatser

6 § Enskilda begravningsplatser får anordnas och hållas bara av trossamfund eller stiftelser som har fått tillstånd till det.

Frågor om tillstånd prövas av länsstyrelsen. *Lag (2012:82)*

7 § Tillstånd att anordna och hålla en enskild begravningsplats får lämnas bara om det finns särskilda skäl för det och det kan antas att trossamfundet eller stiftelsen kan behålla begravningsplatsen och fullgöra de skyldigheter som ankommer på innehavare av begravningsplatser.

8 § Tillstånd att anordna eller hålla en enskild begravningsplats får förenas med särskilda villkor.

9 § Rätten till gravplats som har upplåtits på en enskild begravningsplats får inte pantsättas eller utmätas.

Första stycket gäller även i fråga om gravanordningar.

Gemensamma bestämmelser

Panträtt, andra rättigheter m.m.

10 § Ett område som skall tas i anspråk för begravningsplats får inte vara belastat av panträtt, nyttjanderätt, servitut eller andra rättigheter.

Om det inte medför någon olägenhet, får området dock vara belastat av rättigheter av sådant slag som kan upplåtas enligt ledningsrättslagen (1973:1144).

11 § En begravningsplats får inte utmätas och inte heller belastas med panträtt eller andra rättigheter som kan inskrivas enligt jordabalken.

Begravningsplatsers skick

12 § En begravningsplats skall hållas i ordnat och värdigt skick och den helgd som tillkommer de dödas vilorum skall alltid iakttas.

Gravöppning

13 § En grav får öppnas bara genom innehavarens av begravningsplatsen försorg. Graven får inte öppnas på ett sådant sätt att stoft eller aska skadas.

Överlåtelse, användning för annat ändamål, nedläggning

14 § En begravningsplats får överlätas eller användas för annat än det avsedda ändamålet bara efter länsstyrelsens tillstånd.

Även för nedläggning helt eller delvis av en begravningsplats krävs länsstyrelsens tillstånd. Ett sådant tillstånd får förenas med villkor för nedläggningen och områdets framtida användning.

3 kap. Krematorier

1 § Krematorier får anordnas och hållas bara av den som innehar en allmän begravningsplats eller av en församling. *Lag (1999:306)*

2 § Krematorier får inte utmätas eller belastas med panträtt.

3 § Kremering får ske bara i krematorier.

4 § Vid krematorierna skall föras kremationsjournaler enligt föreskrifter som meddelas av regeringen.

Trossamfund

4 kap. Anmälan om dödsfall, dödsbevis, intyg om dödsorsaken m.m.

Anmälan om dödsfall

1 § När stoftet eller askan efter en person som har avlidit utomlands har förts in till Sverige, skall den som ordnar med gravsättningen snarast anmäla detta till Skatteverket.

Lag (2003:699)

Dödsbevis och intyg om dödsorsaken

2 § Vid dödsfall i Sverige skall bevis om dödsfallet (*dödsbevis*) och *intyg om dödsorsaken* utfärdas utan dröjsmål.

Beviset och intyget skall utfärdas av läkare. Denne får inte vara make, barn, förälder, syskon eller på något annat sätt närstående till den avlidne. *Lag (1991:496)*

3 § Om något annat inte följer av 4 § skall dödsbeviset utan dröjsmål lämnas till Skatteverket.

Om den avlidne vid dödsfallet vårdades på en sjukvårdsinrättning eller fördes dit i anslutning till dödsfallet, skall dödsbeviset lämnas av inrättningen. I andra fall skall beviset lämnas av den läkare som utfärdat handlingen. *Lag (2003:699)*

4 § Om förhållandena vid ett dödsfall är sådana att det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning enligt lagen (1995:832) om obduktion m.m. skall den läkare som fastställt att döden har inträtt eller som annars skall utfärda dödsbeviset snarast möjligt anmäla dödsfallet till polismyndigheten i den ort där dödsfallet inträffade eller, om kännedom härom saknas, den ort där den döda kroppen har anträffats.

I stället för vad som föreskrivs i 3 § första stycket skall dödsbeviset i ett sådant fall utan dröjsmål lämnas till polismyndigheten. Polismyndigheten skall underrätta Skatteverket om dödsfallet och efter den utredning som kan behövas lämna dödsbeviset till Skatteverket tillsammans med ett tillstånd till gravsättning eller kremering.

Beslutat att någon rättsmedicinsk undersökning inte skall göras, skall polismyndigheten underrätta den som har lämnat dödsbeviset om detta. *Lag (2003:699)*

5 § Intyget om dödsorsaken skall sändas till den myndighet som regeringen bestämmer av den läkare som utfärdat det. Om den avlidne vid dödsfallet vårdades på en sjukvårdsinrättning eller fördes dit i anslutning till dödsfallet, skall intyget sändas in av inrättningen.

Efter rättsmedicinsk undersökning i fall som avses i 4 § skall intyget sändas in av den myndighet som regeringen bestämmer. *Lag (1995:834)*

Tillstånd till gravsättning eller kremering när stoft har förts in till Sverige

6 § När stoftet efter en person som har avlidit utomlands har förts in till Sverige, skall den som ordnar med gravsättningen begära tillstånd till gravsättning eller kremering.

Frågor om tillstånd prövas av polismyndigheten i den ort där stoftet skall gravsättas eller kremeras. *Lag (1991:496)*

Intyg för gravsättning eller kremering

7 § Skatteverket skall utfärda ett intyg om att stoft får gravsättas eller kremeras.

Ett sådant intyg får utfärdas bara

- om förhållandena vid dödsfallet enligt dödsbeviset inte är sådana att det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning enligt lagen (1995:832) om obduktion m.m., eller
- om polismyndigheten har meddelat tillstånd till gravsättning eller kremering i fall som avses i 4 eller 6 §.

Om det är känt för Skatteverket att det pågår eller har pågått medling om kremering eller om gravsättning enligt 5 kap. 3 §, får intyg inte utfärdas förrän tvisten är slutligt löst.

Lag (2003:699)

Ytterligare föreskrifter om dödsbevis m.m.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

- dödsbevis,
- intyg om dödsorsaken, och
- tillstånd till gravsättning eller kremering. *Lag (1991:496)*

5 kap. Grav­­sät­­ning och kremering*Ordnandet med gravsättning m.m.*

1 § När någon har avlidit, bör hans önskan om kremering och om gravsättningen såvitt möjligt följas av den som i egenskap av anhörig eller närstående eller annars ordnar med gravsättningen.

2 § Om den avlidne inte efterlämnar någon som ordnar med gravsättningen, skall den ordnas av den kommun där den avlidne senast var folkbokförd eller, om den avlidne inte har varit folkbokförd i Sverige, av den kommun där dödsfallet inträffade.

För kostnaderna har kommunen rätt till ersättning av dödsboet. *Lag (1991:496)*

Tvister om kremering och om gravsättningen

3 § Om de efterlevande inte kan enas om kremering skall ske eller om gravsättningen, skall huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där den avlidne senast var folkbokförd på begäran medla mellan parterna.

Om parterna enas, skall huvudmannen fastställa deras överenskommelse. Om enighet inte kan uppnås, skall huvudmannen i stället med eget yttrande hänskjuta tvisten till länsstyrelsen. *Lag (1999:306)*

4 § Länsstyrelsen skall pröva vem som skall bestämma om kremering eller om gravsättningen.

Länsstyrelsen skall därvid särskilt beakta önskemål som den avlidne kan ha haft. Hänsyn skall också tas till parternas personliga förhållande till den avlidne, främst sammanlevnad, släktskap eller annan nära anknytning.

Platsen för gravsättning m.m.

5 § Stoff eller aska får gravsättas bara på allmän eller enskild begravningsplats.

Regeringen får dock meddela föreskrifter om att med askan får förfaras på något annat sätt. Beslut i sådana ärenden meddelas av länsstyrelsen.

6 § Sådana delar av stoftet som inte har förbränts vid kremeringen skall tillföras askurnan.

Om det inte kan ske, skall innehavaren av krematoriet låta förstöra delarna eller gravsätta dem inom en allmän begravningsplats. *Lag (1999:306)*

7 § Vid gravsättningen får inte förekomma något som strider mot förrättningens helgd och allvarliga innebörd.

8 § Regeringen får meddela sådana föreskrifter om gravsättning som behövs med hänsyn till hälsoskyddet.

Villkor för kremering och gravsättning

9 § Stoft får inte kremeras eller gravsättas utan att ett sådant intyg som avses i 2 kap. 3 § första stycket eller 4 kap. 7 § har lämnats till innehavaren av krematoriet eller den som förvaltar begravningsplatsen.

Regeringen får meddela föreskrifter om att kremering eller gravsättning i vissa fall får ske även utan ett sådant intyg. *Lag (1999:306)*

Tiden för kremering och gravsättning

10 § Stoftet efter en avliden eller en dödfödd som avses i 2 kap. 3 § första stycket ska kremeras eller gravsättas snarast möjligt och senast en månad efter dödsfallet.

Skatteverket får dock medge anstånd med kremeringen eller gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det.

Om stoftet inte har kremerats eller gravsatts inom föreskriven tid, ska Skatteverket undersöka anledningen till dröjsmålet och, om det behövs, underrätta den kommun som avses i 2 §. *Lag (2012:133)*

11 § Askans efter en avliden som har kremerats i Sverige skall gravsättas inom ett år från kremeringen.

Den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan får dock medge anstånd med gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det. *Lag (1999:306)*

12 § Om askan inte har gravsatts inom den tid som sägs i 11 §, skall den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan låta gravsätta den.

Dessförinnan skall den som skall ordna med gravsättningen lämnas tillfälle att själv låta gravsätta askan. *Lag (1999:306)*

Förvaring av aska

13 § I avvaktan på gravsättningen skall askan förvaras av en innehavare av krematorium.

Askans får även förvaras av huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där askan skall gravsättas eller, om platsen för gravsättningen inte är bestämd, av huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där den avlidne senast var folkbokförd.

Lag (1999:306)

Utlämnande av aska

14 § Efter kremering får askan lämnas ut till någon enskild bara om denne skall

- föra över askan till en begravningsplats som inte är belägen vid krematoriet,
- gravsätta askan på någon annan plats än en begravningsplats, eller
- föra ut askan ur Sverige.

15 § Askans får lämnas ut bara om det finns betryggande säkerhet för att den kommer att hanteras på ett pietetsfullt sätt.

16 § Om det för den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan är känt att det råder tvist om platsen för gravsättningen, får askan inte lämnas ut eller på annat sätt föras bort förrän tvisten är slutligt löst.

Lag (1999:306)

Aska som har förts in till Sverige

17 § Aska som efter kremering har förts in till Sverige skall i avvaktan på gravsättningen lämnas över till förvaring i enlighet med föreskrifterna i 13 §. I fråga om utlämnande av askan skall föreskrifterna i 14–16 §§ tillämpas.

18 § Askans skall gravsättas inom ett år från det att den fördes in till Sverige.

Den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan får dock medge anstånd med gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det.

Om askan inte har gravsatts inom den föreskrivna tiden, skall föreskrifterna i 12 § tillämpas. *Lag (1999:306)*

6 kap. Flyttning av gravsatt stoft eller aska

1 § Stoft eller aska som har gravsatts på en begravningsplats får inte flyttas från en gravplats för att gravsättas någon annanstans.

Tillstånd får dock ges till en sådan flyttning, om det finns särskilda skäl för det och om det är klarlagt var stoftet eller askan skall gravsättas på nytt.

2 § Frågor om tillstånd enligt 1 § andra stycket prövas av huvudmannen för begravningsverksamheten eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats, om flyttning skall ske från eller inom begravningsplatsen.

I andra fall prövas frågor om tillstånd av länsstyrelsen, som därvid skall höra innehavaren av begravningsplatsen. *Lag (1999:306)*

3 § Trots det som sägs i 1 § får huvudmannen för begravningsverksamheten eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats ta ut aska som har gravsatts i ett utrymme i ett kolumbarium eller en urnmur där gravrätten har upphört.

Askans skall i så fall grävas ned inom begravningsplatsen eller inom någon annan närbelägen begravningsplats. *Lag (1999:306)*

7 kap. Gravrätt*Utövande av gravrätt m.m.*

1 § Gravrätten får utövas bara av den som i gravboken eller gravregistret är antecknad som innehavare av gravrätten.

När gravrättsinnehavaren har avlidit, får dock den som ordnar med gravsättningen utöva de befogenheter som tillkommer en gravrättsinnehavare och som har samband med gravsättningen av den avlidne.

2 § Gravrätten får inte pantsättas eller utmätas.

Gravrättsinnehavarens ansvar för gravplatsen

3 § Innehavaren av gravrätten skall hålla gravplatsen i ordnat och värdigt skick.

Upplåtelse av gravrätt

4 § En gravrätt får upplåtas till en juridisk person bara om det finns särskilda skäl för det.

5 § En gravrätt får upplåtas för viss tid, minst 15 och högst 50 år, eller för alltid.

Upplåtelse för alltid gäller bara så länge gravplatsen utgör en del av en allmän begravningsplats.

6 § Om någon upplåtelse inte har bestämts, varar upplåtelsen i 25 år.

7 § Upplåtaren skall utfärda gravbrev till bevis om att gravrätten upplåtits.

8 § En gravrätt får upplåtas med begränsningar som avser bestämmande över gravanordningens utseende och beskaffenhet samt gravplatsens utsmyckning och ordnande i övrigt.

Vid upplåtelse av en begränsad gravrätt ska upplåtaren ha ansvar för att gravplatsen hålls i ordnat och värdigt skick. *Lag (2012:133)*

Förnyelse av upplåtelse

9§ När upplåtelsestiden för gravrätten går ut, har gravrättsinnehavaren rätt till en ny upplåtelse, om

- gravplatsen är väl vårdad,
- upplåtelsen inte medför något synnerligt men för begravningsplatsens ändamålsenliga ordnande och skötsel, och
- gravrättsinnehavaren dessförinnan har anmält att han vill få upplåtelsen förnyad.

10§ I god tid innan upplåtelsestiden går ut skall upplåtaren underrätta gravrättsinnehavaren om förutsättningarna för en ny upplåtelse.

Överlåtelse och återlämnande av gravrätt

11§ Gravrätten får överlätas bara till någon som genom släktskap eller på något annat sätt har nära anknytning antingen till överlåtaren eller till någon som är gravsatt inom gravplatsen.

Frågor om överlåtelse prövas av upplåtaren.

12§ Gravrätten får återlämnas till upplåtaren.

En gravrätt som har återlämnats får efter ansökan hos upplåtaren, inom 25 år efter senaste gravsättningen, återupptas och upplåtas till någon som tillhör den personkrets som anges i 11 §. *Lag (2012:133)*

Trossamfund

13§ Gravrätten får inte överlätas eller återlämnas mot betalning.

Övergång av gravrätt vid innehavarens död m.m.

14§ När en gravrättsinnehavare avlider, får gravrätten gå över bara till

- någon som genom släktskap eller på något annat sätt har nära anknytning antingen till den avlidne gravrättsinnehavaren eller till någon som är gravsatt inom gravplatsen, eller
- allmänna arvsfonden.

Gravrätten får inte gå över till någon som inte är villig att överta den.

15§ Gravrätten går över till någon eller några av dem som anges i 14 § om det har förordnats om detta vid upplåtelsen eller genom ett senare skriftligt förordnande.

I andra fall bestämmer den avlidnes efterlevande make och arvingar till vem eller vilka av dem som gravrätten skall gå över.

16§ Den avlidne gravrättsinnehavarens dödsbo skall inom sex månader från dödsfallet till upplåtaren anmäla

- vem eller vilka gravrätten har gått över till enligt 15 §, eller
- att det inte finns någon som gravrätten har gått över till.

17§ Om dödsboet inte inom föreskriven tid gör en sådan anmälan som avses i 16 §, skall upplåtaren förelägga dödsboet att inom viss tid fullgöra denna skyldighet.

18§ Om ett föreläggande enligt 17 § inte följs eller om det inte finns någon som gravrätten har gått över till enligt 15 §, skall upplåtaren besluta att gravrätten skall gå över till någon som avses i 14 §.

19§ Om det inte finns någon som gravrätten kan gå över till enligt 14 §, skall gravrätten anses återlämnad till upplåtaren.

20§ När en gravrätt ska anses återlämnad enligt 19 § eller har återlämnats enligt 12 § första stycket är upplåtaren skyldig att behålla gravplatsen under minst 25 år från gravsättningen till förmån för den som senast har gravsatts där.

Gravanordning behöver behållas bara om kostnaden för skötseln av gravplatsen betalas. *Lag (2012:133)*

Gravsättning inom gravplatsen

21 § Gravrättsinnehavaren har rätt att bestämma vilka som skall gravsättas inom gravplatsen, om inte något annat följer av föreskrifterna i denna lag.

22 § Om det finns flera gravrättsinnehavare och de inte kan enas om vilka som skall gravsättas inom gravplatsen, beslutar upplåtaren om gravsättningen.

23 § När upplåtaren beslutar om gravsättning i fall som anges i 22 § skall företrädere ges enligt reglerna om arvsrätt. Därvid skall dock beaktas att

- barn har företrädere framför barnbarn,
- föräldrar har företrädere framför syskon,
- syskon har företrädere framför syskonbarn,
- plats bör beredas för makar tillsammans.

Vid lika rätt enligt första stycket eller om det annars finns särskilda skäl för det får också beaktas

- närmare personlig anknytning till dem som har gravsatts inom gravplatsen eller till orten, och
- andra särskilda förhållanden.

I andra fall skall vid lika rätt företrädere ges åt den som avlider först.

24 § Upplåtaren får vägra gravsättning inom gravplatsen,

- om gravsättningen inte kan ske utan att stoft eller aska som har gravsatts inom gravplatsen skadas,
- om det är uppenbart att gravsättningen inte stämmer överens med tidigare gravrättsinnehavares önskan, eller
- om gravsättningen står i strid med pietetens krav.

Gravanordningar m.m.

25 § Gravplatsen får förses med gravanordning, om det inte strider mot vad som är avsett att gälla för den del av begravningsplatsen där gravplatsen är belägen.

26 § Gravrättsinnehavaren bestämmer gravanordningens utseende och beskaffenhet. Detsamma gäller gravplatsens utsmyckning och ordnande i övrigt. Upplåtaren får dock besluta de begränsningar i gravrättsinnehavarens bestämmanderätt som är nödvändiga för att tillgodose en god gravkultur.

Första stycket gäller inte en gravrätt som har upplåtits med begränsningar enligt 8 §.

Lag (2012:133)

27 § Innan en gravanordning sätts upp, skall upplåtaren pröva om den är sådan att den kan tillåtas.

28 § När en gravanordning har blivit uppsatt, får den inte föras bort utan upplåtarens medgivande.

Medgivande skall lämnas, om det inte finns risk för att man förfar med gravanordningen på ett ovärdigt sätt.

29 § Gravanordningar får inte pantsättas eller utmätas.

Ändringar på gravplatsen

30 § Upplåtaren får göra ändringar på gravplatsen bara om gravrättsinnehavaren medger det.

Ändringar som är nödvändiga för att tillgodose kraven på miljöskydd, hälsoskydd och arbetarskydd får dock genomföras, även om gravrättsinnehavaren motsätter sig ändringen.

31 § Om skador måste förebyggas, har upplåtaren rätt att genast genomföra nödvändiga åtgärder på gravplatsen.

Gravrättsinnehavaren skall snarast därefter underrättas om åtgärderna.

Gravrättens upphörande

32 § Gravrätten upphör när upplåtelse tiden går ut, när gravrätten återlämnas till upplåtaren, när den förverkas enligt 33 § och när den förklaras ha upphört enligt 34 §.

33 § Upplåtaren får förklara gravrätten förverkad, om gravplatsen är uppenbart vanvårdad och gravrättsinnehavaren inte avhjälper vanvården inom ett år efter det att han har delgetts föreläggande om att sätta gravplatsen i stånd. Föreläggandet skall innehålla upplysning om att gravrätten kan förverkas.

En gravrätt får inte förverkas, om det är en myndighet som svarar för gravplatsens vård och underhåll.

34 § Om en allmän begravningsplats helt eller delvis läggs ned eller om det skulle medföra synnerligt men för en begravningsplats ändamålsenliga ordnande och skötsel att ha kvar gravrätter på platsen, får länsstyrelsen besluta att de gravrätter som berörs skall flyttas över till andra platser. Om det inte är möjligt eller om ingen rättsinnehavare begär att få behålla gravrätten, får länsstyrelsen i stället besluta att rätten skall upphöra.

35 § När gravrätten har upphört, gäller om gravanordningar vad som föreskrivs i 28 §.

36 § Det som gravrättsinnehavaren inte har fört bort från gravplatsen inom sex månader efter gravrättens upphörande tillfaller upplåtaren.

Om det har uppstått tvist om bortförandet, räknas tiden från tvistens slutliga avgörande.

37 § Om en gravanordning har tillfallit upplåtaren och den är av kulturhistoriskt värde eller av något annat skäl bör bevaras för framtiden, skall upplåtaren om möjligt lämna kvar den på gravplatsen.

Om gravanordningen ändå måste föras bort från gravplatsen, skall den åter ställas upp inom begravningsplatsen eller på någon annan lämplig och därtill avsedd plats.

Ytterligare föreskrifter om hänsynen till kulturminnesvårdens intressen finns i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

8 kap. Särskilda bestämmelser

Gravsättning utan upplåtelse av gravrätt

1 § Om någon gravsätts inom en bestämd gravplats på en allmän begravningsplats och gravplatsen inte kan upplåtas till någon med gravrätt, skall gravplatsen förbehållas den avlidne under minst 25 år.

I fråga om gravanordningar tillämpas 7 kap. 25–29 och 35–37 §§. Med gravrättsinnehavare avses därvid den som ordnar med gravsättningen.

Som villkor för att förse gravplatsen med en gravanordning får den som förvaltar begravningsplatsen bestämma att kostnaderna för gravplatsens skötsel betalas.

Lag (1999:306)

Utförelse och införelse av stoft eller aska

2 § Föreskrifter om transport av stoft och aska till eller från Sverige får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Beredskapsförberedelser m.m.

3 § En församling som är huvudman för begravningsverksamheten skall vidta de beredskapsförberedelser som behövs för denna verksamhet under höjd beredskap.

Bestämmelser om vilket ansvar kommuner i detta sammanhang har inom det civila försvaret finns i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. *Lag (2006:633)*

4 § Skyldigheten att lämna upplysningar m.m. enligt 6 kap. 1 § andra stycket och 2 § lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap gäller för huvudman och annan församling som innehar en eller flera allmänna begravningsplatser. *Lag (2006:633)*

Trossamfund

Gravsättning och kremering under krig

5 § Om Sverige är i krig, får stoftet efter en person vars död har orsakats av en krigs-åtgärd eller en smittsam sjukdom gravsättas eller kremeras trots att vad som sägs i denna lag eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen inte kan iakttas.

Lag (1999:943)

9 kap. Begravningsavgift

Avgiftsskyldighet

1 § Den som är folkbokförd i Sverige skall betala en avgift för begravningsverksamheten (*begravningsavgift*). *Lag (1999:306)*

2 § Begravningsavgiften ska betalas till den huvudman inom vars förvaltningsområde den avgiftsskyldige är folkbokförd. *Lag (2012:133)*

Avgiftsunderlag

3 § Begravningsavgiften beräknas på grundval av den avgiftsskyldiges till kommunal inkomstskatt beskattningsbara förvärsinkomst. *Lag (1999:306)*

Fastställande av begravningsavgift

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får på förslag av huvudmannen meddela föreskrifter om den avgiftssats enligt vilken begravningsavgift ska betalas. I de fall en kommun är huvudman fastställer kommunen dock alltid avgiftssatsen. Avgiftssatsen ska grundas på en särredovisning av verksamhetens intäkter och kostnader.

Avgiftssatsen ska bestämmas på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärsinkomsterna för de avgiftsskyldiga på det sätt som anges i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. I den lagen finns också bestämmelser om beräkning och utbetalning av begravningsavgiften till huvudmännen. *Lag (2012:133)*

5 § Bestämmelser om förfarandet vid uttag av begravningsavgiften finns i skatteförordningslagen (2011:1244).

Vid tillämpningen av 1 och 2 §§ ska den avgiftsskyldiges folkbokföring den 1 november året före beskattningsåret anses gälla hela beskattningsåret. *Lag (2011:1339)*

Tjänster som ingår i begravningsavgiften

6 § För den som vid dödsfallet var folkbokförd inom en huvudmans förvaltningsområde skall huvudmannen utan kostnad för dödsboet tillhandahålla

- gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under en tid av 25 år,
- gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav,
- transporter från det att huvudmannen övertagit ansvaret för stoftet till dess att gravsättning har skett, med undantag av transport för gravsättning utanför huvudmannens område, om inte transporten beror på ett avtal om tillhandahållande av särskilda gravplatser,
- kremering,
- lokal för förvaring och visning av stoftet, samt
- lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler. *Lag (1999:306)*

7 § De tjänster som anges i 6 § skall utan kostnad för dödsboet tillhandahållas även av annan som förvaltar en allmän begravningsplats än den huvudman som avses i 6 §, om den avlidne kan beredas gravplats där. *Lag (1999:306)*

8 § För en dödfödd som enligt 2 kap. 3 § skall beredas gravplats på en allmän begravningsplats skall bestämmelserna i 6 och 7 §§ tillämpas. *Lag (1999:306)*

Avgift vid förnyelse av upplåtelse

9§ Vid förnyad upplåtelse av gravrätt får en särskild avgift tas ut av gravrättsinnehavaren, om förnyelsen inte har något samband med ny gravsättning. *Lag (1999:306)*

Kostnadsansvar vid gravsättning m.m.

10§ En huvudman som avses i 6 § skall ersätta den som har tillhandahållit tjänster enligt 7 §. Ersättningen skall betalas med de belopp som fastställs för varje tjänst i enlighet med 12 §. *Lag (1999:306)*

11§ Om de tjänster som anges i 6 § tillhandahålls av den som innehar en enskild begravningsplats skall den huvudman som avses i den bestämmelsen ersätta innehavaren av den enskilda begravningsplatsen med de belopp som fastställs för varje tjänst i enlighet med 12 §. *Lag (1999:306)*

12§ Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer årligen de belopp med vilka ersättning skall betalas för de tjänster som anges i 6 §. *Lag (1999:306)*

Bidrag till innehavare

13§ En huvudman har rätt att till den som innehar allmän begravningsplats inom huvudmannens förvaltningsområde lämna ett skäligt bidrag till förvaltningen av begravningsplatsen. *Lag (1999:306)*

Trossamfund

Skyldighet att lämna uppgifter

14§ Svenska kyrkan ska på medium för automatisk databehandling underrätta regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer om de avgiftssatser som föreslås gälla för det följande beskattningsåret. Sedan regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer har fastställt avgiftssatserna ska regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, på samma sätt underrätta Skatteverket om de avgiftssatser som ska gälla för det följande beskattningsåret. Svenska kyrkan ska till regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer lämna de ytterligare uppgifter som behövs för att fastställa en avgiftssats.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om när och hur uppgifterna ska lämnas.

Bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter när kommun är huvudman finns i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. *Lag (2012:133)*

10 kap. Tillsyn

1§ Länsstyrelsen utövar tillsyn över begravningsverksamheten.

Länsstyrelsen har rätt att inspektera en verksamhet och på begäran få de upplysningar samt ta del av de handlingar och annat material som behövs för tillsynen. *Lag (2012:133)*

2§ När en församling är huvudman för begravningsverksamheten ska länsstyrelsen förordna ett eller flera begravningsombud att granska hur församlingen tar till vara de personers intressen som inte tillhör Svenska kyrkan.

Till begravningsombud ska förordnas en för uppdraget lämplig och kvalificerad person. Vid bedömningen ska hänsyn särskilt tas till kunskaper inom ekonomi samt till kunskap om och förståelse för olika religioner, livsåskådningar och begravnings seder.

Lag (2012:133)

3§ Församlingen ska låta begravningsombudet få tillgång till samtliga handlingar som avser begravningsverksamheten. *Lag (2012:133)*

4§ Begravningsombudet har rätt att närvara, ställa frågor och göra påpekanden vid sammanträden i församlingen, när frågor om begravningsverksamheten behandlas.

Lag (2012:133)

5 § Begravningsombudet ska kontrollera att sådant samråd som avses i 2 kap. 2 § andra stycket andra meningen sker. Begravningsombudet ska verka för att församlingen även i övrigt samråder med och informerar företrädare för dem som inte tillhör Svenska kyrkan. *Lag (2012:133)*

6 § Om begravningsombudet finner att det finns anledning att rikta någon anmärkning mot församlingens sätt att sköta begravningsverksamheten ska länsstyrelsen underlättas om detta. *Lag (2012:133)*

7 § Begravningsombudet har rätt till skälig ersättning för sitt arbete och sina kostnader. Ersättningen betalas av församlingen och utgör en kostnad för begravningsverksamheten. *Lag (2012:133)*

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om begravningsombuden och den ersättning som de har rätt till. *Lag (2012:133)*

11 kap. Ansvar, vite, överklagande

Ansvar

1 § Den som uppsåtligen bryter mot föreskrifterna i 3 kap. 3 § eller 5 kap. 5 § döms till böter eller fängelse i högst sex månader, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken. *Lag (1999:306)*

Vite

2 § Om en huvudman eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får länsstyrelsen vid vite förelägga huvudmannen eller innehavaren att fullgöra skyldigheterna. Detsamma gäller om den som innehar en enskild begravningsplats eller ett krematorium inte fullgör sina skyldigheter. *Lag (1999:306)*

3 § Den som underlåter att överlämna aska för förvaring i enlighet med 5 kap. 17 § får av länsstyrelsen vid vite föreläggas att fullgöra sin skyldighet. *Lag (1999:306)*

4 § En gravrättsinnehavare som har försett en gravplats med en gravanordning eller någon annan anordning i strid mot vad upplåtaren har beslutat får av länsstyrelsen vid vite föreläggas att ta bort anordningen.

Ett sådant föreläggande får meddelas även i andra fall, om det finns synnerliga skäl för det. *Lag (1999:306)*

5 § Om gravrättsinnehavaren inte följer ett vitesföreläggande enligt 4 §, får kronofogdemyndigheten meddela särskild handräckning för anordningens borttagande.

I fråga om sådan handräckning finns bestämmelser i lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning. *Lag (1999:306)*

Överklagande

6 § Beslut som en huvudman eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats eller ett krematorium fattat i ett enskilt ärende enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

Detsamma gäller

- polismyndighetens beslut om tillstånd till gravsättning eller kremering enligt 4 kap. 6 §, och
- Skatteverkets beslut om intyg för gravsättning eller kremering enligt 4 kap. 7 § eller anstånd enligt 5 kap. 10 § andra stycket. *Lag (2003:699)*

7 § Länsstyrelsens beslut i ett överklagat ärende får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Den enskildes motpart skall därvid vara den som fattat beslut enligt 6 §.

Även länsstyrelsens beslut

- i ärende som avses i 5 kap. 4 §,
- om förfarande med aska enligt 5 kap. 5 § andra stycket,

- om flyttning av gravsatt stoft eller aska enligt 6 kap. 2 § andra stycket, och
- om överflyttning eller upphörande av gravrätt enligt 7 kap. 34 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. *Lag (2003:699)*

8 § Länsstyrelsens beslut om föreläggande som har förenats med vite enligt 2, 3 eller 4 § och länsstyrelsens beslut om förordnande av begravningsombud enligt 10 kap. 2 § får inte överklagas. *Lag (2012:133)*

9 § Länsstyrelsens beslut i andra ärenden enligt denna lag än som avses i 7 och 8 §§ får överklagas hos regeringen. *Lag (1999:306)*

Handläggning av ärenden

10 § Förvaltningslagen (1986:223) skall tillämpas när en församling handlägger enskilda ärenden enligt denna lag. *Lag (1999:306)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2011:1339

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012 och tillämpas första gången på avgifter som avser det beskattningsår som börjar den 1 januari 2013.

Trossam-
fund

2012:82

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

2012:133

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013 i fråga om 9 kap. 2, 4 och 14 §§ och i övrigt den 1 maj 2012.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för dödsfall som har inträffat före den 1 maj 2012.
3. Den nya föreskriften i 11 kap. 8 § ska tillämpas på beslut om förordnande av begravningsombud som meddelas från och med den 1 maj 2012.

Propositioner

<i>SFS 1990:1144</i>	<i>SFS 1991:496</i>	<i>SFS 1991:873</i>	<i>SFS 1991:878</i>
Prop. 1990/91:10	Prop. 1990/91:153	Prop. 1990/91:126	Prop. Saknas
<i>SFS 1995:834</i>	<i>SFS 1995:1718</i>	<i>SFS 1997:996</i>	<i>SFS 1999:306</i>
Prop. 1994/95:148	Prop. saknas	Prop. 1997/98:9	Prop. 1998/99:38
<i>SFS 1999:943</i>	<i>SFS 1999:1268</i>	<i>SFS 2000:1186</i>	<i>SFS 2003:699</i>
Prop. 1998/99:124	Prop. 1999/2000:2	Prop. 2000/01:1	Prop. 2002/03:99
<i>SFS 2006:633</i>	<i>SFS 2008:208</i>	<i>SFS 2011:1339</i>	<i>SFS 2012:82</i>
Prop. 2005/06:133	Prop. 2007/08:58	Prop. 2010/11:166	Prop. 2011/12:31
<i>SFS 2012:133</i>			
Prop. 2011/12:51			

Begravningsförordning (1990:1147)

(senast ändrad genom SFS 2012:359)

Inledande bestämmelser	166
Gravkarta	166
Gravbok och gravregister	167
Gravbrev	167
Kremationsjournal	167
Gravar	167
Dödsbevis och intyg om dödsorsaken	168
Gemensamma bestämmelser	168
Dödsbevis	168
Intyg om dödsorsaken m.m.	168
Socialstyrelsens föreskrifter	169
Tillstånd till gravsättning eller kremering när stoft har förts in till Sverige	169
Intyg för gravsättning av stoft och kremering	169
Vissa meddelanden i begravningsärenden	169
Vid tvister om kremering eller om gravsättningen	169
Vid kremering och gravsättning	169
Vid överförande av aska	170
Gravsättning på någon annan plats än begravningsplats	170
Utströende av aska	170
Delning av aska	170
Gemensamma bestämmelser om utströende och delning av aska	170
Utförelse av stoft från Sverige	170
Passersedel	170
Kistans beskaffenhet m.m.	171
Utförelse av aska från Sverige	171
Reglering av kostnader vid gravsättning (s.k. begravningsclearing)	171
Begravningsombud	172
Begravningsombudets uppgifter	172
Hur begravningsombud utses och entledigas	172
Utbildning av begravningsombud	173
Begravningsombudens ersättning och redovisning	173
Överklagande	174
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	174

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller föreskrifter som ansluter till begravningslagen (1990:1144).

I förordningen (2012:358) om behörig länsstyrelse i begravningsärenden finns det föreskrifter om behörig länsstyrelse i begravningsärenden enligt begravningslagen och denna förordning. *Förordning (2012:359)*

2 § De uttryck och benämningar som används i förordningen har samma betydelse som i begravningslagen (1990:1144). *Förordning (2003:947)*

Gravkarta

3 § På en gravkarta ska med nummer anges samtliga gravplatser inom begravningsplatsen.

Äldre gravplatser anges därvid så fullständigt som möjligt.

På gravkartan ska det även anges om det finns en minneslund eller ett annat gemensamt gravområde utan bestämda gravplatser. Om det finns områden av båda dessa slag, ska också detta anges. *Förordning (2012:137)*

Gravbok och gravregister

4 § En gravbok eller ett gravregister skall föras av den som förvaltar en allmän begravningsplats. *Förordning (1999:882)*

5 § I gravboken eller gravregistret skall för varje belagd eller upplåten gravplats anges

1. nummer enligt gravkartan,
2. namn, personnummer och adress på den eller dem som gravplatsen har upplåtits, överlåtits eller gått över till,
3. tiden för upplåtelsen,
4. namn och personnummer på den som har gravsatts inom gravplatsen samt dödsdag och hemort vid dödsfallet,
5. datum för gravsättning samt stoftets eller askans läge inom gravplatsen, och
6. datum när gravrätten har återlämnats, förverkats eller på något annat sätt upphört.

Äldre gravplatser och gravar anges därvid så fullständigt som möjligt.

6 § I fråga om en minneslund eller ett annat gemensamt gravområde utan bestämda gravplatser ska gravboken eller gravregistret innehålla uppgifter om

1. namn och personnummer på den som har gravsatts inom området samt dödsdag och hemort vid dödsfallet, och
2. datum för gravsättning. *Förordning (2012:137)*

Trossamfund

Gravbrev

7 § Ett gravbrev ska innehålla uppgifter om

1. vem eller vilka gravrätten har upplåtits till,
2. vilken gravplats som upplåtelsen avser,
3. upplåtelse tiden,
4. huruvida gravrätten är upplåten med begränsningar och övriga villkor som gäller för upplåtelsen, och
5. vem eller vilka gravrätten ska gå över till, om det har bestämts vid upplåtelsen.

I gravbrevet ska det också finnas en upplysning om den anmälningsskyldighet som den avlidne gravrättsinnehavarens dödsbo har enligt 7 kap. 16 § begravningslagen (1990:1144). *Förordning (2012:137)*

8 § Om gravrättsinnehavaren under upplåtelse tiden genom ett skriftligt förordnande har bestämt vem eller vilka som gravrätten skall gå över till, bör upplåtaren låta anteckna det i gravbrevet.

Upplåtaren bör i gravbrevet också låta anteckna vem eller vilka som gravrätten har gått över eller överlåtits till.

Kremationsjournal

9 § I en kremationsjournal skall i löpande nummerföljd antecknas

1. de avlidnas fullständiga för- och efternamn, personnummer, dödsdag och hemort vid dödsfallet,
2. datum för utfärdandet av intyg för kremering,
3. datum för kremeringen, och
4. datum för gravsättningen, om askan gravsätts på en begravningsplats som är belägen vid krematoriet eller, i andra fall, när och till vem askan har översänts eller lämnats ut.

Detta gäller dock inte kremering av dödfödda som avses i 2 kap. 3 § första stycket tredje meningen begravningslagen (1990:1144). I sådana fall skall i stället datum för kremeringen antecknas på det där nämnda läkarintyget. *Förordning (1999:882)*

Gravar

10 § En kistgrav skall vara så djup att en kista som sätts ned i graven täcks av ett jordlager på minst en meter över kistans högsta del, gravkullen oräknad.

11 § Ett stoft får gravsättas i en kyrka, ett gravkor eller något annat särskilt anordnat gravrum bara om stoftet är balsamerat på ett lämpligt sätt och de ytterligare åtgärder har vidtagits som den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet kan komma att besluta till skydd mot olägenheter för människors hälsa med stöd av 2, 9 och 26 kap. miljöbalken eller föreskrifter meddelade med stöd av balken.

Stoftet skall vara inneslutet i en lufttät metallkista, när stoftet skall gravsättas i en kyrka där gudstjänst brukar hållas eller i ett gravkor som står i omedelbar förbindelse med en sådan kyrka. *Förordning (1999:882)*

12 § Före en gravsättning som avses i 11 § skall den som ordnar med gravsättningen visa att de åtgärder har vidtagits som krävs för gravsättningen.

Dödsbevis och intyg om dödsorsaken

Gemensamma bestämmelser

13 § Dödsbeviset och intyget om dödsorsaken skall innehålla den avlidnes namn och personnummer samt uppgift om tid och plats för dödsfallet.

Dödsbeviset skall dessutom innehålla läkarens uttalande i frågan om det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning av den döda kroppen.

Intyget om dödsorsaken skall innehålla läkarens uttalande om dödsorsaken och uppgift om de undersökningar som ligger till grund för uttalandet. *Förordning (1996:541)*

13 a–13 c §§ har upphävts genom förordning (1996:541).

14 § En läkare är skyldig att vid ett dödsfall skyndsamt lämna en annan läkare de uppgifter som denne behöver för att kunna utfärda dödsbeviset och intyget om dödsorsaken. *Förordning (1996:541)*

Dödsbevis

15 § Den läkare som vid ett dödsfall har fastställt att döden inträtt skall ansvara för att dödsbeviset utfärdas. Beviset skall lämnas senast första vardagen efter det att dödsfallet konstaterades.

Innan dödsbeviset utfärdas, skall en läkare göra en noggrann yttre undersökning av den döda kroppen om det inte står klart att en rättsmedicinsk undersökning skall göras.

Den yttre undersökningen får också underlätas om en läkare har undersökt den döde så kort tid före dödsfallet att det föreligger ett tillförlitligt underlag för att utesluta att det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning. *Förordning (1996:541)*

Intyg om dödsorsaken m.m.

16 § Den läkare som har utfärdat dödsbeviset skall även ansvara för att intyget om dödsorsaken utfärdas. När denne begär det, är den läkare som har vårdat den avlidne för den sjukdom eller det tillstånd som ledde till dödsfallet skyldig att utfärda intyget. Den läkare som skall utfärda intyget skall, om det behövs, ta initiativ till en klinisk obduktion.

Intyget skall sändas till Socialstyrelsen inom tre veckor från det att dödsbeviset utfärdades. Denna tidsgräns får överskridas endast om det finns särskilda skäl. Socialstyrelsen skall i sådant fall skriftligen underrättas om förseningen och om skälen för denna.

Efter rättsmedicinsk undersökning svarar Rättsmedicinalverket för att intyget utfärdas och sänds in. *Förordning (1996:541)*

17 § Skatteverket skall lämna de uppgifter som Socialstyrelsen behöver för att, om intyget om dödsorsaken inte har kommit in inom den tidsgräns som anges i 16 §, kunna uppmana den som skall lämna intyget att genast göra det. *Förordning (2003:947)*

18 § Om Skatteverket har tagit emot en utländsk handling som anger att en här i landet folkbokförd person har avlidit i utlandet, skall verket sända handlingen till Socialstyrelsen. *Förordning (2003:947)*

Socialstyrelsens föreskrifter

19 § Socialstyrelsen får efter samråd med Skatteverket, Rikspolisstyrelsen och Rättsmedicinalverket

1. meddela föreskrifter om de undersökningar och den utredning i övrigt som dödsbevis och intyg om dödsorsaken skall grundas på,
2. meddela ytterligare föreskrifter om vad dödsbevis och intyg om dödsorsaken skall innehålla samt fastställa formulär för dessa handlingar, och
3. meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställigheten inom hälso- och sjukvården av 4 kap. 2–5 §§ begravningslagen (1990:1144) och 14–16 §§ denna förordning. *Förordning (2003:947)*

Tillstånd till gravsättning eller kremering när stoft har förts in till Sverige

20 § Till en ansökan om tillstånd till gravsättning eller kremering enligt 4 kap. 6 § begravningslagen (1990:1144) skall fogas ett intyg om dödsfallet av behörig myndighet eller behörig läkare i det land där dödsfallet inträffade.

Intyget skall innehålla uppgift om dödsdagen. Om det är möjligt, skall intyget också innehålla uppgift om dödsorsaken. *Förordning (1991:802)*

21 § En polismyndighet som meddelat tillstånd till gravsättning eller kremering skall sända tillståndet till Skatteverket.

Polismyndigheten skall sända sådana intyg som avses i 20 § till Socialstyrelsen.

Förordning (2003:947)

Trossam-
fund

Intyg för gravsättning av stoft och kremering

22 § Ett intyg för gravsättning av stoft eller kremering skall utfärdas på en blankett som fastställs av Skatteverket. *Förordning (2003:947)*

23 § har upphävts genom förordning (1999:882).

Vissa meddelanden i begravningsärenden

Vid tvister om kremering eller om gravsättningen

24 § När medling enligt 5 kap. 3 § första stycket begravningslagen (1990:1144) har be-
gärts, skall huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där den avlidne se-
nast var folkbokförd genast meddela det till Skatteverket.

Om ett intyg för gravsättning eller kremering redan har utfärdats, skall meddelande lämnas också till de förvaltare av begravningsplatser och innehavare av krematorier som kan bli berörda. *Förordning (2003:947)*

25 § Om medlingen leder till enighet mellan parterna eller ärendet återkallas hos huvudmannen för begravningsverksamheten, skall denne meddela detta till dem som har underrättats enligt 24 §. *Förordning (1999:882)*

26 § När länsstyrelsens beslut enligt 5 kap. 4 § begravningslagen (1990:1144) har vunnit laga kraft, skall länsstyrelsen genast sända beslutet till den huvudman som har hänskjutit ärendet. Om länsstyrelsens beslut har överklagats, skall i stället den domstol som senast handlagt ärendet sända beslutet.

Huvudmannen skall därefter meddela dem som har underrättats enligt 24 § att ärendet är slutbehandlat. *Förordning (1999:882)*

Vid kremering och gravsättning

27 § När stoffet efter en avliden har kremerats eller när askan eller stoffet har gravsatts på en begravningsplats i Sverige, skall den som innehar krematoriet eller den som förvaltar begravningsplatsen genast meddela det till Skatteverket.

Till sådant meddelande från den som innehar krematoriet skall ett utdrag ur kremationsjournalen fogas.

Första och andra styckena gäller dock inte i fall som avses i 2 kap. 3 § första stycket tredje meningen begravningslagen (1990:1144). *Förordning (2003:947)*

Vid överförande av aska

28 § När aska lämnas ut för att gravsättas på en begravningsplats i Sverige, skall den som innehar krematoriet genast sända ett utdrag ur kremationsjournalen om den avlidne till den som förvaltar begravningsplatsen. Ett sådant utdrag skall också genast sändas till den som skall förvara askan enligt 5 kap. 13 § begravningslagen (1990:1144).

I fall som avses i 2 kap. 3 § första stycket tredje meningen begravningslagen (1990:1144) skall i stället det där nämnda läkarintyget sändas. *Förordning (1999:882)*

29 § Den som har tagit emot utdraget ur kremationsjournalen eller läkarintyget enligt 28 § skall se till att askan utan dröjsmål blir gravsatt eller omhändertagen för förvaring.

Gravsättning på någon annan plats än begravningsplats

Utströende av aska

30 § Askans efter en avliden får strös ut på någon annan plats än en begravningsplats, om länsstyrelsen ger tillstånd till det.

Ett sådant tillstånd får ges endast om den plats där askan ska strös ut är lämplig för ändamålet och om det är uppenbart att man kommer att hantera askan på ett pietetsfullt sätt. *Förordning (2012:359)*

Delning av aska

31 § Askans efter en avliden får delas, om länsstyrelsen ger tillstånd till det. Ett sådant tillstånd får ges endast om

1. det finns synnerliga skäl för det,
2. en del av askan ska gravsättas utomlands, och
3. det är uppenbart att man kommer att hantera askan på ett pietetsfullt sätt.

Förordning (2012:359)

Gemensamma bestämmelser om utströende och delning av aska

32 § Ansökan om tillstånd enligt 30 eller 31 § skall göras av den som ordnar med gravsättningen.

33 § Om tillstånd meddelas, skall länsstyrelsen i beslutet ange de villkor för förfarandet med askan som länsstyrelsen anser nödvändiga.

34 § Den som har fått tillstånd enligt 30 eller 31 § skall inom den tid som länsstyrelsen bestämmer lämna in ett intyg till länsstyrelsen om att det har förfarit med askan i enlighet med beslutet om tillstånd.

35 § När ett intyg som avses i 34 § har kommit in till länsstyrelsen, skall länsstyrelsen genast meddela det till Skatteverket. *Förordning (2003:947)*

Utförsel av stoft från Sverige

Passersedel

36 § Stoftet efter en person som har avlidit i Sverige får föras ut ur landet om Skatteverket har utfärdat en passersedel.

Passersedeln ska följa med stoftet under transporten. *Förordning (2008:1251)*

37 § Passersedel får utfärdas bara om

1. intyg för gravsättning av stoft eller kremering kan utfärdas enligt 4 kap. 7 § begravningslagen (1990:1144), och
2. ett intyg från begravningsentreprenör visar
  - att föreskrifterna i 40, 41 och 43 §§ är uppfyllda, och
  - att kistan inte innehåller något annat än stoftet och sådana personliga tillhörigheter som skall gravsättas eller kremeras tillsammans med det.

Första stycket 2 gäller dock inte vid utförsel till Danmark, Finland, Island eller Norge.

Förordning (1991:802)

38 § Passersedeln skall utfärdas på en blankett som fastställs av Skatteverket. Den skall avfattas på svenska och engelska eller svenska och franska.

Vid utförsel till Danmark, Finland, Island eller Norge behöver dock passersedeln avfattas bara på svenska. *Förordning (2003:947)*

39 § Sedan stoftet har förts ut ur Sverige ska den som ordnat med transporten över gränsen intyga på en kopia av passersedeln att stoftet har förts ut och återsända kopian till Skatteverket. Kopian ska ha kommit in till Skatteverket inom två veckor från den dag då stoftet fördes ut. *Förordning (2008:1251)*

Kistans beskaffenhet m.m.

40 § En kista som används för transport från Sverige av en avlidens stoft skall vara ogenomtränglig för fukt och invändigt innehålla ett absorberande material.

Kistan kan bestå av

1. en yttre träkista med minst 2 cm tjocka sidor och en inre kista av zink eller något annat självförstörande material, eller
2. en träkista med minst 3 cm tjocka sidor som invändigt är klädd med zink eller något annat självförstörande material.

Vid transport med flyg gäller dessutom att kistan skall vara försedd med en reningsanordning som utjämnar trycket. Om en reningsanordning saknas, skall kistan vara så hållbar att den kan motstå den tryckförändring som kan uppkomma under transporten.

Trossam-
fund

41 § Om dödsfallet har orsakats av en smittsam sjukdom, skall kroppen vid transporten vara klädd i en svepning som är indränkt med en antiseptisk lösning.

42 § Vid transport till Danmark, Finland, Island eller Norge tillämpas föreskrifterna i 40 och 41 §§ bara om

1. den som sköter transporten kräver det, eller
2. dödsfallet har orsakats av en smittsam sjukdom och en läkare bestämmer att föreskrifterna skall tillämpas.

Kistan skall dock vara tät och tillräckligt solid.

43 § En kista som transporteras med vanlig frakt skall förpackas så att det inte framgår att det är en kista.

På förpackningen skall anges att den skall hanteras med varsamhet.

Utförsel av aska från Sverige

44 § Om askan efter en avliden som har kremerats i Sverige ska föras ut ur landet, måste ett utdrag ur kremationsjournalen om den avlidne först inhämtas.

Utdraget ska tillhandahållas av den som innehar krematoriet. *Förordning (2008:1251)*

45 § Sedan askan har förts ut ur Sverige ska den som ordnat med transporten över gränsen intyga på utdraget ur kremationsjournalen att askan har förts ut och återsända utdraget till innehavaren av krematoriet. Utdraget ska ha kommit in till krematoriet inom två veckor från den dag då askan fördes ut.

Innehavaren av krematoriet ska därefter genast sända ett meddelande till Skatteverket om att askan enligt mottaget bevis har förts ut ur Sverige. *Förordning (2008:1251)*

Reglering av kostnader vid gravsättning (s.k. begravningsclearing)

46 § Kammarkollegiet skall årligen fastställa en taxa enligt vilken ersättning skall betalas för tjänster som avses i 9 kap. 6 § begravningslagen (1990:1144) när en huvudman enligt 9 kap. 10 och 11 §§ begravningslagen skall ersätta någon som tillhandahållit dessa tjänster. *Förordning (1999:882)*

47 § Taxan skall grundas på ett underlag som visar den beräknade kostnaden för de olika tjänsterna. Kammarkollegiet skall samråda med huvudmännen i fråga om underlaget.

Om den faktiska kostnaden för en viss tjänst regelmässigt överstiger den beräknade kostnaden i väsentlig mån till följd av geografiska faktorer, särskilda begravnings seder eller andra förhållanden, får detta beaktas när taxan för tjänsten fastställs.

Förordning (1999:882)

48 § Kammarkollegiet skall senast den 1 september fastställa den taxa som skall tillämpas under det följande kalenderåret. Huvudmännen för begravningsverksamheten skall på lämpligt sätt informeras om taxan. *Förordning (1999:882)*

Begravningsombud

Begravningsombudets uppgifter

49 § Grundläggande bestämmelser om ett begravningsombuds uppgifter finns i 10 kap. begravningslagen (1990:1144). Vid fullgörande av sitt uppdrag ska begravningsombudet inom sitt verksamhetsområde

1. skaffa sig kännedom om hur begravningsverksamheten är organiserad och utförs för dem som inte tillhör Svenska kyrkan och om deras önskemål rörande verksamheten,
2. informera dem som inte tillhör Svenska kyrkan om sin verksamhet och hålla kontakt med företrädare för andra trossamfund än Svenska kyrkan och andra berörda parter,
3. hos huvudmannen för begravningsverksamheten föreslå de åtgärder som behövs för att tillgodose beaktansvärda önskemål som kommer till begravningsombudets kännedom,
4. skriftligen meddela Kammarkollegiet om han eller hon tillstyrker eller avstyrker huvudmannens förslag till begravningsavgift. Meddelandet ska lämnas i omedelbar anslutning till att Svenska kyrkan lämnat underrättelse om avgiftssatser för begravningsavgift enligt 3 § första stycket förordningen (1999:729) om begravningsavgift. Om förslaget avstyrks ska begravningsombudet skriftligen motivera det och lämna ett eget förslag till begravningsavgift.

Begravningsombudet ska senast den 15 maj varje år samråda med den av huvudmannen utsedde godkände eller auktoriserade revisorn i frågor som rör huvudmannens årsredovisning och kravet på särredovisning av begravningsverksamhetens intäkter och kostnader. Om huvudmannen har utsett två eller flera godkända eller auktoriserade revisorer är det tillräckligt att samrådet sker med en av dem.

Är flera begravningsombud förordnade för samma huvudman ska länsstyrelsen besluta om arbetsfördelningen mellan ombuden. *Förordning (2012:137)*

Hur begravningsombud utses och entledigas

50 § Verksamhetsområdet för ett begravningsombud omfattar församlingarna inom en kommun. Länsstyrelsen får besluta om ett annat verksamhetsområde om det finns skäl för det.

Länsstyrelsen ska ge kommunen tillfälle att föreslå personer som är lämpliga för uppdraget som begravningsombud. Länsstyrelsen ska också ge andra trossamfund än Svenska kyrkan samt livsåskådningsorganisationer som är verksamma inom kommunens område tillfälle att föreslå lämpliga personer. De förslag på lämpliga begravningsombud som lämnas till länsstyrelsen ska vara skriftligen motiverade.

Förordning (2012:137)

51 § Ett begravningsombud ska utses för en tid av fyra kalenderår, räknat från och med den 1 januari året efter det år då det hållits val till kommunfullmäktige. *Förordning (2012:137)*

52 § Om ett begravningsombud inte fullgör sin uppgift på ett tillfredsställande sätt får länsstyrelsen entlediga ombudet.

Länsstyrelsen får också entlediga begravningsombudet om denne inte längre kan anses lämplig för uppdraget eller efter dennes egen begäran. *Förordning (2012:137)*

Utbildning av begravningsombud

52 a § Ett begravningsombud ska medverka i sådan utbildning som krävs för fullgörande av uppdraget. *Förordning (2012:137)*

52 b § Länsstyrelsen ska stödja begravningsombuden med råd i deras verksamhet samt främja erfarenhetsutbyte mellan ombuden. *Förordning (2012:137)*

Begravningsombudens ersättning och redovisning

53 § Ett begravningsombud har enligt 10 kap. 7 § begravningslagen (1990:1144) rätt till skäligen ersättning av huvudmannen för sitt arbete. Ersättningen ska bestå av ett årligt grundarvode och ett belopp per sammanträde som begravningsombudet är närvarande vid. Sammanträdesersättning betalas ut endast för protokollförda sammanträden hos en huvudman och sammanträden för samråd enligt 2 kap. 2 § andra stycket begravningslagen. *Förordning (2012:137)*

54 § Det årliga grundarvodet betalas i förhållande till folkmängden den 1 januari i den kommun eller annat verksamhetsområde som begravningsombudet utsetts i enligt följande.

Folkmängd den 1 januari	Grundarvode, kronor
–24.999	8.500
25.000–74.999	11.500
75.000–	17.000

Trossamfund

Sammanträdesarvodet ska vara 450 kronor per sammanträde som begravningsombudet är närvarande vid. *Förordning (2012:137)*

55 § Ett begravningsombud som får vidkännas löneavdrag eller annan inkomstförlust på grund av sammanträden som anges i 53 § eller på grund av utbildning har rätt till ersättning för sådan inkomstförlust.

Ersättning till ett begravningsombud som driver egen verksamhet betalas högst med det belopp per sammanträdesdag eller utbildningsdag som motsvarar 75 procent av egenföretagarens fastställda sjukpenninggrundande inkomst enligt 25 kap. socialförsäkringsbalken, delad med 365. *Förordning (2012:137)*

56 § Ett begravningsombud har enligt 10 kap. 7 § begravningslagen (1990:1144) rätt till skäligen ersättning för sina kostnader. Ersättning ska betalas för sådana kostnader som varit nödvändiga för fullgörande av uppdraget.

Reseersättning och traktamente betalas enligt de bestämmelser om reseförmåner som enligt kollektivavtal gäller för statstjänstemän i allmänhet. *Förordning (2012:137)*

57 § Ett begravningsombud ska begära ersättning hos var och en av huvudmännen inom verksamhetsområdet. Därvid ska grundarvodet fördelas lika mellan huvudmännen inom verksamhetsområdet.

I en begäran om ersättning ska de sammanträden som begravningsombudet varit närvarande vid redovisas. Har begravningsombudet deltagit i sammanträden som avsett flera huvudmans verksamhet, ska det av begäran framgå enligt vilka grunder ersättningsanspråket har fördelats mellan huvudmännen. *Förordning (2012:137)*

58 § Ett begravningsombud ska senast den 31 maj varje år ge in en årsberättelse till länsstyrelsen. Om begravningsombudet har flera huvudmän ska en årsberättelse ges in för varje huvudman. Om det finns flera begravningsombud för en huvudman ska varje ombud ge in en egen årsberättelse.

En årsberättelse ska innehålla en redogörelse för verksamheten under det närmast föregående kalenderåret. Till årsberättelsen ska fogas en redogörelse för det samråd som begravningsombudet enligt 49 § har haft med huvudmannens revisor. Av redogörelsen ska det särskilt framgå hur kravet på särredovisning har uppfyllts. Årsberättelsen ska också innehålla en redovisning av den tid som lagts ned på sammanträden och annat arbete, uppgift om genomgången utbildning samt kostnaderna för begravningsombudets arbete. *Förordning (2012:137)*

174 BEGRAVNINGSFÖRORDNING (1990:1147)

58 a § Länsstyrelsen ska kontrollera att begravningsombudets årsberättelse är fullständig och uppfyller de krav som anges i begravningslagen (1990:1144) och i denna förordning. Om årsberättelsen är bristfällig ska länsstyrelsen förelägga begravningsombudet att inkomma med komplettering. *Förordning (2012:137)*

Överklagande

59 § Skatteverkets beslut om passersedel enligt 36 § får överklagas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får inte överklagas. *Förordning (2003:947)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2012:137

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 2012. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för dödsfall som har inträffat före ikraftträdandet.

2012:359

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2012.

Förordning (2012:358) om behörig länsstyrelse i begravningsärenden

1 § Denna förordning innehåller föreskrifter om behörig länsstyrelse i begravningsärenden enligt begravningslagen (1990:1144) och begravningsförordningen (1990:1147).

2 § Frågor om tillstånd till anordnande och hållande av enskild begravningsplats enligt 2 kap. 6–8 §§ begravningslagen (1990:1144) prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,
2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,
3. Länsstyrelsen i Skåne län, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,
4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i Västra Götalands eller Hallands län,
5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,
6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i Västernorrlands eller Jämtlands län, och
7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i Norrbottens eller Västerbottens län.

3 § Frågor om tillstånd till överlåtelse, användning för annat ändamål eller nedläggning av begravningsplats enligt 2 kap. 14 §, tillstånd till flyttning av gravsatt stoff eller aska enligt 6 kap. 2 § andra stycket, flyttning eller upphörande av gravrätt enligt 7 kap. 34 § samt om att förelägga någon vid vite enligt 11 kap. 4 § begravningslagen (1990:1144) prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när begravningsplatsen är anordnad i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,
2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när begravningsplatsen är anordnad i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,
3. Länsstyrelsen i Skåne län, när begravningsplatsen är anordnad i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,
4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när begravningsplatsen är anordnad i Västra Götalands eller Hallands län,
5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när begravningsplatsen är anordnad i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,
6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när begravningsplatsen är anordnad i Västernorrlands eller Jämtlands län, och
7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när begravningsplatsen är anordnad i Norrbottens eller Västerbottens län.

4 § Tvister om kremering eller gravsättning enligt 5 kap. 3 § andra stycket och 4 § begravningslagen (1990:1144) prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när den avlidne senast var folkbokförd i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,
2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när den avlidne senast var folkbokförd i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,
3. Länsstyrelsen i Skåne län, när den avlidne senast var folkbokförd i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,
4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när den avlidne senast var folkbokförd i Västra Götalands eller Hallands län,

Trossamfund

5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när den avlidne senast var folkbokförd i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,
6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när den avlidne senast var folkbokförd i Västernorrlands eller Jämtlands län, och
7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när den avlidne senast var folkbokförd i Norrbottens eller Västerbottens län.

5§ Tillsyn enligt 10 kap. 1 § begravningslagen (1990:1144) utövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,
2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,
3. Länsstyrelsen i Skåne län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,
4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Västra Götalands eller Hallands län,
5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,
6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Västernorrlands eller Jämtlands län, och
7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Norrbottens eller Västerbottens län.

6§ Frågor om förordnande av begravningsombud enligt 10 kap. 2 §, att förelägga någon vid vite enligt 11 kap. 2 § samt överklaganden av beslut enligt 11 kap. 6 § begravningslagen (1990:1144) prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,
2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,
3. Länsstyrelsen i Skåne län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,
4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Västra Götalands eller Hallands län,
5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,
6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Västernorrlands eller Jämtlands län, och
7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Norrbottens eller Västerbottens län.

7§ Frågor om att förelägga någon vid vite enligt 11 kap. 3 § begravningslagen (1990:1144) prövas av Länsstyrelsen i Stockholms län.

8§ Frågor om hantering av aska enligt 5 kap. 5 § andra stycket begravningslagen (1990:1144) och 30 § begravningsförordningen (1990:1147) prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när avsikten är att askan ska strös ut i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,
2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när avsikten är att askan ska strös ut i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,
3. Länsstyrelsen i Skåne län, när avsikten är att askan ska strös ut i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,
4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när avsikten är att askan ska strös ut i Västra Götalands eller Hallands län,
5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när avsikten är att askan ska strös ut i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,

6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när avsikten är att askan ska strös ut i Väster-norrlands eller Jämtlands län, och
7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när avsikten är att askan ska strös ut i Norrbottens eller Västerbottens län.

9 § Frågor om delning av aska enligt 31 § begravningsförordningen (1990:1147) prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när kremering skett i Stockholms, Uppsala, Sö-dermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,
2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när kremering skett i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,
3. Länsstyrelsen i Skåne län, när kremering skett i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,
4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när kremering skett i Västra Götalands eller Hallands län,
5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när kremering skett i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,
6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när kremering skett i Västernorrlands eller Jämtlands län, och
7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när kremering skett i Norrbottens eller Väster-bottens län.

Trossam-
fund

10 § Överklaganden enligt 59 § begravningsförordningen (1990:1147) prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när dödsfallet inträffat i Stockholms, Uppsala, Sö-dermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,
2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när dödsfallet inträffat i Östergötlands, Jönkö-pings eller Kalmar län,
3. Länsstyrelsen i Skåne län, när dödsfallet inträffat i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,
4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när dödsfallet inträffat i Västra Götalands eller Hallands län,
5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när dödsfallet inträffat i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,
6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när dödsfallet inträffat i Västernorrlands eller Jämtlands län, och
7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när dödsfallet inträffat i Norrbottens eller Väster-bottens län.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2012:358

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2012.

Förordning (1999:729) om begravningsavgift

(senast ändrad genom SFS 2012:138)

1 § Denna förordning gäller begravningsavgift enligt 9 kap. 1 § begravningslagen (1990:1144).

2 § Kammarkollegiet ska fastställa avgiftssatserna för begravningsavgift enligt 9 kap. 14 § begravningslagen (1990:1144). *Förordning (2012:138)*

3 § Svenska kyrkan ska senast den 1 november underrätta Kammarkollegiet om de avgiftssatser för begravningsavgift som föreslås gälla för det följande beskattningsåret. Om en församling eller kyrklig samfällighet vid denna tidpunkt inte beslutat om förslag till avgiftssats, ska Svenska kyrkan i stället underrätta Kammarkollegiet om den avgiftssats som framgår av upprättat förslag till budget. I sådana fall ska Svenska kyrkan senast den 15 november underrätta Kammarkollegiet om den beslutade avgiftssatsen, om denna avviker från den som framgår av förslaget till budget.

Kammarkollegiet ska senast den 1 december underrätta Skatteverket och Svenska kyrkan om de avgiftssatser för begravningsavgiften som ska gälla för det följande beskattningsåret. *Förordning (2012:138)*

4 § Svenska kyrkan skall till Kammarkollegiet lämna de ytterligare uppgifter som behövs för att fastställa en avgiftssats. Kammarkollegiet får meddela närmare föreskrifter om hur uppgifterna skall lämnas till kollegiet.

5 § har upphävts genom förordning (2012:138).

6 § Kammarkollegiets beslut enligt denna förordning får inte överklagas.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2012:138

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2013.

KAMMARKOLLEGIETS FÖRESKRIFTER

**KAMFS 2012:5 Taxa vid begravningsclearing
2013****Gravplats eller motsvarande på allmän eller enskild begravningsplats
under en tid av 25 år***Tillhandahållande av gravplats*

Kistgravplats	6.400 kr
Urnggravplats	1.700 kr

Förlängning av tid för gravplats

Om gravsättning sker i en redan upplåten grav ska upplåtelse tiden förlängas så att den uppgår till 25 år för den aktuella gravsättningen.

Förlängningsavgift kistgravplats	250 kr/år
Förlängningsavgift urngravplats	70 kr/år

Transport

Beloppen avser ersättning för samtliga transporter från det att huvudmannen övertagit ansvaret för stoffet till dess att gravsättning har skett. Undantag görs av transport för gravsättning utanför huvudmannens område, om inte transporten beror på ett avtal om tillhandahållande av särskilda gravplatser.

Trossam-
fund*Kistbegravning*

Ersättning för transporter fram till gravsättning på

– begravningsplats i anslutning till lokalen för begravningsceremonin	1.000 kr
– begravningsplats som inte ligger i anslutning till lokalen för begravningsceremonin.	1.500 kr

Begravning med kremering

Ersättning för transporter av kistan fram till krematoriet när begravningsceremonin sker i lokal som inte ligger i anslutning till krematoriet men inom förvaltningsområdet.

Ersättning för transporter av kistan fram till krematoriet när ett krematorium utanför förvaltningsområdet anlitas.	2.000 kr
Transport av urna från krematorium till separat begravningsplats.	400 kr

Ersättning utgår inte för

- kistransport när begravningsceremonin sker i en lokal som ligger i anslutning till krematoriet
- umtransport när gravsättning sker på en begravningsplats i anslutning till krematoriet.

Gravsättning

Beloppen avser gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnade gravar.

Kistgrav	4.600 kr
Urngrav	700 kr

Taxan för urngrav tillämpas också vid annan gravsättning där anhörig eller annan närstående har rätt att närvara. Den tillämpas oberoende av om annan än huvudmannen helt eller delvis svarar för placeringen av stoftet eller askan i graven.

Placering eller utströende av aska i minneslund.	200 kr
--	--------

Taxan tillämpas för gravsättning i minneslund eller motsvarande gravskick om anhörig eller annan närstående inte får närvara vid gravsättningen.

Tjältning vid extremt tjäldjup.	700 kr
---------------------------------	--------

Extremt tjäldjup betyder att marken är frusen till ett djup av minst 1,2 meter. Taxan kan endast användas i kombination med taxan för gravöppning av kistgrav.

Särskild lokal för förvaring och visning av stoftet	300 kr
--	--------

Lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler	600 kr
--	--------

Kremering	2.500 kr
------------------	----------

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2012:5

Den fastställda taxan ska gälla för dödsfall som inträffar under 2013. För dödsfall dessförinnan gäller äldre taxa.

Lag (1998:1591) om Svenska kyrkan

(senast ändrad genom SFS 2009:1234)

Svenska kyrkan som trossamfund

1 § Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift. Svenska kyrkan har också nationella organ.

2 § Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka, som i samverkan mellan en demokratisk organisation och kyrkans ämbete bedriver en rikstäckande verksamhet.

3 § Svenska kyrkan får förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstol och andra myndigheter.

Samma rätt har var för sig Svenska kyrkans församlingar, sammanslutningar av församlingar (kyrkliga samfälligheter) och stift.

Organisatorisk uppbyggnad

4 § Församlingen är lokal enhet inom Svenska kyrkan och omfattar de personer som tillhör Svenska kyrkan och är bosatta inom församlingens område.

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Det kan också finnas icke-territoriella församlingar.

5 § Stiftet är regional enhet inom Svenska kyrkan och omfattar församlingarna inom stiftets område.

Stiftets grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlinglivet.

För varje stift skall det finnas en biskop.

6 § Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ.

Kyrkomötet får inte besluta i sådana enskilda frågor som det är en församlings eller ett stifts uppgift att besluta i.

Kyrkoavgift

7 § Den som tillhör Svenska kyrkan skall betala lokal och regional kyrkoavgift.

8 § Församlingen beslutar om lokal kyrkoavgift. Om församlingen ingår i en kyrklig samfällighet, får samfälligheten besluta om hela eller del av avgiften.

Stiftet beslutar om regional kyrkoavgift.

Kyrklig egendom

9 § Prästlönefastigheter och prästlönefonder (prästlönetillgångar) har till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Endast avkastningen får användas för ändamålet.

Prästlönetillgångarna skall förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Regeringen får besluta om tillsyn av förvaltningen.

Förmögenheten skall vara placerad på ett godtagbart sätt.

Rätten att ta del av handlingar

10 § Bestämmelser om rätten att ta del av Svenska kyrkans handlingar när det gäller vissa verksamheter finns i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). *Lag (2009:478)*

11 § Även utöver vad som följer av 10 § skall var och en ha rätt att ta del av Svenska kyrkans handlingar. Denna rätt får begränsas bara om det är särskilt motiverat med hänsyn till

1. skyddet för enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden,
2. Svenska kyrkans ekonomiska intresse, eller
3. något synnerligen väsentligt intresse.

Trossamfund

Kyrkans arkiv

12 § Svenska kyrkans arkiv bildas av de handlingar från Svenska kyrkans verksamhet som avses i 11 §.

Svenska kyrkans arkiv skall bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser

1. rätten enligt 11 § att ta del av kyrkans handlingar,
2. behovet av information för rättskipning och förvaltning, och
3. forskningens behov.

Vid arkivbildningen och arkivvården skall beaktas att Svenska kyrkans arkiv är en del av det nationella kulturarvet.

Överprövning

13 § Beslut som innebär att någon inte får ta del av sådana handlingar som avses i 11 § överprövas på det sätt som Svenska kyrkan bestämmer. I den utsträckning som Svenska kyrkan bestämmer får också andra beslut överprövas.

För att inom Svenska kyrkan ytterst pröva frågor enligt första stycket skall ett särskilt organ inrättas. Ordföranden i detta organ skall vara eller ha varit ordinarie domare.

Skyldighet att lämna uppgifter

14 § Svenska kyrkan ska till det register som avses i 7 § lagen (1998:1593) om trossamfund lämna uppgifter om

1. stadgar,
2. indelning i församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift, och
3. en kontaktperson som är behörig att företräda Svenska kyrkan i frågor om registrering samt kontaktpersonens namn, postadress och personnummer eller samordningsnummer eller, om sådana nummer saknas, födelsedatum. Motsvarande uppgifter får lämnas för varje församling, kyrklig samfällighet eller stift.

Ändringar i något av dessa förhållanden ska genast anmälas för registrering.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter i ärenden enligt denna bestämmelse. *Lag (2009:1234)*

Propositioner

SFS 1998:1591

SFS 2009:478

SFS 2009:1234

Prop. 1997/98:116

Prop. 2008/09:150

Prop. 2009/10:6

Lag (1998:1592) om införande av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan

Allmänna föreskrifter

1 § Lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan och denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

Bestämmelserna i 6 och 7 §§ i denna lag träder dock i kraft den 1 maj 1999.

2 § Genom lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan upphävs

1. lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan,
2. lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m.m.,
3. lagen (1992:288) om medlemskap i icke-territoriella församlingar,
4. kyrkolagen (1992:300),
5. lagen (1992:301) om införande av kyrkolagen.

Bestämmelserna om tystnadsplikt i 36 kap. 1 § kyrkolagen gäller dock fortfarande i fråga om uppgifter som har anförtrotts före den 1 januari 2000.

3 § Ansvar för de skyldigheter som har uppkommit för en församling eller kyrklig samfällighet före den 1 januari 2000 övergår vid den tidpunkten till motsvarande församling, kyrkliga samfällighet eller stift inom Svenska kyrkan. Den 1 januari 2000 övergår också en församlings eller kyrklig samfällighets rättigheter till motsvarande församling, kyrkliga samfällighet eller stift inom Svenska kyrkan.

4 § En stiftelse som vid utgången av år 1999 förvaltas av en församling eller en kyrklig samfällighet skall från och med den 1 januari 2000 förvaltas av motsvarande församling, kyrkliga samfällighet eller stift.

Motsvarande skall gälla om en församling eller en kyrklig samfällighet skall utse en styrelseledamot i en stiftelse.

5 § De ärenden som i enlighet med lag eller förordning handläggs hos pastor, pastors-ämbetet, kyrkoherde, kontraktsprost, biskop, domkapitel, Domkyrkorådet i Lund, Kyrkofondens styrelse, Kyrkomötets besvärsnämnd, Ansvarsnämnden för biskopar eller Svenska kyrkans centralstyrelse vid utgången av år 1999 skall överlämnas till Svenska kyrkan för fortsatt handläggning.

6 § Vid sammanträde under år 1999 har kyrkomötet med avseende på tiden från och med den 1 januari 2000 de befogenheter som följer av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan trots bestämmelserna i kyrkolagen (1992:300).

7 § Den skyldighet att lämna uppgifter som följer av 14 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan skall fullgöras första gången senast den 1 oktober 1999.

De församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift som det har lämnats uppgifter om enligt första stycket har med avseende på tiden efter den 1 januari 2000 de befogenheter som följer av lagen om Svenska kyrkan trots bestämmelserna i kyrkolagen (1992:300).

8 § Ledamöter och ersättare i beslutande församlingar hos Svenska kyrkans organisatoriska delar samt ledamöter och ersättare i kyrkomötet har till och med den 31 december 2009 rätt till den ledighet från sina anställningar som behövs för uppdragen. Det samma gäller de personer som ingår i styrelse eller motsvarande organ inom Svenska kyrkan.

Egendomsfrågor

9 § Från och med den 1 januari 2000 skall Svenska kyrkan eller församling eller kyrklig samfällighet som avses i 3 § ha äganderätten till sådan egendom som avses i 38 kap. 1 § och 2 § 3, 39 kap. 1 §, 41 kap. 1 § första stycket 2–6 samt 24 och 26 §§ kyrkolagen (1992:300). Därvid skall gälla att

1. kyrkofondens tillgångar och kyrklig jord vars avkastning tillförs kyrkofonden (kyrkofondsfastighet) skall ägas av Svenska kyrkan och användas för kyrkliga ändamål,

Trossam-
fund

2. kyrkor och domkyrkor med tillhörande inventarier, kyrkotomt och kyrkogård, uppförda före år 1817 på landet eller före år 1843 i stad, skall ägas av den församling där kyrkan är belägen och, tills annat beslutas av Svenska kyrkan, användas för samma ändamål som tidigare,
3. kyrklig jord vars avkastning är avsedd för församlingskyrkas behov (församlingskyrkas fastighet) och för domkyrkas behov (domkyrkas fastighet) skall ägas av den församling där kyrkan är belägen och, om inte annat beslutas enligt andra stycket, användas för samma ändamål som tidigare,
4. ersättning för församlingskyrkas fastighet eller domkyrkas fastighet som har fonders och vars avkastning skall användas för församlingskyrkas respektive domkyrkas behov (församlingskyrkors och domkyrkors fastighetsfonder) skall ägas av den församling där kyrkan är belägen och, om inte annat beslutas enligt andra stycket, användas för samma ändamål som tidigare,
5. kyrklig jord där tjänstebostad är anvisad åt en kyrkoherde eller komminister (prästgård) skall ägas av den kyrkliga samfällighet eller, om sådan inte finns, den församling där egendomen är belägen,
6. kyrklig jord där tjänstebostad är anvisad åt en biskop (biskopsgård) skall, med undantag av sådan tjänstebostad som hyrs enligt särskilt avtal, ägas av Svenska kyrkan.

För att ändra ändamålet för egendom som avses i första stycket 3 och 4 krävs tillstånd av Kammarkollegiet. Därvid skall tillämpas de grunder för ändring som anges i 1 § permutationslagen (1972:205) samt 3 och 4 §§ samma lag.

Första stycket 2–4 gäller inte Lunds domkyrka och dess fastigheter och fastighetsfond. Denna egendom skall också i fortsättningen förvaltas som en självständig förmögenhet. Lunds domkyrka utgör ett särskilt rättssubjekt som får förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstol och andra myndigheter. För Lunds domkyrkas skyldigheter svarar endast domkyrkans tillgångar. Egendomen skall användas för samma ändamål som tidigare och förvaltas av Svenska kyrkan. Egendom som skall ge avkastning skall vara placerad på ett godtagbart sätt. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Regeringen får besluta om tillsyn av förvaltningen.

10 § Egendom som avses i 41 kap. 1 § första stycket 1 kyrkolagen (1992:300) (prästlönefastigheter) och 41 kap. 23 § kyrkolagen (prästlönefonder) utgör prästlönetillgångar som från och med den 1 januari 2000 skall förvaltas såsom självständiga förmögenheter enligt 9 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan. De utgör särskilda rättssubjekt som får förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstol och andra myndigheter. För ett sådant rättssubjekts skyldigheter svarar endast dess tillgångar. Prästlönefastigheter och prästlönefonder skall ägas av dessa rättssubjekt.

En församling eller kyrklig samfällighet som avses i 3 § och som den 31 december 1999 enligt bestämmelserna i 41 kap. 11 och 28 §§ kyrkolagen hade rätt till andel i avkastningen av prästlönetillgångarna, skall ha samma rätt, om inte annat beslutas enligt tredje stycket. Därvid skall fortfarande gälla att högst hälften av egendomens avkastning får användas för andra kyrkliga ändamål.

För att göra ändringar i fråga om rätten till andel i avkastningen av prästlönetillgångarna krävs tillstånd av Kammarkollegiet. Därvid skall tillämpas de grunder för ändring som anges i 1 § permutationslagen (1972:205) samt 3 och 4 §§ samma lag.

11 § Den som före ikraftträdandet av denna lag var ägare till kyrklig egendom som avses i lagen och lider förlust genom att egendom överförs enligt 9 och 10 §§ har rätt till skäligen ersättning av staten. Detsamma gäller den som före ikraftträdandet hade särskild rätt till egendomen.

Propositioner

SFS 1998:1592

Prop. 1997/98:116

Lag (1999:289) om Svenska kyrkans personal vid relationsändringen mellan staten och Svenska kyrkan den 1 januari 2000

1 § De rättigheter och skyldigheter som Svenska kyrkans församlingar och kyrkliga samfundigheter har övergår enligt 3 § lagen (1998:1592) om införande av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan till motsvarande församlingar, kyrkliga samfundigheter eller stift inom Svenska kyrkan vid relationsändringen mellan staten och Svenska kyrkan den 1 januari 2000. Detta gäller också de rättigheter och skyldigheter på grund av de anställningsavtal och anställningsförhållanden som gäller vid tidpunkten för relationsändringen, om inte arbetstagaren väljer att frånträda anställningen. Arbetstagaren skall senast den 31 december 1999 till arbetsgivaren anmäla om han eller hon inte vill att anställningsavtalet skall övergå till den nya arbetsgivaren. Anställningen skall i så fall anses upphöra den 1 januari 2000.

2 § De rättigheter och skyldigheter på grund av de anställningsavtal och anställningsförhållanden som gäller för innehavare av biskopstjänst vid tidpunkten för relationsändringen mellan staten och Svenska kyrkan den 1 januari 2000 övergår då till det stift inom Svenska kyrkan i vilket biskopstjänsten är inrättad, om inte biskopen väljer att frånträda anställningen. Biskopen skall senast den 31 december 1999 till arbetsgivaren anmäla om han eller hon inte vill att anställningsavtalet skall övergå till den nya arbetsgivaren. Anställningen skall i så fall anses upphöra den 1 januari 2000.

Trossamfund

3 § De rättigheter och skyldigheter på grund av de anställningsavtal och anställningsförhållanden som gäller för dem som är anställda vid Årkebiskopsämbetet vid tidpunkten för relationsändringen mellan staten och Svenska kyrkan den 1 januari 2000 övergår då på Svenska kyrkan, om inte arbetstagaren väljer att frånträda anställningen. Arbetstagaren skall senast den 31 december 1999 till arbetsgivaren anmäla om han eller hon inte vill att anställningsavtalet skall övergå till den nya arbetsgivaren. Anställningen skall i så fall anses upphöra den 1 januari 2000.

4 § Vid tillämpningen av 28 § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet skall de anställningsavtal och anställningsförhållanden som avses i 1–3 §§ anses ha övergått enligt 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd.

5 § En arbetsgivare inom Svenska kyrkan skall trygga sina åtaganden avseende pensionsrättigheter som är intjänade före den 1 januari 2000. Detta skall arbetsgivaren göra genom pensionsförsäkring eller på något av de sätt som anvisas i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. Efter utgången av år 2009 skall dock trygghandlet ske genom pensionsförsäkring eller på det sätt som anvisas i 9–22 §§ nämnda lag.

6 § Svenska kyrkan svarar solidariskt med sina organisatoriska delar för sådana åtaganden som avser pensionsrättigheter som är intjänade före den 1 januari 2000 och som inte har tryggats enligt 5 §.

Propositioner

SFS 1999:289

Prop. 1998/99:38

Lag (2002:385) om lagfart i vissa fall för Svenska kyrkan m.m.

1 § I fråga om lagfart för förvärv av fast egendom som Svenska kyrkan eller en församling eller en kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan har gjort enligt 9 § första stycket lagen (1998:1592) om införande av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan gäller följande.

1. Bestämmelserna i 20 kap. 1, 2, 6 och 7 §§ jordabalken samt bestämmelsen om ingivande av fångeshandling i 20 kap. 5 § första stycket samma balk skall inte tillämpas.
2. Den till vilken äganderätten har övergått skall ansöka om lagfart före utgången av juni 2004.
3. Ansökan skall avslås, om sökanden inte förmår styrka sin äganderätt till egendomen.
4. Ansökan skall förklaras vilande, om den avser visst område av en fastighet och sökanden inte har lagfart på återstoden av fastigheten.

2 § De särskilda rättssubjekt som vid ingången av år 2000 ägde sådan fast egendom som avses i 9 § tredje stycket och 10 § första stycket lagen (1998:1592) om införande av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan kan beviljas lagfart på egendomen även om det förvärv på vilket äganderätten grundas inte kan anges.

Vad som sägs i 1 § gäller även för lagfart på egendom som avses i första stycket.

3 § Bestämmelserna i 1 och 2 §§ tillämpas inte om lagfart på egendomen har beviljats efter utgången av år 1999.

4 § Den vars rätt berörs skall ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som avses i 1 eller 2 §. Om det behövs skall yttrande inhämtas från Kammarkollegiet.

Inskrivningsmyndighetens beslut i ett ärende som avses i 1 eller 2 § får överklagas, förutom av den som sägs i 19 kap. 32 § första stycket jordabalken, av Kammarkollegiet.

Propositioner

SFS 2002:385

Prop. 2001/02:136

UTDRAG

Lag (1988:950) om kulturminnen m.m.

1 kap. Inledande bestämmelser	187
God ortnamnsed	187
4 kap. Kyrkliga kulturminnen	187
Kyrkobyggnader och kyrkotomter	187
Kyrkliga inventarier	188
Begravningsplatser	188
Beredskapsförberedelser	189
Ersättning till Svenska kyrkan	189
Ingripande för att åstadkomma rättelse	189
Överklagande	189

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda vår kulturmiljö.

Ansvaret för detta delas av alla. Såväl enskilda som myndigheter skall visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön. Den som planerar eller utför ett arbete skall se till att skador på kulturmiljön såvitt möjligt undviks eller begränsas.

2 § I denna lag finns bestämmelser om ortnamn, fornminnen, byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen samt om utförelse och återlämnande av kulturföremål.

Länsstyrelsen har tillsyn över kulturminnesvården i länet.

Riksantikvarieämbetet har överinseende över kulturminnesvården i landet. Riksantikvarieämbetet får överklaga beslut av domstol eller annan myndighet enligt 1–5 kap.

Lag (2011:782)

3 § Vad som föreskrivs i denna lag om ägare av fastighet eller byggnad skall, då fastigheten eller byggnaden innehåller som fideikommiss eller under därmed jämförliga förhållanden eller med ständig besittningsrätt, gälla innehavaren.

God ortnamnsed

4 § Vid statlig och kommunal verksamhet skall god ortnamnsed iakttas. Detta innebär att

- hävdvunna ortnamn inte ändras utan starka skäl,
- ortnamn i övrigt stavas enligt vedertagna regler för språkriktighet, om inte hävdvunna stavningsformer talar för annat,
- påverkan på hävdvunna namn beaktas vid nybildning av ortnamn, och
- svenska, samiska och finska namn så långt möjligt används samtidigt på kartor samt vid skyltning och övrig utmärkning i flerspråkiga områden.

Namn som godkänts för offentlig kartproduktion skall även i andra sammanhang användas i sin godkända form. *Lag (2000:265)*

4 kap. Kyrkliga kulturminnen

1 § Kulturhistoriska värden i kyrkobyggnader, kyrkotomter, kyrkliga inventarier och begravningsplatser är skyddade enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Kyrkobyggnader och kyrkotomter

2 § Kyrkobyggnader och kyrkotomter skall vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas.

Kyrkobyggnader enligt denna lag är byggnader som före den 1 januari 2000 har invigts för Svenska kyrkans gudstjänst och den 1 januari 2000 ägdes eller förvaltades av Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar.

Kyrkotomt är ett område kring en kyrkobyggnad som hör samman med byggnadens funktion och miljö och som inte är begravningsplats. *Lag (1999:304)*

Trossamfund

3 § Kyrkobyggnader som är uppförda och kyrkotomter som har tillkommit före utgången av år 1939 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen.

I fråga om en kyrkobyggnad krävs alltid tillstånd för rivning, flyttning eller ombyggnad av byggnaden liksom för ingrepp i eller ändring av dess exteriör och interiör med dess fasta inredning och konstnärliga utsmyckning samt för ändring av dess färgsättning.

I fråga om en kyrkotomt krävs alltid tillstånd för utvidgning av tomten samt för uppförande eller väsentlig ändring av byggnader, murar, portaler eller andra fasta anordningar på tomten.

Länsstyrelsen får ställa de villkor för tillståndet som är skäligen med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkoren får avse hur ändringen skall utföras samt den dokumentation som behövs. *Lag (1995:560)*

4 § Om Riksantikvarieämbetet beslutar det, skall bestämmelserna i 3 § om tillståndsprövning tillämpas också i fråga om en kyrkobyggnad eller en kyrkotomt som har tillkommit efter utgången av år 1939 och som är märklig genom sitt kulturhistoriska värde.

5 § Sedvanliga underhållsarbeten eller brådskande reparationsåtgärder får utföras utan tillstånd. Sådana åtgärder skall utföras med material och metoder som är lämpliga med hänsyn till byggnadens eller anläggningens kulturhistoriska värde.

Kyrkliga inventarier

6 § Inventarier av kulturhistoriskt värde, som hör till kyrkobyggnad eller annan kyrklig byggnad, kyrkotomt eller begravningsplats, skall förvaras och vårdas väl. *Lag (1999:304)*

7 § För varje församling skall det finnas en förteckning över inventarier som avses i 6 §. I förteckningen skall anges om ett föremål ägs eller förvaltas av någon annan än församlingen och om det förvaras på någon annan plats än i kyrkan.

I varje församling skall det utses två personer som har ansvar för att föra förteckningen. De skall också se till att föremålen förvaras och vårdas väl. Församlingen skall anmäla till länsstyrelsen vilka som har utsetts. *Lag (1999:304)*

8 § Stiftet skall minst vart sjätte år kontrollera att alla föremål i förteckningen finns kvar. Sådant kontroll skall också göras vid byte av någon av de personer som har utsetts enligt 7 § andra stycket. Efter varje kontroll skall en kopia av förteckningen sändas till länsstyrelsen. *Lag (1999:304)*

9 § I fråga om ett föremål i förteckningen, som inte ägs av någon enskild person eller släkt, krävs tillstånd från länsstyrelsen

1. för att avyttra det,
2. för att avföra det från förteckningen,
3. för att reparera eller ändra det, eller
4. för att flytta det från den plats där det sedan gammalt hör hemma.

Länsstyrelsen får, i fråga om första stycket 3 och 4, ställa de villkor för tillståndet som är skäligen med hänsyn till de förhållanden som föranleder åtgärden. Villkoren får avse hur åtgärden skall utföras samt den dokumentation som behövs.

Tillstånd krävs inte för mera obetydliga reparationer. Sådana reparationer får inte utföras så, att föremålets kulturhistoriska värde minskas. *Lag (1999:304)*

10 § Länsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet får besikta kyrkliga inventarier.

Länsstyrelsen får också besluta att ett föremål skall tas upp i förteckningen.

Om det finns allvarig fara för att ett föremål skadas, får länsstyrelsen tills vidare ta hand om det eller vidta någon annan nödvändig åtgärd för att skydda eller vårda det. Innan en sådan åtgärd vidtas, skall samråd ske med stiftet och, om föremålet ägs av någon enskild, med denne. *Lag (1999:304)*

Begravningsplatser

11 § I vården av en begravningsplats skall dess betydelse som en del av vår kulturmiljö beaktas. Begravningsplatserna skall vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas eller förvanskas.

12§ Begravningsplatser enligt detta kapitel är sådana områden eller utrymmen som avses i 1 kap. 1 § begravningslagen (1990:1144).

Bestämmelserna om begravningsplatser omfattar också sådana byggnader på begravningsplatsen som inte är kyrkobyggnader samt fasta anordningar såsom murar och portaler. *Lag (1990:1146)*

13§ I fråga om en begravningsplats som anlagts före utgången av år 1939 krävs tillstånd av länsstyrelsen

1. för att utvidga eller på något annat sätt väsentligt ändra begravningsplatsen,
2. för att där uppföra någon ny byggnad eller fast anordning eller riva eller väsentligt ändra befintlig byggnad eller fast anordning.

Länsstyrelsen får ställa de villkor för tillståndet som är skäligen med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkoren får avse hur ändringen skall utföras samt den dokumentation som behövs. *Lag (1999:304)*

14§ Om Riksantikvarieämbetet beslutar det, skall bestämmelserna i 13 § tillämpas också i fråga om en begravningsplats som tillkommit efter utgången av år 1939, om begravningsplatsen ligger invid en kyrkobyggnad som uppförts dessförinnan eller är märklig genom sitt kulturhistoriska värde.

15§ Om det på en begravningsplats eller i en byggnad på en begravningsplats som ägs och förvaltas av en borgerlig kommun finns föremål av kulturhistoriskt värde, tillämpas bestämmelserna i 6, 7, 9 och 10 §§ också på sådana föremål. Kommunen skall därvid ansvara för förteckningen samt förvaringen och vården av föremålen. I stället för vad som sägs i 7 § skall i förteckningen anges om ett föremål ägs eller förvaltas av någon annan än kommunen.

Trossamfund

Beredskapsförberedelser

15 a § Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar skall vidta de beredskapsförberedelser som under höjd beredskap behövs för vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena. *Lag (1999:942)*

Ersättning till Svenska kyrkan

16§ Svenska kyrkan har rätt till viss ersättning av staten för kulturhistoriskt motiverade kostnader i samband med vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena.

Svenska kyrkan beslutar om fördelning av ersättningen mellan stiftet. Stiftet beslutar om fördelning inom sitt område.

Riksantikvarieämbetet skall ges tillfälle att yttra sig över fördelningen i landet. Länsstyrelsen skall ges tillfälle att yttra sig över fördelningen i länet. *Lag (1999:304)*

Ingripande för att åstadkomma rättelse

17§ Länsstyrelsen får förelägga den som är ansvarig för förvaltningen av ett kyrkligt kulturminne att vidta rättelse eller avbryta pågående åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av föreskrifter och beslut enligt detta kapitel. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

I de fall som avses i första stycket får länsstyrelsen i stället hos kronofogdemyndigheten begära särskild handräckning enligt lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning mot den som ansvarar för förvaltningen av ett kyrkligt kulturminne.

Lag (1999:304)

Överklagande

18§ Beslut som anges i 3, 4, 9, 10, 13 och 14 §§ samt 17 § första stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. *Lag (1999:304)*

UTDRAG

Förordning (1988:1188) om kulturminnen m.m.

Kyrkliga kulturminnen (18–22 §§)

18 § I ärenden enligt 4 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. skall Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna samråda med stiftet, om det behövs. *Förordning (1999:881)*

19 § Till kyrkliga inventarier som avses i 4 kap. 6 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. hör bl.a. äldre skrudar, rökelsekar, kärl, böcker, altartavlor, kors och krucifix, dopfuntar, andra målningar och konstarbeten, avlatsskrin, förvaringskistor, fattigbössor, ljuskronor och ljusstakar, epitafier, vapensköldar, banér, sorgfanor, vapen, rustningar, votivskepp, kyrkklockor, musikinstrument samt vissa äldre gravvårdar.

20 § har upphävts genom förordning (1999:881).

21 § När länsstyrelsen har fattat beslut eller vidtagit någon åtgärd enligt 4 kap. 10 § andra och tredje styckena lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. skall stiftet underlättas om beslutet eller åtgärden. *Förordning (1999:881)*

22 § Närmare föreskrifter för verkställigheten av 4 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. meddelas av Riksantikvarieämbetet.

UTDRAG

Tryckfrihetsförordning (1949:105)

2 kap. Om allmänna handlingars offentlighet (17 §)

17 § I lag får föreskrivas att regeringen eller beslutande kommunal församling får besluta att allmänna handlingar som hänför sig till myndighets verksamhet, vilken skall övertas av enskilt organ, får överlämnas till det organet för förvaring, om detta behöver handlingarna i verksamheten, utan att handlingarna därigenom upphör att vara allmänna. Ett sådant organ skall i fråga om överlämnade handlingar jämföras med myndighet vid tillämpningen av 12–16 §§.

I lag får även föreskrivas att regeringen får besluta att allmänna handlingar får överlämnas till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, utan att handlingarna därigenom upphör att vara allmänna. Detta gäller handlingar som senast den 31 december 1999 har kommit in till eller upprättats hos

1. myndigheter som har upphört och som har haft uppgifter som hänför sig till Svenska kyrkans verksamhet, eller
2. Svenska kyrkans beslutande församlingar.

Vid tillämpningen av 12–16 §§ skall Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar jämföras med myndighet i fråga om överlämnade handlingar. *Lag (1998:1701)*

UTDRAG

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)**AVDELNING I Inledande bestämmelser****2 kap. Lagens tillämpningsområde (5 §)**

5 § Ett enskilt organ ska vid tillämpningen av denna lag jämföras med en myndighet när det hanterar sådana allmänna handlingar som det förvarar med stöd av lagen (1994:1383) om överlämnande av allmänna handlingar till andra organ än myndigheter för förvaring. Detsamma gäller Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar vid hanteringen av allmänna handlingar som förvaras med stöd av lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m.

AVDELNING III Allmänna bestämmelser om sekretess**11 kap. Överföring av sekretess (7 §)***Bestämmelser om överföring av sekretess*

Enskilda organ som förvarar allmänna handlingar

7 § Får ett enskilt organ för förvaring enligt lagen (1994:1383) om överlämnande av allmänna handlingar till andra organ än myndigheter för förvaring en allmän handling som innehåller en sekretessreglerad uppgift, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos det enskilda organet. Får Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring en allmän handling enligt lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m. som innehåller en sekretessreglerad uppgift, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar.

Trossamfund

Bilaga

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ

Bolag, föreningar, samfälligheter, registrerade trossamfund och organisatoriska delar av sådana samfund eller andra enskilda där totalförsvarspliktiga fullgör civilplikt

---

Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar

Verksamhet

prövning av frågor om ledighet och förmlåner för totalförsvarspliktiga som fullgör civilplikt (SFS 1994:1809)

verksamhet som bedrivs enligt begravningslagen (1990:1144) samt fördelning och användning av den statliga ersättning som Svenska kyrkan erhåller enligt 4 kap. 16 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

Lag (2010:1982)

Arkivlag (1990:782)

(senast ändrad genom SFS 2012:889)

Lagens tillämpningsområde

1 § I denna lag ges bestämmelser om myndigheternas och vissa andra organs arkiv samt om arkivmyndigheterna.

Bestämmelserna i 3–6 och 10 §§ skall tillämpas också på statliga och kommunala beslutande församlingar.

Bestämmelserna i 3–6 samt 9 och 10 §§ skall i tillämpliga delar gälla också

1. sådana enskilda organ hos vilka allmänna handlingar förvaras med stöd av lagen (1994:1383) om överlämnande av allmänna handlingar till andra organ än myndigheter för förvaring, och
2. Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar vid förvaring av allmänna handlingar med stöd av lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m. *Lag (1999:305)*

2 § Det som enligt denna lag gäller för statliga myndigheters arkiv ska gälla även för arkiv hos sådana organ som avses i 2 kap. 4 § första meningen offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) till den del arkivet härrör från den verksamhet som avses i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen. *Lag (2009:445)*

2 a § Det som enligt denna lag gäller för kommunala myndigheters arkiv ska gälla även för arkiv hos sådana juridiska personer som avses i 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). *Lag (2009:445)*

Arkivbildningen och dess syften

3 § En myndighets arkiv bildas av de allmänna handlingarna från myndighetens verksamhet och sådana handlingar som avses i 2 kap. 9 § tryckfrihetsförordningen och som myndigheten beslutar skall tas om hand för arkivering. Upptagningar för automatisk databehandling som är tillgängliga för flera myndigheter, så att de där utgör allmänna handlingar, skall dock bilda arkiv endast hos en av dessa myndigheter, i första hand den myndighet som svarar för huvuddelen av upptagningen.

Myndigheternas arkiv är en del av det nationella kulturarvet.

Myndigheternas arkiv skall bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser

1. rätten att ta del av allmänna handlingar,
2. behovet av information för rättskipningen och förvaltningen, och
3. forskningens behov.

Arkivvården

4 § Varje myndighet skall svara för vården av sitt arkiv, om inte en arkivmyndighet med stöd av 9 § har övertagit detta ansvar.

5 § Som grund för arkivvården skall myndigheterna

1. vid registreringen av allmänna handlingar ta vederbörlig hänsyn till dess betydelse för en ändamålsenlig arkivvård, och
2. vid framställningen av handlingar använda materiel och metoder som är lämpliga med hänsyn till behovet av arkivbeständighet.

6 § I arkivvården ingår att myndigheten skall

1. organisera arkivet på ett sådant sätt att rätten att ta del av allmänna handlingar underlättas,
2. upprätta dels en arkivbeskrivning som ger information om vilka slag av handlingar som kan finnas i myndighetens arkiv och hur arkivet är organiserat, dels en systematisk arkivförteckning,

3. skydda arkivet mot förstörelse, skada, tillgrepp och obehörig åtkomst,
4. avgränsa arkivet genom att fastställa vilka handlingar som skall vara arkivhandlingar, och
5. verkställa föreskriven gallring i arkivet.

Arkivmyndigheterna och deras uppgifter

7 § För tillsynen av att myndigheterna och sådana organ som avses i 1 § tredje stycket fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ ska det finnas arkivmyndigheter inom den statliga och den kommunala förvaltningen.

Arkivmyndigheterna ska dock inte ha tillsyn över riksdagens myndigheter, regeringen, myndigheter inom Regeringskansliet eller utrikesrepresentationen. *Lag (2010:1999)*

8 § Regeringen bestämmer vilken arkivmyndighet som ska finnas för tillsynen över de statliga myndigheterna. Tillsynen över att sådana organ som avses i 2 § fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ ska skötas av den statliga arkivmyndigheten.

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet i kommunen och landstingsstyrelsen i landstinget, om inte kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige har utsett någon annan nämnd eller styrelse till arkivmyndighet.

Den kommunala arkivmyndigheten ska se till att sådana juridiska personer som avses i 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ denna lag. I de fall flera kommuner eller flera landsting bestämmer tillsammans i ett sådant företag fullgörs uppgiften av arkivmyndigheten i den kommun eller det landsting som kommunerna eller landstingen kommer överens om.

Tillsynen över att sådana enskilda organ som avses i 1 § tredje stycket 1 fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ ska skötas av den statliga arkivmyndigheten i de fall det enskilda organet förvarar ett statligt arkiv och av de kommunala arkivmyndigheterna i de fall det enskilda organet förvarar ett kommunalt arkiv.

Den statliga arkivmyndigheten ska också sköta tillsynen över att Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ avseende handlingar som förvaras med stöd av lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m.

Lag (2010:1999)

9 § En arkivmyndighet har rätt att överta arkivmaterial från en myndighet som står under dess tillsyn. Övertagande kan ske både efter överenskommelse och på grund av ett ensidigt beslut från arkivmyndigheten.

En arkivmyndighet övertar också arkivmaterial i sådana fall som beskrivs i 11 och 14 §§.

När en arkivmyndighet har övertagit arkivmaterial från en annan myndighet övergår hela ansvaret för det materialet till arkivmyndigheten.

Gallring

10 § Allmänna handlingar får gallras.

Vid gallring skall dock alltid beaktas att arkiven utgör en del av kulturarvet och att det arkivmaterial som återstår skall kunna tillgodose de ändamål som anges i 3 § tredje stycket.

Om det finns avvikande bestämmelser om gallring av vissa allmänna handlingar i annan lag eller i förordning gäller dessa bestämmelser. *Lag (1998:774)*

Särskilt om statliga arkiv

11 § Om en statlig myndighet har upphört och dess verksamhet inte har förts över till en annan statlig myndighet, ska myndighetens arkiv överlämnas till den statliga arkivmyndigheten inom tre månader, såvida inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver något annat.

I lagen (1994:1383) om överlämnande av allmänna handlingar till andra organ än myndigheter för förvaring finns bestämmelser om förvaring av statliga myndigheters arkiv hos enskilda organ i vissa fall. Bestämmelser om förvaring av allmänna handlingar finns också i lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m. *Lag (2010:1999)*

12§ Utöver vad som följer av bestämmelserna i 9, 10 och 11 §§ får en statlig myndighet avhända sig allmänna handlingar endast genom sådant återlämnande eller överlämnande som sker med stöd av

1. lag eller föreskrift som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, eller
2. särskilt beslut av regeringen.

Första stycket gäller inte handlingar som en myndighet har fått som lån.

För myndigheter under riksdagen finns särskilda bestämmelser om när de får avhända sig allmänna handlingar. *Lag (2012:889)*

13§ Den statliga arkivmyndigheten får ta emot arkivmaterial också från enskilda.

Lag (2010:1999)

Särskilt om kommunala arkiv

14§ Om en kommunal myndighet har upphört och dess verksamhet inte har förts över till en annan kommunal myndighet, skall myndighetens arkiv överlämnas till arkivmyndigheten inom tre månader, såvida inte kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige har beslutat något annat.

I lagen (1994:1383) om överlämnande av allmänna handlingar till andra organ än myndigheter för förvaring finns bestämmelser om förvaring av kommunala myndigheters arkiv hos enskilda organ i vissa fall. *Lag (1994:1386)*

15§ Utöver vad som följer av bestämmelserna i 9, 10 och 14 §§ får en kommunal myndighet avhända sig allmänna handlingar endast genom sådant återlämnande eller överlämnande som sker med stöd av

1. lag, eller
2. särskilt beslut av kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige.

Första stycket gäller inte handlingar som en myndighet har fått som lån. *Lag (1993:1296)*

16§ Kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige får meddela föreskrifter om arkivvården inom kommunen, i den utsträckning något annat inte är särskilt föreskrivet.

Lag (1993:1296)

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2012:889

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Propositioner

<i>SFS 1990:782</i> Prop. 1989/90:72	<i>SFS 1993:1296</i> Prop. 1993/94:48	<i>SFS 1994:1385</i> Prop. 1993/94:113	<i>SFS 1994:1386</i> Prop. 1993/94:113
<i>SFS 1998:774</i> Prop. 1997/98:97	<i>SFS 1999:75</i> Prop. saknas	<i>SFS 1999:305</i> Prop. 1998/99:38	<i>SFS 2004:787</i> Prop. 2003/04:152
<i>SFS 2009:445</i> Prop. 2008/09:150	<i>SFS 2010:1999</i> Prop. 2010/11:1	<i>SFS 2012:889</i> Prop. saknas	

Lag (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m.

(senast ändrad genom SFS 2009:480)

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om överlämnande av vissa arkiv till arkivmyndighet och om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar i enlighet med vad som anges i 2 kap. 17 § andra stycket tryckfrihetsförordningen samt om förvaring av dessa handlingar sedan de har överlämnats. I lagen finns också bestämmelser om skyldigheten att pröva framställningar om utlämnande av sådana allmänna handlingar enligt reglerna i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). *Lag (2009:480)*

Överlämnande av vissa arkiv till arkivmyndighet

2 § Allmänna handlingar som senast den 31 december 1999 har kommit in till eller upprättats hos Svenska kyrkans beslutande församlingar skall senast den 31 mars 2000 överlämnas till en statlig arkivmyndighet.

I arkivlagen (1990:782) finns bestämmelser om överlämnande i vissa fall av kyrkokommunala myndigheters arkiv till arkivmyndighet.

Trossamfund

Förvaring av allmänna handlingar hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar

3 § Regeringen får föreskriva att allmänna handlingar får överlämnas till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar och förvaras där under viss tid utan att handlingarna upphör att vara allmänna. Detta gäller handlingar som senast den 31 december 1999 har kommit in till eller upprättats hos

1. myndigheter som har upphört och som har haft uppgifter som hänför sig till Svenska kyrkans verksamhet, eller
2. Svenska kyrkans beslutande församlingar.

Vård och tillsyn av de allmänna handlingarna

4 § Bestämmelser om vården av allmänna handlingar och om arkivmyndigheternas tillsyn finns i arkivlagen (1990:782).

5 § Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar skall vid förvaring och handhavande av de allmänna handlingarna se till att dessa lätt kan särskiljas från andra handlingar.

Om Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för sin verksamhet behöver göra tillägg i allmänna handlingar skall tilläggen utföras så att det tydligt framgår när och av vem de har gjorts, om det inte av omständigheterna klart framgår att tilläggen har gjorts efter den 31 december 1999.

Skyldigheter mot allmänheten

6 § Bestämmelser om rätten att ta del av allmänna handlingar finns i 2 kap. tryckfrihetsförordningen.

Bestämmelser om begränsningar i rätten att ta del av allmänna handlingar och om skyldigheten att iakttä sekretess finns i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Av 2 kap. 17 § andra stycket tryckfrihetsförordningen och 2 kap. 5 § andra meningen offentlighets- och sekretesslagen framgår att Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar ska jämföras med myndighet i fråga om befattningen med allmänna handlingar som de förvarar enligt denna lag. *Lag (2009:480)*

7 § Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar är skyldiga att lämna ut eget material, om detta är en nödvändig förutsättning för att en allmän handling skall kunna lämnas ut med hänsyn till det sätt på vilket materialet tillförts den handlingen.

Propositioner

SFS 1999:288

Prop. 1998/99:38

SFS 2009:480

Prop. 2008/09:150

Förordning (1999:976) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring

(senast ändrad genom SFS 2009:1595)

1 § Allmänna handlingar får utan att de upphör att vara allmänna överlämnas till och tills vidare förvaras hos Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar i enlighet med vad som anges i bilagan till denna förordning under förutsättning att handlingarna senast den 31 december 1999 har kommit in till eller upprättats hos

1. myndigheter som har upphört och som har haft uppgifter som hänför sig till Svenska kyrkans verksamhet, eller
2. Svenska kyrkans beslutande församlingar.

Riksarkivet ska efter att ha inhämtat synpunkter från mottagande organ inom Svenska kyrkan göra en sammanställning över de handlingar som överlämnas.

Förordning (2009:1595)

2 § Riksarkivet får meddela ytterligare föreskrifter om verkställigheten av lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m.

Bilaga

<i>Myndighet eller beslutande församling</i>	<i>Mottagande organ inom Svenska kyrkan</i>
Kyrkokommunala myndigheter på lokal nivå	Motsvarande församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan
Kyrkokommunala myndigheter på regional nivå	Motsvarande stift inom Svenska kyrkan
Svenska kyrkans beslutande församlingar:	
– på lokal nivå	Motsvarande församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan
– på regional nivå	Motsvarande stift inom Svenska kyrkan
– kyrkomötet	Svenska kyrkan
Pastor	Församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan som motsvarar den där pastor funnits
Pastorsämbetet	Församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan som motsvarar den där pastorsämbetet funnits
Kyrkoherde	Församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan som motsvarar den där kyrkoherden funnits
Kontraktsprost	Församling, kyrklig samfällighet eller stift inom Svenska kyrkan som motsvarar den församling eller kyrkliga samfällighet eller det stift där kontraktsposten funnits

Trossamfund

<i>Myndighet eller beslutande församling</i>	<i>Mottagande organ inom Svenska kyrkan</i>
Biskop	Stift inom Svenska kyrkan som motsvarar det där biskopen funnits
Domkapitel	Stift inom Svenska kyrkan som motsvarar det där domkapitlet funnits
Domkyrkorådet i Lund	Svenska kyrkan
Kyrkofondens styrelse	Svenska kyrkan
Kyrkomötets besvärnsämnd	Svenska kyrkan
Ansvarsnämnden för biskopar	Svenska kyrkan
Svenska kyrkans centralstyrelse	Svenska kyrkan

SVENSKA KYRKANS BESTÄMMELSER

SvKB 1999:1 Kyrkoordning för Svenska kyrkan

(senast ändrad genom SvKB 2012:16)

Inledning till kyrkoordningen	207
Syftet med kyrkoordningen	207
Förhållandet mellan teologi och juridik	208
Första avdelningen: Svenska kyrkan som evangelisk-lutherskt trossamfund	208
1 kap. Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära	208
Inledning	208
Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära	209
Andra avdelningen: Församlingarna	209
Inledning	209
2 kap. Församlingens uppdrag	209
Församlingens uppgifter	209
Ansvarsfördelningen	210
Pastorat	210
Samfälligheter	210
Pastoratsnämnden	210
Samfällighetens uppgifter	210
Den kyrkliga beredskapen	211
Svenska kyrkan i utlandet	211
3 kap. Beslutande organ i församlingar och samfälligheter	211
Allmänt	211
Kyrkofullmäktige	212
Samfällida kyrkofullmäktige	216
4 kap. Kyrkorådet, kyrkonämnden och andra nämnder i församlingar och samfälligheter	217
Allmänt	217
Församlingen	217
Samfälligheten	221
Flerpastoratssamfälligheten	222
5 kap. Kyrkoherden	223
Tredje avdelningen: Stiften	233
Inledning	233
6 kap. Stiftets uppdrag	233
Allmänt om stiftet	233
Stiftets uppgifter	234
Den kyrkliga beredskapen	234
Beslutanderätten i stiftet	234
Förvaltningen och verkställigheten i stiftet	234
Domkapitlet	234
7 kap. Stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och nämnderna	234
Stiftsfullmäktige	234
Stiftsstyrelsen och nämnderna	236
8 kap. Biskopen	238
Biskopens uppgifter	238
Förhinder för biskopen	239
Kontraktsprostens uppgifter	239
Hur biskopar utses	239
Hur kontraktsprostar utses	243

Trossam-
fund

9 kap. Domkapitlet	244
Domkapitlets sammansättning	244
Jäv	246
Omröstningsregler m.m.	246
Skiljaktig mening	247
Protokoll	247
Domkapitelförsäkran	247
Val av de ledamöter och ersättare som ska vara präst eller diakon ..	247
Val av lekmannaledamöterna	249
Fjärde avdelningen: Den nationella nivån	249
Inledning	249
10 kap. Den nationella nivåns uppdrag	249
Allmänt	249
11 kap. Kyrkomötet	251
Kyrkomötets sammansättning m.m.	251
Mandatperiodens längd	251
Antal ersättare	251
När sammanträdena ska hållas	251
Ordförande	251
Jäv	251
Närvarorätt	252
Ärenden i kyrkomötet	252
Hur ärendena bereds	252
Ärendenas avgörande	252
Särskilda bestämmelser	253
Beredning av lärofrågor	253
Beslut i vissa lärofrågor	253
Särskild beslutsordning för vissa bestämmelser	253
Hur man överklagar val inom kyrkomötet	254
Protokollet	254
Arbetsordning	254
12 kap. Kyrkostyrelsen, m.m.	254
Kyrkostyrelsen	254
Ordförandeskapet i kyrkostyrelsen	255
Nämnderna för planering, samordning och utveckling	255
Mandatperiodens längd	255
Arbetsformer	255
13 kap. Biskopsmötet	256
14 kap. Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar	256
Nämndens uppgifter	256
Nämndens sammansättning	256
Val till Ansvarsnämnden	256
Vem som får fatta beslut	256
Jäv	257
Omröstningsregler	257
Beslut	257
Försäkran	257
Överklagande av nämndens beslut	257
15 kap. Svenska kyrkans valprövningsnämnd	257
Nämndens uppgifter	257
Nämndens sammansättning	257
Val till Valprövningsnämnden	258
Vem som får fatta beslut	258
Omröstningsregler	258
Överklagande av nämndens beslut	258

16 kap. Svenska kyrkans överklagandenämnd	258
Nämndens uppgifter	258
Nämndens sammansättning	258
Val till Överklagandenämnden	259
Vem som får fatta beslut	259
Omröstningsregler	259
Försäkran	259
Överklagande av nämndens beslut	259
Femte avdelningen: Gudstjänst	260
17 kap. Gudstjänstliv	260
Inledning	260
Svenska kyrkans gudstjänstliv	260
Gudstjänstens öppenhet och tillgänglighet	260
Huvudgudstjänster	260
Gudstjänstplan	261
Beslut om psalmer och andra församlingssånger	262
Kollekter	262
Vem som får leda en gudstjänst	262
Förberedelse och uppföljning av kyrkliga handlingar	262
Samråd när gudstjänst firas i någon annan församling	262
Arvode för kyrkliga handlingar	262
Gudstjänst i något annat kristet trossamfund	262
18 kap. Gudstjänstböcker	263
Inledning	263
Gudstjänstböckerna	263
Användningen av Svenska kyrkans gudstjänstböcker	263
Alternativ formulering i nicenska trosbekännelsen	264
Översättningar av gudstjänstböcker	264
19 kap. Dop	264
Inledning	264
Grundläggande bestämmelser	264
Vem som leder en dopgudstjänst	265
Dop i krissituation	265
Dopundervisning	265
Fadder	265
Information om kyrkotillhörighet och dop	265
20 kap. Nattvard	265
Inledning	265
Grundläggande bestämmelser	265
Tillträde till nattvarden	265
Vem som leder en nattvardsgudstjänst	266
Var nattvarden firas	266
Biträde vid nattvarden utdelande	266
Ekumeniskt nattvardsfirande	266
21 kap. Bikt	266
Inledning	266
Grundläggande bestämmelser	267
Vem som tar emot bikt	267
22 kap. Konfirmation	267
Inledning	267
Konfirmationens huvudinnehåll	267
Vem som får konfirmeras	267
Ansvar för undervisning och gudstjänst	267
Ytterligare bestämmelser	268

Trossam-
fund

23 kap. Vigsel och välsignelsehandlingar	268
Inledning	268
Vigselgudstjänstens huvudinnehåll	268
Rätt till vigsel	268
Vigselförrättare	268
Välsignelse över ingånget äktenskap	269
Ansökan om vigselbehörighet	269
24 kap. Begravning	269
Inledning	269
Begravning och begravningsgudstjänst	269
Rätt till begravningsgudstjänst	269
Begravningsgudstjänst när anhörig saknas	269
Vem som leder begravningsgudstjänst och begravning	270
Själaringning och tacksägelse	270
Begravningsgudstjänst för den som inte tillhörde Svenska kyrkan	270
25 kap. Vigningshandlingar	270
Inledning	270
Vigningshandlingarnas huvudinnehåll	270
Biskopsvigning	270
Prästvigning	270
Diakonvigning	271
Vigning till ett uppdrag i något annat kristet trossamfund	271
26 kap. Sändnings- och mottagningshandlingar	271
Inledning	271
Sändningshandlingar	271
Mottagningshandlingar	271
27 kap. Invigningshandlingar	272
Inledning	272
Invigningshandlingarnas huvudinnehåll	272
Invigning av ett kyrkorum	272
Hur ett kyrkorum tas ur bruk	272
Invigning av en begravningsplats	272
28 kap. Kyrkoåret	272
Inledning	272
Helg- och högtidsdagar	273
Sjätte avdelningen: Kyrkotillhörighet	274
Inledning	274
29 kap. Kyrkotillhörighet	274
Inledande bestämmelser	274
Upptagande i kyrkan genom dop	274
Barns upptagande i kyrkan	274
Vuxnas upptagande i kyrkan	274
Utträde ur kyrkan	275
Beslut om kyrkotillhörighet	275
Skriftligt bevis	275
Överklagande	275
Sjunde avdelningen: Kyrkliga uppdrag och befattningar	276
Inledning	276
30 kap. Uppdraget som biskop	276
Behörighet att utöva uppdraget som biskop	276
Överlämnande av uppdraget som biskop	276
Tystnadsplikt	277
Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst	277

31 kap. Uppdraget som präst	277
Behörighet att utöva uppdraget som präst	277
Överlämnande av uppdraget som präst	278
Prästexamen	278
Tystnadsplikt	278
Rätt att delta i överläggningar, val m.m.	278
Obehörighet att utöva kyrkans vinningstjänst	278
Befogenhetsprövning av beslut om uppsägning m.m.	279
Beslutande biskop och domkapitel	279
Överklagande	279
32 kap. Uppdraget som diakon	279
Behörighet att utöva uppdraget som diakon	279
Överlämnande av uppdraget som diakon	280
Diakonexamen	280
Tystnadsplikt	280
Rätt att delta i överläggningar, val m.m.	280
Obehörighet att utöva kyrkans vinningstjänst	281
Befogenhetsprövning av beslut om uppsägning m.m.	281
Beslutande biskop och domkapitel	281
Överklagande	281
33 kap. Kyrkans förtröendevalda	282
Inledande bestämmelser	282
Rösträtt	282
Valbarhet	282
Valbarhetshinder	283
Uppdragets upphörande	284
34 kap. Kyrkans anställda	285
Befattningar för en församling	285
Befattningar för Svenska kyrkan i utlandet	285
Befattningar för ett stift	286
Befattningar för den nationella nivån	286
Arbetsgivarorganisation	286
Särskilda villkor för att få och inneha en anställning	286
Särskilda villkor för att få en anställning	287
Tillsättning av domprost	287
Tillsättning av präst i Svenska kyrkan i utlandet	288
Yttrande vid tillsättning av en präst	288
Yttrande vid tillsättning av en diakon	288
Behörig att anställas som kyrkomusiker	289
Tjänstebostad	289
Garantier för kyrkliga organ med pensionsåtaganden	289
Överklagande	289
Åttonde avdelningen: Församlingstillhörighet och indelning	289
Inledning	289
35 kap. Församlingstillhörighet	290
36 kap. Indelningsenheter	292
37 kap. Ändringar i indelningen	293
Ändringar i den territoriella församlingsindelningen	293
Ändringar i pastoratsindelningen	295
Ändringar i indelningen i flerpastoratssamfälligheter	296
Ändringar i kontraktindelningen	297
Ändringar i stiftsindelningen	297
Indelningsdelegerade	298
Beslutande och verkställande organ vid indelningsändring under en mandatperiod	298
Namn på kyrkliga enheter	299

Nionde avdelningen: Val	304
Inledning	304
38 kap. Direkta val	304
Allmänna bestämmelser	304
Valkretsar och valkretsmandat	305
Valdistrikt	306
Registrering av gruppbetäckningar och anmälan av kandidater ...	306
Valsedlar	308
Röstlängder och röstkort	309
Kuvert	310
Röstning	310
Sammanräkning av rösterna	312
Mandatfördelning mellan nomineringsgrupper, utseende av ledamöter och ersättare	312
Beräkningsgrunder	316
Anmälan att för få ledamöter har utsetts	316
Närmare bestämmelser	316
Överklagande	317
39 kap. Indirekta val	318
Majoritetsval	318
Valsätt vid indirekta val	318
Förfarandet vid proportionella val	318
Sammanräkning av rösterna och ordningen inom varje valsedelsgrupp vid proportionella val	319
Fördelning av platser mellan valsedelsgrupper vid proportionellt val	319
Val till kyrkomötet från Svenska kyrkan i utlandet	320
Tionde avdelningen: Kyrkobyggnader	321
Inledning	321
40 kap. Kyrkobyggnader	321
Invigning av nya kyrkobyggnader	321
Vård av kyrkobyggnader och deras inventarier	321
Domkyrkor	321
Lunds domkyrka	322
Beslut om att ta kyrkobyggnader ur bruk	322
Ändring av kyrkobyggnad eller kyrkorum	322
41 kap. Upplåtelse av kyrka	322
Hur en kyrka får upplåtas	322
Vem som beslutar om upplåtelse av kyrka	323
Överklagande	323
Elfte avdelningen: Ekonomi och egendom	323
Inledning	323
42 kap. Avgifter och uppbörd	323
Kyrkoavgifter	323
Dop	324
Konfirmation	324
Vigsel	324
Begravningsgudstjänst	325
Överklagande	325
43 kap. Kollekt	326
Allmänt	326
Rikskollekter	327
Stiftskollekter	327
Församlingskollekt	327
Ändring av kollekt dagar	327
Offentliggörande av kollekt dagar	328
Redovisning av kollekt	328
Ytterligare bestämmelser	328

44 kap. Ekonomisk utjämning	328
Inledande bestämmelser	328
Definitioner	328
Allmän och särskild utjämningsavgift	329
Inkomstutjämning	329
Kostnadsutjämning	329
Kostnadsutjämningskonstant	330
Hur avgifter och bidrag fastställs, m.m.	330
Extra utjämningsbidrag	330
Stiftsbidrag	330
Uppgiftsskyldighet	331
46 kap. Prästlönetillgångar och annan ändamålsbestämd egendom	331
Prästlönetillgångar	331
Prästlönefastigheter	332
Prästlönefonder	332
Församlingskyrkors och domkyrkors fastigheter och fastighetsfonder, m.m.	332
47 kap. Ekonomisk förvaltning för församlingar och samfälligheter	332
Mål för den ekonomiska förvaltningen	332
Medelsförvaltning	333
Budgetens innehåll	333
Målsatt kapital	333
Budgetprocessen	333
Utgiftsbeslut under budgetåret	333
Förbud mot pantsättning	333
Räkenskaper och redovisning	333
Särskilt om samfälligheter	334
48 kap. Revision och granskning av församlingar och samfälligheter	334
Inledande bestämmelser	334
Val av revisorer	334
Valbarhet	334
Valbarhetshinder	334
Revisorernas uppgifter	335
Revisorernas uppgifter	335
Revisionsberättelsen	335
Revisionsberättelsen	335
49 kap. Ekonomisk förvaltning för stiftet	335
Mål för den ekonomiska förvaltningen	335
Medelsförvaltning	335
Budgetens innehåll	336
Målsatt kapital	336
Budgetprocessen	336
Utgiftsbeslut under budgetåret	336
Räkenskaper och redovisning	336
50 kap. Revision och granskning av stiftet	336
Val av revisorer	336
Valbarhet	336
Valbarhetshinder	337
Revisorernas uppgifter	337
Revisionsberättelsen	337
51 kap. Ekonomisk förvaltning för den nationella nivån	337
Mål för den ekonomiska förvaltningen	337
Medelsförvaltningen	337
Budgeten	337
Räkenskaper och redovisning	338

Trossam-
fund

52 kap. Revision och granskning av den nationella nivån	338
Val av revisorer	338
Valbarhet	338
Valbarhetskinder	338
Revisorernas uppgifter	338
Revisionsberättelsen	338
Tolfta avdelningen: Handlingar och register	338
Inledning	338
53 kap. Offentlighet för handlingar	339
Uppdelning mellan en statlig och en inomkyrklig offentlighetsprincip	339
En inomkyrklig huvudregel om offentlighet för handlingar	339
Undantag från huvudregeln	339
Definition av begreppet handling	339
Avgifter	339
Handläggningsregler	340
Överklagande	340
54 kap. Undantag från offentlighet för handlingar m.m.	340
Själavårdssekretess	340
Förbud mot att röja personliga och känsliga uppgifter	340
Förbud mot att röja uppgifter i kyrkans familjerådgivning	341
Förbud till skydd för kyrkans ekonomiska intressen	341
Förbud till skydd för kyrkans affärs- och samarbetspartner	342
Förbud mot att röja vissa uppgifter i kyrkobokföringen	342
Förbud mot att röja uppgifter om säkerhetsåtgärder m.m.	342
Förbud mot att röja uppgifter i telefonväxel	342
Förbud mot att röja uppgifter vid facklig förhandling	342
Förbud mot att röja uppgifter vid personuppgiftsbehandling	342
Överföring av sekretess till kyrkan från myndigheter	342
Överföring av förbud mot att röja uppgifter inom kyrkan	342
Anmälningsskyldighet	342
Undantag från förbud mot att röja uppgifter	342
55 kap. Diarier och arkiv	343
Uppdelning mellan statliga och kyrkliga regler om diarier och arkiv	343
Vilka handlingar som ska diarieföras	343
Uppgifter som ska finnas i diariet	344
Innehållet i kyrkans arkiv	344
Vård av handlingarna i kyrkans arkiv	344
56 kap. Kyrkobokföring och andra register	344
Ändamål med kyrkobokföringen	344
Ändamål med övriga register	344
Närmare bestämmelser	345
Särskilda bestämmelser för uppgifter i dataregister	345
Trettonde avdelningen: Tillsyn och överklagande	345
Inledning	345
57 kap. Tillsyn	346
Allmänt om tillsyn	346
Församlingsinstruktion	347
Församlingsinstruktioner för Svenska kyrkan i utlandet	348
Beslutsprövning	348
Överklagande av beslutsprövningsärenden	351
Åtgärder när ett beslut har upphävts	351
58 kap. Överklagande	351
Beslut som kan överklagas	351
Hur beslut överklagas	352
Rättsprövning	352
Rättelse av skrivfel och liknande	352

Överlämnande	352
Handläggningen i överprövningsinstansen	352
Beslut	353
Omprövning i särskilda fall	353
Fjortonde avdelningen: Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund	354
Inledning	354
59 kap. Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund	354
Ansvar för Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund	354
Överenskommelser och avtal om särskild ekumenisk samverkan ..	354
Yttranden och samråd	355
Särskilt om gudstjänster och kyrkliga handlingar	355
Särskilt om behörighet att utöva vigningstjänsten	356
Anställning i Svenska kyrkan av den som tillhör en annan kyrka eller ett annat samfund	356
Upplåtelse av kyrka i ekumeniska sammanhang	356
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	356

Trossamfund

Inledning till kyrkoordningen

Svenska kyrkan är ett trossamfund som leder sin historia tillbaka till de äldsta kristna församlingarna och deras bekännelse till Kristus. Svenska kyrkans trosarv är den apostoliska tron.

Alltsedan kristendomen kom till Sverige har människor samlats i församlingarna till gudstjänst, rådslag och beslut om gemensamma angelägenheter. I stiftet har biskoparna vikt präster till församlingarnas tjänst och haft uppsikt över församlingar och präster. Gudstjänstlivet har gestaltats på olika sätt; organisatoriska och ekonomiska förhållanden har kontinuerligt förändrats liksom relationerna mellan kyrka och stat.

Svenska kyrkans identitet som ett trossamfund med evangelisk-luthersk bekännelse kan härledas till reformationen av den svenska kyrkoprovinsen. Den bekännelsen antogs slutligt vid Uppsala möte 1593 i ett beslut som innefattade 1571 års kyrkoordning. Kontinuiteten tillbaka framgår av att den evangelisk-lutherska bekännelsen är grundad i Guds ord samt innehåller de ekumeniska trosbekännelserna från fornkyrkan och den augsburgska bekännelsen som skrevs inom den odelade västkyrkans ram.

Syftet med kyrkoordningen

En huvuduppgift för kyrkoordningen är att ange de strukturer och beslutsformer som ger de bästa förutsättningarna för Svenska kyrkan att fullfölja sin kallelse. Härill kommer uppgiften att bevara och stärka enheten och gemenskapen bland dem som tillhör Svenska kyrkan, mellan församlingar och stift och med hela den världsvida kyrkan. Kyrkoordningen behöver kontinuerligt ses över och anpassas till nya förutsättningar för att kunna fullfölja sin uppgift.

Kyrkoordningen med dess bestämmelser och inledningar ger en begränsad bild av Svenska kyrkans tro och liv. Regelsystemet behandlar främst kyrkans institutionella sida. Inledningarna begränsas till de ämnen som kyrkoordningen reglerar. Andra viktiga teman i kyrkans och enskilda kristnas tro, bekännelse och lära behandlas inte här.

Ett evangelisk-lutherskt kyrkosamfund har stor frihet att utforma sin organisation utifrån vad som i varje tid bedöms som mest ändamålsenligt. Kyrkoordningen innehåller mycket som inte är nödvändigt för kyrkans sanna enhet, men när Svenska kyrkan har fastställt bestämmelser av olika slag måste de följas för att splittring ska motverkas även i fråga om det som kan utformas på olika sätt.

Kyrkoordningen är beroende av det historiska arv som Svenska kyrkan bär med sig och den kulturella och sociala roll kyrkan har. Kyrkans organisation och uttrycksformer knyter an till det samhälle kyrkan är satt att verka i. Samtidigt måste kyrkoordningens bestämmelser stå i samklang med vad kyrkan tror, bekänner och lär.

Förhållandet mellan teologi och juridik

I kyrkoordningen knyts teologi och juridik samman. Det som Svenska kyrkan tror, bekänner och lär ger en utgångspunkt för kyrkoordningens innehåll och kriterier, mot vilket innehållet i kyrkoordningen ska prövas. Genom korta inledningar till kyrkoordningens avdelningar eller kapitel anges i en koncentrerad form bakgrunden och sammanhanget för de bestämmelser som finns i de följande paragraferna. Inledningarna innehåller långt ifrån allt vad Svenska kyrkan har att säga om de ämnen som behandlas i kyrkoordningen. Syftet är att lyfta fram några väsentliga aspekter på det som behandlas i de följande avdelningarna eller kapitlen, inte att motivera varje bestämmelse.

Vid tolkningen och tillämpningen av kyrkoordningens bestämmelser bör de principer gälla som är vedertagna för samhällets rättsordning i övrigt. Inledningarna innehåller inte några bestämmelser. Dessa återfinns endast i de efterföljande paragraferna. När bestämmelserna tillämpas ska inledningarna fungera som teologiska motiveringar till bestämmelserna och kan därmed bli av betydelse för tolkningen. Det är dock inte möjligt att enbart på grundval av vad som står i en inledningstext avgöra vad som gäller rättsligt eller pröva om någon har brutit mot kyrkans ordning. Den gällande ordningen finns i bestämmelserna.

Första avdelningen: Svenska kyrkan som evangelisk-lutherskt trossamfund

1 kap. Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära

Inledning

Den kristna kyrkan bekänner en enda Gud – Fadern, Sonen och den heliga Anden – som skapar, frälsar och ger liv. Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och delar den kristna bekännelsen och lovsången till en treenig Gud.

Kyrkans centrum och livskälla är Jesus Kristus och evangeliet om honom. Evangeliet leder människan till gemenskap med Gud, som är hennes ursprung och mål. Hos Gud finns ett outtömligt djup av vishet, nåd och kärlek. Kyrkans tro innebär en grundläggande tillit till Gud och bygger på Guds världiga handlingar, som är omvittnade i Bibeln och möter människorna i deras liv. Tron har ett från det apostoliska arvet överlämnat innehåll som kyrkan för vidare och som blir till en personlig erfarenhet i människornas liv.

Tron uttrycks i bekännelsen i ord och handling. Under kyrkans historia har tron uttryckts i nya formulerade bekännelser, när situationen har krävt det. De tre äldsta trosbekännelserna har en särställning som allmänkyrkliga uttryck för trons och kyrkans kontinuitet genom tiderna. Svenska kyrkan tillhör den evangelisk-lutherska traditionen med den augsburgska bekännelsen från 1530 som förenande bekännelsesdokument. Bekännelseskriterierna från reformationstiden är vägledande vittnesbörd om hur tron utlades som svar på den tidens frågeställningar.

Kyrkans lära formuleras genom den teologiska reflektionen över vad tron och bekännelsen innebär. Det är en uppgift för enskilda kristna och kyrkan att i varje tid på nytt leva sig in i trons djup och klargöra dess innebörd. Läran uttrycks i trosbekännelser, i skrifter från kyrkans historia, i gudstjänstböcker och andra nutida dokument som kyrkan har bejakat. Varken trosbekännelserna eller läran är föremål för tro. De redovisar vad kyrkans övertygelse består i och utlägger tron. I fortlöpande samtal med andra traditioner, i förkunnsen och gudstjänsten fortsätter Svenska kyrkan att utlägga sin tro.

Den grundläggande tro, bekännelse och lära som Svenska kyrkan står för ska komma till uttryck i allt vad kyrkan gör och säger. Kyrkan förutsätter att de som företräder kyrkan delar kristen tro och kristet liv.

Kyrkans uppgift är att för alla klargöra vad dess tro, bekännelse och lära innebär. Svenska kyrkan inbjuder alla att tillhöra trons folk och dela dess liv. I kristen tro intar barnen en särställning och de behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet.

Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära

1 § Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, som gestaltas i gudstjänst och liv, är grundad i Guds heliga ord, såsom det är givet i Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter, är sammanfattad i den apostoliska, den nicenska och den athanasianska trosbekännelsen samt i den oförändrade augsburgska bekännelsen av år 1530, är bejakad och erkänd i Uppsala mötes beslut år 1593, är förklarad och kommenterad i Konkordieboken samt i andra av Svenska kyrkan bejakade dokument.

Andra avdelningen: Församlingarna¹

Inledning

Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

Svenska kyrkan har en rikstäckande indelning i territoriella församlingar som pastorala områden. Församlingarna är samtidigt en gemenskap av de människor som tillhör Svenska kyrkan och är bosatta inom församlingens område. Det finns även icke-territoriella församlingar.

Församlingen har lokal självstyrelse men är samtidigt en del av ett stift och Svenska kyrkan som trossamfund. Delaktigheten i de döptas och troendes allmänna prästadöme förenar alla i församlingen, vigda och icke vigda. Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Den demokratiska organisationen och kyrkans ämbete eller vigningstjänst har gemensamt ansvar för att bedriva en verksamhet i enlighet med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. För varje församling finns ett kyrkoråd som församlingens styrelse och en kyrkoherde med ansvar för ledning, samordning och tillsyn.

Kyrkans verksamhet bärs således organisatoriskt upp såväl av alla kyrkotillhörigas, och särskilt de förtroendevaldas, ansvarstagande inom den demokratiska organisationen som av ansvarstagandet hos dem som är vigda till uppdraget inom kyrkans vigningstjänst. Det är inte två helt skilda former av ansvar. De förtroendevalda och andra som tillhör kyrkan har tillsammans med dem som innehar vigningstjänsten del i det gemensamma uppdraget att förkunna det kristna budskapet. Tillsammans har de också ansvar för det demokratiska beslutsfattandet och för besluten.

2 kap. Församlingens uppdrag

Församlingens uppgifter

1 § Församlingen är det lokala pastorala området. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Församlingen får även lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Särskilda bestämmelser finns om skyldigheten att tillhandahålla dop, konfirmation, vigsel och begravningsgudstjänst.

Församlingen ska anskaffa och underhålla den egendom som behövs för församlingens uppgifter samt anställa och avlöna personal, om detta inte är en uppgift för en kyrklig samfällighet som församlingen ingår i.

Församlingen får bedriva näringsverksamhet om den har naturlig anknytning till församlingens grundläggande uppgift. *SvKB (2010:4)*

¹ Andra avdelningen får en ny lydelse den 1 januari 2014, se följande sidor [red.anm.].

2§ Föreskrifter om församlingens ansvar för begravningsverksamheten finns i begravningslagen (1990:1144).

3§ En församling ska behandla dem som tillhör församlingen lika om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Ansvarsfördelningen

4§ Beslutanderätten i en församling utövas av kyrkofullmäktige eller av ett direktvalt kyrkoråd. Närmare bestämmelser om beslutanderätten finns i 3 kap.

Av kyrkoordningen framgår att kyrkoherden och kyrkorådet beslutar i vissa frågor.
SvKB (2007:5)

5§ I varje församling ska det finnas ett kyrkoråd och för varje församling en kyrkoherde. Kyrkorådet är församlingens styrelse. Kyrkoherden leder all verksamhet i församlingen.

Närmare bestämmelser om kyrkorådets uppgifter finns i 4 kap. och om kyrkoherdens uppgifter i 5 kap. *SvKB (2009:4)*

6 § har upphävts genom SvKB (2009:4).

Pastorat

7§ Ett pastorat är en kyrkoherdes tjänstgöringsområde.

Pastoratet kan bestå av endast en församling (enförsamlingspastorat) eller av flera församlingar (flerförsamlingspastorat).

Samfälligheter

8§ När flera församlingar utgör ett pastorat samverkar de i en samfällighet som svarar för ekonomisk utjämning, resurshushållning och service (pastoratssamfällighet).

I en pastoratssamfällighet leder kyrkoherden all verksamhet i samfälligheten.
SvKB (2009:4)

9§ Församlingar inom flera pastorat får bilda en samfällighet som svarar för ekonomisk utjämning, resurshushållning och service (flerpastoratssamfällighet).

Hur beslut om att bilda sådana samfälligheter fattas framgår av 37 kap. 31–34 §§.

Pastoratsnämnden

10§ Pastoratsnämnden är ett gemensamt organ för församlingarna i ett flerförsamlingspastorat som ingår i en flerpastoratssamfällighet.

Närmare bestämmelser om pastoratsnämnden finns i 4 kap. 33–37 §§. *SvKB (2002:9)*

Samfällighetens uppgifter

11§ Samfälligheten har det ekonomiska ansvaret för alla församlingens uppgifter enligt 1 och 2 §§. Bestämmelser om församlingens rätt att disponera vissa anslag finns i 4 kap. 31 §. Bestämmelser om församlingens inflytande i budgetarbetet finns i 47 kap. 13 §.

Samfälligheten är arbetsgivare för alla anställda och har det grundläggande ansvaret för den fasta egendomen inom samfälligheten. Samfälligheten är också huvudman för begravningsverksamheten.

När man ska anställa någon som ska ha arbetsuppgifter i endast en av församlingarna i en samfällighet, är det den församlingens kyrkoråd som ska tillsätta befattningen om inte kyrkorådet har gett tillstånd till något annat.

När man ska anställa någon som ska ha arbetsuppgifter i endast ett av flerförsamlingspastoraten i en flerpastoratssamfällighet är det pastoratsnämnden som ska tillsätta befattningen om inte nämnden har gett tillstånd till något annat. *SvKB (2009:4)*

12§ För det ekonomiska ansvaret för kyrkobyggnaderna i Visby stift får det finnas en samfällighet som omfattar samtliga församlingar i stiftet. En sådan samfällighet får ändras eller upplösas genom beslut av stiftsstyrelsen om samtliga församlingar i stiftet har samtyckt till det eller om det finns synnerliga skäl.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om en sådan samfällighet.

13§ En samfällighet får inte besluta om ändringar av en kyrkobyggnad eller i ett kyrkorum utan att församlingen först har godkänt dessa.

14§ Bestämmelserna i 3 § gäller också samfälligheterna.

Den kyrkliga beredskapen

15§ Församlingen och samfälligheten ska vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheterna under kris och höjd beredskap.

Svenska kyrkan i utlandet

16§ Svenska kyrkan i utlandet omfattar utlandsförsamlingar och övriga utlandsverksamheter. Kyrkostyrelsen beslutar vilka utlandsförsamlingar som tillhör Svenska kyrkan och vilka övriga utlandsverksamheter som ska finnas.

Inom Svenska kyrkan i utlandet gäller kyrkoordningens bestämmelser bara om det är särskilt angivet. *SvKB (2011:7)*

17§ För varje utlandsförsamling ska det finnas en församlingsordning. Beslut om församlingsordningen fattas av församlingens beslutande organ. I församlingsordningen ska alltid finnas bestämmelser om vilka av kyrkoordningens bestämmelser som gäller för församlingen, om församlingstillhörighet samt om rösträtt och valbarhet i församlingen.

En församlingsordning för en viss församling ska för att gälla vara fastställd av kyrkostyrelsen efter att Domkapitlet i Visby stift har getts tillfälle att yttra sig.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om församlingsordningen.

SvKB (2011:7)

Trossamfund

3 kap. Beslutande organ i församlingar och samfälligheter

Allmänt

Beslutanderätten i församlingar

1 § Kyrkofullmäktige är församlingens högsta beslutande organ.

Om en församling ingår i en samfällighet får kyrkofullmäktige bestämma att församlingens beslutanderätt i stället ska utövas av ett direktvalt kyrkoråd. Beslutanderätten utövas dock alltid av kyrkofullmäktige under resterande del av den ordinarie mandatperioden i en församling bildad genom en indelningsändring enligt bestämmelserna i 37 kap. 15 § tredje stycket.

Att ett direktvalt kyrkoråd samtidigt är församlingens styrelse framgår av 4 kap.

SvKB (2007:5)

2 § Ett direktvalt kyrkoråd får bestämma att församlingens beslutanderätt i stället ska utövas av kyrkofullmäktige. *SvKB (2007:5)*

3 § har upphävts genom *SvKB (2007:5)*.

4 § Beslut enligt 1 § andra stycket och 2 § ska för att gälla ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret. *SvKB (2007:5)*

Beslutanderätten i samfälligheter

5 § I en samfällighet utövas beslutanderätten av samfällda kyrkofullmäktige.

Kyrkofullmäktiges och samfällda kyrkofullmäktiges uppgifter

6 § Kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. inrättande av nämnder och deras uppgifter,
4. val av ledamöter och ersättare i kyrkoråd, kyrkonämnden och andra nämnder,
5. val av revisorer,

6. grunderna för ersättning till förtroendevalda och revisorer,
7. fastställande av årsredovisningens resultat- och balansräkning, och
8. ansvarsfrihet.

Kyrkofullmäktige beslutar om godkännande av församlingsinstruktionen enligt 57 kap. 6 §. Kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen.

Samfällda kyrkofullmäktige får, i fråga om första stycket 1, inte besluta om andra mål och riktlinjer än sådana som avser ekonomisk utjämning, resurshushållning och service.

Kyrkofullmäktige i de församlingar som ingår i en samfällighet får inte besluta om de uppgifter som avses i första stycket 2 och 5–8 utan dessa bestäms av samfällda kyrkofullmäktige. *SvKB (2011:2)*

Beslutanderätten när en församling som ingår i en samfällighet saknar beslutande organ

6 a § Om kyrkofullmäktige i en församling som ingår i en samfällighet inte har tillräckligt antal ledamöter för att vara beslutfört får kyrkorådet fatta de beslut som annars ankommer på kyrkofullmäktige.

Om det i fall som anges i första stycket inte heller finns något kyrkoråd som är beslutfört ska samfällda kyrkofullmäktige

1. efter förslag från kyrkoherden fatta sådana beslut om mål och riktlinjer för verksamheten som avses i 3 kap. 6 § första stycket punkten 1,
2. bestämma vilket beslutande organ församlingen ska ha enligt 3 kap. 1–3 §§,
3. fastställa antalet ledamöter och andelen ersättare i kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd enligt 3 kap. 8 § respektive 4 kap. 12 och 13 §§, samt
4. välja ledamöter och ersättare i indelningsdelegerade i enlighet med 37 kap. 51 §.

SvKB (2005:18)

Kyrkofullmäktige

7 § Kyrkofullmäktige väljs av de röstberättigade i församlingen.

Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

Att indelningsdelegerade i vissa fall blir kyrkofullmäktige vid en indelningsändring framgår av bestämmelserna i 37 kap. 54 a § första stycket. *SvKB (2004:10)*

Antalet ledamöter och ersättare

8 § Kyrkofullmäktige fastställer antalet ledamöter och ersättare i fullmäktige.

Antalet ledamöter ska bestämmas till ett udda tal och till minst

- 15 i församlingar med högst 5.000 röstberättigade,
- 19 i församlingar med över 5.000 till och med 10.000 röstberättigade,
- 25 i församlingar med över 10.000 röstberättigade.

Antalet ersättare ska utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i församlingen. Om det då uppkommer ett decimaltal, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det ska alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.

Med röstberättigad avses en person som uppfyller kraven för rösträtt enligt 33 kap. 2 § den 1 oktober året före valåret. *SvKB (2003:9)*

9 § När kyrkofullmäktige ska utses första gången, beslutar det direktvalda kyrkorådet om antalet ledamöter och ersättare i fullmäktige. Stiftsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet, dock senast den 1 mars under valåret. Har ett beslut inte anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret får stiftsstyrelsen besluta om antalet ledamöter och ersättare.

Om fullmäktige beslutar att antalet ledamöter eller ersättare ska ändras, ska beslutet för att gälla ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret. *SvKB (2011:6)*

Mandatperiodens längd

10§ Ledamöter och ersättare ska väljas för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

Ordförande

11§ Kyrkofullmäktige väljer bland sina ledamöter en ordförande och en eller flera vice ordförande.

Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.

När sammanträdena ska hållas

12§ Kyrkofullmäktige bestämmer när ordinarie sammanträden ska hållas.

Sammanträde ska också hållas, när kyrkorådet eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller när ordföranden anser att det behövs.

13§ Vid ett sammanträde senast den 31 december under valåret ska det nyvalda kyrkofullmäktige välja personer till de uppdrag inom församlingen som avser tiden efter valåret.

Hur sammanträdena kungörs

14§ Ordföranden utfärdar en kungörelse om när kyrkofullmäktige ska sammanträda. Kungörelsen ska innehålla uppgifter om tid och plats för sammanträdet samt uppgifter om de ärenden som ska behandlas.

När ett sammanträde ska hållas första gången sedan beslutanderätten har uppdragits åt fullmäktige, utfärdas kungörelsen av den senast valda ordföranden i det direktvalda kyrkorådet. *SvKB (2007:5)*

15§ Kungörelsen ska anslås minst en vecka före sammanträdesdagen på församlingens anslagstavla. Den ska inom samma tid också lämnas till varje ledamot och ersättare på ett lämpligt sätt.

16§ Om ett ärende är så brådskande att det inte hinner kungöras på det sätt som föreskrivs i 15 §, ska kungörelsen med uppgifter om ärendet anslås senast vardagen före sammanträdesdagen. Dessutom ska kungörelsen på ett lämpligt sätt lämnas till varje ledamot och ersättare så att den kan antas nå dem inom samma tid.

Ersättarnas tjänstgöring

17§ Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde, ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

18§ Ersättarna ska tjänstgöra enligt den ordning som är bestämd att gälla mellan dem.

En ersättare som redan har börjat tjänstgöra har dock företräde oberoende av turordning.

En ersättare som måste avbryta tjänstgöringen på grund av jäv i ett ärende, får åter tjänstgöra sedan det ärendet har handlagts.

19§ En ledamot som inställer sig under pågående sammanträde eller till fortsatt sammanträde, har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har inträtt i hans eller hennes ställe.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv, får inte tjänstgöra igen under samma dag.

Beslutförhet

20§ Kyrkofullmäktige får handlägga ett ärende bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Om en ledamot är jävig i ett ärende, får fullmäktige handlägga detta även om antalet närvarande ledamöter på grund av jävet inte uppgår till mer än hälften.

Jäv

21 § En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som personligen rör ledamoten själv eller ledamotens make, sambo, förälder, barn, syskon, någon annan närstående eller något ledamoten närstående intresse.

22 § Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne, ska självmant ge det till känna.

Om det har uppkommit en fråga om jäv mot någon och någon ersättare inte har trätt i hans eller hennes ställe, ska kyrkofullmäktige snarast besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får delta i prövningen av jävsfrågan endast om kyrkofullmäktige inte är beslutföra utan honom eller henne och man inte tillräckligt snabbt kan tillkalla någon annan.

Beslutsprövning av en jävsfråga får endast begäras i samband med att man begär beslutsprövning av det beslut genom vilket fullmäktige har avgjort ärendet. *SvKB (2002:9)*

Rätten för kyrkoherden och andra att delta

23 § Kyrkoherden har rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten vid kyrkofullmäktiges sammanträden samt att få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*).

Kyrkofullmäktige får bestämma att också andra ska ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten.

Ärendena i kyrkofullmäktige

24 § Kyrkofullmäktige ska besluta i ärenden som har väckts av

1. kyrkorådet eller någon nämnd,
2. en ledamot genom en motion,
3. Kyrkostyrelsen eller övriga organ som är tillsatta av kyrkomötet,
4. stiftsstyrelsen eller någon nämnd som är tillsatt av stiftsfullmäktige,
5. domkapitlet, eller
6. revisorerna, om ärendet gäller en förvaltning som har samband med revisionsuppdraget.

Beredning

25 § Innan kyrkofullmäktige avgör ett ärende ska det ha beretts av en nämnd, om ärendet hör till nämndens verksamhetsområde, eller av kyrkorådet. I en sådan beredning ska ingå en analys av vilka konsekvenser ett beslut får för barn.

Kyrkorådet ska alltid få tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en nämnd.

Kyrkorådet ska lägga fram förslag till beslut i ett ärende, om inte någon nämnd har gjort det. *SvKB (2012:5)*

26 § Kyrkofullmäktige får behandla revisionsberättelsen utan föregående beredning.

Om en förtroendevald har vägrats ansvarsfrihet, får fullmäktige också utan beredning, besluta att den förtroendevalda personens uppdrag ska återkallas enligt 33 kap. 11 §.

27 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.

28 § Kyrkofullmäktige får hålla val utan föregående beredning.

Man behöver inte heller bereda ärenden om ändring av antalet ledamöter och ersättare i kyrkorådet eller någon nämnd.

29 § En motion bör beredas inom sådan tid, att kyrkofullmäktige kan fatta beslut om den inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, ska detta anmälas till fullmäktige vid ett sammanträde inom samma tid. Fullmäktige ska då också underrättas om vad som dittills kommit fram vid beredningen. Fullmäktige får då avskrivna motionen från vidare handläggning.

Bordläggning

30 § Ett ärende ska bordläggas, om minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna begär det. Det krävs dock att mer än hälften av de närvarande ledamöterna är ense om det för att bordlägga ett val eller ett tidigare bordlagt ärende.

Ett bordlagt ärende ska behandlas på kyrkofullmäktiges nästa sammanträde, om fullmäktige inte beslutar något annat. *SvKB (2002:9)*

Offentlighet vid sammanträdena

31 § Sammanträdena med kyrkofullmäktige ska vara offentliga.

Ordningen vid sammanträdena

32 § Ordföranden leder kyrkofullmäktiges sammanträden och ansvarar för ordningen vid sammanträdena. Ordföranden får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Hur ärendena avgörs

33 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att det inte har kungjorts enligt 14–16 §§, om samtliga närvarande ledamöter beslutar det.

34 § När överläggningen är avslutad lägger ordföranden fram förslag till beslut. Varje förslag ska utformas så att det kan besvaras med ja eller nej. Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och befäster beslutet med ett klubbslag, om inte någon ledamot begär omröstning.

35 § Om en ledamot begär omröstning, ska den ske öppet, utom i ärenden som gäller val eller anställning av personal.

36 § Vid en omröstning gäller den mening som mer än hälften av ledamöterna är ense om.

37 § Vid lika antal röster är ordförandens röst utslagsgivande.

I ärenden som gäller val eller anställning av personal fattas beslutet dock genom lottning.

Reservation

37 a § Den som har deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet. Reservationen ska anmälas innan sammanträdet har avslutats. Om ledamoten vill utveckla reservationen närmare, ska den avfattas skriftligen och lämnas senast när protokollet justeras. *SvKB (2006:8)*

Frågor

38 § För att skaffa upplysningar får ledamöterna ställa frågor till någon ledamot i kyrkorådet eller i en nämnd. Frågorna ska avse ämnen som hör till kyrkofullmäktiges, kyrkorådets eller nämndens handläggning. De får dock inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild. Kyrkofullmäktige beslutar utan föregående överläggning om en viss fråga får ställas.

Protokollet

39 § Vid kyrkofullmäktiges sammanträden ska protokoll föras på ordförandens ansvar.

40 § Protokollet ska redovisa vilka ledamöter och ersättare som har tjänstgjort vid sammanträdet och vilka ärenden som kyrkofullmäktige har handlagt. *SvKB (2002:9)*

41 § Protokollet ska för varje ärende redovisa

1. vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och hur de har utfallit,
4. vilka beslut som har fattats,

5. vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar,
6. vilka reservationer som har anmälts mot besluten, och
7. särskild mening enligt 23 §.

42 § I protokollet ska anges vilka frågor som har ställts och vilka som har besvarats.

43 § Ett protokoll ska justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som kyrkofullmäktige har bestämt.

44 § Senast på andra dagen efter justeringen ska denna tillkännages på församlingens anslagstavla.

Av tillkännagivandet ska det framgå var protokollet finns tillgängligt och vilken dag som det har anslagits. Tillkännagivandet får inte tas bort innan tiden för att överklaga har gått ut.

En uppgift om vilken dag tillkännagivandet anslogs ska tecknas på protokollet eller utfärdas särskilt.

45–51 §§ har upphävts genom SvKB (2007:5).

Samfällda kyrkofullmäktige

52 § Samfällda kyrkofullmäktige väljs av de röstberättigade i samfälligheten på kyrkans valdag.

Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

Att indelningsdelegerade i vissa fall blir samfällda kyrkofullmäktige vid en indelningsändring framgår av bestämmelserna i 37 kap. 54 a § andra stycket. SvKB (2004:10)

Antalet ledamöter och ersättare

53 § Samfällda kyrkofullmäktige fastställer antalet ledamöter och ersättare i fullmäktige.

Antalet ledamöter ska bestämmas till ett udda antal och till minst

- 15 i samfälligheter med högst 5.000 röstberättigade,
- 25 i samfälligheter med över 5.000 till och med 20.000 röstberättigade,
- 35 i samfälligheter med över 20.000 till och med 40.000 röstberättigade,
- 45 i samfälligheter med över 40.000 röstberättigade.

Antalet ersättare ska utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i samfällda kyrkofullmäktige. Om det då uppkommer ett decimaltal, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det ska alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.

Med röstberättigad avses en person som uppfyller kraven för rösträtt enligt 33 kap. 2 § den 1 oktober året före valåret. SvKB (2011:6)

54 § När samfällda kyrkofullmäktige ska utses första gången, bör församlingarna komma överens om antalet ledamöter med ledning av 53 §. Stiftsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet, dock senast den 1 mars under valåret. Har ett beslut inte anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret får stiftsstyrelsen besluta om antalet ledamöter och ersättare. SvKB (2011:6)

55 § Om samfällda kyrkofullmäktige beslutar att antalet ledamöter ska ändras, ska beslutet för att gälla vid det kommande valet ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret. SvKB (2007:5)

Hänvisningsbestämmelser

56 § I fråga om samfällda kyrkofullmäktige tillämpas bestämmelserna i 10–44 §§ om kyrkofullmäktige i en församling. Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige och kyrkoråd i församling ska gälla samfällda kyrkofullmäktige och kyrkonämnden.
2. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på samfällighetens anslagstavla.

3. Den första gången som samfällda kyrkofullmäktige ska sammanträda, utfärdas kungörelsen om sammanträdet av ordföranden i kyrkofullmäktige eller i det direktvalda kyrkorådet i den församling i samfälligheten som har flest röstberättigade.
4. Kungörelsen om sammanträdet ska, utöver vad som anges i 15 §, även lämnas till kyrkorådet i varje församling och till varje pastoratsnämnd på lämpligt sätt.
5. Samfällda kyrkofullmäktige ska, utöver vad som anges i 24 §, även besluta i ärenden som har väckts av någon församlings kyrkoråd eller av en pastoratsnämnd.
6. Innan samfällda kyrkofullmäktige avgör ett ärende som särskilt angår en församling ska, utöver vad som anges i 25 §, församlingens kyrkoråd få tillfälle att yttra sig i ärendet. Om ett ärende särskilt angår ett pastorat ska pastoratsnämnden på motsvarande sätt få tillfälle att yttra sig i ärendet.
7. Rätten att ställa frågor har, utöver vad som anges i 38 §, även ordföranden och vice ordföranden i en församlings kyrkoråd samt ordföranden och vice ordföranden i pastoratsnämnden.
8. Ordföranden och vice ordföranden i en församlings kyrkoråd har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar men inte i besluten när det gäller sådana ärenden som särskilt angår församlingen. Motsvarande gäller för ordföranden och vice ordföranden i en pastoratsnämnd samt kyrkoherden när det gäller ärenden som särskilt angår pastoratet.
9. I en flerpastoratssamfällighet tillkommer rätten för en kyrkoherde att delta i överläggningarna bara den kyrkoherde som enligt 5 kap. 5 § har valts till ledamot i samfällighetens kyrkonämnd. När det gäller ärenden som särskilt angår ett visst pastorat eller en viss församling har även kyrkoherden i det pastoratet eller den församlingen denna rätt. *SvKB (2007:5)*

Trossamfund

4 kap. Kyrkorådet, kyrkonämnden och andra nämnder i församlingar och samfälligheter

Allmänt

1 § Av 2 kap. 5 § framgår att det i varje församling ska finnas ett kyrkoråd som dess styrelse. Det kan också finnas nämnder.

Har en församling ett direktvalt kyrkoråd som högsta beslutande organ är detta samtidigt den församlingens styrelse. *SvKB (2009:4)*

2 § I varje samfällighet ska det som samfällighetens styrelse finnas en kyrkonämnd. Det kan också finnas andra nämnder.

3 § I varje flerpastoratspastorat inom en flerpastoratssamfällighet ska det finnas en pastoratsnämnd.

4 § Kyrkofullmäktige eller samfällda kyrkofullmäktige får uppdra åt kyrkorådet, kyrkonämnden eller någon annan nämnd att i fullmäktiges ställe fatta beslut i ett visst ärende eller vissa grupper av ärenden.

Sådana ärenden som avses i 3 kap. 6 § första stycket eller som annars enligt kyrkoordningen ska avgöras av det beslutande organet får dock inte delegeras. *SvKB (2007:5)*

Församlingen

Kyrkorådets uppgifter

5 § Kyrkorådet ska ha omsorg om församlingens liv och har gemensamt med kyrkoherden ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. *SvKB (2009:4)*

6 § Kyrkorådet ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på församlingens ekonomiska ställning.

Kyrkorådet ska också göra de framställningar som behövs till kyrkofullmäktige och nämnder liksom till andra kyrkliga organ samt statliga och kommunala myndigheter.

Kyrkorådet ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete. *SvKB (2011:2)*

7 § Kyrkorådet ska

1. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av kyrkofullmäktige,
2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och själv förvalta kyrkans och församlingens egendom om detta inte ska skötas av någon annan,
3. ha tillsyn över nämndernas verksamhet,
4. verkställa kyrkofullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan, och
5. fullgöra de uppgifter i övrigt som anges i kyrkoordningen.

Ett direktvalt kyrkoråd ska även besluta i ärenden som enligt 3 kap. 6 § är en uppgift för kyrkofullmäktige i en församling i en samfällighet.

Ett kyrkoråd inom en samfällighet ska dessutom

1. bereda och yttra sig i ärenden som särskilt angår församlingen och som ska handläggas av samfällda kyrkofullmäktige,
2. disponera de anslag som kyrkonämnden har uppdragit åt kyrkorådet, och
3. verkställa de beslut som kyrkonämnden har uppdragit åt kyrkorådet. *SvKB (2009:4)*

8 § Kyrkorådet ska handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen. Därvid ska kyrkorådet verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.

När det behövs för att kyrkorådet ska kunna fullgöra sina uppgifter får rådet begära in yttranden och upplysningar från nämnder och anställda i församlingen. *SvKB (2012:5)*

Uppgiftsfördelning när beslutfört kyrkoråd saknas

8 a § Om kyrkorådet i en församling som ingår i en samfällighet inte har tillräckligt antal ledamöter för att vara beslutfört gäller följande.

Kyrkonämnden

1. tillsätter, enligt 2 kap. 11 § tredje stycket, befattningar som omfattar tjänstgöring enbart i församlingen,
2. väljer, i enlighet med 4 kap. 24 §, minst två kyrkvårdar bland dem som är röstberättigade och tillhör församlingen,
3. utser, i enlighet med 40 kap. 2 § tredje stycket jämfört med 4 kap. 24 §, en av kyrkvårdarna att tillsammans med kyrkoherden ansvara för kyrkobyggnadens inventarier i enlighet med bestämmelserna i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m., och
4. fullgör övriga uppgifter som annars ankommer på kyrkorådet om inte annat framgår av denna paragraf.

Kyrkoherden

1. beslutar, i enlighet med 17 kap. 6 §, i kyrkorådets ställe om former för huvudgudstjänster,
2. beslutar, i enlighet med 17 kap. 7 §, i kyrkorådets ställe att en huvudgudstjänst får firas med församling i ett annat samfund,
3. beslutar, i enlighet med 17 kap. 8 §, om huvudgudstjänstens uppbyggnad,
4. fastställer, i enlighet med 17 kap. 9 §, gudstjänstplan,
5. beslutar, i enlighet med 18 kap. 6 §, att huvudgudstjänst får firas i annan form än enligt kyrkohandbokens ordningar,
6. yttrar sig om namn på ett pastorat, en flerpastoratssamfällighet eller ett kontrakt enligt 37 kap. 56 §,
7. prövar frågor om upplåtelse av kyrka enligt 41 kap. 4 §,
8. beslutar om församlingskollektorer enligt 43 kap. 6 §,
9. avger verksamhetsberättelse i enlighet med 47 kap. 12 §, samt
10. lämnar budgetförslag till kyrkonämnden i enlighet med 47 kap. 13 §.

Innan kyrkoherden fattar ett sådant beslut som anges i punkterna 1–5 och 8 ska samråd ske med församlingens kyrkvårdar. *SvKB (2005:18)*

Kyrkoherden som ledamot

9§ Kyrkoherden är ledamot i kyrkorådet. Bestämmelser om kyrkoherdens rätt att i sitt ställe utse en annan präst som ledamot finns i 5 kap.

Val av kyrkoråd, som inte är direktvalt

10§ Kyrkofullmäktige väljer ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i kyrkorådet. Antalet bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än sex. Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet valda ledamöter. *SvKB (2007:5)*

Val av direktvalt kyrkoråd

11§ Församlingens röstberättigade väljer vilka ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare som ska ingå i ett direktvalt kyrkoråd. Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

12§ Det direktvalda kyrkorådet fastställer antalet ledamöter och ersättare i rådet. Antalet valda ledamöter ska bestämmas till ett jämnt tal och till minst

- 8 i församlingar med högst 500 röstberättigade.
- 10 i församlingar med över 500 röstberättigade.

Antalet ersättare ska utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i församlingen. Om ett decimaltal uppkommer, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det ska alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.

Med röstberättigad avses en person som uppfyller kraven för rösträtt enligt 33 kap. 2 § den 1 oktober året före valåret. *SvKB (2003:9)*

13§ När ett direktvalt kyrkoråd ska utses första gången beslutar kyrkofullmäktige om antalet ledamöter och ersättare. Stiftsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet, dock senast den 1 mars under valåret. Har ett beslut inte anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret får stiftsstyrelsen besluta om antalet ledamöter och ersättare.

Om ett direktvalt kyrkoråd beslutar att antalet ledamöter eller ersättare ska ändras, ska beslutet för att gälla vid det kommande valet ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret. *SvKB (2011:6)*

Mandatperiodens längd

14§ Ledamöterna och ersättarna ska väljas för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

14a§ Om valet till kyrkofullmäktige har upphävts och omval har ägt rum eller om rättelse har vidtagits genom förnyad sammanräkning och mandatfördelningen mellan nomineringsgrupperna därvid har ändrats, upphör uppdragen för de ledamöter och ersättare i kyrkorådet som har valts av fullmäktige, två månader efter det att omvalet eller sammanräkningen har avslutats.

När omvalet eller sammanräkningen har avslutats, ska fullmäktige förrätta nytt val av ledamöter och ersättare för återstoden av tjänstgöringstiden. *SvKB (2003:9)*

15§ Om en vald ledamot avgår under tjänstgöringstiden, ska ett fyllnadsväl hållas för den tid som återstår.

Om ledamoten har utsetts vid ett proportionellt val inträder i stället en ersättare enligt den turordning som har bestämts för ersättarna.

Dessa bestämmelser gäller inte för det direktvalda kyrkorådet.

Ordförande

16§ Kyrkofullmäktige ska bland kyrkorådets valda ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.

Ett direktvalt kyrkoråd ska självt bland de valda ledamöterna välja ordförande och en eller två vice ordförande. Rådet bestämmer tiden för uppdragen. *SvKB (2007:5)*

Trossam-
fund

17 § Om varken ordföranden eller någon vice ordförande kan närvara vid ett sammanträde med kyrkorådet utser rådet en annan vald ledamot att vara ordförande för det tillfället.

Om ordföranden för längre tid är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag, får rådet utse en annan vald ledamot att som ersättare för ordföranden fullgöra hans eller hennes uppgifter under denna tid.

När sammanträdena ska hållas

18 § Kyrkorådet bestämmer tid och plats för sina sammanträden.

Sammanträdena ska även hållas när minst en tredjedel av rådets ledamöter eller kyrkoherden begär det eller när ordföranden anser att det behövs.

Det nyvalda kyrkorådet får sammanträda under valåret för att välja personer till de uppdrag inom församlingen som avser tiden efter valåret. *SvKB (2003:9)*

Ersättarnas tjänstgöring

19 § I fråga om ersättarnas tjänstgöring i kyrkorådet tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 17–19 §§ om ersättarnas tjänstgöring i kyrkofullmäktige.

Ersättarna får närvara vid rådets sammanträden.

Beslutförhet

20 § Kyrkorådet får handlägga ärenden bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Offentlighet vid sammanträden med direktvalda kyrkoråd

21 § Ett sammanträde med det direktvalda kyrkorådet ska vara offentligt när rådet avgör ärenden om mål och riktlinjer för verksamheten i församlingen och godkänner församlingsinstruktionen.

Ett sådant sammanträde ska kungöras enligt bestämmelserna i 3 kap. 14–16 §§.

SvKB (2009:4)

Jäv

22 § En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som rör ledamoten eller ledamotens make, sambo, förälder, barn, syskon, någon annan närstående eller något ledamoten närstående intresse.

Detsamma gäller om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till ledamotens opartiskhet i ärendet.

I fråga om jäv i övrigt tillämpas bestämmelsen i 3 kap. 22 §. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkorådet. *SvKB (2002:9)*

22 a § Bestämmelserna i 22 § gäller även anställda eller andra personer som på kyrkorådets uppdrag handlägger ett ärende. *SvKB (2002:9)*

Ärendenas avgörande och protokollet

23 § I fråga om hur man fattar beslut tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§. Vidare tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 39–41, 43 och 44 §§ när det gäller hur protokollet ska föras, vad det ska innehålla samt hur det ska justeras och hur justeringen ska tillkännages.

Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkorådet. *SvKB (2006:8)*

Kyrkvårdar

24 § Kyrkorådet väljer för mandatperioden kyrkvårdar. Till kyrkvärd får den väljas som

1. tillhör Svenska kyrkan,
2. är döpt, och
3. har fyllt 16 år.

Minst två av kyrkvårdarna ska alltid vara ledamöter eller ersättare i kyrkorådet.

SvKB (2009:6)

Tillsättning av nämnder

25 § För förvaltning och verkställighet får kyrkofullmäktige tillsätta de nämnder som behövs. Ledamöter och ersättare i sådana nämnder väljs av fullmäktige till det antal som fullmäktige bestämmer. Det ska också finnas en valnämnd. Bestämmelser om valnämnd finns i 38 kap. 3 §.

För dessa nämnder tillämpas bestämmelserna om kyrkorådet i 6 § tredje stycket, 14 a–20, 22–23 §§.

För valnämnden gäller även 14 §.

Kyrkofullmäktige ska anta reglementen med närmare bestämmelser om nämndernas verksamhet. SvKB (2011:2)

Närvarorätt vid sammanträden med nämnd m.m.

26 § Kyrkoherden eller den präst som avses i 5 kap. 4 § har rätt att närvara vid en nämnds sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i besluten, samt få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*). Detsamma gäller ett organ till vilket kyrkorådet eller nämnd har delegerat beslutanderätt eller givit uppdrag att bereda kyrkorådets eller nämndens ärenden.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte valnämnden. SvKB (2004:7)

Trossamfund

Samfälligheten

Kyrkonämndens uppgifter

27 § Kyrkonämnden är samfällighetens styrelse.

I fråga om kyrkonämndens uppgifter tillämpas bestämmelserna i 6 §, 7 § första stycket 1–5 och 8 §. Det som där sägs om församlingen, kyrkofullmäktige och kyrkorådet ska i stället gälla samfälligheten samt dess samfällda kyrkofullmäktige och kyrkonämnden.

SvKB (2010:6)

Ledamöter och ersättare

28 § Kyrkoherden är ledamot i kyrkonämnden.

I flerpastoratssamfälligheter gäller vad som sägs i första stycket den kyrkoherde som enligt 5 kap. 5 § har blivit vald till sådan ledamot.

29 § Samfällda kyrkofullmäktige väljer ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i kyrkonämnden. Antalet bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än sex. Vid valet ska om möjligt varje församling bli företräd i kyrkonämnden genom minst en ledamot eller ersättare.

Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet valda ledamöter.

Kyrkonämnden och församlingarna

30 § Kyrkonämnden ska underrätta församlingarna om frågor av större ekonomisk betydelse. Kyrkonämnden får begära in yttranden och upplysningar från kyrkoråd och pastoratsnämnder, när det behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

SvKB (2002:9)

31 § Kyrkonämnden ska, om det inte finns synnerliga skäl däremot, uppdra åt församlingarnas kyrkoråd att disponera de anslag som enligt den fastställda budgeten eller ett särskilt beslut har blivit anvisade åt församlingarna och som avser deras uppgifter enligt 2 kap. 1 §.

Kyrkonämnden får uppdra åt ett kyrkoråd att fullgöra sådana uppgifter som särskilt avser församlingen och åt en pastoratsnämnd att fullgöra sådana arbetsgivarfrågor som särskilt avser pastoratet. SvKB (2009:4)

Hänvisningsbestämmelser

32 § Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling ska tillämpas på kyrkonämnden och övriga nämnder i samfälligheten:

- 6 § tredje stycket om fastställande av arbetsordning,
- 14 § om mandatperiodens längd,
- 14 a § om vad som sker efter ett omval eller en ny sammanräkning,
- 15 § om fyllnadval,
- 16 § första stycket och 17 § om ordförandeskapet,
- 18 § om när sammanträdena ska hållas,
- 19 § om ersättnars tjänstgöring,
- 20 § om beslutförhet,
- 22 och 22 a §§ om jäv,
- 23 § om ärendenas avgörande och protokoll,
- 25 § om tillsättning av nämnder, och
- 26 § om närvarorätt vid sammanträden m.m.

Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om församling och kyrkofullmäktige ska avse samfälligheten och dess samfällda kyrkofullmäktige.
2. Bestämmelserna om mandatperiodens längd gäller kyrkonämnden och valnämnden.
3. Kungörelser och tillkännagivanden ska ansås på samfällighetens anslagstavla.
SvKB (2011:2)

Flerpastoratssamfälligheten

Pastoratsnämndens uppgifter

33 § Pastoratsnämnden är ett gemensamt organ för församlingarna inom ett flerförsamlingspastorat.

Pastoratsnämnden ska tillsätta befattningar enligt bestämmelserna i 2 kap. 11 § fjärde stycket och för samfälligheten handlägga arbetsgivarfrågor enligt uppdrag från kyrkonämnden. *SvKB (2009:4)*

Ledamöter och ersättare

34 § Kyrkoherden är ledamot i pastoratsnämnden.

35 § Kyrkoråden i församlingarna väljer inom sig ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i pastoratsnämnden.

Antalet valda ledamöter i pastoratsnämnden och hur många av dessa som varje kyrkoråd ska utse bestäms genom överenskommelse mellan kyrkoråden. Varje kyrkoråd ska dock välja minst en ledamot.

Om församlingarna inte kan enas avgörs frågan av stiftsstyrelsen.

Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet valda ledamöter.

Ordförande

36 § Pastoratsnämnden ska bland de valda ledamöterna välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Nämnden bestämmer tiden för uppdraget.

Hänvisningsbestämmelser

37 § Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling ska tillämpas på pastoratsnämnden:

- 14 § om mandatperiodens längd,
- 15 § om fyllnadval,
- 17 § om tillfällig ordförande,
- 18 § om när sammanträdena ska hållas,
- 19 § om ersättnars tjänstgöring,

- 20 § om beslutförhet,
- 22 och 22 a §§ om jäv, och
- 23 § om ärendenas avgörande och protokoll.

Kungörelser och tillkännagivanden ska ansås på pastoratets anslagstavla. *SvKB (2002:9)*

38 § Om kyrkofullmäktige har valt nya ledamöter i kyrkorådet enligt 14 a §, ska det nyvalda kyrkorådet inom två månader välja nya ledamöter och ersättare i pastorsnämnden. *SvKB (2003:9)*

5 kap. Kyrkoherden

1 § Av 2 kap. 5 § framgår att det för varje församling ska finnas en kyrkoherde.

Kyrkoherden ska utifrån avgivna vigningslöften och på eget ansvar fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. *SvKB (2009:4)*

1 a § Av 2 kap. 5 och 8 §§ framgår att kyrkoherden leder all verksamhet i en församling respektive en pastoratssamfällighet.

Kyrkoherden har gemensamt med kyrkorådet ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.

Kyrkoherden har ansvar för tillsyn över all verksamhet utifrån Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. *SvKB (2009:4)*

2 § Uppdraget som kyrkoherde i församlingen utövas av den som är anställd eller vikarierar som kyrkoherde.

Domprosten är kyrkoherde för den församling där stiftets domkyrka är belägen.

3 § Kyrkoherden beslutar i vilken turordning församlingens övriga präster ska träda in som vikarierande kyrkoherde när det är fråga om ett vikariat om högst tre månader. I turordningen får också tas in andra präster, som enligt kyrkorådets, kyrkonämndens eller pastoratsnämndens beslut får anlitas som vikarierande kyrkoherde.

Finns det ingen som kan träda in som vikarie enligt turordningen utser istället kyrkorådet, kyrkonämnden eller pastoratsnämnden vikarie.

För längre vikariat än som anges i första stycket, utser kyrkorådet, kyrkonämnden eller pastoratsnämnden vikarie och, om det är fråga om vikarie för domprost, stiftsstyrelsen.

SvKB (2009:4)

3 a § En vikarie för domprost, som enligt 3 § tredje stycket utses av stiftsstyrelsen, ska under vikariatet även fullgöra domprostens uppgifter enligt 7, 9, 26 och 40 kap.

SvKB (2007:4)

4 § Kyrkoherden får utse en präst som tjänstgör i pastoratet att i kyrkoherdens ställe vara kyrkorådsledamot i någon annan församling än den där han eller hon själv är ledamot. Förordnandet ska avse den tid för vilken övriga kyrkorådsledamöter har valts. Kyrkoherden ska underrätta kyrkofullmäktiges eller det direktvalda kyrkorådets ordförande om förordnandet.

Om en präst som har utsetts enligt första stycket är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde ska kyrkoherden tjänstgöra i stället.

En kyrkoherde som tillträder i ett pastorat får – om det finns ett förordnande enligt första stycket som har givits av den tidigare kyrkoherden – återkalla detta. *SvKB (2007:5)*

5 § I en flerpastoratssamfällighet ska kyrkoherdarna i samfälligheten genom omröstning välja en bland dem att vara ledamot i kyrkonämnden och en annan att vara hans eller hennes ersättare. Förordnandet ska avse den tid för vilken de övriga ledamöterna i kyrkonämnden har valts.

Om två eller flera får lika många röster fattas beslutet genom lottning.

Samfälliga kyrkofullmäktige ska underrättas om förordnandet. *SvKB (2002:9)*

Andra avdelningen: Församlingarna²

Inledning

Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

Svenska kyrkan har en rikstäckande indelning i territoriella församlingar som pastorala områden. Församlingen är samtidigt en gemenskap av de människor som tillhör Svenska kyrkan och är bosatta inom församlingens område. Det finns även icke-territoriella församlingar. Flera församlingar kan samverka i ett pastorat.

Församlingen har lokal självstyrelse men är samtidigt en del av ett stift och Svenska kyrkan som trossamfund. Delaktigheten i de döptas och troendes allmänna prästadöme förenar alla i församlingen, vigda och icke vigda. Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Den demokratiska organisationen och kyrkans ämbete eller vigningstjänst har gemensamt ansvar för att bedriva en verksamhet i enlighet med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. För varje församling finns ett kyrkoråd eller ett församlingsråd som församlingens styrelse och en kyrkoherde med ansvar för ledning, samordning och tillsyn.

Kyrkans verksamhet bärs således organisatoriskt upp såväl av alla kyrkotillhörigas, och särskilt de förtroendevaldas, ansvarstagande inom den demokratiska organisationen som av ansvarstagandet hos dem som är vigda till uppdragen inom kyrkans vigningstjänst. Det är inte två helt skilda former av ansvar. De förtroendevalda och andra som tillhör kyrkan har tillsammans med dem som innehar vigningstjänsten del i det gemensamma uppdraget att förkunna det kristna budskapet. Tillsammans har de också ansvar för det demokratiska beslutsfattandet och för besluten. SvKB (2012:14)

2 kap. Församlingens uppdrag²

Församlingens uppgifter

1 § Församlingen är det lokala pastorala området. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Det finns särskilda bestämmelser om skyldigheten att tillhandahålla dop, konfirmation, vigsel och begravningsgudstjänst.

Församlingen får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Församlingen ska anställa och avlöna den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för församlingens verksamhet. SvKB (2012:14)

2 § Församlingen får bedriva näringsverksamhet om den har naturlig anknytning till församlingens grundläggande uppgift. SvKB (2012:14)

3 § Föreskrifter om församlingens ansvar för begravningsverksamheten finns i begravningsslagen (1990:1144). SvKB (2012:14)

4 § En församling ska behandla dem som tillhör församlingen lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. SvKB (2012:14)

Pastorat

5 § Flera församlingar kan samverka i ett pastorat som då utgör en kyrklig samfällighet.

Pastoratet har som pastoralt område det övergripande lokala ansvaret för att församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift.

Pastoratet har det ekonomiska ansvaret för alla församlingens uppgifter och fullgör uppgifterna enligt 1 § tredje och fjärde styckena samt 2–4 §§. SvKB (2012:14)

² Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Församlingsinstruktion

6§ För varje församling ska det finnas en församlingsinstruktion som anger hur församlingen fullgör sin grundläggande uppgift. När flera församlingar samverkar i ett pastorat har de en gemensam församlingsinstruktion.

Närmare bestämmelser om församlingsinstruktionen finns i 57 kap. SvKB (2012:14)

Ansvarsfördelningen

7§ Kyrkofullmäktige utövar beslutanderätten i en församling eller, när flera församlingar bildar ett pastorat, i pastoratet. Närmare bestämmelser om kyrkofullmäktige finns i 3 kap.

Av kyrkoordningen framgår att kyrkoherden och kyrkorådet beslutar i vissa frågor.

SvKB (2012:14)

8§ Kyrkorådet är styrelse i en församling som inte ingår i ett pastorat och i ett pastorat. Församlingsrådet är styrelse i en församling som ingår i ett pastorat.

Det finns närmare bestämmelser om kyrkorådet och församlingsrådet i 4 kap.

SvKB (2012:14)

9§ Kyrkoherden leder all verksamhet i församlingar och pastorat.

Det finns närmare bestämmelser om kyrkoherden i 5 kap. och i 34 kap. 1, 2 och 9 §§.

SvKB (2012:14)

10§ För det ekonomiska ansvaret för kyrkobyggnaderna i Visby stift får det finnas en samfällighet som omfattar samtliga församlingar i stiftet. En sådan samfällighet får ändras eller upplösas genom beslut av stiftsstyrelsen om samtliga församlingar i stiftet har samtyckt till det eller om det finns synnerliga skäl.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om en sådan samfällighet.

SvKB (2012:14)

Den kyrkliga beredskapen

11§ Församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, pastoratet ska vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten under kris och höjd beredskap.

SvKB (2012:14)

Svenska kyrkan i utlandet

12§ Svenska kyrkan i utlandet omfattar utlandsförsamlingar och övriga utlandsverksamheter. Kyrkostyrelsen beslutar vilka utlandsförsamlingar som tillhör Svenska kyrkan och vilka övriga utlandsverksamheter som ska finnas.

Inom Svenska kyrkan i utlandet gäller kyrkoordningens bestämmelser bara om det är särskilt angivet. SvKB (2012:14)

13§ För varje utlandsförsamling ska det finnas en församlingsordning. Beslut om församlingsordningen fattas av församlingens beslutande organ. I församlingsordningen ska alltid finnas bestämmelser om vilka av kyrkoordningens bestämmelser som gäller för församlingen, om församlingstillhörighet samt om rösträtt och valbarhet i församlingen.

En församlingsordning för en viss församling ska för att gälla vara fastställd av kyrkostyrelsen efter att Domkapitlet i Visby stift har getts tillfälle att yttra sig.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om församlingsordningen.

SvKB (2012:14)

3 kap. Kyrkofullmäktige³

1§ Kyrkofullmäktige är högsta beslutande organ i en församling som inte ingår i ett pastorat.

Om flera församlingar samverkar i ett pastorat är kyrkofullmäktige pastoratets högsta beslutande organ. Det som sägs i detta kapitel om församlingen ska då gälla pastoratet.

SvKB (2012:14)

³ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Kyrkofullmäktiges uppgifter

2 § Kyrkofullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst

1. godkännande av församlingsinstruktionen,
2. mål och riktlinjer för verksamheten,
3. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
4. val av ledamöter och ersättare i kyrkorådet, församlingsråd och valnämnden,
5. val av revisorer,
6. grunderna för ersättning till förtroendevalda och revisorer,
7. fastställande av årsredovisningens resultat- och balansräkning, och
8. ansvarsfrihet.

Kyrkofullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen. *SvKB (2012:14)*

3 § Kyrkofullmäktige får uppdra åt kyrkorådet att i fullmäktiges ställe fatta beslut i ett visst ärende eller vissa grupper av ärenden.

Sådana ärenden som avses i 2 § får dock inte delegeras. *SvKB (2012:14)*

Val av kyrkofullmäktige

4 § Kyrkofullmäktige väljs av de röstberättigade i församlingen.

Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

Att indelningsdelegerade i vissa fall blir kyrkofullmäktige vid en indelningsändring framgår av bestämmelserna i 37 kap. 34 § första stycket. *SvKB (2012:14)*

Antalet ledamöter och ersättare

5 § Kyrkofullmäktige fastställer antalet ledamöter i fullmäktige.

Antalet ledamöter ska bestämmas till ett udda tal och till minst

- 15 i församlingar med högst 5.000 röstberättigade,
- 25 i församlingar med över 5.000 till och med 20.000 röstberättigade,
- 35 i församlingar med över 20.000 röstberättigade.

Antalet ersättare ska utgöra hälften av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i fullmäktige. Om det då uppkommer ett decimaltal, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det ska alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.

Med röstberättigad i andra stycket avses en person som uppfyller kraven för rösträtt enligt 33 kap. 2 § den 1 oktober året före valåret. *SvKB (2012:14)*

6 § Om kyrkofullmäktige beslutar att antalet ledamöter ska ändras, ska beslutet för att gälla ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret.

Om indelningsdelegerade enligt 37 kap. 29 § beslutar om antalet ledamöter i kyrkofullmäktige ska beslutet vara anmält till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret. Om inte en sådan anmälan har gjorts ska stiftsstyrelsen fatta beslut om antalet ledamöter. *SvKB (2012:14)*

Mandatperiodens längd

7 § Ledamöter och ersättare ska väljas för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter valåret. *SvKB (2012:14)*

Ordförande

8 § Kyrkofullmäktige väljer bland sina ledamöter en ordförande och en eller flera vice ordförande.

Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen. *SvKB (2012:14)*

När sammanträdena ska hållas

9 § Kyrkofullmäktige bestämmer när ordinarie sammanträden ska hållas.

Sammanträde ska också hållas, när kyrkorådet eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller när ordföranden anser att det behövs. *SvKB (2012:14)*

10§ Vid ett sammanträde senast den 31 december under valåret ska det nyvalda kyrkofullmäktige välja personer till de uppdrag inom församlingen som avser tiden efter valåret. *SvKB (2012:14)*

Hur sammanträdena kungörs

11§ Ordföranden utfärdar en kungörelse om när kyrkofullmäktige ska sammanträda. Kungörelsen ska innehålla uppgifter om tid och plats för sammanträdet samt uppgifter om de ärenden som ska behandlas. *SvKB (2012:14)*

12§ Kungörelsen ska anslås minst en vecka före sammanträdesdagen på församlingens anslagstavla. Den ska inom samma tid också lämnas till varje ledamot och ersättare på ett lämpligt sätt. *SvKB (2012:14)*

13§ Om ett ärende är så brådskande att det inte hinner kungöras på det sätt som föreskrivs i 12§, ska kungörelsen med uppgifter om ärendet anslås senast vardagen före sammanträdesdagen. Dessutom ska kungörelsen på ett lämpligt sätt lämnas till varje ledamot och ersättare så att den kan antas nå dem inom samma tid. *SvKB (2012:14)*

Ersättnarnas tjänstgöring

14§ Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde, ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. *SvKB (2012:14)*

15§ Ersättarna ska tjänstgöra enligt den ordning som är bestämd att gälla mellan dem. En ersättare som redan har börjat tjänstgöra har dock företräde oberoende av turordning.

En ersättare som måste avbryta tjänstgöringen på grund av jäv i ett ärende, får åter tjänstgöra sedan det ärendet har handlagts. *SvKB (2012:14)*

16§ En ledamot som inställer sig under pågående sammanträde eller till fortsatt sammanträde, har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har inträtt i hans eller hennes ställe.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv, får inte tjänstgöra igen under samma dag. *SvKB (2012:14)*

Beslutförhet

17§ Kyrkofullmäktige får handlägga ett ärende bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Om en ledamot är jävig i ett ärende, får fullmäktige handlägga detta även om antalet närvarande ledamöter på grund av jävet inte uppgår till mer än hälften. *SvKB (2012:14)*

Jäv

18§ En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som personligen rör ledamoten själv eller ledamotens make, sambo, förälder, barn, syskon, någon annan närstående eller något ledamoten närstående intresse. *SvKB (2012:14)*

19§ Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne, ska självant ge det till känna.

Om det har uppkommit en fråga om jäv mot någon och någon ersättare inte har trätt i hans eller hennes ställe, ska kyrkofullmäktige snarast besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får delta i prövningen av jävsfrågan endast om kyrkofullmäktige inte är beslutfört utan honom eller henne och man inte tillräckligt snabbt kan tillkalla någon annan.

Beslutsprövning av en jävsfråga får endast begäras i samband med att man begär beslutsprövning av, det beslut genom vilket fullmäktige har avgjort ärendet. *SvKB (2012:14)*

Rätten för kyrkoherden och andra att delta

20§ Kyrkoherden har rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten vid kyrkofullmäktiges sammanträden samt att få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*).

Kyrkofullmäktige får bestämma att också andra ska ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten. *SvKB (2012:14)*

Trossamfund

Ärendena i kyrkofullmäktige

21 § Kyrkofullmäktige ska besluta i ärenden som har väckts av

1. kyrkorådet,
2. en ledamot genom en motion,
3. kyrkostyrelsen, stiftsstyrelsen eller domkapitlet, eller
4. revisorerna, om det gäller ett ärende som har samband med deras uppdrag.

SvKB (2012:14)

Beredning

22 § Innan kyrkofullmäktige avgör ett ärende ska det ha beretts av kyrkorådet. Om ärendet särskilt angår en församling i ett pastorat ska församlingsrådet ha beretts tillfälle att yttra sig i ärendet.

I kyrkorådets beredning ska ingå en analys av vilka konsekvenser ett beslut får för barn.

Kyrkorådet ska lägga fram förslag till beslut i ärendet. *SvKB (2012:14)*

23 § Kyrkofullmäktige får behandla revisionsberättelsen utan föregående beredning.

Om en förtroendevald har vägrats ansvarsfrihet, får fullmäktige också utan beredning, besluta att den förtroendevalda personens uppdrag ska återkallas enligt 33 kap. 11 §.

SvKB (2012:14)

24 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet. *SvKB (2012:14)*

25 § Kyrkofullmäktige får hålla val samt besluta om antalet ledamöter och ersättare i kyrkorådet, församlingsrådet och valnämnden utan föregående beredning. *SvKB (2012:14)*

26 § En motion bör beredas inom sådan tid, att kyrkofullmäktige kan fatta beslut om den inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, ska detta anmälas till fullmäktige vid ett sammanträde inom samma tid. Fullmäktige ska då också underrättas om vad som dittills kommit fram vid beredningen. Fullmäktige får då avskryva motionen från vidare handläggning. *SvKB (2012:14)*

Bordläggning

27 § Ett ärende ska bordläggas, om minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna begär det. Det krävs dock att mer än hälften av de närvarande ledamöterna är ense om det för att bordlägga ett val eller ett tidigare bordlagt ärende.

Ett bordlagt ärende ska behandlas på kyrkofullmäktiges nästa sammanträde, om fullmäktige inte beslutar något annat. *SvKB (2012:14)*

Offentlighet vid sammanträdena

28 § Sammanträdena med kyrkofullmäktige ska vara offentliga. *SvKB (2012:14)*

Ordningen vid sammanträdena

29 § Ordföranden leder kyrkofullmäktiges sammanträden och ansvarar för ordningen vid sammanträdena. Ordföranden får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. *SvKB (2012:14)*

Hur ärendena avgörs

30 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att det inte har kungjorts enligt 11–13 §§, om samtliga närvarande ledamöter beslutar det. *SvKB (2012:14)*

31 § När överläggningen är avslutad lägger ordföranden fram förslag till beslut. Varje förslag ska utformas så att det kan besvaras med ja eller nej. Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och befäster beslutet med ett klubbslag, om inte någon ledamot begär omröstning. *SvKB (2012:14)*

32 § Om en ledamot begär omröstning, ska den ske öppet, utom i ärenden som gäller val. *SvKB (2012:14)*

33 § Vid en omröstning gäller den mening som mer än hälften av ledamöterna är ense om. *SvKB (2012:14)*

34 § Vid lika antal röster är ordförandens röst utslagsgivande.
I ärenden som gäller val fattas beslutet dock genom lottning. *SvKB (2012:14)*

Reservation

35 § Den som har deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet. Reservationen ska anmälas innan sammanträdet har avslutats. Om ledamoten vill utveckla reservationen närmare, ska den avfattas skriftligen och lämnas senast när protokollet justeras. *SvKB (2012:14)*

Protokollet

36 § Vid kyrkofullmäktiges sammanträden ska protokoll föras på ordförandens ansvar. *SvKB (2012:14)*

37 § Protokollet ska redovisa vilka ledamöter och ersättare som har tjänstgjort vid sammanträdet och vilka ärenden som kyrkofullmäktige har handlagt. *SvKB (2012:14)*

38 § Protokollet ska för varje ärende redovisa

1. vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och hur de har utfallit,
4. vilka beslut som har fattats,
5. vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar,
6. vilka reservationer som har anmälts mot besluten, och
7. särskild mening enligt 20 §. *SvKB (2012:14)*

39 § Ett protokoll ska justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som kyrkofullmäktige har bestämt. *SvKB (2012:14)*

40 § Senast på andra dagen efter justeringen ska denna tillkännages på församlingens anslagstavla.

Av tillkännagivandet ska det framgå var protokollet finns tillgängligt och vilken dag som det har anslagits. Tillkännagivandet får inte tas bort innan tiden för att överklaga har gått ut.

En uppgift om vilken dag tillkännagivandet anslogs ska tecknas på protokollet eller utfärdas särskilt. *SvKB (2012:14)*

4 kap. Kyrkoråd och församlingsråd⁴

Kyrkoråd

Allmänt

1 § Av 2 kap. 8 § framgår att det i varje församling som inte ingår i ett pastorat och i varje pastorat ska finnas ett kyrkoråd som styrelse. *SvKB (2012:14)*

Kyrkorådets uppgifter

2 § Kyrkorådet ska ha omsorg om församlingens liv och har gemensamt med kyrkoherden ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. *SvKB (2012:14)*

3 § Kyrkorådet ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på församlingens eller pastoratets ekonomiska ställning.

Kyrkorådet ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete. *SvKB (2012:14)*

⁴ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

4 § Kyrkorådet ska

1. bereda ärenden som ska handläggas av kyrkofullmäktige,
2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och förvalta församlingens och pastoratets egendom,
3. verkställa kyrkofullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan, och
4. fullgöra de uppgifter i övrigt som anges i kyrkoordningen och i bestämmelser beslutade med stöd av kyrkoordningen.

Därvid ska kyrkorådet verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut. *SvKB (2012:14)*

Val av kyrkoråd

5 § Kyrkofullmäktige väljer ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i kyrkorådet. Antalet bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än sex. Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet valda ledamöter. *SvKB (2012:14)*

Kyrkoherden som ledamot m.m.

6 § Kyrkoherden är ledamot i kyrkorådet. *SvKB (2012:14)*

7 § Kyrkoherden har, även om han eller hon inte är ledamot, rätt att närvara vid sammanträden med ett organ till vilket kyrkorådet har delegerat beslutanderätt eller givit uppdrag att bereda kyrkorådets ärenden. Kyrkoherden har rätt att delta i överläggningarna, men inte i besluten, samt att få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*). *SvKB (2012:14)*

Mandatperiod

8 § Ledamöterna och ersättarna ska väljas för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret. *SvKB (2012:14)*

När uppdragen upphör efter omval

9 § Om valet till kyrkofullmäktige har upphävts och omval har ägt rum eller om rättelse har vidtagits genom förnyad sammanräkning och mandatfördelningen mellan nomineringsgrupperna därvid har ändrats, upphör uppdragen för de ledamöter och ersättare i kyrkorådet som har valts av fullmäktige, två månader efter det att omvalet eller sammanräkningen har avslutats.

När omvalet eller sammanräkningen har avslutats, ska fullmäktige förrätta nytt val av ledamöter och ersättare för återstoden av tjänstgöringstiden. *SvKB (2012:14)*

Fyllnadsval

10 § Om en vald ledamot eller ersättare avgår under tjänstgöringstiden, ska ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Om en ledamot har utsetts vid ett proportionellt val inträder i stället en ersättare enligt den turordning som har bestämts för ersättarna. *SvKB (2012:14)*

Ordförande

11 § Kyrkofullmäktige ska bland kyrkorådets valda ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen. *SvKB (2012:14)*

12 § Om varken ordföranden eller någon vice ordförande kan närvara vid ett sammanträde med kyrkorådet utser rådet en annan vald ledamot att vara ordförande för det tillfället.

Om ordföranden för längre tid är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag, får rådet utse en annan vald ledamot att som ersättare för ordföranden fullgöra hans eller hennes uppgifter under denna tid. *SvKB (2012:14)*

När sammanträdena ska hållas

13§ Kyrkorådet bestämmer tid och plats för sina sammanträden.

Sammanträden ska även hållas, när minst en tredjedel av rådets ledamöter eller kyrkoherden begär det eller när ordföranden anser att det behövs.

Det nyvalda kyrkorådet får sammanträda under valåret för att välja personer till de uppdrag inom församlingen som avser tiden efter valåret. *SvKB (2012:14)*

Ersättnars tjänstgöring

14§ I fråga om ersättnars tjänstgöring i kyrkorådet tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 14–16 §§ om ersättnars tjänstgöring i kyrkofullmäktige.

Ersättarna får närvara vid rådets sammanträden. *SvKB (2012:14)*

Beslutförhet

15§ Kyrkorådet får handlägga ärenden bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande. *SvKB (2012:14)*

Jäv

16§ En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som rör ledamoten eller ledamotens make, sambo, förälder, barn, syskon, någon annan närstående eller något ledamoten närstående intresse.

Detsamma gäller om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till ledamotens opartiskhet i ärendet.

I fråga om jäv i övrigt tillämpas bestämmelsen i 3 kap. 19 §. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkorådet. *SvKB (2012:14)*

17§ Bestämmelserna i 16 § gäller även anställda och andra personer som på kyrkorådets uppdrag handlägger ett ärende. *SvKB (2012:14)*

Ärendenas avgörande och protokollet

18§ Följande bestämmelser om kyrkofullmäktige ska tillämpas på kyrkorådet:

- 3 kap. 31 § om ordförandens förslag och om beslut,
- 3 kap. 32 och 33 §§ om omröstning,
- 3 kap. 34 § om ordförandens utslagsröst och lottning,
- 3 kap. 35 § om reservation,
- 3 kap. 36 § om ordförandens ansvar för protokollet,
- 3 kap. 37 och 38 §§ om protokollets innehåll,
- 3 kap. 39 § om protokollets justering, och
- 3 kap. 40 § om tillkännagivande av protokollsjustering.

Vid tillsättning av en befattning tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 32 § om slutna omröstning och i 3 kap. 34 § om lottning. *SvKB (2012:14)*

Kyrkvårdar

19§ Församlingens kyrkoråd eller, om församlingen ingår i ett pastorat, församlingsrådet väljer kyrkvårdar för mandatperioden. Till kyrkvård får den väljas som

1. tillhör Svenska kyrkan,
2. är döpt, och
3. har fyllt 16 år.

Minst två av kyrkvårdarna ska alltid vara ledamöter eller ersättare i församlingens kyrkoråd eller i församlingsrådet. Ingen får vara kyrkvård i mer än en församling samtidigt.

SvKB (2012:14)

Församlingsråd

20§ Av 2 kap. 8 § framgår att det i varje församling som ingår i ett pastorat ska finnas ett församlingsråd som styrelse. *SvKB (2012:14)*

Trossamfund

Församlingsrådets uppgifter

21 § Församlingsrådet ska fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen och i församlingsinstruktionen samt de övriga uppgifter som kyrkorådet beslutar. *SvKB (2012:14)*

Val av församlingsråd

22 § Kyrkofullmäktige väljer ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i församlingsrådet. Antalet bestämmer kyrkofullmäktige. Antalet valda ledamöter får inte vara mindre än fyra.

Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet valda ledamöter. *SvKB (2012:14)*

23 § Det nyvalda kyrkofullmäktige ska inför val av församlingsråd genomföra ett församlingsmöte eller annat öppet nomineringsmöte som säkerställer församlingens inflytande. Vid ett sådant möte nominerar församlingens röstberättigade medlemmar kandidater till församlingsrådet. *SvKB (2012:14)*

Kyrkoherden som ledamot

24 § Kyrkoherden är ledamot i församlingsrådet. Bestämmelser om kyrkoherdens rätt att i sitt ställe utse en annan präst som ledamot finns i 5 kap. *SvKB (2012:14)*

Mandatperiod

25 § Kyrkofullmäktige beslutar för vilken tid församlingsrådet ska väljas. Valet får dock inte avse längre tid än fyra år. Ett nytt församlingsråd ska alltid väljas från och med den 1 januari året efter valåret. *SvKB (2012:14)*

Ordförande

26 § Kyrkofullmäktige ska bland de valda ledamöterna välja en ordförande och församlingsrådet en vice ordförande. Kyrkofullmäktige får uppdra åt församlingsrådet att även välja ordförande. *SvKB (2012:14)*

Hänvisningsbestämmelser

27 § Följande bestämmelser om kyrkorådet ska tillämpas på församlingsrådet:

- 9 § om när uppdragen upphör efter omval,
- 10 § om fyllnadval,
- 12 § om tillfällig ordförande,
- 13 § om när sammanträdena ska hållas,
- 14 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 15 § om beslutförhelt,
- 16 och 17 §§ om jäv, och
- 18 § om ärendenas avgörande och protokollet.

Tillkännagivande om protokolljustering ska anslås på församlingens anslagstavla eller, om församlingen inte har en egen anslagstavla, på pastoratets anslagstavla.

SvKB (2012:14)

5 kap. Kyrkoherden⁵

1 § Av 2 kap. 9 § framgår att det i en församling och i ett pastorat ska finnas en kyrkoherde som leder verksamheten. *SvKB (2012:14)*

2 § Kyrkoherden ska utifrån avgivna vigningslöften och på eget ansvar fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Kyrkoherden har gemensamt med kyrkorådet ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.

Kyrkoherden har ansvar för tillsyn över all verksamhet utifrån Svenska kyrkans tro, beaktelse och lära. *SvKB (2012:14)*

⁵ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

3 § Uppdraget som kyrkoherde utövas av den som är anställd eller vikarierar som kyrkoherde i församlingen eller pastoratet.

Domprosten är kyrkoherde för den församling där stiftets domkyrka är belägen.

SvKB (2012:14)

4 § Kyrkoherden beslutar i vilken turordning övriga präster i församlingen eller pastoratet ska träda in som vikarierande kyrkoherde när det är fråga om ett vikariat om högst tre månader. I turordningen får också tas in andra präster, som enligt kyrkorådets beslut får anlitas som vikarierande kyrkoherde.

Finns det ingen som kan träda in som vikarie enligt turordningen utser istället kyrkorådet vikarie.

För längre vikariat än som anges i första stycket, utser kyrkorådet vikarie och, om det är fråga om vikarie för domprost, stiftsstyrelsen. *SvKB (2012:14)*

5 § En vikarie för domprost, som enligt 4 § tredje stycket utses av stiftsstyrelsen, ska under vikariatet även fullgöra domprostens uppgifter enligt 7, 9, 26 och 40 kap.

SvKB (2012:14)

6 § Kyrkoherden får utse en präst som arbetar i en församling att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i församlingsrådet i den församlingen. Förordnandet ska avse den tid för vilken övriga ledamöter har valts. Kyrkoherden ska underrätta församlingsrådets ordförande om förordnandet.

Om en präst som har utsetts enligt första stycket är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde ska kyrkoherden tjänstgöra i stället.

En kyrkoherde som tillträder i ett pastorat får återkalla ett förordnande som givits av den tidigare kyrkoherden enligt första stycket. *SvKB (2012:14)*

Trossam-
fund

Tredje avdelningen: Stiften

Inledning

Svenska kyrkan framträder regionalt som ett stift. Kyrkans episkopala struktur kommer till uttryck i att det finns en biskop i ledningen för varje stift. Stiften utgör pastorala områden som tillsammans täcker hela landet.

Varje stift omfattar församlingarna inom stiftets område och bär namn efter biskops-sätet. Stiftet är indelat i kontrakt, vilka vart och ett omfattar ett antal av stiftets församlingar. I varje kontrakt finns en kontraktsprost.

Stiftets grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingslivet. Den uppgiften gäller därför främst församlingarnas gudstjänstliv, undervisning, diakoni och mission. Stiftet har även förvaltande uppgifter.

De som är vigda till uppdrag i kyrkan är genom kyrkans kallelse och sändning samt avgivna vigningslöften förpliktade till Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära med ett särskilt ansvar inför stiftet med dess biskop och domkapitel.

6 kap. Stiftets uppdrag

Allmänt om stiftet

1 § Stiftet är det regionala pastorala området. Dess grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingslivet.

Stiftet har också förvaltande uppgifter.

2 § För varje stift ska det finnas en biskop med uppgifter som anges i kyrkoordningen.

I Uppsala stift finns en ärkebiskop och en biskop. Den biskop som inte är ärkebiskop benämns biskopen i Uppsala stift.

Biskoparna ska utifrån avgivna vigningslöften på eget ansvar fullgöra sina uppgifter.

3 § Stiftet är indelat i kontrakt.

I varje kontrakt ska det finnas en kontraktsprost.

Stiftets uppgifter

4§ Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Detta sker genom att stiftet erbjuder utbildning och fortbildning samt genom andra insatser.

Stiftet får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Det finns särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om övriga uppgifter som stiftet, biskopen, domkapitlet och stiftsstyrelsen ska fullgöra.

För sina uppgifter ska stiftet anskaffa och underhålla den egendom som behövs för stiftets verksamhet samt anställa och avlöna personal.

4§⁶ Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiftet ska också främja en god förvaltning i stiftets församlingar och pastorat och ha tillsyn över förvaltningen.

Stiftet får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Det finns särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om övriga uppgifter som stiftet, biskopen, domkapitlet och stiftsstyrelsen ska fullgöra.

Stiftet ska anställa och avlöna den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för stiftets verksamhet. *SvKB (2012:14)*

Den kyrkliga beredskapen

5§ Stiftet ska vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten under kris och höjd beredskap.

Beslutanderätten i stiftet

6§ I ett stift utövas beslutanderätten av stiftsfullmäktige.

Av kyrkoordningen framgår att biskopen, stiftsstyrelsen och domkapitlet ska besluta i vissa frågor.

Förvaltningen och verkställigheten i stiftet

7§ I varje stift ska det finnas en stiftsstyrelse. Det kan också finnas nämnder.

Domkapitlet

8§ I varje stift ska det finnas ett domkapitel. Domkapitlet ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

7 kap. Stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och nämnderna*Stiftsfullmäktige**Stiftsfullmäktiges uppgifter*

1§ Stiftsfullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. inrättande av nämnder och deras verksamhet,
4. val av ledamöter och ersättare i stiftsstyrelse och nämnder,
5. val av revisorer,
6. grunderna för ersättning åt förtroendevalda och revisorer,
7. fastställande av årsredovisningens resultat- och balansräkning, och
8. ansvarsfrihet.

Stiftsfullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen. *SvKB (2011:2)*

⁶ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

2 § Stiftsfullmäktige får uppdra åt stiftsstyrelsen eller en nämnd att i fullmäktiges ställe fatta beslut i vissa grupper av ärenden.

Sådana ärenden som avses i 1 § första stycket eller som annars enligt kyrkoordningen ska avgöras av det beslutande organet, får dock inte delegeras.

3 § Stiftsfullmäktige väljs av de röstberättigade i stiftet.

Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

Antalet ledamöter och ersättare

4 § Stiftsfullmäktige fastställer antalet ledamöter och ersättare i fullmäktige. Antalet ledamöter ska bestämmas till ett udda tal och till minst 41.

Antalet ersättare ska utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i stiftsfullmäktige eller i varje valkrets om stiftsfullmäktige enligt 38 kap. 16 a § har beslutat att valbarheten ska vara inskränkt till valkretsen. Om det då uppkommer ett decimaltal, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det ska alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.

SvKB (2011:6)

5 § Om stiftsfullmäktige beslutar att antalet ledamöter eller ersättare ska ändras, ska beslutet om det nya antalet fattas senast den 1 februari under valåret och tillämpas vid det kommande valet. *SvKB (2002:9)*

Trossamfund

Hur bestämmelserna om kyrkofullmäktige m.m. i församlingar ska tillämpas på stiftsfullmäktige

6 § I fråga om stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 10–44 §§ om kyrkofullmäktige i en församling.

Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om församlingen, kyrkorådet och nämnder ska i stället avse stiftet, stiftsstyrelsen och stiftets nämnder.
2. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på stiftets anslagstavla.
3. Bestämmelserna i 3 kap. 23 § och 3 kap. 41 § 7 om kyrkoherden ska i stället avse biskopen eller domprosten.
4. För ersättnings tjänstgöring i stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 38 kap. 82 §. *SvKB (2011:10)*

Hur bestämmelserna om kyrkofullmäktige m.m. ska tillämpas på stiftsfullmäktige

6 §⁷ I fråga om stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 7–40 §§ om kyrkofullmäktige.

Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om församlingen och kyrkorådet ska i stället avse stiftet och stiftsstyrelsen och stiftets nämnder.
2. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på stiftets anslagstavla.
3. Bestämmelserna i 3 kap. 20 § och 3 kap. 38 § 7 om kyrkoherden ska i stället avse biskopen eller domprosten.
4. För ersättnings tjänstgöring i stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 38 kap. 82 §.

Utöver vad som följer av hänvisningen till 3 kap. 21 § får även en av stiftsfullmäktige tillsatt nämnd väcka ett ärende i fullmäktige.

Stiftsstyrelsen ska alltid få yttra sig över ett ärende som har beretts av en nämnd. *SvKB (2012:14)*

⁷ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Stiftsstyrelsen och nämnderna

Stiftsstyrelsens uppdrag

7 § Stiftsstyrelsen ska främja församlingslivet i stiftet och verka för dess utveckling.
För Svenska kyrkan i utlandet fullgörs denna uppgift av kyrkostyrelsen. *SvKB (2011:7)*

8 § Stiftsstyrelsen ska leda och samordna stiftets förvaltning och ha tillsyn över nämndernas verksamhet.

Stiftsstyrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på stiftets ekonomiska ställning.

Stiftsstyrelsen ska också göra de framställningar som behövs till stiftsfullmäktige och nämnder liksom till andra kyrkliga organ samt statliga och kommunala myndigheter.

Stiftsstyrelsen ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete. *SvKB (2011:2)*

8⁸ § Stiftsstyrelsen ska leda och samordna stiftets förvaltning och ha tillsyn över nämndernas verksamhet.

Stiftsstyrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på stiftets ekonomiska ställning.

Stiftsstyrelsen ska också göra de framställningar som behövs till stiftsfullmäktige och nämnder liksom till andra kyrkliga organ.

Stiftsstyrelsen ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete. *SvKB (2012:14)*

9 § Stiftsstyrelsen ska

1. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av stiftsfullmäktige,
2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och förvalta stiftets egendom om detta inte ska skötas av någon annan, och
3. verkställa stiftsfullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan.

10 § Stiftsstyrelsen ska verka för att beredskapsförberedelserna inom stiftet genomförs på ett ändamålsenligt sätt och med en enhetlig inriktning.

11 § Stiftsstyrelsen ska handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen. Därvid ska stiftsstyrelsen verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.

När det behövs för att stiftsstyrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter får styrelsen begära in yttranden och upplysningar från stiftets nämnder och anställda och från domkapitlet samt från församlingar och samfälligheter. *SvKB (2012:5)*

11⁸ § Stiftsstyrelsen ska handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen. Därvid ska stiftsstyrelsen verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.

När det behövs för att stiftsstyrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter får styrelsen begära in yttranden och upplysningar från stiftets nämnder, från domkapitlet samt från församlingar och pastorat. *SvKB (2012:14)*

Ledamöter och ersättare

12 § Biskopen är ledamot i stiftsstyrelsen. Domprosten är biskopens ersättare.
I Uppsala stift är biskopen i Uppsala stift ledamot i stiftsstyrelsen.

13 § Stiftsfullmäktige väljer ledamöter, förutom biskopen, och ersättare, förutom domprosten, i stiftsstyrelsen. Antalet bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än åtta.

Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet ledamöter.

Ledamöterna och ersättarna ska väljas för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret. *SvKB (2002:9)*

⁸ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Ordförandeskapet

14§ Biskopen är ordförande i stiftsstyrelsen. Bland de valda ledamöterna utser stiftsfullmäktige en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen som vice ordförande.

I Uppsala stift är biskopen i Uppsala stift stiftsstyrelsens ordförande.

Ordförande

14§⁹ Biskopen är ordförande i stiftsstyrelsen. Stiftsfullmäktige väljer bland ledamöterna en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen som vice ordförande.

I Uppsala stift är biskopen i Uppsala stift stiftsstyrelsens ordförande. *SvKB (2012:14)*

Nämnder

14 a §¹⁰ Stiftsfullmäktige får tillsätta de nämnder som behövs för sådana uppgifter som annars fullgörs av stiftsstyrelsen.

Stiftsfullmäktige väljer ledamöter och ersättare i en nämnd till det antal som fullmäktige bestämmer. Fullmäktige ska bland ledamöterna välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Tiden för ordförandeuppdragen beslutas av fullmäktige.

Stiftsfullmäktige ska fastställa ett reglemente med närmare bestämmelser om en nämnds verksamhet.

Biskopen har rätt att närvara vid en nämnds sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i besluten, samt få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*). När biskopen är förhindrad har domprosten samma rätt. *SvKB (2012:14)*

Trossamfund

Hur bestämmelserna om kyrkoråd i församlingar tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder

15§ Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling ska tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder:

- 4 kap. 14 a § om vad som sker efter omval eller en ny sammanräkning,
- 4 kap. 15 § om fyllnadsval,
- 4 kap. 17 § första stycket om tillfällig ordförande,
- 4 kap. 18 § om när sammanträdena ska hållas,
- 4 kap. 19 § om ersättnings tjänstgöring,
- 4 kap. 20 § om beslutförhet,
- 4 kap. 22 och 22 a §§ om jäv,
- 4 kap. 23 § om ärendenas avgörande och protokoll,
- 4 kap. 25 § om tillsättning av nämnder, och
- 4 kap. 26 § om närvarorätt vid sammanträden.

Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige, kyrkoråd och nämnder ska avse stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och stiftets nämnder.
2. Bestämmelserna om närvaro- och yttranderätt för kyrkoherden ska avse biskopen och, när han eller hon har förhinder, domprosten.
3. Kungörelser och tillkännagivande ska anslås på stiftets anslagstavla.
4. Stiftsstyrelsen och nämnderna får begära upplysningar från kyrkoråden, kyrkonämnderna och pastoratsnämnderna, när det behövs för att stiftsstyrelsen och nämnderna ska kunna fullgöra sina uppgifter. *SvKB (2003:9)*

⁹ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

¹⁰ Denna paragraf träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Hur bestämmelserna om kyrkoråd tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder

15 §¹¹ Följande bestämmelser om kyrkorådet ska tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder:

- 4 kap. 7 § om närvarorätt vid sammanträden,
- 4 kap. 9 § om vad som sker efter ett omval eller en ny sammanräkning,
- 4 kap. 10 § om fyllnadsval,
- 4 kap. 12 § första stycket om tillfällig ordförande,
- 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas,
- 4 kap. 14 § om ersättnas tjänstgöring,
- 4 kap. 15 § om beslutförhet,
- 4 kap. 16 och 17 §§ om jäv, och
- 4 kap. 18 § om ärendenas avgörande och protokoll.

Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige och kyrkoråd ska avse stiftsfullmäktige och stiftsstyrelsen.
2. Bestämmelserna om närvaro- och yttranderätt för kyrkoherden ska avse biskopen och, när han eller hon har förhinder, domprosten.
3. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på stiftets anslagstavla.
4. Stiftsstyrelsen får begära upplysningar från kyrkoråden och församlingsråden när det behövs för att stiftsstyrelsen och nämnderna ska kunna fullgöra sina uppgifter.

SvKB (2012:14)

8 kap. Biskopen

Biskopens uppgifter

1 § Den som innehar en befattning som biskop ska

1. förkunna evangelium i ord och handling,
2. ha ansvar för att evangelium förkunnas rent och klart och för att sakramenten förvaltas enligt kyrkans bekännelse och ordning,
3. svara för ledning och tillsyn,
4. vårda och värna kyrkans enhet,
5. viga präster och diakoner,
6. kalla präster och diakoner till överläggningar, samt
7. i övrigt fullgöra biskopens uppgifter enligt kyrkoordningen.

Visitationer

2 § Biskopen ska visitera stiftets församlingar.

Biskopen får också uppdra åt kontraktsprestarna att i biskopens ställe visitera församlingarna i deras kontrakt. Uppdraget kan i särskilda fall ges till en ledamot eller till sekreteraren i domkapitlet.

Vid visitationerna ska det föras protokoll som ska lämnas till domkapitlet samt till berörd församling och samfällighet.

2 §¹¹ Biskopen ska visitera stiftets församlingar.

Biskopen får också uppdra åt kontraktsprestarna att i biskopens ställe visitera församlingarna i deras kontrakt. Uppdraget kan i särskilda fall ges till en ledamot eller till sekreteraren i domkapitlet.

Vid visitationerna ska det föras protokoll som ska lämnas till domkapitlet samt till berörd församling och berört pastorat. *SvKB (2012:14)*

¹¹ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Fördelningen av uppgifterna mellan ärkebiskopen och biskopen i Uppsala stift

3 § Arbetsuppgifterna för ärkebiskopen och biskopen i Uppsala stift fördelas mellan dem på pastorala områden.

Ärkebiskopens pastorala område består av församlingarna inom Uppsala, Enköpings och Sigtuna kontrakt.

Biskopens i Uppsala stift pastorala område består av återstående församlingar i Uppsala stift.

Inom sina pastorala områden ska ärkebiskopen respektive biskopen i Uppsala stift svara för uppgifterna enligt 1 § 1–4 och 2 §. De utser även kontraktsprostarna inom sina respektive områden. I övrigt ska uppgifterna enligt 1 § utföras av ärkebiskopen eller, efter uppdrag från ärkebiskopen, av biskopen.

Överhovpredikant

4 § Ur kretsen av biskopar utser Konungen en överhovpredikant.

Överhovpredikanten får, i den ordning som Konungen bestämmer, fullgöra de uppgifter beträffande hovförsamlingen som för andra församlingar ankommer på stiftsstyrelsen eller domkapitlet.

Närmare bestämmelser om vem som får tillhöra hovförsamlingen finns i 35 kap.

Förhinder för biskopen

5 § När biskopen är förhindrad att utöva sin tjänst eller när biskopstjänsten är ledig får domkapitlet besluta om vem som ska fullgöra biskopens uppgifter, såvida detta inte är särskilt reglerat i kyrkoordningen.

I Uppsala stift ska dock vad som sägs i första stycket gälla först när båda biskoparna är förhindrade.

Uppgiften att viga präster och diakoner får bara ges åt en annan biskop.

Kontraktsprostens uppgifter

6 § Kontraktsprosten ska i sitt kontrakt

1. biträda biskopen med ledningen och tillsynen,
2. biträda biskopen vid visitationerna i församlingarna,
3. på biskopens uppdrag visitera församlingar, samt
4. i övrigt fullgöra de uppgifter som kontraktsprosten enligt kyrkoordningen ska utföra.

Hur biskopar utses

Allmänna bestämmelser

7 § En biskop utses genom ett val i stiftet. Ärkebiskopen utses genom val i alla stift. Rösträtt i dessa val har bara särskilt röstberättigade.

Valet ska föregås av ett nomineringsval.

Stiftsstyrelsen ansvarar för genomförandet av nomineringsvalet och valet. *SvKB (2009:4)*

8 § Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar ska utifrån bestämmelserna i 25 kap. 2 § första stycket pröva behörigheten att biskopsvigas hos dem som erhållit röster i nomineringsvalet. Prövningen ska omfatta de kandidater som erhållit fem procent eller mera av rösterna. Om möjligt ska dock minst fem kandidater bli behörigförklarade.

I valet får röster bara avges på dem som Ansvarsnämnden förklarar behöriga att biskopsvigas. *SvKB (2009:4)*

9 § Vid valet har varje röstberättigad en röst.

Vid valet av ärkebiskop ska samtliga röster från prästerna, diakonerna och elektorena i Uppsala stift delas med tio, varvid decimaler ska strykas.

Därefter ska de läggas samman med övriga röster. *SvKB (2009:4)*

10 § En kandidat som får mer än hälften av rösterna är vald till biskop.

Om ingen kandidat får mer än hälften av rösterna ska en andra valomgång genomföras mellan de två kandidater som i det första valet har fått flest röster. Om flera kandidater fått lika många röster avgörs genom lottning vilka av kandidaterna som ska delta i den andra valomgången.

11 § Om båda kandidaterna i en andra valomgång får lika många röster avgörs valet genom lottnings.

12 § Kyrkostyrelsen bekräftar valet genom att utfärda ett bevis om utnämningen till biskop.

Röstberättigade

13 § Vid ett biskopsval, som inte avser befattningen som ärkebiskop eller biskop i Visby stift, har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av dess församlingar, och
3. särskilt utsedda elektorer. *SvKB (2009:4)*

13 §¹² Vid ett biskopsval, som inte avser befattningen som ärkebiskop eller biskop i Visby stift, har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat, och
3. särskilt utsedda elektorer. *SvKB (2012:14)*

14 § Vid ett val av ärkebiskop har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter i samtliga stift,
2. ledamöterna i kyrkostyrelsen,
3. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i Uppsala stift eller i någon av dess församlingar, och
4. särskilt utsedda elektorer för Uppsala stift. *SvKB (2009:4)*

14 §¹² Vid ett val av ärkebiskop har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter i samtliga stift,
2. ledamöterna i kyrkostyrelsen,
3. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i Uppsala stift eller i någon av dess församlingar eller pastorat, och
4. särskilt utsedda elektorer för Uppsala stift. *SvKB (2012:14)*

14 a § Vid ett val av biskop i Visby stift har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i Visby stift eller i någon av dess församlingar i Sverige,
3. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner för utlandsförsamlingarna, och
4. särskilt utsedda elektorer. *SvKB (2011:7)*

14 a §¹² Vid ett val av biskop i Visby stift har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i Visby stift eller i någon av dess församlingar eller pastorat i Sverige,
3. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner för utlandsförsamlingarna, och
4. särskilt utsedda elektorer. *SvKB (2012:14)*

Röstlängd

15 § Stiftsstyrelsen ska upprätta en röstlängd som visar vilka präster och diakoner som har rösträtt.

Röstlängden ska uppta alla de präster och diakoner som 30 dagar före den dag nomineringsvalet ska ske har rösträtt enligt 13, 14 eller 14 a §. Röstlängden ska samma dag som den upprättats anslås på stiftets anslagstavla. *SvKB (2010:6)*

¹² Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

15a § Den som anser sig berörd av felaktig uppgift i röstlängden eller anser sig felaktigt utelämnad ska inom en vecka skriftligen hos stiftsstyrelsen begära att uppgiften rättas.

SvKB (2010:6)

15b § Om rösträtt föreligger för dem som är anställda som präster och diakoner vid ett visst biskopsval avgörs på grundval av den röstlängd som har upprättats enligt 15 §.

SvKB (2010:6)

Hur elektorerna utses

16 § När det gäller val av elektorer utgör varje pastorat en valkrets.

16 §¹³ Vid val av elektorer utgör varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, varje pastorat en valkrets. *SvKB (2012:14)*

16a § Det ska väljas lika många elektorer som det finns röstberättigade präster och diakoner anställda i stiftets församlingar och anställda pastorsadjunkter när stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkt för valet. *SvKB (2009:4)*

16a §¹³ Det ska väljas lika många elektorer som det finns röstberättigade präster och diakoner anställda i stiftets församlingar och pastorat samt anställda pastorsadjunkter när stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkt för valet. *SvKB (2012:14)*

Trossamfund

17 § Inom varje pastorat ska det väljas minst en elektor.

Stiftsstyrelsen ska fördela övriga elektorer mellan pastoraten. Fördelningen ska göras i förhållande till antalet röstberättigade enligt 33 kap. 2 § i varje pastorat. Antalet röstberättigade ska beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 en vecka före det att stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkten för valet.

Stiftsstyrelsen ska genast underrätta pastoraten om beslutet. *SvKB (2010:6)*

17 §¹³ Inom varje församling som inte ingår i ett pastorat och varje pastorat ska det väljas minst en elektor.

Stiftsstyrelsen ska fördela övriga elektorsplatser mellan församlingarna och pastoraten. Fördelningen ska göras i förhållande till antalet röstberättigade enligt 33 kap. 2 § i varje församling som inte ingår i ett pastorat och pastorat. Antalet röstberättigade ska beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 en vecka före det att stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkten för valet.

Stiftsstyrelsen ska genast underrätta de församlingar och pastorat som ska välja elektorer om beslutet. *SvKB (2012:14)*

18 § För elektorerna ska det väljas lika många ersättare.

19 § Valet av elektorerna och deras ersättare ska äga rum senast den dag som stiftsstyrelsen bestämmer.

20 § Om ett pastorat består av en församling, ska elektorerna och deras ersättare väljas av kyrkofullmäktige eller, om det inte finns något kyrkofullmäktige, av kyrkorådet.

20 §¹³ Kyrkofullmäktige ska välja elektorerna och deras ersättare. *SvKB (2012:14)*

21 §¹⁴ Om ett pastorat består av två eller flera församlingar, ska elektorerna och deras ersättare väljas av samfälliga kyrkofullmäktige.

Om det inte finns samfälliga kyrkofullmäktige i pastoratet ska elektorerna och deras ersättare i stället väljas av kyrkoråden gemensamt i pastoratets församlingar.

22 § Vid valet av elektorerna och deras ersättare får inte de personer rösta som redan har rösträtt vid biskopsvalet.

23 § Valbar till elektor och ersättare för elektor är den som är behörig att utses till ledamot i kyrkofullmäktige i en församling inom pastoratet.

Den som redan har rösträtt vid biskopsvalet är dock inte valbar.

¹³ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

¹⁴ Denna paragraf upphör att gälla den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

23 §¹⁵ Valbar till elektor och ersättare för elektor är den som är valbar till ledamot i kyrkofullmäktige.

Den som redan har rösträtt vid biskopsvalet är dock inte valbar. *SvKB (2012:14)*

Elektorer från utlandskyrkan

23 a § För varje församling i utlandskyrkan ska de valda ledamöter i kyrkorådet som tillhör Svenska kyrkan välja lika många elektorer som det finns röstberättigade präster och diakoner anställda för församlingen vid tidpunkten för elektorsvalet. En elektor ska tillhöra Svenska kyrkan och vara valbar i den församling som förrättar valet.

Vid valet av elektorer gäller bestämmelserna i 18, 19 och 22 §§ samt i 23 § andra stycket. *SvKB (2009:4)*

Hur nomineringsvalet går till

24 § Nomineringsvalet ska ske på betryggande sätt enligt anvisningar som stiftsstyrelsen utfärdar.

Rösträtt i nomineringsvalet har de som har rösträtt i biskopsvalet. *SvKB (2009:4)*

25 § Stiftsstyrelsen ska omedelbart efter det att rösterna räknats anslå resultatet av nomineringsvalet på stiftets anslagstavla.

Så snart nomineringsvalet inte längre kan överklagas ska resultatet överlämnas till Svenska kyrkans ansvarsnämnd för prövning enligt 8 § av kandidaternas behörighet.

SvKB (2009:4)

Hur biskopsvalet går till

26 § Stiftsstyrelsen bestämmer tidpunkten för biskopsvalet.

27 § För att avge sina röster samlas de röstberättigade enligt följande:

1. Stiftsstyrelsens och domkapitlets ledamöter samlas med stiftsstyrelsens ordförande som valförrättare.
2. Kyrkostyrelsens ledamöter deltar tillsammans med stiftsstyrelsens och domkapitlets ledamöter i Uppsala stift.
3. Övriga röstberättigade inom varje kontrakt samlas med kontraktsprosten som valförrättare.

Om kontraktsprosten är förhindrad att vara valförrättare utser stiftsstyrelsen en annan av prästerna i kontraktet att fullgöra uppgiften.

Stiftsstyrelsen i Visby stift beslutar hur präster, diakoner och elektorer i Svenska kyrkan i utlandet ska utöva sin rösträtt. *SvKB (2011:7)*

28 § Prästerna och diakonerna inom ett kontrakt samt elektorerna för kontraktets pastorat röstar i sitt kontrakt.

Stiftsadjunkter och tjänstlediga pastorsadjunkter samt de som är anställda som diakoner i stiftet röstar i det kontrakt där stiftets domkyrka är belägen. *SvKB (2009:4)*

29 § Den som har rösträtt under flera av punkterna i 13–14 a §§ ska meddela valförrättarna på vilket ställe han eller hon kommer att lämna sin röst. *SvKB (2005:17)*

30 § Valförrättningen är offentlig.

31 § Valet ska ske med slutna sedlar. Dessa ska vara lika till storlek, material och färg och vara utan kännetecken.

Varje röstande ska på sin valseedel ange namnet på den person som han eller hon anser vara lämpligast att bli biskop i stiftet. Den föreslagnas titel och hemort får också anges på valsedelen.

¹⁵ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

32 § Omedelbart efter det att röstningen har förklarats avslutad ska valförrättaren räkna rösterna tillsammans med två av dem som röstat. Dessa två utses av de röstberättigade. Rösträkningen ska genomföras utan avbrott. Resultatet av rösträkningen är preliminärt.

Omedelbart efter det att den preliminära rösträkningen har avslutats ska valförrättaren till stiftsstyrelsen överlämna en förteckning över de röstande, protokollet samt valsedelar i förseglade omslag.

Stiftsstyrelsen ska se till att samtliga dessa handlingar kommer in. Om någon handling saknas ska den begäras in.

33 § Stiftsstyrelsen ska göra den slutliga sammanräkningen av valresultatet. Vid valet av ärkebiskop ska stiftsstyrelsen vid denna sammanräkning iakttä bestämmelsen i 9 § andra och tredje styckena.

34 § En valsedel är ogiltig om den har kännetecknen som uppenbarligen har gjorts med avsikt.

35 § Ett namn på en valsedel ska anses obefintligt om namnet avser en kandidat som inte har behörigförklarats av Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, är överstruket eller det inte klart framgår vem som avses.

Om valsedeln upptar flera namn, ska alla namn utom det första anses obefintliga.

SvKB (2009:4)

Trossamfund

36 § Om det behövs en andra valomgång ska stiftsstyrelsen genast kungöra det på stiftets anslagstavla samt meddela dem som berörs.

Den andra valomgången genomförs på samma sätt som det första valet.

37 § När valet har genomförts så att en kandidat blivit vald till ny biskop ska stiftsstyrelsen på stiftets anslagstavla kungöra vem som valts.

Överklagande

38 § Elektorsvalet, nomineringsvalet och biskopsvalet får överklagas hos Svenska kyrkans valprövningsnämnd. Elektorsvalet får dock bara överklagas i samband med att nomineringsvalet överklagas.

Skrivelse med överklagandet av elektorsvalet eller nomineringsvalet ska ha kommit in till stiftsstyrelsen senast en vecka efter det att resultatet av nomineringsvalet har anslagits på stiftets anslagstavla.

Skrivelse med överklagandet av biskopsvalet ska ha kommit in till stiftsstyrelsen senast en vecka efter det att resultatet av biskopsvalet har anslagits på stiftets anslagstavla. *SvKB (2010:6)*

Vem som får överklaga

39 § Den som har varit röstberättigad vid biskopsvalet har rätt att överklaga nomineringsvalet och biskopsvalet.

Även den som har varit röstberättigad vid elektorsvalet får överklaga nomineringsvalet, om grunden för överklagandet är att fel har förekommit vid elektorsvalet. *SvKB (2010:6)*

Överklagande av rättelse enligt 15 a §

39 a § Den som har begärt rättelse av uppgift i röstlängd enligt 15 a § får överklaga stiftsstyrelsens beslut att inte göra rättelse hos Svenska kyrkans valprövningsnämnd.

Skrivelse med överklagandet ska ha kommit in till stiftsstyrelsen inom två veckor från det att röstlängden har anslagits på stiftets anslagstavla. *SvKB (2010:6)*

Hur kontraktsprostar utses

40 § Kontraktsprosten utses av biskopen efter det att kontraktets präster har hörts. Vid behov får biskopen utse en vikarie för kontraktsprosten.

Om biskopen är förhindrad att utse en kontraktsprost eller vikarie för kontraktsprosten får domkapitlet göra det. Domkapitlets förordnande får bara vara till dess att biskopen har utsett en ny kontraktsprost.

9 kap. Domkapitlet

Domkapitlets sammansättning

1 § Domkapitlet ska bestå av följande ledamöter:

1. biskopen, som är ordförande,
2. domprosten, som är vice ordförande,
3. en ledamot som är en i stiftet eller i någon av dess församlingar anställd präst eller diakon,
4. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
5. tre övriga ledamöter.

För Domkapitlet i Visby stift ska den ledamot som avses i första stycket 3 vara anställd i stiftet eller i någon av stiftets församlingar i Sverige.

Ledamöterna som avses i första stycket 4 och 5 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska tillämpas för dessa.

För biskopen och domprosten som ledamot utses en gemensam ersättare som ska vara präst. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon. För den ledamot som är eller har varit ordinarie domare utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav. För de övriga ledamöterna utses tre ersättare.

SvKB (2011:7)

1 §¹⁶ Domkapitlet ska bestå av följande ledamöter:

1. biskopen, som är ordförande,
2. domprosten, som är vice ordförande,
3. en ledamot som är anställd som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat,
4. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
5. tre övriga ledamöter.

För Domkapitlet i Visby stift ska den ledamot som avses i första stycket 3 vara anställd i stiftet eller i någon av stiftets församlingar i Sverige.

Ledamöterna som avses i första stycket 4 och 5 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska tillämpas för dessa.

För biskopen och domprosten som ledamot utses en gemensam ersättare som ska vara präst. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är präst ska ersättaren vara diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är diakon ska ersättaren vara präst. För den ledamot som är eller har varit ordinarie domare utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav. För de övriga ledamöterna utses tre ersättare. *SvKB (2012:14)*

2 § I Uppsala stift ska domkapitlet bestå av följande ledamöter:

1. ärkebiskopen, som är ordförande,
2. biskopen i Uppsala stift, som är förste vice ordförande,
3. domprosten, som är andre vice ordförande,
4. en ledamot som är en i stiftet eller i någon av dess församlingar anställd präst eller diakon,
5. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
6. fyra övriga ledamöter.

Ledamöterna som avses i första stycket 5 och 6 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska tillämpas för dessa.

¹⁶ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

För ärkebiskopen, biskopen och domprosten som ledamot utses två gemensamma ersättare som ska vara präst. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon. För den ledamot som är eller har varit ordinarie domare utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav. För de övriga ledamöterna utses fyra ersättare. *SvKB (2002:9)*

2 §¹⁷ I Uppsala stift ska domkapitlet bestå av följande ledamöter:

1. ärkebiskopen, som är ordförande,
2. biskopen i Uppsala stift, som är förste vice ordförande,
3. domprosten, som är andre vice ordförande,
4. en ledamot som är anställd som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat,
5. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
6. fyra övriga ledamöter.

Ledamöterna som avses i första stycket 5 och 6 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska tillämpas för dessa.

För ärkebiskopen, biskopen och domprosten som ledamot utses två gemensamma ersättare som ska vara präster. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är präst ska ersättaren vara diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är diakon ska ersättaren vara präst. För den ledamot som är eller har varit ordinarie domare utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav. För de övriga ledamöterna utses fyra ersättare. *SvKB (2012:14)*

Trossamfund

2 a § Ärenden som rör Svenska kyrkan i utlandet handläggs av Domkapitlet i Visby stift i särskild sammansättning. Domkapitlet ska då bestå av

1. de ledamöter och ersättare som anges i 1 §,
2. en ledamot som är präst eller diakon och som vid valet är anställd i Svenska kyrkan i utlandet, och
3. en ledamot som när valet äger rum ska vara valbar i en utlandsförsamling. För den ledamoten gäller bestämmelserna i 1 § tredje stycket.

För ledamöterna som avses i första stycket 2 och 3 utses ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav som respektive ledamot. *SvKB (2011:7)*

2 b § Ledamoten som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare deltar i domkapitlets överläggningar i alla ärenden men har rösträtt endast vid handläggningen av ärenden enligt 5 § andra och tredje styckena.

Ersättarna får delta vid överläggningarna och har därvid rätt att yttra sig. *SvKB (2002:9)*

2 c § Av bestämmelserna i 48 kap. 4 och 5 §§ samt 50 kap. 3 § framgår att ledamot eller ersättare i domkapitlet inte får vara revisor i församling eller samfällighet som ligger i det stiftet, eller i stiftet. *SvKB (2011:2)*

2 c §¹⁷ Av bestämmelserna i 48 kap. 4 § samt 50 kap. 3 § framgår att en ledamot eller ersättare i domkapitlet inte får vara revisor i stiftet, eller i en församling eller ett pastorat inom stiftet. *SvKB (2012:14)*

Sekreterare och föredragande

3 § Sekreterare i domkapitlet är en i stiftet anställd stiftsjurist.

I frågor som rör den kyrkomusikaliska verksamheten i stiftet är domkyrkoorganisten eller annan musiksakkunnig föredragande. I andra frågor är en ledamot, sekreteraren eller någon annan i stiftet anställd person, föredragande.

4 § Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara sekreterare eller föredragande i domkapitlet.

¹⁷ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Beslutförhet

5 § Domkapitlet är beslutfört när minst sex eller, om samtliga är ense om beslutet, minst fem ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande. Ordföranden eller vice ordföranden måste dock vara närvarande för att domkapitlet ska vara beslutfört.

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden är domkapitlet – när fråga är om handläggning av ärenden enligt 57 kap. 8–18 §§ – beslutfört med den ledamot som är eller har varit ordinarie domare som ordförande eller den ledamotens ersättare.

Vid handläggningen av ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 57 kap. 8–18 §§ i andra fall än som anges i andra stycket och 58 kap. ska också den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare vara beslutande.

SvKB (2003:9)

Delegation

5 a § Domkapitlet får uppdra åt

1. ordföranden eller vice ordföranden att besluta på domkapitlets vägnar om något annat inte sägs i 5 b §,
2. ordföranden, vice ordföranden eller sekreteraren att vidta åtgärder som gäller ett ärendes beredande. *SvKB (2003:9)*

5 b § Beträffande ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 34 kap. 9, 10 och 14 §§, 53 kap. 10 §, 57 kap. 8–18 §§ och 58 kap. får delegation ske bara på det sätt som anges i andra stycket.

Domkapitlet får uppdra åt

1. ordföranden eller vice ordföranden att slutligt avgöra ärenden enligt 31 kap. 11 § 2 och 3 samt 32 kap. 11 § 2 och 3,
2. en grupp bestående av ordföranden eller vice ordföranden och ytterligare minst två av domkapitlets ledamöter att besluta i ärenden enligt 34 kap. 9, 10 eller 14 §. Gruppen får endast fatta beslut om samtliga är ense,
3. ordföranden, vice ordföranden, den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare att beträffande ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 57 kap. 8–18 §§ och 58 kap. fatta sådana beslut som inte innefattar ett slutligt avgörande av ärendet, eller som innebär att ärendet inte ska prövas i sak,
4. ordföranden, vice ordföranden och sekreteraren att fatta beslut i fråga om utlämnande av handling enligt 53 kap. 10 §, och
5. den som var ordförande att besluta om rättelse enligt 57 kap. 18 § och 58 kap. 16 §.

SvKB (2005:15)

Jäv

6 § I fråga om jäv ska bestämmelserna i 4 kap. 13–15 §§ rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Omröstningsregler m.m.

7 § Om det vid en överläggning i sådana ärenden som anges i 5 § andra och tredje styckena framkommer skilda meningar ska en omröstning ske.

Därvid ska vid överläggningar som avser ärenden om behörighet att utöva kyrkans vinningstjänst, reglerna om omröstning i brottmål i allmän domstol tillämpas. Vid överläggningar i övriga ärenden enligt första stycket ska i stället reglerna om omröstning i tvistemål tillämpas.

I domkapitlets ärenden i övrigt ska bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla domkapitlet. *SvKB (2006:8)*

7 §¹⁸ Om det vid en överläggning i sådana ärenden som anges i 5 § andra och tredje styckena framkommer skilda meningar ska en omröstning ske.

Därvid ska vid överläggningar som avser ärenden om behörighet att utöva kyrkans vningstjänst, reglerna om omröstning i brottmål i allmän domstol tillämpas. Vid överläggningar i övriga ärenden enligt första stycket ska i stället reglerna om omröstning i tvistemål tillämpas.

I domkapitlets ärenden i övrigt ska bestämmelserna i 3 kap. 31–35 §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla domkapitlet. *SvKB (2012:14)*

Skiljaktig mening

7 a § Vid avgörande av ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§ respektive 32 kap. 11–14 §§ ska av beslutet framgå skiljaktig mening där sådan förekommit. Att detsamma gäller vissa andra ärenden framgår av 57 kap. 17 § respektive 58 kap. 15 §. *SvKB (2006:8)*

Protokoll

8 § I fråga om protokoll ska bestämmelserna i 3 kap. 39–41 och 43 §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla domkapitlet. *SvKB (2002:9)*

8 §¹⁸ I fråga om protokoll ska bestämmelserna i 3 kap. 36–39 §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla domkapitlet. *SvKB (2012:14)*

Trossamfund

Domkapitelsförsäkran

9 § Innan en ledamot första gången deltar i domkapitlets överläggningar ska han eller hon avlägga denna försäkran:

”Jag NN lovar och försäkrar på heder och samvete att jag i trohet mot kyrkans lära och ordning efter bästa förstånd ska fullgöra det uppdrag som ledamot av domkapitlet vilket har anförtrotts mig och inte yppa något som förekommit vid domkapitlets överläggningar.”

Val av de ledamöter och ersättare som ska vara präst eller diakon

10 § Valet av den ledamot och de ersättare som enligt 1 § ska vara präst- eller diakonviga äger rum vid ett gemensamt möte med stiftets röstberättigade präster och diakoner med biskopen som valförrättare. Därvid röstar prästerna och diakonerna gemensamt fram ledamöterna och ersättarna. Valet av den ledamot och ersättare som avses i 2 a § första stycket 2 ska ske på motsvarande sätt.

Röstberättigade som är förhindrade att närvara vid det gemensamma mötet får – när fråga är om val som sker med slutna sedlar – avge sina röster genom att sända valsedlarna med post eller bud. Valsedlarna för respektive val ska läggas i olika kuvert, vilka ska tillslutas och förses med egenhändigt undertecknad påskrift om innehållet. Kuverten måste för att valsedlarna ska tas med vid sammanräkningen vara valförrättaren tillhanda innan mötet börjar. *SvKB (2011:7)*

Kallelse till valet

11 § Biskopen utfärdar kallelse till valet.

Kallelsen ska i god tid före valet sändas till de röstberättigade.

Rösträtt vid valet

12 § Rösträtt vid valet har den som innehar en anställning som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar och som är behörig att utöva uppdraget som präst eller diakon i Svenska kyrkan.

Vid valet till Domkapitlet i Visby stift gäller dock följande:

1. Rösträtt vid valet av den ledamot som avses i 1 § första stycket 3 och den ledamotens ersättare har de präster och diakoner som är anställda som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av stiftets församlingar i Sverige. Detsamma gäller den ersättare som ska utses för biskopen och domprosten enligt 1 § fjärde stycket.

¹⁸ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

2. Rösträtt vid valet av den ledamot som avses i 2 a § första stycket 2 och den ledamotens ersättare har de präster och diakoner som är anställda i Svenska kyrkan i utlandet. *SvKB (2011:7)*

12§¹⁹ Rösträtt vid valet har den som innehar en anställning som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat och som är behörig att utöva uppdraget som präst eller diakon i Svenska kyrkan.

Vid valet till Domkapitlet i Visby stift gäller dock följande:

1. Rösträtt vid valet av den ledamot som avses i 1 § första stycket 3 och den ledamotens ersättare har de präster och diakoner som är anställda som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av stiftets församlingar eller pastorat i Sverige. Detsamma gäller den ersättare som ska utses för biskopen och domprosten enligt 1 § fjärde stycket.
2. Rösträtt vid valet av den ledamot som avses i 2 a § första stycket 2 och den ledamotens ersättare har de präster och diakoner som är anställda i Svenska kyrkan i utlandet. *SvKB (2012:14)*

Mandatperiodens längd

13§ Valet av ledamoten som är präst eller diakon och hans eller hennes ersättare ska gälla för en tid av fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

Detsamma gäller valet av de präster som ska vara ersättare för biskopen och domprosten.

14§ Om en ledamot eller en ersättare avgår under valperioden får fyllnadsval förrättas om biskopen bestämmer det.

Förfarandet vid valet

15§ Valet ska ske med slutna sedlar.

Först hålls och sammanräknas valet av den ordinarie ledamoten respektive valen av de ordinarie ledamöterna var för sig. Därefter hålls valen av ersättare var för sig. Vid vart och ett av valen öppnas innan sammanräkningen börjar de kuvert som har sänts in. Valsedlarna tas ut, utan att läsas, och blandas med de valsedlar som har lämnats personligen. Vid lika antal röster avgörs utgången av valet genom lottnings.

Valen av ersättare får ske genom acklamation vid det gemensamma mötet. Begär röstberättigad som deltar i mötet omröstning ska sådan ske med slutna sedlar. Om valen sker genom acklamation ska insända valsedelskuvert förstöras utan att ha öppnats.

Vid valet av de två ersättarna för ärkebiskopen, biskopen i Uppsala stift och domprosten i Uppsala stift ska bestämmas i vilken ordning ersättarna ska inträda i tjänst.

SvKB (2003:9)

Protokoll

16§ Protokoll ska föras över valet.

I protokollet ska anges vilka röstberättigade som har lämnat sina valsedlar personligen vid valtillfället och vilka som har sänt in sina valsedlar.

Protokollet skrivs under av biskopen och justeras av minst två röstberättigade. Det ska sedan omedelbart sändas till domkapitlet. *SvKB (2003:9)*

17§ Valsedlar och annat valmaterial ska förvaras på ett betryggande sätt till dess tiden för överklagande har gått ut.

Överklagande

18§ Valet får överklagas hos Svenska kyrkans valprovsnämnd.

Skrivelse med överklagandet ska ha kommit in till biskopen senast tre veckor efter det att valet hölls.

Den som var röstberättigad vid valet har rätt att överklaga. *SvKB (2002:9)*

¹⁹ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Val av lekmannaledamöterna

Tidpunkt för valet

19§ De ledamöter som avses i 1 § första stycket 4 och 5, och 2 § första stycket 5 och 6, och deras ersättare väljs av det nyvalda stiftsfullmäktige.

Den ledamot som avses i 2 a § första stycket 3 och den ledamotens ersättare väljs av kyrkomötet.

Ledamöterna och deras ersättare väljs för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum. *SvKB (2012:9)*

20§ Om en ledamot eller ersättare avgår under tjänstgöringstiden, ska fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Om ledamoten har utsetts vid ett proportionellt val inträder i stället en ersättare i enlighet med den ordning som har bestämts för ersättarnas tjänstgöring.

Fjärde avdelningen: Den nationella nivån**Inledning**

Svenska kyrkan är ett trossamfund bestämt av sin evangelisk-lutherska bekännelse. På den nationella nivån representeras Svenska kyrkan av organ som står till trossamfundets förfogande.

Svenska kyrkan på nationell nivå tar ansvar för kyrkans gemensamma angelägenheter i fråga om inomkyrklig normgivning, överprövning av beslut, gemensam information, utbildning, samråd samt ekumeniska relationer, internationell diakoni och mission. Till uppgiften hör också att vara kyrkans röst utåt såväl i det svenska samhället som internationellt.

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Det beslutar om kyrkoordningen. Den lokala och regionala självstyrelsen kommer till uttryck i att kyrkomötet inte får besluta i sådana enskilda frågor som faller inom församlingarnas och stiftens ansvarsområden.

Kyrkomötet får som det högsta beslutande organet ange vilka andra organ som ska finnas på nationell nivå och vilka uppgifter de ska ha. *SvKB (2002:9)*

10 kap. Den nationella nivåns uppdrag*Allmänt*

1 § Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift. Svenska kyrkan har också nationella organ.

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Kyrkomötet får inte besluta i sådana enskilda frågor som det är församlings eller ett stifts uppgift att besluta i.

Ansvarsfördelningen

2 § Kyrkomötet ska utfärda bestämmelser om

1. Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,
2. Svenska kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar,
3. tillhörigheten till Svenska kyrkan,
4. kyrkans vigungstjänst,
5. den kyrkliga organisationen, och
6. de regler efter vilka församlingarna och stiftens samt organen på den nationella nivån ska fullgöra sina uppgifter.

Kyrkostyrelsen får besluta närmare bestämmelser på dessa områden när detta särskilt är angivet i kyrkoordningen. *SvKB (2009:4)*

2 a § Kyrkomötets bestämmelser ska ingå i kyrkoordningen om inte särskilda skäl talar mot detta. Ändringar i kyrkoordningen, andra bestämmelser som beslutas av kyrkomötet och bestämmelser som beslutas av kyrkostyrelsen ska meddelas i Svenska kyrkans bestämmelser. *SvKB (2009:4)*

3 § Kyrkostyrelsen eller något organ som kyrkomötet bestämmer ska

1. stödja stiftens arbete för utveckling av församlinglivet,
2. ansvara för Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder,
3. svara för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund,
4. samordna Svenska kyrkans och dess församlingars ansvar för internationell mission och internationell diakoni,
5. ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna och bestämma utbildningsplanerna för dessa samt se till att de kyrkliga grundutbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning,
6. svara för det kyrkliga utjämningsystemet,
7. ha hand om övergripande frågor när det gäller Svenska kyrkans gemensamma datasystem,
8. främja forskning av betydelse för Svenska kyrkan, och
9. verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen kring religion och livstolkning.

De organ som kyrkomötet bestämmer har också andra förvaltande uppgifter.

SvKB (2005:14)

3 §²⁰ Kyrkostyrelsen företräder trossamfundet Svenska kyrkan. Den bereder och verkställer kyrkomötets beslut och har förvaltande uppgifter.

Kyrkostyrelsen ska

1. stödja stiftens arbete för utveckling av församlinglivet,
2. ansvara för Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder,
3. svara för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund,
4. samordna Svenska kyrkans och dess församlingars ansvar för internationell mission och internationell diakoni,
5. ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna och bestämma utbildningsplanerna för dessa samt se till att de kyrkliga grundutbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning,
6. svara för det kyrkliga utjämningsystemet,
7. ha hand om övergripande frågor när det gäller Svenska kyrkans gemensamma datasystem,
8. främja forskning av betydelse för Svenska kyrkan, och
9. verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen kring religion och livstolkning. *SvKB (2012:11)*

4 §²¹ Kyrkostyrelsen företräder trossamfundet Svenska kyrkan. Den bereder och verkställer kyrkomötets beslut. Den har också förvaltande uppgifter.

5 § För Svenska kyrkan i utlandet ska kyrkostyrelsen tillsätta ett råd. En av ledamöterna i rådet ska vara biskopen i Visby stift. Minst två av ledamöterna i rådet ska vara valbara i en utlandsförsamling.

Kyrkostyrelsen får också tillsätta råd för andra delar av sin verksamhet. *SvKB (2011:7)*

6 §²¹ För samordning, planering och utveckling ska det finnas följande nämnder:

1. Nämnden för internationell mission och diakoni, med särskilt ansvar för insatserna rörande internationell mission och diakoni.
2. Nämnden för utbildning, forskning och kultur med särskilt ansvar för de kyrkliga grundutbildningarna, kyrkans forskning och kulturfrågorna. *SvKB (2011:7)*

7 § För samråd i frågor som rör biskoparnas uppdrag inom kyrkans vigningstjänst och tillsyn över biskoparnas verksamhet finns Biskopsmötet.

8 § Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar är ett särskilt organ för att pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

²⁰ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:11) [red.anm.].

²¹ Denna paragraf upphör att gälla den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:11) [red.anm.].

9 § Svenska kyrkans valprövningsnämnd är ett särskilt organ för att pröva överklaganden av val.

Valprövningsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

10 § Svenska kyrkans överklagandenämnd är ett särskilt organ för att ytterst överpröva beslut inom Svenska kyrkan.

Överklagandenämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

11 kap. Kyrkomötet

Kyrkomötets sammansättning m.m.

1 § Kyrkomötet består av tvåhundra femtioen valda ledamöter.

I kyrkomötets arbete deltar också stiftens biskopar. *SvKB (2009:4)*

2 § Tvåhundra fyrtionio av kyrkomötets ledamöter väljs av de röstberättigade i hela landet.

Bestämmelser om rösträtt finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

Två av kyrkomötets ledamöter väljs av utlandsförsamlingarna.

Bestämmelser om rösträtt och om valet finns i 39 kap.

Bestämmelser om valbarhet finns i 33 kap. *SvKB (2012:7)*

3 § har upphävts genom SvKB (2009:4).

Mandatperiodens längd

4 § Ledamöter och ersättare ska väljas för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum. *SvKB (2009:4)*

Antal ersättare

5 § Vid val enligt 2 § första stycket ska för varje ledamot utses lika många ersättare som ledamotens nomineringsgrupp har fått mandat i valkretsen. Det ska dock alltid utses minst tre ersättare för varje ledamot.

Vid val enligt 2 § tredje stycket ska utses tre ersättare som är gemensamma för de två ledamöterna. *SvKB (2012:7)*

När sammanträdena ska hållas

6 § Kyrkomötet ska sammanträda vid två tillfällen varje år. Vad som gäller under valåret framgår av 6 a §.

Kyrkomötet får sammanträda högst 10 dagar under ett år. *SvKB (2012:9)*

6 a § Vid ett sammanträde senast den 31 december under valåret ska det nyvalda kyrkomötet välja personer till de uppdrag som avser tiden efter valåret. *SvKB (2012:9)*

7 § Kyrkomötets sammanträden i plenum är offentliga.

Ordförande

8 § Kyrkomötet ska bland sina ledamöter välja en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.

Till dess att valen av ordförande har förrättats utövas ordförandeskapet av den som har varit ledamot längst tid. Om två eller flera har varit ledamöter lika länge, har den äldste av dem företräde. *SvKB (2009:4)*

Jäv

8 a § I fråga om jäv tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 21 § och 22 § första och andra styckena. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkomötet. *SvKB (2009:4)*

Trossam-
fund

8 a §²² I fråga om jäv tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 18 § och 19 § första och andra styckena. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkomötet. *SvKB (2012:14)*

Närvarorätt

9 § Stiftens biskopar får delta i kyrkomötets överläggningar och framställa förslag.

Ledamöterna i kyrkostyrelsen har rätt att närvara och delta i kyrkomötets överläggningar. De får delta i besluten bara om de är ledamöter av kyrkomötet.

Ordföranden i en sådan nämnd som anges i 10 kap. 6 § får delta i överläggningarna, men inte i besluten vid granskningen av nämndens verksamhet även om han eller hon inte är ledamot av kyrkomötet eller i kyrkostyrelsen. *SvKB (2005:7)*

9 §²³ Stiftens biskopar får delta i kyrkomötets överläggningar och framställa förslag.

Ledamöterna i kyrkostyrelsen har rätt att närvara och delta i kyrkomötets överläggningar. De får delta i besluten bara om de är ledamöter av kyrkomötet. *SvKB (2012:11)*

Ärenden i kyrkomötet

10 § Kyrkomötet ska besluta i ärenden som har väckts av

1. Kyrkostyrelsen genom en skrivelse,
2. en ledamot eller en biskop genom en motion, egenhändigt underskriven eller signerad enligt en metod som kyrkostyrelsen fastställer,
3. ett utskott inom dess beredningsområde genom ett betänkande,
4. Kyrkomötets presidium i frågor som avser kyrkomötets arbetsformer, och
5. revisorerna, om det gäller ett ärende som har samband med deras uppdrag.

Kyrkostyrelsen, ledamöter och biskopar samt kyrkomötets presidium får väcka ärenden endast till årets första sammanträde. *SvKB (2011:10)*

Hur ärendena bereds

11 § Kyrkomötets ärenden ska beredas i ett utskott innan de avgörs eller, om det gäller val, av valberedningen.

Det finns särskilda bestämmelser om beredningen av lärofrågor i 16–18 §§.

12 § Beredningen av ärenden i ett utskott ska göras under årets första sammanträde. Det finns särskilda bestämmelser om beredningen av ärenden om ändring i kyrkoordningen i kyrkomötets arbetsordning.

Om det krävs för beredningen av ett ärende kan kyrkomötet besluta att ett utskott får sammanträda mellan det första och det andra sammanträdet under ett år. I ett sådant beslut ska anges hur många dagar utskottet får sammanträda.

Beredningen ska vara färdig i sådan tid att ärendet kan avgöras vid årets andra sammanträde. *SvKB (2009:4)*

Ärendenas avgörande

13 § Kyrkomötet ska vid årets andra sammanträde fatta beslut i alla ärenden som har väckts vid det första sammanträdet och som inte behandlas enligt bestämmelserna i 18 eller 19 §.

14 § När ett ärende ska avgöras tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§.

Det finns ytterligare bestämmelser om beslut i vissa lärofrågor i 18 § och om beslut i vissa av kyrkoordningens bestämmelser i 19 §. *SvKB (2009:4)*

14 §²² När ett ärende ska avgöras tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 31–35 §§.

Det finns särskilda bestämmelser om beslut i lärofrågor i 18 § och om beslut om vissa av kyrkoordningens bestämmelser i 19 §. *SvKB (2012:14)*

²² Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

²³ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:11) [red.anm.].

Särskilda bestämmelser

15§ Kyrkomötet kan på förslag av kyrkomötets ordförande besluta att för särskilt fall avvika från bestämmelserna i 6 och 11–13 §§.

Ett förslag enligt första stycket prövas genom omröstning utan föregående beredning i utskott. För beslut fordras att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av kyrkomötets ledamöter ansluter sig till förslaget.

Beredning av lärofrågor

16§ Läronämnden ska bestå av stiftens biskopar och åtta andra ledamöter valda av kyrkomötet.

Ärkebiskopen är ordförande i Läronämnden. Läronämnden ska inom sig välja en vice ordförande.

17§ Läronämnden ska yttra sig innan kyrkomötet beslutar i ärenden som gäller

1. grundläggande bestämmelser om Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,
2. att anta eller ändra Svenska kyrkans böcker,
3. bestämmelser om gudstjänster, sakrament och övriga handlingar,
4. bestämmelser om kyrkans vigningstjänst, och
5. ekumeniska överenskommelser.

Läronämnden ska beredas tillfälle att yttra sig i övriga lärofrågor.

Läronämnden ska, om den avger yttrande enligt andra stycket, ange om det gäller en sådan lärofråga där den särskilda beslutsordningen enligt 18 § kan bli tillämplig.

SvKB (2010:6)

Beslut i vissa lärofrågor

18§ När kyrkomötet ska besluta i något ärende som anges i 17 § första stycket eller i ett ärende där Läronämnden i sitt yttrande enligt 17 § tredje stycket har angett att en särskild beslutsordning kan bli tillämplig gäller följande.

1. När det har fastställts vilka beslutsförslag som föreligger men innan kyrkomötet fattar beslut ska biskoparna besluta om den särskilda beslutsordningen i punkt 2 ska tillämpas om kyrkomötet bifaller ett visst förslag. Biskoparna får fatta ett sådant beslut om de finner att ett förslag inte bör genomföras därför att det strider mot Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.
2. Om kyrkomötet bifaller ett förslag för vilket biskoparna har beslutat att en särskild beslutsordning ska gälla ska det förslaget tas upp på nytt vid kyrkomötets andra sammanträde året efter att val till kyrkomötet har ägt rum. Läronämnden ska då åter yttra sig och ärendet på nytt beredas i utskott innan kyrkomötet fattar ett slutligt beslut.
3. Om kyrkomötet vid det slutliga beslutet bifaller ett förslag för vilket biskoparna har beslutat att den särskilda beslutsordningen ska gälla måste minst tre fjärdedelar av de röstande bifalla förslaget för att det ska genomföras. *SvKB (2010:6)*

Särskild beslutsordning för vissa bestämmelser

19§ För att ändra följande bestämmelser i kyrkoordningen måste minst tre fjärdedelar av de röstande vara ense om beslutet:

1. 16–19 §§ om lärofrågor och vissa bestämmelser i kyrkoordningen,
2. 29 kap. 2–4 §§ om kyrkotillhörighet,
3. 53 kap. om offentlighet för handlingar, och
4. 54 kap. om undantag från offentlighet för handlingar m.m.

Om inte minst tre fjärdedelar av de röstande beslutar att ändra en bestämmelse som avses i första stycket får kyrkomötet ändra bestämmelsen med enkel majoritet genom två likalydande beslut. Det andra beslutet ska fattas vid kyrkomötets andra sammanträde året efter att val till kyrkomötet har ägt rum.

Om biskoparna beträffande ett visst förslag i ett ämne som anges i första stycket 1–4 har beslutat att den särskilda beslutsordningen enligt 18 § punkterna 2 och 3 ska gälla tillämpas den ordningen. *SvKB (2010:6)*

Trossam-
fund

Hur man överklagar val inom kyrkomötet

20 § Val inom kyrkomötet med slutna sedlar får överklagas hos Svenska kyrkans val-
prövningsnämnd inom två dagar efter det att resultatet av valet har meddelats.

Valet ska gälla även om det har överklagats till dess att Valprövningsnämnden har fattat sitt beslut. Bestämmelserna i 58 kap. 14 § gäller inte vid överklagandet.

Protokollet

21 § Vid sammanträden i plenum ska föras fullständiga protokoll. För varje ärende ska redovisas

1. namnen på dem som yttrat sig,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och hur de har utfallit,
4. vilka beslut som har fattats, och
5. vilka reservationer som har anmälts mot besluten.

Protokoll, skrivelser, motioner, yttranden och utskottsbetänkanden ska tryckas. Kyrkostyrelsen ska svara för tryckningen.

22 § Protokollen ska justeras av ordföranden och tre andra ledamöter.

Arbetsordning

23 § Ytterligare bestämmelser om kyrkomötet finns i kyrkomötets arbetsordning.

12 kap. Kyrkostyrelsen, m.m.

Kyrkostyrelsen

1 § Kyrkostyrelsen leder och samordnar förvaltningen av den nationella nivåns uppgifter.

Kyrkostyrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på den nationella nivåns ekonomiska ställning.

Kyrkostyrelsen ska också göra de framställningar som behövs till kyrkomötet och till andra kyrkliga organ, internationella och nationella organisationer samt statliga och kommunala myndigheter.

Kyrkostyrelsen ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete. *SvKB (2011:2)*

2 § Kyrkostyrelsen ska leda och samordna Svenska kyrkans beredskap.

Kyrkostyrelsen ska också vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten på den nationella nivån under kris och höjd beredskap.

3 § Kyrkostyrelsen ska handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen. Därvid ska kyrkostyrelsen verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.

Beslut om bestämmelser som kyrkostyrelsen enligt kyrkoordningen kan utfärda får inte delegeras. *SvKB (2012:5)*

3 a § Kyrkostyrelsen ska begära in yttrande från Biskopsmötet vid beredningen av styrelsens beslut i teologiska och ekumeniska frågor av större vikt.

När det behövs för att den ska kunna fullgöra sina uppgifter får kyrkostyrelsen begära in yttranden och upplysningar från stiftens samt från församlingar och samfälligheter.

SvKB (2005:7)

3 a §²⁴ Kyrkostyrelsen ska begära in yttrande från Biskopsmötet vid beredningen av styrelsens beslut i teologiska och ekumeniska frågor av större vikt.

När det behövs för att den ska kunna fullgöra sina uppgifter får kyrkostyrelsen begära in yttranden och upplysningar från stiftens samt från församlingar och pastorat.

SvKB (2012:14)

4 § har upphävts genom SvKB (2005:7).

²⁴ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

5 § Kyrkostyrelsen består av ärkebiskopen och fjorton ledamöter, som väljs av kyrkomötet.

För de valda ledamöterna ska kyrkomötet välja lika många ersättare. Kyrkomötet väljer efter förslag från Biskopsmötet en annan biskop som ersättare för ärkebiskopen.

Ordförandeskapet i kyrkostyrelsen

6 § Ärkebiskopen är ordförande i kyrkostyrelsen. Bland ledamöterna väljer kyrkomötet två vice ordförande.

7–8 §§ har upphävts genom SvKB (2005:7).

Nämnderna för planering, samordning och utveckling²⁵

9 §²⁶ Nämnden för internationell mission och diakoni består av nio ledamöter, som väljs av kyrkomötet. En av ledamöterna ska vara biskop.

Nämnden för utbildning, forskning och kultur består av nio ledamöter, som väljs av kyrkomötet. En av ledamöterna ska vara biskop.

För ledamöterna i respektive nämnd väljer kyrkomötet lika många ersättare.

SvKB (2011:7)

10 §²⁶ I var och en av nämnderna väljer kyrkomötet en ledamot att vara ordförande och en eller två att vara vice ordförande.

Trossamfund

Mandatperiodens längd

11 § Ledamöterna och ersättarna i kyrkostyrelsen väljs av kyrkomötet för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoveal har ägt rum. SvKB (2012:9)

Arbetsformer

12 § Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling ska tillämpas på kyrkostyrelsen och nämnderna:

- 4 kap. 15 § första och andra styckena om fyllnadsval,
- 4 kap. 18 § om när sammanträdena ska hållas, och
- 4 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring. SvKB (2005:7)

12 §²⁷ Följande bestämmelser om kyrkorådet ska tillämpas på kyrkostyrelsen:

- 4 kap. 10 § om fyllnadsval,
- 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas, och
- 4 kap. 14 § om ersättarnas tjänstgöring. SvKB (2012:14)

13 § I fråga om hur man fattar beslut tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§ om kyrkofullmäktige i en församling.

Vidare tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 39–41 §§ när det gäller hur protokollet ska föras och vad det ska innehålla.

Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkostyrelsen eller nämnderna.

SvKB (2006:8)

13 §²⁷ I fråga om hur man fattar beslut tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 31–35 §§ om kyrkofullmäktige.

Vidare tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 36–38 §§ om hur protokollet ska föras och vad det ska innehålla.

Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkostyrelsen. SvKB (2012:14)

²⁵ Denna rubrik upphör att gälla den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:11) [red.anm.].

²⁶ Denna paragraf upphör att gälla den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:11) [red.anm.].

²⁷ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

13 a § I fråga om jäv tillämpas bestämmelserna om kyrkoråd i en församling i 4 kap. 22 §. Bestämmelserna om kyrkoråd ska då gälla kyrkostyrelsen eller nämnderna.

Bestämmelserna om jäv gäller även anställda eller andra personer som på kyrkostyrelsens eller nämndernas uppdrag handlägger ett ärende. *SvKB (2005:7)*

13 a §²⁸ I fråga om jäv tillämpas bestämmelserna om kyrkoråd i 4 kap. 16 §.

Bestämmelserna om jäv gäller även anställda eller andra personer som på kyrkostyrelsens uppdrag handlägger ett ärende. *SvKB (2012:14)*

13 kap. Biskopsmötet

1 § Biskopsmötet består av stiftens biskopar.

2 § Ärkebiskopen ska regelbundet kalla Biskopsmötet till samråd om stiftsledningen och ämbetsansvaret.

Biskopsmötet ska också, på begäran av kyrkostyrelsen enligt 12 kap. 3 a § första stycket, yttra sig i de frågor som där anges.

Bestämmelser om Biskopsmötets tillsyn finns i 57 kap. 2 §. *SvKB (2008:5)*

3 § Ärkebiskopen är ordförande i Biskopsmötet. Om ärkebiskopen har förhinder ska den biskop som är äldst i tjänsten vara ordförande.

14 kap. Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Nämndens uppgifter

1 § Som framgår av 10 kap. 8 § ska Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

Nämndens sammansättning

2 § Ansvarsnämnden ska bestå av följande ledamöter:

1. en ordförande som är eller har varit ordinarie domare,
2. en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen,
3. en ledamot som är präst och antingen har varit ledamot av ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet, och
4. en ledamot som är lekman och antingen har varit ledamot av ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet.

För var och en av ledamöterna ska det finnas en personlig ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. När ordförandens ersättare träder in som ledamot ska han eller hon vara ordförande.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska gälla för ledamöterna som avses i första stycket 1 och 4 och deras ersättare.

Sekreterare och föredragande i Ansvarsnämnden är en jurist som utses av nämnden.

Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara föredragande i Ansvarsnämnden. *SvKB (2002:9)*

Val till Ansvarsnämnden

3 § Ledamöterna och ersättarna väljs av kyrkomötet för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

Om en ledamot eller en ersättare avgår under tjänstgöringstiden, ska ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår. *SvKB (2012:9)*

Vem som får fatta beslut

4 § Ansvarsnämnden är beslutföret när ordföranden eller ordförandens ersättare och minst två andra ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande.

²⁸ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

I en arbetsordning får nämnden uppdra åt

1. ordföranden att slutligt avgöra ärenden, när beslutet innebär att ärendet inte ska prövas i sak,
2. ordföranden att fatta sådana beslut som inte innefattar ett slutligt avgörande av ärendet, och
3. ordföranden eller sekreteraren att vidta åtgärder som gäller ett ärendes beredande.

Jäv

5 § I fråga om jäv ska bestämmelserna i 4 kap. 13–15 §§ rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Omröstningsregler

6 § Om det vid en överläggning framkommer skilda meningar, ska gällande regler om omröstning i tvistemål i allmän domstol tillämpas.

Vid överläggningar i ärenden om prövning av behörigheten att utöva kyrkans vigningstjänst ska dock reglerna om omröstning i brottmål i stället tillämpas.

Beslut

6 a § För nämndens slutliga avgörande av ett ärende gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs ifråga om besluts innehåll i 58 kap. 15 §. *SvKB (2006:8)*

Trossam-
fund

Försäkran

7 § Innan en ledamot första gången deltar i Ansvarsnämndens överläggningar ska han eller hon avlägga denna försäkran:

”Jag NN lovar och försäkrar på heder och samvete att jag i trohet mot kyrkans lära och ordning efter bästa förstånd ska fullgöra det uppdrag som ledamot av Ansvarsnämnden vilket har anförtratts mig och inte yppa något som förekommit vid nämndens överläggningar.” *SvKB (2006:8)*

Överklagande av nämndens beslut

8 § Ansvarsnämndens beslut får inte överklagas.

15 kap. Svenska kyrkans valprovsnämnd

Nämndens uppgifter

1 § Som framgår av 10 kap. 9 § ska Svenska kyrkans valprovsnämnd pröva överklaganden av val inom Svenska kyrkan. *SvKB (2002:9)*

Nämndens sammansättning

2 § Valprovsnämnden ska bestå av följande ledamöter:

1. en ordförande som är eller har varit ordinarie domare och som inte är ledamot eller ersättare i kyrkomötet, och
2. sex andra ledamöter.

För ordföranden ska det finnas en personlig ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för ordföranden. För de övriga ledamöterna ska utses personliga ersättare. När ordförandens ersättare träder in som ledamot ska han eller hon vara ordförande.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska gälla för ledamöterna och ersättarna.

Sekreterare och föredragande i Valprovsnämnden är en jurist som utses av nämnden.

Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara föredragande i Valprovsnämnden. *SvKB (2002:9)*

Val till Valprövningsnämnden

3 § Ledamöterna och ersättarna väljs av kyrkomötet för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

Om en ledamot eller en ersättare avgår under tjänstgöringstiden, ska ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår. *SvKB (2012:9)*

Vem som får fatta beslut

4 § Valprövningsnämnden är beslutförför när ordföranden eller ordförandens ersättare och minst fyra andra ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande.

I en arbetsordning får nämnden uppdras åt

1. ordföranden att slutligt avgöra ärenden, när beslutet innebär att ärendet inte ska prövas i sak,
2. ordföranden att fatta sådana beslut som inte innefattar ett slutligt avgörande av ärendet,
3. den som var ordförande att fatta beslut om rättelse enligt 58 kap. 16 §, och
4. ordföranden eller sekreteraren att vidta åtgärder som gäller ett ärendes beredande. *SvKB (2002:9)*

Omröstningsregler

5 § Om det vid en överläggning framkommer skilda meningar, ska gällande regler om omröstning i tvistemål i allmän domstol tillämpas.

Överklagande av nämndens beslut

6 § Valprövningsnämndens beslut får inte överklagas.

16 kap. Svenska kyrkans överklagandenämnd*Nämndens uppgifter*

1 § Som framgår av 10 kap. 10 § ska Svenska kyrkans överklagandenämnd ytterst överpröva beslut inom Svenska kyrkan.

Nämndens sammansättning

2 § Överklagandenämnden ska bestå av följande ledamöter:

1. en ordförande som är eller har varit ordinarie domare,
2. en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen,
3. en ledamot som är präst och har dokumenterad kunskap och erfarenhet inom det kyrkorättsliga området,
4. en ledamot som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, och
5. en övrig ledamot.

Ledamöterna ska ha god kännedom om Svenska kyrkans verksamhet.

För ordföranden ska det finnas en personlig ersättare. För var och en av de övriga fyra ledamöterna ska det finnas två personliga ersättare. Ersättarna ska uppfylla de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. När ordförandens ersättare träder in som ledamot ska han eller hon vara ordförande.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska gälla för ledamöterna som avses i första stycket 1, 4 och 5 och för deras ersättare.

Av bestämmelserna i 48 kap. 4 och 5 §§, 50 kap. 3 § och 52 kap. 3 § framgår att ledamot eller ersättare i Överklagandenämnden inte får vara revisor i Svenska kyrkan.

Sekreterare och föredragande i Överklagandenämnden är en jurist som utses av nämnden.

Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara föredragande i Överklagandenämnden. *SvKB (2011:2)*

2 §²⁹ Överklagandenämnden ska bestå av följande ledamöter:

1. en ordförande som är eller har varit ordinarie domare,
2. en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen,
3. en ledamot som är präst och har dokumenterad kunskap och erfarenhet inom det kyrkorättsliga området,
4. en ledamot som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, och
5. en övrig ledamot.

Ledamöterna ska ha god kännedom om Svenska kyrkans verksamhet.

För ordföranden ska det finnas en personlig ersättare. För var och en av de övriga fyra ledamöterna ska det finnas två personliga ersättare. Ersättarna ska uppfylla de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. När ordförandens ersättare träder in som ledamot ska han eller hon vara ordförande.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska gälla för ledamöterna som avses i första stycket 1, 4 och 5 och för deras ersättare.

Av bestämmelserna i 48 kap. 4 §, 50 kap. 3 § och 52 kap. 3 § framgår att ledamot eller ersättare i Överklagandenämnden inte får vara revisor i Svenska kyrkan.

Sekreterare och föredragande i Överklagandenämnden är en jurist som utses av nämnden.

Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara föredragande i Överklagandenämnden. *SvKB (2012:14)*

Val till Överklagandenämnden

3 § Ledamöterna och ersättarna väljs av kyrkomötet för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

Om en ledamot eller en ersättare avgår under tjänstgöringstiden, ska ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår. *SvKB (2012:9)*

Vem som får fatta beslut

4 § Överklagandenämnden är beslutförför när ordföranden eller ordförandens ersättare och minst tre andra ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande.

I en arbetsordning får nämnden uppdras åt

1. ordföranden att slutligt avgöra ärenden, när beslutet innebär att ärendet inte ska prövas i sak,
2. ordföranden att fatta sådana beslut som inte innefattar ett slutligt avgörande av ärendet,
3. den som var ordförande att fatta beslut om rättelse enligt 58 kap. 16 §, och
4. ordföranden eller sekreteraren att vidta åtgärder som gäller ett ärendes beredande.

Omröstningsregler

5 § Om det vid en överläggning framkommer skilda meningar, ska gällande regler om omröstning i tvistemål i allmän domstol tillämpas.

Vid överläggningar i ärenden om prövning av behörigheten att utöva kyrkans vigningstjänst ska dock reglerna om omröstning i brottmål i stället tillämpas.

Försäkran

6 § Innan en ledamot första gången deltar i Överklagandenämndens överläggningar ska han eller hon avlägga denna försäkran:

”Jag NN lovar och försäkrar på heder och samvete att jag i trohet mot kyrkans lära och ordning efter bästa förstånd ska fullgöra det uppdrag som ledamot av Överklagandenämnden vilket har anförtrotts mig och inte yppa något som förekommit vid nämndens överläggningar.”

Överklagande av nämndens beslut

7 § Överklagandenämndens beslut får inte överklagas.

²⁹ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Femte avdelningen: Gudstjänst

17 kap. Gudstjänstliv

Inledning

Gudstjänsten är kyrkolivets centrum, där församlingen möter Gud i Ordet och sakramenten. Kyrkans dag för huvudgudstjänster är söndagen, eftersom Jesus Kristus uppstod på söndagen, Herrens dag.

Gudstjänsten är hela församlingens gåva och uppgift. Alla i församlingen är kallade att delta i gudstjänsten och komma med sina erfarenheter och livsfrågor till det gemensamma mötet med Gud. Kyrkorådet och kyrkoherden har gemensamt ansvar för gudstjänstlivets utformning och utveckling. Prästen, kyrkomusikern, kyrkovårdarna och den gudstjänstfirande församlingen gestaltar tillsammans varje enskild gudstjänst.

I gudstjänsten får tron näring genom förkunnelsen av evangeliet, firandet av den heliga måltiden och gemenskapen i bön och lovsång. De som firar gudstjänst sänds ut för att i vardagen vittna om evangelium och göra kärlekens gärningar till mission och diakoni.

*Inledning*³⁰

Gudstjänsten är kyrkolivets centrum, där församlingen möter Gud i Ordet och sakramenten. Kyrkans dag för huvudgudstjänster är söndagen, eftersom Jesus Kristus uppstod på söndagen, Herrens dag.

Gudstjänsten är hela församlingens gåva och uppgift. Alla i församlingen är kallade att delta i gudstjänsten och komma med sina erfarenheter och livsfrågor till det gemensamma mötet med Gud. Kyrkorådet, församlingsrådet och kyrkoherden har gemensamt ansvar för gudstjänstlivets utformning och utveckling. Prästen, kyrkomusikern, kyrkvårdarna och den gudstjänstfirande församlingen gestaltar tillsammans varje enskild gudstjänst.

I gudstjänsten får tron näring genom förkunnelsen av evangeliet, firandet av den heliga måltiden och gemenskapen i bön och lovsång. De som firar gudstjänst sänds ut för att i vardagen vittna om evangelium och göra kärlekens gärningar till mission och diakoni.

SvKB (2012:14)

Svenska kyrkans gudstjänstliv

1 § I församlingen ska gudstjänst firas i form av huvudgudstjänster, kyrkliga handlingar och andra gemensamma gudstjänster.

Gudstjänstens öppenhet och tillgänglighet

2 § Svenska kyrkans gudstjänster är öppna för alla.

Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt att i sin församling bli delaktig av de kyrkliga handlingarna dop, bikt, konfirmation, vigsel och begravning enligt vad som föreskrivs i denna kyrkoordning.

Bestämmelser om möjligheterna att i en annan församling bli delaktig av kyrkliga handlingar finns i 42 kap.

Huvudgudstjänster

3 § I varje församling ska det firas en huvudgudstjänst alla söndagar och kyrkliga helgdagar.

Finns det särskilda skäl får domkapitlet på begäran av en församling i församlingsinstruktionen besluta om undantag från bestämmelserna i första stycket. I ett sådant beslut ska domkapitlet ange vad som i stället ska gälla i fråga om församlingens gudstjänstliv. Om beslutet gäller enstaka tillfällen behöver det inte finnas i församlingsinstruktionen. *SvKB (2005:6)*

³⁰ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

3 §³¹ I varje församling som inte ingår i ett pastorat och i varje pastorat ska det firas en huvudgudstjänst alla söndagar och kyrkliga helgdagar om inte domkapitlet för visst tillfälle har medgivit något annat.

För ett pastorat ska domkapitlet i församlingsinstruktionen besluta vad som ska gälla beträffande huvudgudstjänster i församlingarna. *SvKB (2012:14)*

4 § Huvudgudstjänster ska firas

1. enligt någon av de ordningar för huvudgudstjänster som finns i Den svenska kyrkohandboken, eller
2. som gudstjänst med biskops-, präst- eller diakonvigning, sändning, mottagande av kyrkoherde eller kyrkoinvigning.

I 18 kap. 6 § finns bestämmelser om möjligheterna att använda annan gudstjänstordning och annan musik än den som ingår i Den svenska kyrkohandboken.

5 § Domkapitlet får besluta om det minsta antal huvudgudstjänster med nattvard som ska firas i varje församling under ett kyrkoår.

6 § Kyrkorådet i en församling får efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker besluta vilka i Den svenska kyrkohandboken angivna former av huvudgudstjänst som utöver högmässa ska användas i församlingen.

6 §³¹ Kyrkorådet i en församling eller församlingsrådet får efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker besluta vilka i Den svenska kyrkohandboken angivna former av huvudgudstjänst som utöver högmässa ska användas i församlingen.

SvKB (2012:14)

7 § En gudstjänst tillsammans med en församling i ett annat kristet trossamfund får firas som huvudgudstjänst om kyrkorådet medger det. Innan kyrkorådet fattar ett sådant beslut ska det samråda med församlingens präster och kyrkomusiker och inhämta tillstånd från domkapitlet.

7 §³¹ En gudstjänst tillsammans med en församling i ett annat kristet trossamfund får firas som huvudgudstjänst om församlingens kyrkoråd eller församlingsråd medger det. Innan kyrkorådet eller församlingsrådet fattar ett sådant beslut ska det samråda med församlingens präster och kyrkomusiker och inhämta tillstånd från domkapitlet.

SvKB (2012:14)

8 § Kyrkoherden beslutar efter samråd med församlingens kyrkoråd, präster och kyrkomusiker om huvudgudstjänstens uppbyggnad och utformning.

Den präst som leder gudstjänsten beslutar vilka av kyrkohandbokens alternativa moment som ska användas.

8 §³¹ Kyrkoherden beslutar efter samråd med församlingens kyrkoråd eller församlingsråd, präster och kyrkomusiker om huvudgudstjänstens uppbyggnad och utformning.

Den präst som leder gudstjänsten beslutar vilka av kyrkohandbokens alternativa moment som ska användas. *SvKB (2012:14)*

Gudstjänstplan

9 § Kyrkoherden fastställer efter samråd med församlingens kyrkoråd, präster och kyrkomusiker en plan för församlingens gudstjänster.

Vid oenighet mellan kyrkorådet och kyrkoherden om gudstjänstplanen får ärendet föras till domkapitlet för beslut.

9 §³¹ Kyrkoherden fastställer efter samråd med församlingens kyrkoråd eller församlingsråd, präster och kyrkomusiker en plan för församlingens gudstjänster.

Vid oenighet mellan kyrkorådet eller församlingsrådet och kyrkoherden om gudstjänstplanen får ärendet föras till domkapitlet för beslut. *SvKB (2012:14)*

³¹ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Beslut om psalmer och andra församlingssånger

10 § Den präst som leder en gudstjänst beslutar efter samråd med den tjänstgörande kyrkomusikern vilka psalmer eller andra församlingssånger som ska användas.

Kollekter

11 § I gudstjänsten får kollekt tas upp till Svenska kyrkans verksamhet eller till någon annan verksamhet som det är angeläget för Svenska kyrkan att stödja.

Varje huvudgudstjänst ska en kollekt tas upp om inte särskilda skäl talar mot detta. Vid övriga församlingsgudstjänster får kollekt tas upp enligt bestämmelserna i 43 kap.

Vem som får leda en gudstjänst

12 § Församlingens gemensamma gudstjänster ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Bestämmelser om att någon annan än en präst kan leda församlingens gemensamma gudstjänster finns i 13 och 14 §§.

13 § Biskopen får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör Svenska kyrkan att predika vid och leda de gemensamma gudstjänsterna i vissa eller alla församlingar i stiftet. Ett sådant tillstånd får ges åt den som

1. utbildas till präst, eller
2. har rekommenderats av en kyrkoherde.

Biskopens tillstånd får inte avse sakramentsförvaltningen eller att leda de kyrkliga handlingarna.

14 § Kyrkoherden får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör eller är anställd för en församling i pastoratet att predika och leda gudstjänsten vid en viss eller vissa av de gemensamma gudstjänsterna i någon av pastoratets församlingar. Ett sådant tillstånd får inte ges om frågan har prövats av biskopen enligt 13 § första stycket och biskopen har vägrat tillstånd.

Kyrkoherden ska för varje år anmäla till biskopen vilka som fått ett sådant tillstånd och vilka gudstjänster det har gällt.

Kyrkoherdens tillstånd får inte avse sakramentsförvaltningen eller att leda de kyrkliga handlingarna.

Förberedelse och uppföljning av kyrkliga handlingar

15 § Dop, konfirmation, vigsel och begravning ska föregås av samtal mellan den präst som ska leda gudstjänsten och dem som närmast berörs.

Kyrkoherden har ansvar för att det erbjuds möjligheter till fortsatt kontakt med församlingen efter den kyrkliga handlingen.

Samråd när gudstjänst firas i någon annan församling

16 § En präst som ska leda en gudstjänst i en annan församling än den där han eller hon är anställd bör samråda med kyrkoherden i den församling där gudstjänsten ska äga rum innan den firas.

Arvode för kyrkliga handlingar

16 a § För utförande av en kyrklig handling är det inte tillåtet för en präst att uppbära arvode eller ekonomisk ersättning från någon annan än en församling i Svenska kyrkan.

Ytterligare bestämmelser om avgifter finns i 42 kap. SvKB (2010:5)

Gudstjänst i något annat kristet trossamfund

17 § En präst i Svenska kyrkan får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. SvKB (2006:6)

18 kap. Gudstjänstböcker

Inledning

I gudstjänstböckerna uttrycks vad kyrkan tror, bekänner och lär. Gudstjänsten återspeglar såväl kyrkans tradition som förnyade former för gemensam tillbedjan.

Kyrkohandboken ger ordningen för gudstjänsterna och de kyrkliga handlingarna. Varje moment har sin motiverade plats i helheten. Genom att den innehåller både en fast struktur för gudstjänsten och alternativa möjligheter ger kyrkohandboken uttryck för gudstjänstens enhet och mångfald.

I psalmboken finns de psalmer och visor som församlingen använder vid gudstjänsterna och som kan användas enskilt.

I evangelieboken finns de bibeltexter som läses och utlägges i gudstjänsten. I bibelordet har kyrkan den givna grunden för vad den tror, bekänner och lär. I de bibliska läsningarna möter människorna Guds ord som genom den heliga Anden blir levande varje gång någon hör det i gudstjänsten och tar emot det i tro. I och genom detta ord möter den uppståndne Jesus Kristus sin kyrka.

I bönboken finns en samlad skatt av böner för gemensamt och enskilt bruk. Bönen är varje hjärtas förtroliga samtal med Gud men också församlingens gemensamma samtal med Gud.

Trossamfund

Gudstjänstböckerna

1 § Svenska kyrkans gudstjänstböcker är, förutom Bibeln, Den svenska kyrkohandboken, Den svenska psalmboken, Den svenska evangelieboken och En liten bönbok. Dessa ska som uttryck för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära antas av kyrkomötet.

Användningen av Svenska kyrkans gudstjänstböcker

2 § Vid läsning i en gudstjänst av andra bibeltexter än de som finns intagna i Den svenska evangelieboken och Den svenska kyrkohandboken ska användas en sådan översättning av Bibeln som gäller för Svenska kyrkan.

3 § Den svenska kyrkohandboken ska användas vid huvudgudstjänster och kyrkliga handlingar. Den används även vid församlingens gudstjänster i övrigt.

När förslag till en ny kyrkohandbok utarbetas beslutar kyrkomötet om försöksverksamhet får bedrivas. Har kyrkomötet fattat ett sådant beslut får kyrkostyrelsen besluta om gudstjänstordningar som får användas som alternativ till dem som finns i kyrkohandboken och utfärda bestämmelser om användningen av sådana försöksordningar.

SvKB (2011:3)

4 § Den svenska psalmboken ska användas vid huvudgudstjänster och kyrkliga handlingar.

Psalmer får bytas ut mot andra psalmer eller församlingssånger som inte ingår i Den svenska psalmboken om den präst som leder gudstjänsten och den tjänstgörande kyrkomusikern är ense.

5 § Den svenska evangelieboken ska användas för läsningarna vid huvudgudstjänster.

Predikan ska utgå från en eller flera av de lästa bibeltexterna.

6 § I huvudgudstjänsten får vid ett visst tillfälle eller under en viss tid användas någon annan gudstjänstordning eller musik än den som ingår i Den svenska kyrkohandboken och andra psalmer eller församlingssånger än de som ingår i Den svenska psalmboken.

Beslut om detta fattas av kyrkoherden efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker och efter medgivande av kyrkorådet. Ett sådant beslut ska genast anmälas till domkapitlet.

Om det finns särskilda skäl får domkapitlet ändra eller upphäva kyrkoherdens beslut.

6§³² I huvudgudstjänsten får vid ett visst tillfälle eller under en viss tid användas någon annan gudstjänstordning eller musik än den som ingår i Den svenska kyrkohandboken och andra psalmer eller församlingssånger än de som ingår i Den svenska psalmboken.

Beslut om detta fattas av kyrkoherden efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker och efter medgivande av kyrkorådet eller församlingsrådet. Ett sådant beslut ska genast anmälas till domkapitlet.

Om det finns särskilda skäl får domkapitlet ändra eller upphäva kyrkoherdens beslut.
SvKB (2012:14)

Alternativ formulering i nicenska trosbekännelsen

7§ Vid en gudstjänst tillsammans med en ortodox församling får den präst inom Svenska kyrkan som ansvarar för gudstjänsten besluta att använda den nicenska trosbekännelsen med uteslutande av orden ”och Sonen” (*filioque*) om

1. samstämmighet om detta finns med andra medverkande församlingar, och
2. gudstjänsten har utlysts som ekumenisk.

Översättningar av gudstjänstböcker

8§ Kyrkomötet beslutar vilka översättningar till andra språk av Svenska kyrkans gudstjänstböcker som får användas i Svenska kyrkan.

19 kap. Dop

Inledning

Dopet är ett sakrament, vilket betyder att det är en helig handling instiftad av Jesus Kristus. Dopet sker alltid med vatten och i Faderns, Sonens och den heliga Andens namn. Genom jordiska medel får människan del i Guds rike. I en ny födelse tas människan ut ur syndens och dödens sammanhang och förenas med Jesus Kristus för att med honom och hans folk dela korsets och uppståndelsens liv.

Dopet är en engångshandling, vid vilken Gud treenig tar upp människan i sin gemenskap och för henne in i sin kyrka och församling. Dopet sker därför vanligen i församlingens gemensamma gudstjänst.

Samtidigt har dopet betydelse för hela livsvägen: varje dag får den som döpts leva i sitt dop och gå genom död till liv, från ofrihet till frihet. Genom dopet har människan fått Guds nåd, en nåd som bär henne hela livet och genom döden.

Kyrkans uppdrag är att alla människor ska nås av erbjudande om dop. Såväl barn som ungdomar och vuxna kan ta emot dopet. Det är församlingens uppgift att ombesörja att dopundervisning sker. Faddrar kan också utses för att tillsammans med de närliggande ta ett särskilt ansvar för den döptes fostran till människa och kristen.

Dopet kan senare bekräftas i församlingens gemenskap, vid konfirmation och annan gudstjänst där dopet aktualiseras.

Grundläggande bestämmelser

1§ Dopet ska ske i Faderns och Sonens och den helige Andes namn med rent vatten genom begjutning eller nedsänkning.

Svenska kyrkan erkänner varje dop som har skett i denna ordning.

2§ Ett barn får döpas när dess vårdnadshavare begär att barnet ska döpas till kyrkans tro.

En vuxen får döpas när han eller hon begär att bli döpt till kyrkans tro och vill leva med församlingen i Kristi gemenskap.

Bestämmelser om upptagande i kyrkans finns i 29 kap. 2–4 §§.

3§ Den som är döpt får inte döpas igen.

³² Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Vem som leder en dopgudstjänst

4 § En dopgudstjänst ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Dop i krissituation

5 § Ett dop i krissituation får förrättas av någon som är döpt.

Den som förrättat ett dop i en krissituation ska så snart som möjligt anmäla detta till kyrkoherden i den församling där den döpta personen är folkbokförd. Kyrkoherden ska pröva om dopet har skett i Svenska kyrkans ordning.

Dopundervisning

6 § Församlingen ska erbjuda dopundervisning till dem som är bosatta i församlingen och tillhör Svenska kyrkan.

En sådan undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära ska alltid föregås av undervisning för barn och vuxnas dop.

Fadder

7 § Som fadder kan någon antecknas som är döpt och är villig att dela ansvaret för den döpta personens kristna fostran.

Trossamfund

Information om kyrkotillhörighet och dop

8 § Församlingens kyrkoherde ska innan ett barn uppnått sex månaders ålder informera föräldrar eller annan vårdnadshavare som tillhör Svenska kyrkan om dopet och om bestämmelserna för kyrkotillhörighet samt erbjuda dem att låta döpa sitt barn.

9 § Församlingens kyrkoherde ska informera unga personer som tillhör Svenska kyrkan utan att vara döpta om bestämmelserna för kyrkotillhörighet samt erbjuda dopundervisning och dop. Detta ska alltid göras året före 18-årsdagen.

20 kap. Nattvard*Inledning*

Nattvarden är ett sakrament, en av Jesus Kristus instiftad helig måltid med bröd och vin, vid vilken kyrkan och den enskilde förenas med honom och de troende i alla tider. I måltiden firas åminnelsen av Jesus Kristus, hans offerdöd och uppståndelse. Kristus är närvarande och ger sig själv i det välsignade brödet och vinet. Människan får del av offret och segern över döden. Det är en festmåltid och ett trons mysterium, i tacksamhet och innerlig gemenskap.

Nattvarden firas med en nattvardsbön, som innefattar en bön om den heliga Andens närvaro och Bibelns berättelse om när Jesus instiftar nattvarden (instiftelseorden) samt med utdelandet av det välsignade brödet och vinet. Måltiden leds av en präst och firas vanligen i församlingens gemenskap, men kan även firas i enskildhet. När människan i tro deltar i denna måltid får hon del i det som Jesus Kristus själv gav sina lärjungar när nattvarden instiftades: gemenskap, syndernas förlåtelse och ett evigt liv.

Enheten i måltiden är ett tecken för den synliga enhet kyrkan strävar efter och för världens enhet. Delandet av brödet vid Guds bord får konsekvenser för hur brödet delas i världen. Blicken är riktad mot den himmelska måltidens fullkomlighet.

Svenska kyrkan har ett öppet nattvardsbord. Alla som är döpta i Faderns, Sonens och den heliga Andens namn inbjuds till måltiden.

Grundläggande bestämmelser

1 § Nattvarden ska firas med läsning av instiftelseorden samt utdelande av det välsignade brödet och vinet.

Tillträde till nattvarden

2 § Var och en som är döpt får ta emot nattvardsgåvorna.

Vem som leder en nattvardsgudstjänst

3 § En nattvardsgudstjänst ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Var nattvarden firas

4 § Nattvarden ska firas i församlingens gemenskap. Finns det särskilda skäl får nattvarden firas på någon annan plats än i ett invigt kyrkorum.

Sjukkommunion får firas enskilt.

Biträde vid nattvarens utdelande

5 § Den som tillhör Svenska kyrkan och är döpt får biträda när nattvardsgåvorna delas ut, och då säga de ord som är förenade med utdelandet.

Den präst som leder gudstjänsten avgör vilka personer som får biträda när nattvardsgåvorna delas ut.

Ekumeniskt nattvarfsfirande

6 § Kyrkoherden får bjuda in den som är behörig att leda nattvarfsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda vid en nattvardsgudstjänst i församlingen. Innan kyrkoherden gör en sådan inbjudan ska han eller hon samråda med församlingens övriga präster, och kyrkorådet ska ge sitt medgivande.

Biskopen får bjuda in den som är behörig att leda nattvarfsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda vid en nattvardsgudstjänst som firas för ett kontrakt eller för stiftet.

6 §³³ Kyrkoherden får bjuda in den som är behörig att leda nattvarfsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda vid en nattvardsgudstjänst i församlingen. Innan kyrkoherden gör en sådan inbjudan ska han eller hon samråda med församlingens övriga präster, och kyrkorådet eller församlingsrådet ska ge sitt medgivande.

Biskopen får bjuda in den som är behörig att leda nattvarfsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda vid en nattvardsgudstjänst som firas för ett kontrakt eller för stiftet. *SvKB (2012:14)*

7 § En präst i Svenska kyrkan får biträda vid en nattvardsgudstjänst i något annat kristet trossamfund om kyrkoherden i den församling där gudstjänsten ska firas medger det. I gudstjänstordningen ska ingå läsning av instiftelseorden samt utdelande av det välsignade brödet och vinet.

8 § Sådana gudstjänster som avses i 6 och 7 §§ ska vara utlysta såsom ekumeniska.

21 kap. Bikt*Inledning*

I bikten får den enskilda människan ta emot Guds förlåtelse i sitt eget liv. Genom att bikta sig erkänner människan sin delaktighet i världens bortvändhet från Gud och sin egen skuld och synd inför Gud. I bikten innesluts både enskilda fel och den ofullkomlighet som den människa ser som speglar sitt liv i Guds fullkomliga kärlek.

Bikten består av två huvudmoment: bekännelsen och tillsägandet av förlåtelsen (avlösningen) på Jesu Kristi uppdrag. I bekännelsen, som vanligen föregås av ett samtal, erkänner den biktande sin synd och skuld. I avlösningen tillsäger prästen Guds förlåtelse personligt till den som biktat sig. Jesus Kristus bär den biktandes bördor.

Genom bikten växer den biktande som människa och kristen och kommer allt längre in i det mysterium som ett liv i Kristi efterföljd innebär. Hon får ta på sig ansvar och till andra ge vidare av den frihet hon fått.

³³ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Grundläggande bestämmelser

1 § Bikten, som ska ske enskilt, innefattar att den biktande bekänner sina synder och att prästen tillsäger förlåtelsen på Kristi uppdrag.

Vem som tar emot bikt

2 § Bikten får tas emot av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

För det som sägs i bikten råder tystnadsplikt. Bestämmelser om tystnadsplikten finns i 30 kap. 3 § och 31 kap. 9 §.

22 kap. Konfirmation

Inledning

Konfirmationen är en aktualisering av dopet. I ordet konfirmation, som betyder bekräftelse, ligger att dopet har ägt rum och att konfirmationen bekräftar och levandegör vad dopet redan har givit. Ordet konfirmation syftar på både undervisningen och den avslutande gudstjänsten.

Konfirmationen erbjuds ungdomar men kan även äga rum senare i livet.

Det är föräldrarnas, faddrarnas och församlingens uppgift att ge de döpta undervisning i kristen tro och kristet liv. Sådan undervisning ska föregå konfirmationsgudstjänsten. I denna delar konfirmanderna med sig av sina erfarenheter och uttrycker vad de lärt sig om kyrkans tro. De får också möjlighet att instämma i kyrkans trosbekännelse. Framför allt får konfirmanderna genom bön med handpåläggning förnyad delaktighet av Andens gåva och de sänds ut i världen som medarbetare i Guds rike.

Trossamfund

Konfirmationens huvudinnehåll

1 § Konfirmationen ska innefatta dopundervisning, deltagande i församlingens gudstjänstliv samt en konfirmationsgudstjänst med redovisning, trosbekännelse, bön med handpåläggning och sändning.

Vem som får konfirmeras

2 § Den som är döpt, tillhör Svenska kyrkan och själv begär det får konfirmeras.

Den som tillhör en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med får också konfirmeras i Svenska kyrkan.

2 a §³⁴ Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt att delta i konfirmation, om inte synnerliga skäl hindrar det.

Beslut om rätt att delta i konfirmation fattas av kyrkoherden för den församling där konfirmationen begärs. Kyrkoherden får uppdra åt någon annan präst i församlingen eller pastoratet att besluta.

Beslut enligt andra stycket får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får inte överklagas. SvKB (2012:14)

3 § Den som döps efter genomgången dopundervisning det år han eller hon fyller 16 år eller senare ska antecknas som konfirmerad.

Ansvar för undervisning och gudstjänst

4 § Den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan, eller den som kyrkoherden utser ansvarar för den dopundervisning som föregår konfirmationsgudstjänsten.

Konfirmationsgudstjänsten ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

³⁴ Denna paragraf träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Ytterligare bestämmelser

5 § Domkapitlet i det stift där en konfirmationsgudstjänst ska äga rum får utfärda bestämmelser för den dopundervisning som ska föregå gudstjänsten. *SvKB (2004:10)*

23 kap. Vigsel och välsignelsehandlingar*Inledning*

Genom vigseln förenas två personer i äktenskapet. De lovar att med varandra i livslång trohet dela livets glädje och sorg. Äktenskap och familj är en grundläggande gemenskapsform i samhället.

Vigseln markerar högtiden, glädjen och ansvaret vid övergången till denna gemenskap. Kyrkan vill med Jesus Kristus som förebild visa makarna på den inbördes gemenskapen och det ömsesidiga tjänandets väg, men också på vars och ens behov av egen gudsgemenskap och på familjens öppenhet för alla som behöver dess omtanke. Guds närvaro i äktenskapet ger makarna hjälp att leva med varandra i kärlek och vara ett vittnesbörd för omgivningen.

Äktenskapet syftar till att ge stöd åt den inbördes kärleken och troheten mellan två makar samt vara en plats där barn kan tas emot och fostras. Den kärlek som förverkligas i äktenskapet är ett tecken på Guds kärlek. Konstitutivt för ett äktenskap är de ömsesidiga löftena och ett offentligt uttryckt samtycke.

I kyrkans vigselgudstjänst ger paret ömsesidigt sina äktenskapslöften offentligt inför Gud, varandra och församlingen eller de vittnen som är närvarande. Båda ska var för sig fritt samtycka till äktenskapet. Gud sammanfogar de båda till ett. Prästen tillkännager att de är äkta makar och Guds välsignelse nedkallas över äktenskapet. De närvarande deltar i förbön och firande och blir påmind om vad en sann och äkta gemenskap i äktenskapet innebär.

Äktenskap kan även ingås genom borgerlig vigsel eller enligt någon annan ordning. Efter en sådan vigsel kan makarna få del av vår kyrkas förbön och välsignelse.

Även det livsförbund som ett registrerat partnerskap utgör syftar till en livslång gemenskap i kärlek och trohet. Par som har ingått partnerskap kan få del av kyrkans förbön och välsignelse. *SvKB (2009:2)*

Vigselgudstjänstens huvudinnehåll

1 § Vigselgudstjänsten ska omfatta makarnas samtycke till äktenskapet, ömsesidiga löften om livslång kärlek och trohet, tillkännagivande att äktenskapet har ingåtts samt kyrkans förbön med välsignelse.

Vigseln ska äga rum inför vittnen.

Rätt till vigsel

1 a §³⁵ Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt till vigsel i Svenska kyrkans ordning, om inte synnerliga skäl hindrar det.

Även när inte någon av de blivande makarna tillhör Svenska kyrkan, får de viga i Svenska kyrkans ordning, om det finns särskilda skäl.

Beslut om rätt till vigsel fattas av kyrkoherden för den församling där vigseln begärs. Kyrkoherden får uppdra åt någon annan präst i församlingen eller pastoratet att besluta.

Beslut enligt tredje stycket får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får inte överklagas. *SvKB (2012:14)*

Vigsselförrättare

2 § Vigselgudstjänsten ska ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan och som har förordnande att vara vigsselförrättare. *SvKB (2009:2)*

³⁵ Denna paragraf träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Välsignelse över ingången äktenskap

3 § De som har ingått äktenskap genom borgerlig vigsel eller i annan ordning kan i en särskild gudstjänst få del av kyrkans förbön med välsignelse.

Ansökan om vigselbehörighet

4 § Domkapitlet ska för ansökan om förordnande att vara vigselförrättare lämna kyrkostyrelsen uppgifter om de präster som enligt 31 kap. 16 § står under domkapitlets tillsyn. Domkapitlet ska även underrätta kyrkostyrelsen om en präst som har ett förordnande som vigselförrättare inte längre ska ha ett sådant förordnande. *SvKB (2009:2)*

24 kap. Begravning

Inledning

I begravningsgudstjänsten tar församlingen och de sörjande avsked och överlämnar den som har dött åt Guds barmhärtighet. Kyrkan tror och bekänner att Jesus Kristus genom sin död har burit människans död och genom sin uppståndelse segrat över döden och öppnat vägen till det eviga livet.

Vid begravningen kommer såväl sorgen och dödens allvar som hoppet och uppståndelsens ljus till uttryck. Den blir samtidigt en påminnelse för de närvarande att själva besinna sig inför livets frågor och dödens allvar.

Den dubbelhet av död och liv, mörker och ljus som finns i varje människas liv och i korsets evangelium sätter således sin prägel på begravningen, men sorgen och döden får en ny och annorlunda karaktär, när den bärs upp av uppståndelsens och den himmelska lovsångens ton.

Trossamfund

Begravning och begravningsgudstjänst

1 § Begravningen kan omfatta utfärdsbön, bisättning, begravningsgudstjänst och gravsättning.

Rätt till begravningsgudstjänst

1 a §³⁶ Dödsboet har rätt till begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning när den avlidna tillhörde Svenska kyrkan, om inte synnerliga skäl hindrar det.

Även när den avlidna inte tillhörde Svenska kyrkan får en begravningsgudstjänst firas, om det finns särskilda skäl.

Beslut om rätt till begravningsgudstjänst fattas av kyrkoherden för den församling där gudstjänsten begärs. Kyrkoherden får uppdra åt någon annan präst i församlingen eller pastoratet att besluta.

Beslut enligt tredje stycket får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får inte överklagas. *SvKB (2012:14)*

2 § Begravningsgudstjänsten ska innefatta överlåtelse och begravningsbön.

3 § När någon har avlidit bör man så långt det är möjligt följa hans eller hennes önskan om begravnings utformning.

4 § När någon som tillhörde Svenska kyrkan har avlidit och inte har en anhörig som ordnar med begravningen bör om möjligt församlingens kyrkoherde verka för att begravningen sker enligt Svenska kyrkans ordning, om inte särskilda skäl talar mot detta.

Begravningsgudstjänst när anhörig saknas

4 §³⁷ När någon som tillhörde Svenska kyrkan har avlidit och inte har en anhörig som ordnar med begravningen ska församlingens kyrkoherde verka för att begravningen sker enligt Svenska kyrkans ordning, om inte särskilda skäl talar mot detta. *SvKB (2012:14)*

³⁶ Denna paragraf träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

³⁷ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Vem som leder begravningsgudstjänst och begravning

5 § Begravningsgudstjänsten leds av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Utfärdsbön, bisättning och gravsättning utan anslutning till begravningsgudstjänst kan ledas av någon som inte är präst.

Själaringning och tacksägelse

6 § Själaringning får ske när någon som tillhörde Svenska kyrkan har avlidit.

Efter dödsfallet ska tacksägelse ske i en församlings gudstjänst.

Kyrkoherden svarar för att själaringning sker och tacksägelse hålls.

Begravningsgudstjänst för den som inte tillhörde Svenska kyrkan

7 § Att även den som inte tillhörde Svenska kyrkan i vissa fall får begravas enligt Svenska kyrkans ordning framgår av 42 kap. 9 §.

25 kap. Vigningshandlingar*Inledning*

I Guds folk, där alla genom dopet är kallade att föra ut evangelium i världen, finns också särskilda uppdrag. Genom vinningen bekräftas att Gud och kyrkan kallar människor till kyrkans vinningstjänst med dess olika uppdrag. Vinningarna till biskop, präst och diakon är likvärdiga uttryck för evangeliets fullhet och kyrkans sändning utifrån evangeliet.

Vid alla vinningar får de som ska vigas avlägga löften där de förklarar sig villiga att med Guds hjälp fullgöra sina livslånga uppdrag, stå fasta i kyrkans tro, följa kyrkans ordning samt i sina liv vittna om Guds kärlek. Genom handpåläggning och bön om att Anden ska ledsaga dem som vigs, avskiljs de för sina särskilda uppdrag i kyrkan.

Vid vinningen omsluts de som vigs av församlingens förböner och sänds för att i ord och handling förkunna evangelium och vara Kristi sändebud. De vigda får i sin dagliga gärning styrka av att på detta sätt vara sända på kyrkans uppdrag.

Vigningshandlingarnas huvudinnehåll

1 § Vinningen till ett uppdrag inom kyrkans vinningstjänst ska innefatta löften om att fullgöra uppdraget i överensstämmelse med Svenska kyrkans tro och ordning samt vinningbönen med handpåläggning.

2 § Till ett uppdrag inom kyrkans vinningstjänst får den vigas som

1. är döpt och konfirmerad,
2. tillhör Svenska kyrkan, och
3. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till uppdrag inom kyrkans vinningstjänst oavsett deras kön.

I 30–32 kap. finns ytterligare bestämmelser om vem som kan ges ett uppdrag inom kyrkans vinningstjänst. *SvKB (2002:9)*

Biskopsvigning

3 § Biskopsvigningar ska ledas av ärkebiskopen. Om ärkebiskopen är förhindrad eller befattningen som ärkebiskop är ledig ska den biskop som är äldst i tjänsten leda biskopsvigningen.

4 § Biskopsvigningar ska äga rum i Uppsala domkyrka.

Prästvigning

5 § Prästvigningar ska ledas av stiftets biskop. Om biskopen är förhindrad eller befattningen som biskop är ledig får domkapitlet anlita någon annan biskop att leda prästvigningen.

Om den som vigs till präst ska tjänstgöra inom Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen (EFS) får någon annan biskop än stiftsbiskopen leda prästvigningen.

6 § Prästvigningar ska äga rum i stiftets domkyrka. Om en prästvigning inte kan hållas i domkyrkan får den äga rum i någon annan kyrka i stiftet.

Om den som vigs till präst ska tjänstgöra inom EFS får en prästvigning i samband med EFSs årskonferens äga rum på den ort där årskonferensen hålls.

Diakonvigning

7 § Diakonvigningar ska ledas av stiftets biskop. Om biskopen är förhindrad eller befattningen som biskop är ledig får domkapitlet anlita någon annan biskop att leda diakonvigningen.

8 § Diakonvigningar ska äga rum i stiftets domkyrka. Om en diakonvigning inte kan hållas i domkyrkan får den äga rum i någon annan kyrka i stiftet.

Vigning till ett uppdrag i något annat kristet trossamfund

9 § En biskop i Svenska kyrkan får leda en vigning till uppdragen som biskop, präst eller diakon i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Biskopen ska före vigningen samråda med Biskopsmötet.

26 kap. Sändnings- och mottagningshandlingar

Inledning

I sändningsgudstjänsten sänds de som har kallats till särskilda uppgifter i evangeliets och kyrkans tjänst. I gudstjänsten bekräftar de sin vilja att följa denna kallelse och avsluts av församlingens förbön.

I mottagningsgudstjänsten tas de emot som har fått en särskild uppgift inom församlingen. Gudstjänsten innehåller förbön och välsignelse för dem och deras uppgift.

Den nyvigda biskopen tas i mottagningsgudstjänsten emot i stiftet av stiftets församlingar. En ny kyrkoherde tas emot som ledare för pastoratets församlingar i en gemensam gudstjänst i en av pastoratets kyrkor. På motsvarande sätt bör andra anställda, medarbetare och förtroendevalda tas emot vid en huvudgudstjänst.

Inledning³⁸

I sändningsgudstjänsten sänds de som har kallats till särskilda uppgifter i evangeliets och kyrkans tjänst. I gudstjänsten bekräftar de sin vilja att följa denna kallelse och avsluts av församlingens förbön.

I mottagningsgudstjänsten tas de emot som har fått en särskild uppgift inom församlingen. Gudstjänsten innehåller förbön och välsignelse för dem och deras uppgift.

Den nyvigda biskopen tas i mottagningsgudstjänsten emot i stiftet av stiftets församlingar. En ny kyrkoherde tas emot som ledare för församling och pastorat i en mottagningsgudstjänst. I ett pastorat håller församlingarna en gemensam gudstjänst. På motsvarande sätt bör andra anställda, medarbetare och förtroendevalda tas emot vid en huvudgudstjänst. SvKB (2012:14)

Sändningshandlingar

1 § När Svenska kyrkan sänder en medarbetare för tjänst utomlands eller på ett särskilt uppdrag i landet kan en sändningsmessa eller en sändningsgudstjänst firas enligt den ordning som finns i Den svenska kyrkohandboken.

Mottagningshandlingar

2 § När en biskop har vigts och tillträtt sin tjänst ska biskopen så snart som möjligt mottagas i en gudstjänst i stiftets domkyrka.

Mottagandet ska ledas av domprosten. Om domprosten är förhindrad ska mottagandet ledas av den präst som domkapitlet utser.

³⁸ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

3 § När en kyrkoherde har tillträtt sin tjänst ska kyrkoherden så snart som möjligt mottagas i en för pastoratet gemensam gudstjänst.

Mottagandet ska ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser.

3 §³⁹ När en kyrkoherde har tillträtt sin tjänst ska kyrkoherden så snart som möjligt tas emot i en mottagningsgudstjänst. I ett pastorat håller församlingarna en gemensam gudstjänst.

Mottagandet ska ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser. SvKB (2012:14)

4 § En ny medarbetare eller förtroendevald bör mottagas av församlingen i en huvudgudstjänst i anslutning till tillträdesdagen.

Mottagandet ska ledas av kyrkoherden eller en präst som kyrkoherden utser.

27 kap. Invigningshandlingar

Inledning

Att inviga ett kyrkorum innebär att församlingen genom läsning av Guds ord, bön och nattvardsfirande tar i bruk kyrkorummet och allt som används i gudstjänsterna. Kyrkorummet avskiljs som en särskild plats för tillbedjan och lovsång, en helig plats, ett fredat rum och ett himmelrikets tecken. När det tas ur bruk sker det också genom läsning av Guds ord och bön.

Att inviga en begravningsplats innebär att genom läsning av Guds ord och bön ta den i bruk som en viloplats för de döda och att bereda ett rum för andakt och eftertanke för de efterlevande. Här ska de döda vila i frid till uppståndelsens morgon och de efterlevande påminnas om sin egen dödlighet och hoppet om uppståndelsens nya liv.

Invigningshandlingarnas huvudinnehåll

1 § En invigningsgudstjänst ska innefatta bibelläsning och bön samt tillkännagivandet om att invigningen härigenom skett.

Invigning av ett kyrkorum

2 § Ett nytt kyrkorum ska tas i bruk genom en kyrkoinvigningsmessa. Detsamma gäller när ett kyrkorum åter tas i bruk.

Kyrkoinvigningsmessan ska ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser.

Hur ett kyrkorum tas ur bruk

3 § När ett kyrkorum inte längre ska användas för församlingens gudstjänster ska det tas ur bruk vid en gudstjänst där detta tillkännages.

Gudstjänsten ska ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser.

Invigning av en begravningsplats

4 § En ny begravningsplats för dem som tillhör Svenska kyrkan ska invigas. Detsamma gäller när en begravningsplats har utvidgats.

Invigningsgudstjänsten ska ledas av kontraktsprosten eller en präst som kontraktsprosten utser.

28 kap. Kyrkoåret

Inledning

Kyrkan har sitt eget år, kyrkoåret, och sin egen kalender, som utgör en grund för och huvudsakligen sammanfaller med den borgerliga kalendern.

I kyrkoåret, som börjar med första söndagen i advent och slutar med veckan efter domssöndagen, framställs Guds frälsningshandlingar med människan. Varje söndag och annan högtidsdag har sitt särskilda firningsämne eller tema som anges i evangelieboken och uttrycks i dess urval av bibliska texter. Kyrkans stora högtider är jul, påsk och pingst då Kristi födelse, Kristi uppståndelse respektive Andens utgjutande firas. Högtiderna har förberedelsestider och efterfirande.

³⁹ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Genom kyrkoåret får kyrkan och den enskilda människan möjlighet att ta del av och leva sig in i avgörande händelser i Jesu liv och hans undervisning. Genom att knytas till och klädas i olika skeenden under årets gång, kulturella seder och bruk, musik och liturgi, får budskapet en åskådlighet som gör att människan kan få uppleva hur Jesus Kristus varje kyrkoår på nytt kommer till sin kyrka och varje människas liv.

Helg- och högtidsdagar

1 § Kyrkoårets helg- och högtidsdagar är följande

första–fjärde söndagen i advent juldagen	de fyra söndagarna före juldagen den 25 december
annandag jul eller den helige Stefanos dag	den 26 december
söndagen efter jul nyårsdagen	den söndag som infaller 27–31 december den 1 januari
söndagen efter nyår	den söndag som infaller under tiden den 2–5 januari
trettondedag jul	den 6 januari
första–sjätte söndagen efter trettondedagen**	de sex söndagarna efter trettondedag jul andra söndagen före fastlagssöndagen
septuagesima** sexagesima eller reformationsdagen**	söndagen före fastlagssöndagen
fastlagssöndagen	sjunde söndagen före påskdagen
askonsdagen*	onsdagen efter fastlagssöndagen
första–tredje söndagen i fastan**	de tre söndagarna efter fastlagssöndagen
midfastosöndagen**	den fjärde söndagen efter fastlagssöndagen
femte söndagen i fastan**	söndagen efter midfastosöndagen
palmsöndagen	söndagen före påskdagen
skärtorsdagen*	torsdagen före påskdagen
långfredagen	fredagen före påskdagen
påskdagen	söndagen närmast efter den fullmåne som infaller på eller närmast efter den 21 mars dagen efter påskdagen
annandag påsk	
andra–femte söndagen i påsktiden	de fyra söndagarna efter påskdagen
bönsöndagen	den femte söndagen efter påskdagen
Kristi himmelsfärds dag	sjätte torsdagen efter påskdagen
söndagen före pingst	den sjätte söndagen efter påskdagen
pingstdagen	sjunde söndagen efter påskdagen
annandag pingst*	dagen efter pingstdagen
heliga trefaldighets dag eller missionsdagen	söndagen efter pingstdagen
första–fjärde söndagen efter trefaldighet**	de fyra första söndagarna efter heliga trefaldighets dag
apostladagen**	den femte söndagen efter heliga trefaldighets dag
sjätte söndagen efter trefaldighet	den sjätte söndagen efter heliga trefaldighets dag
Kristi förklarings dag	den sjunde söndagen efter heliga trefaldighets dag
åttonde–tjugofemte söndagen efter trefaldighet	de söndagar som infaller mellan Kristi förklaringsdag och söndagen före domssöndagen
söndagen före domssöndagen	
domssöndagen	söndagen före första söndagen i advent
kyndelsmässodagen eller jungfru Marie kyrkogångsdag	den söndag som infaller under tiden den 2–8 februari (Om denna söndag är fastlagssöndagen flyttas kyndelsmässodagen till närmast föregående söndag.)

Trossamfund

jungfru Marie bebådelsedag	den söndag som infaller under tiden den 22–28 mars (Om denna söndag är palmsöndagen eller påskdagen flyttas jungfru Marie bebådelsedag till söndagen närmast före palmsöndagen.)
midsommardagen	den lördag som infaller under tiden den 20–26 juni
den helige Johannes	
döparens dag	den söndag som infaller efter midsommardagen
den helige Mikael's dag	den söndag som infaller under tiden den 29 september–5 oktober
tacksägelsedagen	den andra söndagen i oktober
alla helgons dag	den lördag som infaller under tiden den 31 oktober–6 november
söndagen efter alla helgons dag eller alla själars dag	söndagen efter alla helgons dag

Med * markerad dag är kyrklig högtidsdag utan att vara helgdag enligt lagen (1989:253) om allmänna helgdagar.

Med ** markerade söndagar utgår om en annan helgdag infaller samtidigt. SvKB (2005:18)

Sjätte avdelningen: Kyrkotillhörighet

Inledning

Den som döps i Svenska kyrkans ordning blir därmed upptagen i Svenska kyrkan. Den som har döpts i någon annan kristen kyrkas ordning kan inträda i kyrkan genom att anmäla sig. Det finns också möjlighet att tillhöra Svenska kyrkan i avvaktan på dop.

Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka med uppdrag att förmedla evangelium i ord och handling. Kyrkan har rum för alla, för den sökande och tvivlande likaväl som för den trosvisse, för den som har hunnit kortare likaväl som den som hunnit längre på trons väg.

Den som tillhör Svenska kyrkan och är bosatt i Sverige tillhör någon av kyrkans församlingar, vanligen den territoriella församling inom vars område personen är folkbokförd.

29 kap. Kyrkotillhörighet

Inledande bestämmelser

1 § En person som är svensk medborgare, eller utländsk medborgare bosatt i Sverige, får tillhöra Svenska kyrkan.

Kyrkostyrelsen får besluta att även någon annan person får tillhöra Svenska kyrkan.

Upptagande i kyrkan genom dop

2 § Den som döps i Svenska kyrkans ordning blir upptagen i Svenska kyrkan.

Barns upptagande i kyrkan

3 § Den som är under 18 år ska i annat fall än som avses i 2 § tas upp i Svenska kyrkan efter meddelande från barnets vårdnadshavare.

Av lagen (1998:1593) om trossamfund framgår att den som har fyllt 12 år själv ska ha samtyckt till inträdet.

Vuxnas upptagande i kyrkan

4 § Den som har fyllt 18 år och som i annat fall än som avses i 2 § vill inträda i Svenska kyrkan ska efter skriftlig anmälan tas upp i Svenska kyrkan, om han eller hon

1. är döpt i Svenska kyrkans eller någon annan evangelisk-luthersk kyrkas ordning eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med, eller

2. är döpt i något annat kristet trossamfunds ordning och samtidigt med sin anmälan begär undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, eller
3. samtidigt med sin anmälan begär undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära som förberedelse för dop.

Utträde ur kyrkan

5 § Den som tillhör Svenska kyrkan får träda ut ur kyrkan genom en anmälan. Anmälan ska göras antingen personligen hos kyrkoherden eller genom att man lämnar en egenhändigt undertecknad handling.

Av lagen om trossamfund framgår att den som har fyllt 12 år själv ska ha samtyckt till utträdet.

Beslut om kyrkotillhörighet

6 § Frågor om upptagande i kyrkan prövas av kyrkoherden i den församling där den som ärendet rör är folkbokförd. För den som vill och har rätt att tillhöra en icke-territoriell församling prövas sådana frågor av kyrkoherden i den icke-territoriella församlingen.

Frågor om utträde ur kyrkan prövas av kyrkoherden i den församling som den som anmäler utträde tillhör.

Kyrkoherden får utse en annan präst i pastoratet att pröva frågor om inträde i och utträde ur kyrkan.

För den som inte är folkbokförd i Sverige prövas frågor om inträde i och utträde ur kyrkan av kyrkostyrelsen.

Trossamfund

6 §⁴⁰ Frågor om upptagande i kyrkan prövas av kyrkoherden för den församling där den som ärendet rör är folkbokförd. För den som vill tillhöra en icke-territoriell församling prövas frågor om upptagande i kyrkan av kyrkoherden i den icke-territoriella församlingen.

Frågor om utträde ur kyrkan prövas av kyrkoherden för den församling som den som anmäler utträde tillhör.

Kyrkoherden får utse en annan präst i församlingen eller pastoratet att pröva frågor om inträde i och utträde ur kyrkan.

För den som inte är folkbokförd i Sverige prövas frågor om inträde i och utträde ur kyrkan av kyrkostyrelsen. *SvKB (2012:14)*

7 § Kyrkotillhörigheten för den som blir upptagen i Svenska kyrkan gäller från och med

1. dopdagen eller
2. den dag då meddelande eller anmälan om inträdet kom in till den som enligt 6 § ska pröva frågan om inträde i och utträde ur kyrkan. *SvKB (2003:9)*

8 § Kyrkotillhörigheten upphör från och med den dag då anmälan om utträdet kom in till den som enligt 6 § ska pröva frågan om inträde i och utträde ur kyrkan. *SvKB (2003:9)*

Skriftligt bevis

9 § Den som har tagits upp i eller utträtt ur Svenska kyrkan ska genast få ett skriftligt bevis om det.

Överklagande

10 § Kyrkoherdens beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Detsamma gäller kyrkostyrelsens beslut enligt 6 §.

⁴⁰ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Sjunde avdelningen: Kyrkliga uppdrag och befattningar

Inledning

Kallelsen att föra ut evangelium är given åt hela Guds folk. Alla i kyrkan är lemmar i en och samma kropp. Dopet är den grundläggande vigningen till tjänst i kyrkan och ger delaktighet i kyrkans gemensamma uppdrag. Förtroendevalda, frivilliga medarbetare, anställda och de som vigs till uppdrag inom kyrkans vigningstjänst ska fullgöra de speciella uppdrag som de anförtrots i solidaritet med Svenska kyrkan och kyrkans tro, beaktelse och lära. Alla står i evangeliets tjänst och under dess auktoritet.

Kyrkans vigningstjänst eller ämbete är en tjänst i och för församlingen. Vigningen sker i församlingens gemenskap och tjänsten fullgörs i församlingen. Vigningstjänsten är ett tecken i församling och samhälle. Den visar på det som är kyrkans gemensamma uppdrag och varje döpts ansvar. Kyrkans kallelse och vigning av särskilda personer till livslång tjänst syftar till församlingens andliga uppbyggelse och ska rusta församlingen för dess uppdrag i världen. Det befriar inte andra i kyrkan från ansvar utan levandegör kyrkans gemensamma sändning på Guds kallelse.

Biskopens uppdrag är ett tecken på kyrkans kontinuitet genom tiderna, kyrkans enhet och universella gemenskap. Biskopen har tillsammans med domkapitlet ansvar för att kyrkans lära och ordning följs och ska leda och inspirera kyrkan i stiftet. Biskopen viger nya kvinnor och män till uppdragen inom kyrkans vigningstjänst och är en herde för dem liksom för församlingarna i stiftet.

Prästens uppdrag är ett tecken på att den kristna församlingen och tron får sin andliga näring när Ordet förkunnas och sakramenten delas ut. Som Verbi Divini Minister (det gudomliga ordets tjänare) ska prästen i trohet mot sitt uppdrag förkunna evangeliet rent och klart, genom dopet föra nya människor till kyrkans gemenskap, leda firandet av den heliga måltiden och förmedla förlåtelse, tröst och hopp. Prästen ska uppbygga och underdvisa församlingen i tron, ge själavård och utrusta för vittnesbörd och tjänst i världen. Prästen är församlingens tjänare och samtidigt en herde för församlingen.

Diakonen är genom sin gärning ett barmhärtighetens tecken i både församlingen och samhället. Diakonen har ett ansvar att göra kärlekens gärningar, särskilt mot utsatta människor. Uppgifterna varierar beroende på de lokala sociala behoven och församlingarnas strukturer och diakonala prioriteringar. Uppdraget har en karitativ inriktning som också kan komma till uttryck exempelvis i undervisning. Varhelst det finns mänsklig nöd är det diakonens kallelse att ingripa och inspirera andra att ta ansvar.

Präster och diakoner fullgör sina uppdrag i trohet mot avgivna vigningsslöften och är i detta hänseende underställda biskopen och domkapitlet.

Församlingspedagoger, kyrkomusiker och andra anställda bidrar i sina befattningar direkt eller indirekt till att församlingens grundläggande uppgift i gudstjänst, undervisning, diakoni och mission blir utförd.

De förtroendevalda har av församlingen fått i uppdrag att ta ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd och dess förvaltning skött. De utövar sina uppdrag inom ramen för det mandat som tillhör det förtroendevalda organ som de ingår i.

Alla kyrkans anställda och medarbetare ska tjäna kyrkan och församlingen och i det uppdrag de fått bidra till att evangeliet blir känt, kyrkan uppbyggd och människorna tjänade. SvKB (2000:5)

30 kap. Uppdraget som biskop

Behörighet att utöva uppdraget som biskop

1 § Behörig att utöva uppdraget som biskop är den som har vigts till biskop i Svenska kyrkans ordning.

Överlämnande av uppdraget som biskop

2 § Till biskop får bara den vigs som har valts till biskop i ett stift och är prästvigd.

Vigningen ska äga rum så snart som möjligt efter att kyrkostyrelsen har utfärdat bevis om utnämningen till biskop. SvKB (2002:9)

Tystnadsplikt

3 § Den som är eller har varit behörig att utöva uppdraget som biskop har tystnadsplikt i fråga om uppgifter som han eller hon därvid har fått veta under bikt eller enskild själavård.

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

4 § En biskop ska förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon

1. har övergett Svenska kyrkans lära,
2. genom en egen ansökan begär det, eller
3. har utträtt ur Svenska kyrkan. *SvKB (2003:9)*

5 § En biskop får förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha. *SvKB (2003:9)*

6 § En biskop som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst får förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att biskopen kan anses lämplig att utöva ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst.

7 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 4–6 §§ prövas av Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar.

Trossamfund

31 kap. Uppdraget som präst

Behörighet att utöva uppdraget som präst

1 § Behörig att utöva uppdraget som präst är den som har vigts till präst i Svenska kyrkans ordning eller som har förklarats behörig av ett domkapitel.

2 § Domkapitlet får förklara den behörig att utöva uppdraget som präst som

1. är behörig att utöva uppdraget som präst i en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med,
2. tillhör Svenska kyrkan,
3. har godtagbara kunskaper i svenska språket,
4. har sådana kunskaper och erfarenheter inom det praktisk-teologiska området som behövs för uppdrag som präst i Svenska kyrkan,
5. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön, och
6. inför biskopen i domkapitlet har gett löften motsvarande dem som finns i momentet Löftena i ordningen för prästvigning i Den svenska kyrkohandboken.

3 § Om det finns särskilda skäl får domkapitlet förklara en präst från en annan kyrka än de kyrkor och samfund som avses i 2 § 1 behörig att utöva uppdraget som präst. Innan domkapitlet fattar ett sådant beslut ska stiftets biskop samråda med övriga biskopar i Biskopsmötet.

3 a § Trots att villkoren i 2 § andra och sjätte punkterna inte är uppfyllda får domkapitlet förklara en präst som söker en anställning tillsvidare som präst i Svenska kyrkan behörig att utöva uppdraget som präst. För att så ska kunna ske ska prästen förklara att han eller hon kommer att inträda i Svenska kyrkan och avge löften enligt sjätte punkten om han eller hon får den sökta anställningen i Svenska kyrkan.

En behörigförklaring enligt första stycket upphör att gälla om prästen inte får den sökta anställningen eller om prästen inte, senast vid den tidpunkt domkapitlet bestämmer, uppfyller de krav som anges i 2 § andra och sjätte punkterna. *SvKB (2006:11)*

4§ Domkapitlet får också, trots de krav som anges i 2 §, för en viss tid förklara den behörig att utöva uppdraget som präst som är behörig att utöva detta uppdrag i

1. en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet, eller
2. en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med.

För tjänstgöring vid ett visst tillfälle krävs ingen behörigförklaring av den som avses i första stycket punkterna 1 och 2, såvida det inte är fråga om en kyrklig handling.

SvKB (2006:6)

Överlämnande av uppdraget som präst

5§ En biskop får till präst i Svenska kyrkan bara viga den som av domkapitlet har blivit godkänd i prästexamen.

Prästexamen

6§ Domkapitlet får i prästexamen pröva den som

1. har genomgått den utbildning och praktiska tjänstgöring som har fastställts av kyrkostyrelsen, och
2. ska tjänstgöra som präst i stiftet eller inom Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen.

Om det finns särskilda skäl får domkapitlet besluta om undantag från bestämmelserna i första stycket 2.

7§ Domkapitlet ska i prästexamen pröva prästkandidatens kunskaper och lämplighet.

Examinationen ska omfatta sådana teologiska ämnen som är väsentliga för att uppdraget som präst i Svenska kyrkan ska kunna fullgöras.

8§ Den som inte har godkänts i prästexamen får på nytt genomgå examen.

Tystnadsplikt

9§ Den som är eller har varit behörig att utöva uppdraget som präst har tystnadsplikt i fråga om uppgifter som han eller hon därvid har fått veta under bikt eller enskild själavård.

Rätt att delta i överläggningar, val m.m.

10§ Den som är anställd som präst i Svenska kyrkan har rätt att inom ramen för sin anställning delta i överläggningar på kallelse av biskop eller kontraktsprost samt i val av biskop och av ledamot i domkapitlet.

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

11§ En präst ska förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon

1. har övergett Svenska kyrkans lära,
2. genom en egen ansökan begär det, eller
3. har utträtt ur Svenska kyrkan. *SvKB (2006:11)*

12§ Domkapitlet får förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta prövotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om prövotid ska den pågå tre år. Om prästen under prövotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag ska han eller hon förklaras obehörig.

SvKB (2003:9)

13§ En präst som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst får förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att prästen kan anses lämplig att utöva sitt uppdrag. En sådan förklaring får ske endast om biskopen godkänner den.

Befogenhetsprövning av beslut om uppsägning m.m.

14 § Beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering av en präst och beslut om disciplinär åtgärd mot en präst får fattas endast om domkapitlet har prövat att beslutet inte skulle strida mot kyrkoordningens regler om tillsyn från biskop och domkapitel vad gäller lära, utövande av vigningstjänsten och efterlevnad av vigningslöften.

Beslutande biskop och domkapitel

15 § Frågor om att anta någon till uppdraget som präst eller att enligt 2–4 §§ förklara någon behörig att utöva detta uppdrag prövas enligt följande:

1.	den som söker anställning som präst i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2.	den som inte söker anställning som präst i ett stift och är folkbokförd i landet	domkapitlet i det stift där kandidaten är folkbokförd
3.	den som inte är folkbokförd i landet och ska tjänstgöra i ett visst stift utan att anställas	domkapitlet i det stiftet
4.	andra än de som avses i punkterna 1–3	Domkapitlet i Uppsala stift.

SvKB (2004:10)

16 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 11 och 12 §§ prövas enligt följande.

1.	präster som har anställning som präst i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2.	präster som är verksamma i Svenska kyrkan i utlandet	Domkapitlet i Visby stift
3.	präster som har anställning hos Svenska kyrkan på nationell nivå och som inte är verksamma i Svenska kyrkan i utlandet	Domkapitlet i Uppsala stift
4.	övriga präster folkbokförda inom ett stifts område	domkapitlet i det stiftet
5.	övriga präster	Domkapitlet i Uppsala stift

SvKB (2011:7)

17 § Frågor om behörigförklaring enligt 13 § prövas av det domkapitel som tidigare förklarat prästen obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst och biskopen i det stiftet.

Överklagande

18 § Biskopens beslut enligt detta kapitel får inte överklagas. Domkapitlets beslut att godkänna eller inte godkänna en kandidat i prästexamen får inte överklagas.

Domkapitlets beslut i övrigt enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

- den präst som berörs av beslutet, och
- biskopen, såvitt avser domkapitlets beslut att inte förklara en präst obehörig enligt 11 § 1. *SvKB (2003:9)*

32 kap. Uppdraget som diakon*Behörighet att utöva uppdraget som diakon*

1 § Behörig att utöva uppdraget som diakon är den som har vigts till diakon i Svenska kyrkans ordning eller som har förklarats behörig av ett domkapitel.

2 § Domkapitlet får förklara den behörig att utöva uppdraget som diakon som

- är behörig att utöva uppdraget som diakon i en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med,
- tillhör Svenska kyrkan,
- har godtagbara kunskaper i svenska språket,

Trossamfund

4. har sådana kunskaper och erfarenheter i övrigt som behövs för uppdraget som diakon i Svenska kyrkan,
5. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön, och
6. inför biskopen i domkapitlet har gett löften motsvarande dem som finns i momentet Löftena i ordningen för diakonvigning i Den svenska kyrkohandboken.

3§ Om det finns särskilda skäl får domkapitlet förklara en diakon från en annan kyrka än de kyrkor och samfund som avses i 2 § 1 behörig att utöva uppdraget som diakon. Innan domkapitlet fattar ett sådant beslut ska stiftets biskop samråda med övriga biskopar i Biskopsmötet.

3 a § Trots att villkoren i 2 § andra och sjätte punkterna inte är uppfyllda får domkapitlet förklara en diakon som söker en anställning tillsvidare som diakon i Svenska kyrkan behörig att utöva uppdraget som diakon. För att så ska kunna ske ska diakonen förklara att han eller hon kommer att inträda i Svenska kyrkan och avge löften enligt sjätte punkten om han eller hon får den sökta anställningen i Svenska kyrkan.

En behörigförklaring enligt första stycket upphör att gälla om diakonen inte får den sökta anställningen eller om diakonen inte, senast vid den tidpunkt domkapitlet bestämmer, uppfyller de krav som anges i 2 § andra och sjätte punkterna. *SvKB (2006:11)*

4§ Domkapitlet får också, trots de krav som anges i 2 §, för ett visst tillfälle eller för en viss tid förklara den behörig att utöva uppdraget som diakon som är behörig att utöva detta uppdrag i

1. en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet, eller
2. en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med.

Överlämnande av uppdraget som diakon

5§ En biskop får till diakon i Svenska kyrkan bara viga den som av domkapitlet har blivit godkänd i diakonexamen.

Diakonexamen

6§ Domkapitlet får i diakonexamen pröva den som

1. har genomgått den utbildning och praktiska tjänstgöring som har fastställts av kyrkostyrelsen, och
2. ska tjänstgöra som diakon inom stiftet.

7§ Domkapitlet ska i diakonexamen pröva diakonkandidatens kunskaper och lämplighet.

Examinationen ska omfatta sådana ämnen som är väsentliga för att uppdraget som diakon i Svenska kyrkan ska kunna fullgöras.

8§ Den som inte har godkänts i diakonexamen får på nytt genomgå examen.

Tystnadsplikt

9§ Den som är eller har varit behörig att utöva uppdraget som diakon har tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon därvid har fått veta under enskild själavård.

Tystnadsplikten hindrar dock inte att en sådan uppgift lämnas ut om

- personen ifråga medger att uppgiften lämnas ut,
- diakonen har ålagts att uttala sig under ed,
- det föreligger uppgifts-, informations- eller anmälningsskyldighet enligt lag, eller
- det föreligger anmälningsskyldighet enligt 54 kap. 13 a §. *SvKB (2011:4)*

Rätt att delta i överläggningar, val m.m.

10§ Den som är anställd som diakon i Svenska kyrkan har rätt att inom ramen för sin anställning delta i överläggningar på kallelse av biskop eller kontraktsprost samt i val av ledamot i domkapitlet.

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

11 § En diakon ska förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon

1. har övergett Svenska kyrkans lära,
2. genom en egen ansökan begär det, eller
3. har utträtt ur Svenska kyrkan. SvKB (2006:11)

12 § Domkapitlet får förklara en diakon obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om prövotid för fortsatt behörighet eller tilldela diakonen skriftlig erinran, om diakonen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en diakon bör ha.

Om domkapitlet beslutar om prövotid ska den pågå tre år. Om diakonen under prövotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag ska han eller hon förklaras obehörig.

SvKB (2011:4)

Trossam-
fund

13 § En diakon som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst får förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att diakonen kan anses lämplig att utöva sitt uppdrag. En sådan förklaring får ske endast om biskopen godkänner den.

Befogenhetsprövning av beslut om uppsägning m.m.

14 § Beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering av en diakon och beslut om disciplinär åtgärd mot en diakon får fattas endast om domkapitlet har prövat att beslutet inte skulle strida mot kyrkoordningens regler om tillsyn från biskop och domkapitel vad gäller lära, förvaltning av vigningstjänsten och efterlevnad av vagningslöften.

Beslutande biskop och domkapitel

15 § Frågor om att anta någon till uppdraget som diakon eller att förklara någon behörig att utöva detta uppdrag prövas av domkapitlet i det stift där kandidaten ska tjänstgöra som diakon.

16 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 11 och 12 §§ prövas enligt följande.

1. diakoner som har anställning som diakon i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2. diakoner som är verksamma i Svenska kyrkan i utlandet	Domkapitlet i Visby stift
3. diakoner som har anställning hos Svenska kyrkan på nationell nivå och som inte är verksamma i Svenska kyrkan i utlandet	Domkapitlet i Uppsala stift
4. övriga diakoner, folkbokförda inom ett stifts område	domkapitlet i det stiftet
5. övriga diakoner	Domkapitlet i Uppsala stift

SvKB (2011:7)

17 § Frågor om behörigförklaring enligt 13 § prövas av det domkapitel som tidigare har förklarat diakonen obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst och biskopen i det stiftet.

Överklagande

18 § Biskopens beslut enligt detta kapitel får inte överklagas. Domkapitlets beslut att godkänna eller inte godkänna en kandidat i diakonexamen får inte överklagas.

Domkapitlets beslut i övrigt enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

1. den diakon som berörs av beslutet, och
2. biskopen såvitt avser domkapitlets beslut att inte förklara en diakon obehörig enligt 11 § 1. SvKB (2003:9)

33 kap. Kyrkans förtroendevalda

Inledande bestämmelser

1 § Med förtroendevalda avses i denna kyrkoordning de personer som vid kyrkliga val har utsetts till ledamöter, ersättare och ordförande i beslutande och verkställande organ inom Svenska kyrkan.

Rösträtt

2 § Den som tillhör Svenska kyrkan och fyller 16 år senast på valdagen har rösträtt vid direkta kyrkliga val om han eller hon är folkbokförd i

1. församlingen, om det gäller val till en församling,
2. en församling som ingår i samfälligheten, om det gäller val till en samfällighet,
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftsfullmäktige, eller
4. landet, om det gäller val till kyrkomötet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling har vid val till församling inte rösträtt till den församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen. Den som tillhör en icke-territoriell församling har vid val till samfällda kyrkofullmäktige i en samfällighet endast rösträtt i en samfällighet där den icke-territoriella församlingen ingår. SvKB (2002:9)

2 §⁴¹ Den som tillhör Svenska kyrkan och fyller 16 år senast på valdagen har rösträtt vid direkta kyrkliga val om han eller hon är folkbokförd i

1. församlingen, om det gäller val till en församling,
2. en församling som ingår i pastoratet, om det gäller val till ett pastorat,
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftsfullmäktige, eller
4. landet, om det gäller val till kyrkomötet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling har vid val till församling inte rösträtt till den församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen. Den som tillhör en icke-territoriell församling har vid val till kyrkofullmäktige i ett pastorat endast rösträtt i det pastorat där den icke-territoriella församlingen ingår.

SvKB (2012:14)

3 § Frågor om rösträtt vid direkta val avgörs på grundval av en röstlängd som har upprättats före valet. Närmare bestämmelser om röstlängd finns i 38 kap. SvKB (2003:9)

Valbarhet

4 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i Svenska kyrkan är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast på dagen för valet. Härtill ska den som väljs vara folkbokförd i

1. församlingen, om det gäller val till en församling,
2. en församling som ingår i samfälligheten, om det gäller val till en samfällighet, eller
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling är vid val till församling inte valbar till den församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen. Vid val till samfällighet är han eller hon endast valbar till en samfällighet där den icke-territoriella församlingen ingår.

⁴¹ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Det finns ytterligare bestämmelser om valbarhet vid val till samfällda kyrkofullmäktige i 38 kap. 12 §, vid val till stiftsfullmäktige i 38 kap. 16 a §, direkta val till kyrkomötet i 38 kap. 19 a § och indirekta val till kyrkomötet i 39 kap. 20 §.

Om valbarhetshinder i vissa fall finns bestämmelser i 5–9 §§. *SvKB (2012:7)*

4 §⁴² Valbar till uppdrag som förtroendevald i Svenska kyrkan är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast på dagen för valet. Härtil ska den som väljs vara folkbokförd i

1. församlingen, om det gäller val till en församling som inte ingår i ett pastorat,
2. en församling som ingår i pastoratet, om det gäller val till pastoratet eller till en församling i pastoratet, eller
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling är vid val till församling inte valbar till den församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen. Vid val till pastorat är han eller hon endast valbar till det pastorat där den icke-territoriella församlingen ingår.

Det finns ytterligare bestämmelser om valbarhet vid val till stiftsfullmäktige i 38 kap. 16 a §, direkta val till kyrkomötet i 38 kap. 19 a § och indirekta val till kyrkomötet i 39 kap. 20 §.

Om valbarhetshinder i vissa fall finns bestämmelser i 5–9 §§. *SvKB (2012:14)*

Trossamfund

Valbarhetshinder

5 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i en församling är inte den som

1. är anställd som biskop,
2. är anställd som kyrkoherde i församlingen,
3. har utsetts att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i församlingens kyrkoråd, eller
4. är anställd hos församlingen eller samfällighet i vilken församlingen ingår och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. *SvKB (2002:9)*

5 §⁴² Valbar till uppdrag som förtroendevald i en församling är inte den som

1. är anställd som biskop,
2. är anställd som kyrkoherde i församlingen,
3. har utsetts att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i ett församlingsråd, eller
4. är anställd i församlingen eller i det pastorat där församlingen ingår och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda.

Ingen får vara förtroendevald i mer än en församling samtidigt. *SvKB (2012:14)*

6 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i en samfällighet är inte

1. den som är anställd som biskop,
2. den kyrkoherde som är ledamot och kyrkoherdens ersättare i samfällighetens kyrkonämnd, eller
3. den som är anställd hos samfälligheten och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. *SvKB (2002:9)*

6 §⁴² Valbar till uppdrag som förtroendevald i ett pastorat är inte den som

1. är anställd som biskop,
2. är anställd som kyrkoherde i pastoratet, eller
3. är anställd i pastoratet och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. *SvKB (2012:14)*

7 § Valbar till uppdrag som förtroendevald på stiftsnivå är inte den som

1. har en anställning som biskop,
2. har en anställning som domprost, eller
3. är stiftsanställd och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. *SvKB (2002:9)*

⁴² Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

8§ Valbar till uppdrag som ledamot eller ersättare i kyrkomötet är inte den som

1. har en anställning som biskop, eller
2. är anställd på nationell nivå och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. SvKB (2002:9)

9§ Förutom det som anges i 5–8 §§ gäller följande valbarhetshinder för förtroendeuppdrag. Hindren gäller för alla kyrkligt anställda som har en tjänstgöringsgrad över 20 procent av heltid för sin befattning beräknat för en period på fem månader.

1. Den som är anställd av en församling är inte valbar till direkt eller indirekt valt kyrkoråd eller någon nämnd i denna församling.
2. Den som är anställd av en samfällighet är inte valbar till kyrkonämnden eller någon annan nämnd i denna samfällighet. Han eller hon är inte heller valbar till något kyrkoråd eller någon nämnd i en församling som ingår i samfälligheten.
3. Den som är anställd av ett stift är inte valbar till stiftsstyrelsen eller någon av stiftets nämnder.
4. Den som är anställd på nationell nivå är inte valbar till kyrkostyrelsen eller någon nämnd på nationell nivå.

Bestämmelserna om valbarhetshinder för anställda ska på motsvarande sätt tillämpas för den som är uppdragstagare. SvKB (2009:4)

9§⁴³ Förutom det som anges i 5–8 §§ gäller följande valbarhetshinder för förtroendeuppdrag. Hindren gäller för alla kyrkligt anställda som har en tjänstgöringsgrad över 20 procent av heltid för sin befattning beräknat för en period på fem månader.

1. Den som är anställd av en församling är inte valbar till församlingens kyrkoråd.
2. Den som är anställd av ett pastorat är inte valbar till pastoratets kyrkoråd. Han eller hon är inte heller valbar till församlingens församlingens kyrkoråd i en församling som ingår i pastoratet.
3. Den som är anställd av ett stift är inte valbar till stiftsstyrelsen eller någon av stiftets nämnder.
4. Den som är anställd på nationell nivå är inte valbar till kyrkostyrelsen eller någon nämnd på nationell nivå.

Bestämmelserna om valbarhetshinder för anställda ska på motsvarande sätt tillämpas för den som är uppdragstagare. SvKB (2012:14)

Uppdragets upphörande

10§ Om en förtroendevald upphör att vara valbar upphör också uppdraget genast.

Om valbarheten upphör enbart därför att en förtroendevald flyttar gäller följande.

1. En ledamot eller ersättare i kyrkomötet får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden.
2. En ledamot eller ersättare i ett kyrkoråd eller någon nämnd i en församling får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden om han eller hon kan fortsätta att fullgöra uppdraget och inte samtidigt har något förtroendeuppdrag i en annan församling. SvKB (2008:5)

10§⁴³ Om en förtroendevald upphör att vara valbar upphör också uppdraget genast.

Om valbarheten upphör enbart därför att en förtroendevald flyttar gäller följande.

1. En ledamot eller ersättare i kyrkomötet får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden.
2. En ledamot eller ersättare i ett kyrkoråd i en församling eller i ett församlingensråd får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden om han eller hon kan fortsätta att fullgöra uppdraget och inte samtidigt har något förtroendeuppdrag i en annan församling eller ett annat pastorat. SvKB (2012:14)

⁴³ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

11 § Kyrkofullmäktige eller samfällda kyrkofullmäktige får återkalla uppdraget för en förtroendevald som har valts av fullmäktige om han eller hon

1. har vägrats ansvarsfrihet, eller
2. genom en dom som vunnit laga kraft har dömts för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller mer.

Första stycket ska på motsvarande sätt tillämpas på stiftsfullmäktige och kyrkomötet.
SvKB (2007:5)

11 §⁴⁴ Kyrkofullmäktige får återkalla uppdraget för en förtroendevald som har valts av fullmäktige om han eller hon

1. har vägrats ansvarsfrihet, eller
2. genom en dom som vunnit laga kraft har dömts för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller mer.

Första stycket ska på motsvarande sätt tillämpas på stiftsfullmäktige och kyrkomötet.
SvKB (2012:14)

12 § har upphävts genom SvKB (2006:8).

34 kap. Kyrkans anställda

Befattningar för en församling

1 § För varje församling ska det finnas anställd

1. en kyrkoherde,
2. minst det antal övriga präster (komministrar) som stiftsstyrelsen bestämmer,
3. minst en kyrkomusiker som ska vara organist eller kantor, samt
4. det antal diakoner och den personal i övrigt som behövs för verksamheten.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte Hovförsamlingen.

2 § Församlingar som ingår i ett flerförsamlingspastorat har gemensam kyrkoherde och annan personal.

Domkyrkoorganisten är kyrkomusiker för den församling där stiftets domkyrka är belägen. Domkyrkoorganisten ska vara organist. När en domkyrkoorganist ska anställas ska domkapitlet beredas tillfälle att yttra sig över de sökande.

Domkapitlet ska för andra församlingar än den som avses i andra stycket besluta om den kyrkomusiker som avses i 1 § 3 ska vara organist eller kantor.

2 §⁴⁴ Församlingar som ingår i ett pastorat har gemensam kyrkoherde och annan personal.

Domkyrkoorganisten är kyrkomusiker för den församling där stiftets domkyrka är belägen. Domkyrkoorganisten ska vara organist. När en domkyrkoorganist ska anställas ska domkapitlet beredas tillfälle att yttra sig över de sökande.

Domkapitlet ska för andra församlingar än den som avses i andra stycket besluta om den kyrkomusiker som avses i 1 § 3 ska vara organist eller kantor. SvKB (2012:14)

3 § Efter framställan från stiftet har en präst som har utsetts till kontraktsprost enligt 8 kap. 40 § rätt till tjänstledighet för den tid som behövs för detta uppdrag.

Befattningar för Svenska kyrkan i utlandet

3 a § För församlingar och övriga verksamheter i Svenska kyrkan i utlandet ska det finnas anställda

1. minst det antal präster som kyrkostyrelsen bestämmer, och
2. den personal i övrigt som behövs för verksamheten.

Svenska kyrkan på nationell nivå är arbetsgivare för utsänd personal som tjänstgör i Svenska kyrkan i utlandet.

När präster och diakoner ska anställas för tjänstgöring i Svenska kyrkan i utlandet gäller bestämmelserna i 7–11, 12 a–14 och 17 §§. SvKB (2011:7)

⁴⁴ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Befattningar för ett stift

4§ I varje stift ska det finnas anställd

1. en biskop,
2. det antal präster (stiftsadjunkter, kontraktsadjunkter och pastorsadjunkter) och diakoner som stiftsstyrelsen bestämmer,
3. minst en stiftsjurist som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, samt
4. den personal i övrigt som behövs för verksamheten.

Befattningar för den nationella nivån

5§ I kyrkokansliet ska det finnas anställd

1. en chef för kyrkokansliet,
2. minst en person som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen,
3. minst en person som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, samt
4. det antal präster och diakoner och den personal i övrigt som behövs för verksamheten. *SvKB (2003:9)*

Arbetsgivarorganisation

6§ När en församling, en samfällighet eller ett stift är arbetsgivare ska Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

1. företräda arbetsgivaren när det gäller att ingå eller säga upp kollektivavtal,
2. avgöra frågor om lockout eller andra stridsåtgärder vid konflikter om sådana kollektivavtal,
3. företräda arbetsgivaren i tvister om sådana kollektivavtal eller om påföljder vid konflikter om sådana avtal, och
4. i anslutning till ingångna kollektivavtal företräda arbetsgivaren i fråga om sådana arbetstagare som inte är medlemmar i någon avtalsslutande arbetstagarorganisation.

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation ska på motsvarande sätt företräda Svenska kyrkan som arbetsgivare för personalen i kyrkokansliet. *SvKB (2010:6)*

6§⁴⁵ När en församling, ett pastorat eller ett stift är arbetsgivare ska Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

1. företräda arbetsgivaren när det gäller att ingå eller säga upp kollektivavtal,
2. avgöra frågor om lockout eller andra stridsåtgärder vid konflikter om sådana kollektivavtal,
3. företräda arbetsgivaren i tvister om sådana kollektivavtal eller om påföljder vid konflikter om sådana avtal, och
4. i anslutning till ingångna kollektivavtal företräda arbetsgivaren i fråga om sådana arbetstagare som inte är medlemmar i någon avtalsslutande arbetstagarorganisation.

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation ska på motsvarande sätt företräda Svenska kyrkan som arbetsgivare för personalen i kyrkokansliet. *SvKB (2012:14)*

Särskilda villkor för att få och inneha en anställning

7§ Behörig att anställas på och inneha en tillsvidareanställning i Svenska kyrkan är den som tillhör

1. Svenska kyrkan, eller
2. en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med.

Det som sägs i första stycket gäller inte sådana anställda som uteslutande eller så gott som uteslutande arbetar inom begravningsverksamheten.

Vid en viss anställning får göras undantag från bestämmelserna i första stycket om det finns särskilda skäl. *SvKB (2002:9)*

⁴⁵ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

8 § Endast den som är behörig att utöva uppdraget som biskop enligt bestämmelserna i 30 kap. får vara anställd som biskop.

Endast den som är behörig att utöva uppdraget som präst enligt bestämmelserna i 31 kap. får vara anställd som präst.

Endast den som är behörig att utöva uppdraget som diakon enligt bestämmelserna i 32 kap. får vara anställd som diakon eller på en befattning med benämning där ordet diakon ingår eller en där sådan behörighet på annat sätt har angetts som villkor för anställning.

Särskilda villkor för att få en anställning

9 § Behörig att anställas som domprost eller kyrkoherde eller på ett längre vikariat än tre månader på en sådan befattning är den som

1. har varit anställd som präst i Svenska kyrkan i minst tre år,
2. har genomgått den utbildning som har fastställts av kyrkostyrelsen,
3. uppfyller de villkor för befattningen som domkapitlet kan ha beslutat om enligt 11 §, och
4. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans viginestjänst oavsett deras kön.

Domkapitlet får medge undantag från villkoren i första stycket 1 och 2, om det finns särskilda skäl.

Innan någon anställs ska domkapitlet yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. *SvKB (2010:6)*

10 § Behörig att anställas som komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt eller på ett längre vikariat än sex månader på en sådan befattning är den som

1. har varit anställd som pastorsadjunkt i ett år, eller som vid tidpunkten för tillträdet av den sökta tjänsten kan antas ha fullgjort sådan anställning, och
2. uppfyller de villkor för befattningen som domkapitlet kan ha beslutat om enligt 11 §.

Domkapitlet får medge undantag från villkoren i första stycket 1 om det finns särskilda skäl.

Innan någon anställs ska domkapitlet yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. *SvKB (2004:10)*

11 § Domkapitlet får besluta om särskilda villkor för att någon ska kunna anställas på en viss befattning som kyrkoherde, komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt.

Tillsättning av domprost

12 § En befattning som domprost ska tillsättas av en tillsättningsnämnd.

Biskopen är ordförande i tillsättningsnämnden. Nämnden utser bland sina valda ledamöter en vice ordförande.

Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i ett flerförsamlingspastorat utser i stället kyrkonämnden eller, om en sådan finns, pastoratsnämnden tre ledamöter i nämnden. För ledamöterna utses lika många ersättare. Stiftsstyrelsen utser även en ersättare för biskopen som ledamot.

Ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnden ska väljas bland ledamöter och ersättare i det organ som förrättar valet.

Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling ska tillämpas på tillsättningsnämnden:

- 4 kap. 18 § om när sammanträdena ska hållas,
- 4 kap. 19 § om ersättnarnas tjänstgöring,
- 4 kap. 20 § om beslutförhet,
- 4 kap. 22 och 22 a §§ om jäv, och
- 4 kap. 23 § om ärendenas avgörande och protokoll.

Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på pastoratets anslagstavla. *SvKB (2009:4)*

12 §⁴⁶ En befattning som domprost ska tillsättas av en tillsättningsnämnd.

Biskopen är ordförande i tillsättningsnämnden. Nämnden utser bland sina valda ledamöter en vice ordförande.

Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat utser i stället pastoratets kyrkoråd tre ledamöter i nämnden. För ledamöterna utses lika många ersättare. Stiftsstyrelsen utser även en ersättare för biskopen som ledamot.

Ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnden ska väljas bland ledamöter och ersättare i det organ som förrättar valet.

Följande bestämmelser om kyrkorådet ska i tillämpliga delar gälla för tillsättningsnämnden:

- 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas,
- 4 kap. 14 § om ersättnings tjänstgöring,
- 4 kap. 15 § om beslutföret,
- 4 kap. 16 och 17 §§ om jäv, och
- 4 kap. 18 § om ärendenas avgörande och protokollet.

Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på domkyrkoförsamlingens eller, om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat, pastoratets anslagstavla. *SvKB (2012:14)*

Tillsättning av präst i Svenska kyrkan i utlandet

12 a § En befattning som präst i Svenska kyrkan i utlandet med anställning på nationell nivå ska tillsättas av kyrkostyrelsen.

Innan kyrkostyrelsen beslutar om tillsättning av en präst i en utlandsförsamling ska kyrkorådet ges tillfälle att yttra sig över de behöriga sökandena. Därefter ska Domkapitlet i Visby stift yttra sig. *SvKB (2011:7)*

Yttrande vid tillsättning av en präst

13 § När ansökningstiden för en ledigförklarad befattning som domprost, kyrkoherde, komminister, stiftsadjunkt eller kontraktsadjunkt gått ut ska den som har att besluta om tillsättningen översända ansökningshandlingarna och platsannonsern till domkapitlet.

Kyrkostyrelsen ska vid tillsättning av befattning som präst inom Svenska kyrkan i utlandet översända motsvarande handlingar till Domkapitlet i Visby stift.

Efter beslut om behörighet ska domkapitlet med eget yttrande över de behöriga sökandena överlämna handlingarna till den som har att besluta om tillsättningen.

Domkapitlet ska underrätta de sökande om beslutet i behörighetsfrågan och om skälen för detta. *SvKB (2011:7)*

Yttrande vid tillsättning av en diakon

14 § Innan någon anställs som diakon eller på ett längre vikariat än sex månader på en sådan befattning ska domkapitlet pröva de sökandes behörighet och yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. Detsamma gäller andra befattningar med benämning där ordet diakon ingår eller där behörigheten att utöva uppdraget som diakon har angetts som villkor för anställning.

När ansökningstiden gått ut ska den som har att besluta om tillsättningen översända ansökningshandlingarna och platsannonsern till domkapitlet.

Efter beslut om behörighet ska domkapitlet med eget yttrande över de behöriga sökandena överlämna handlingarna till den som har att besluta om tillsättningen.

Domkapitlet ska underrätta de sökande om beslutet i behörighetsfrågan och om skälen för detta. *SvKB (2010:6)*

⁴⁶ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Behörig att anställas som kyrkomusiker

15§ Behörig att anställas som organist är den som har avlagt organistexamen eller motsvarande examen.

Behörig att anställas som kantor är den som har avlagt kantorsexamen eller motsvarande examen eller som är behörig att anställas som organist.

Tjänstebostad

16§ Om församlingen anvisar tjänstebostad åt en kyrkoherde eller komminister är den som innehar befattningen skyldig att bo i den. Församlingen får om det finns särskilda skäl medge befrielse från denna skyldighet. Kostnaderna för bostaden betalas av församlingen. Kyrkoherden eller komministern erlägger hyra till församlingen.

Ingår församlingen i en samfällighet gäller det som sägs i första stycket samfälligheten i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. 11 §.

16§⁴⁷ Om församlingen anvisar tjänstebostad åt en kyrkoherde eller komminister är den som innehar befattningen skyldig att bo i den. Församlingen får om det finns särskilda skäl medge befrielse från denna skyldighet. Kostnaderna för bostaden betalas av församlingen. Kyrkoherden eller komministern erlägger hyra till församlingen.

Om församlingen ingår i ett pastorat gäller det som sägs i första stycket pastoratet i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. 5 §. *SvKB (2012:14)*

Trossamfund

Garantier för kyrkliga organ med pensionsåtaganden

16a§ Kyrkostyrelsen får mot avgift lämna behövliga garantier till kyrkliga organ med pensionsåtaganden som behöver kreditgarantier för att kunna fullgöra sina skyldigheter mot Svenska kyrkans pensionskassa. *SvKB (2005:7)*

Överklagande

17§ Domkapitlets beslut i ärenden som avses i 9 § första och andra styckena samt 10 § första och andra styckena får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Detsamma gäller domkapitlets beslut om behörighet enligt 14 §. Rätt att överklaga har

1. den sökande, såvitt avser beslut att inte förklara honom eller henne behörig,
2. en medsökande, såvitt avser beslut att förklara en sökande behörig, och
3. den som ska besluta om tillsättningen, såvitt avser beslut att inte förklara en sökande behörig.

När ett beslut har överklagats enligt första stycket får anställningsärendet inte slutföras förrän Överklagandenämnden har avgjort överklagandet. *SvKB (2010:6)*

Åttonde avdelningen: Församlingstillhörighet och indelning

Inledning

Svenska kyrkans uppdrag är att ge vidare evangelium i ord och handling till dem som bor i Sverige. Kyrkans geografiska gränser sammanfaller därför med nationens. Svenska kyrkan framträder på lokal nivå som församlingar och på regional nivå som stift. På den lokala nivån finns också pastorat, som är kyrkoherdens tjänstgöringsområde, och samfälligheter för att flera församlingar ska kunna samverka om personal, ekonomi och fastigheter. Kontraktet är ett utflöde av stiftet och omfattar några av stiftets församlingar.

Kyrkotillhörigheten tar sig normalt uttryck i församlingstillhörighet. Den som tillhör Svenska kyrkan och är bosatt i Sverige tillhör därför alltid någon av kyrkans församlingar. Församlingarna är vanligen territoriella, dvs. sådana där det geografiska området anger gränsen, men det finns också icke-territoriella församlingar, där upptagningsområdet är större än en territoriell församling. Den som är bosatt i utlandet kan också tillhöra Svenska kyrkan. Det finns särskilda församlingar och andra enheter för verksamhet bland svenskar utomlands, men man kan tillhöra Svenska kyrkan utan att tillhöra en svensk församling.

⁴⁷ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Församlingen är den grundläggande enheten inom Svenska kyrkan, eftersom det är där människor lever, evangelium förkunnas och sakramenten delas ut. Utan gudstjänsterna och gudstjänstgemenskapen finns ingen församling. För att församlingen ska kunna utföra sina uppgifter måste där också finnas människor som är villiga att ta ett särskilt ansvar för dessa uppgifter.

Församlingarna är förenade i stift. Stiftet är i sin tur beroende av varandra och relaterade till den vidare gemenskap som kyrkan utgör. Svenska kyrkans stiftsorganisation och episkopala struktur ska värna om och främja församlingarnas liv och hela kyrkogemenskapens enhet.

Inledning⁴⁸

Svenska kyrkans uppdrag är att ge vidare evangelium i ord och handling. Svenska kyrkan framträder på lokal nivå som församlingar och på regional nivå som stift. På den lokala nivån finns pastorat för att flera församlingar ska kunna samverka när de fullgör sin grundläggande uppgift. Kontraktet är ett utflöde av stiftet och omfattar några av stiftets församlingar.

Kyrkotillhörigheten tar sig normalt uttryck i församlingstillhörighet. Den som tillhör Svenska kyrkan och är bosatt i Sverige tillhör därför alltid någon av kyrkans församlingar. Församlingarna är vanligen territoriella, dvs. sådana där det geografiska området anger gränsen, men det finns också icke-territoriella församlingar, där upptagningsområdet är större än en territoriell församling. Den som är bosatt i utlandet kan också tillhöra Svenska kyrkan. Det finns särskilda församlingar och andra enheter för verksamhet bland svenskar utomlands, men man kan tillhöra Svenska kyrkan utan att tillhöra en svensk församling.

Församlingen är den grundläggande enheten inom Svenska kyrkan, eftersom det är där människor lever, evangelium förkunnas och sakramenten delas ut. Utan gudstjänsterna och gudstjänstgemenskapen finns ingen församling. För att församlingen ska kunna utföra sina uppgifter måste där också finnas människor som är villiga att ta ett särskilt ansvar för dessa uppgifter.

Församlingarna är förenade i stift. Stiftet är i sin tur beroende av varandra och relaterade till den vidare gemenskap som kyrkan utgör. Svenska kyrkans stiftsorganisation och episkopala struktur ska värna om och främja församlingarnas liv och hela kyrkogemenskapens enhet. *SvKB (2012:14)*

35 kap. Församlingstillhörighet

1 § Den som tillhör Svenska kyrkan tillhör den territoriella församling där han eller hon är folkbokförd.

Bestämmelser om rätt i vissa fall att i stället tillhöra en icke-territoriell församling finns i 2–6 §§.

2 § En person har rätt att tillhöra Karlskrona amiralitetsförsamling om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i en församling i Karlskrona eller Ronneby kommun och dessutom

1. är anställd vid Försvarsmakten med placering inom marinen,
2. har varit fast anställd vid Försvarsmakten med placering inom marinen och vid anställningens upphörande har fått pension,
3. är anställd vid Karlskrona amiralitetsförsamling,
4. är make eller hemmavarande barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller
5. är efterlevande make eller hemmavarande barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3.

⁴⁸ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

3 § En person har rätt att tillhöra Tyska Christinae församling i Göteborg om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i en församling i Göteborgs, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Mölndals, Partille eller Öckerö kommun, och dessutom

1. är medborgare i Tyskland,
2. är född i ett tyskspråkigt land,
3. är barn till någon som är född i ett tyskspråkigt land,
4. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller
5. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3.

SvKB (2005:18)

4 § En person har rätt att tillhöra Tyska S:ta Gertruds församling i Stockholm om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i en församling i Stockholms stift, och dessutom

1. är medborgare i Tyskland,
2. är född i ett tyskspråkigt land,
3. är barn till någon som är född i ett tyskspråkigt land,
4. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller
5. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3.

5 § En person har rätt att tillhöra Finska församlingen i Stockholm om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i en församling i Stockholms stift och dessutom

1. är född i Finland,
2. är barn till någon som är född i Finland,
3. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1 eller 2, eller
4. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1 eller 2.

SvKB (2008:4)

6 § En person har rätt att tillhöra Hovförsamlingen om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i Sverige, och dessutom

1. är medlem av Kungliga Huset,
2. tjänstgör eller har tjänstgjort vid Kungliga Hovstaterna eller Kungliga Staberna,
3. är make eller hemmavarande barn till någon som tillhör församlingen enligt 1 eller 2, eller
4. är efterlevande make eller hemmavarande barn till någon som tillhört församlingen enligt 1 eller 2.

7 § Ansökan om att få tillhöra en icke-territoriell församling ska göras skriftligen till den som har att pröva frågan.

8 § Frågor om tillhörighet till en icke-territoriell församling prövas av kyrkoherden i respektive församling.

Dock ska kyrkostyrelsen pröva fråga om att få tillhöra någon av de båda tyska församlingarna för den som grundar sin ansökan på 3 § 2 eller 3 eller 4 § 2 eller 3.

9 § Den som tillhör en icke-territoriell församling får efter en skriftlig anmälan utträda ur församlingen för att i stället tillhöra den territoriella församling där han eller hon är folkbokförd. En sådan anmälan ska göras hos kyrkoherden i den icke-territoriella församlingen. Kyrkoherden ska genast underrätta kyrkostyrelsen om anmälan.

Förändringen gäller från och med den dag då anmälan kom in till kyrkoherden.

SvKB (2004:10)

10 § Kyrkoherdens beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets och kyrkostyrelsens beslut får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Rätt att överklaga beslutet har

1. den person som ärendet gäller,
2. den icke-territoriella församlingen, och
3. den territoriella församling där personen i fråga är folkbokförd.

Trossam-
fund

10 §⁴⁹ Kyrkoherdens beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets och kyrkostyrelsens beslut får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Rätt att överklaga beslutet har

1. den person som ärendet gäller,
2. den icke-territoriella församlingen, och
3. den territoriella församling där personen i fråga är folkbokförd eller pastoratet om den territoriella församlingen ingår i ett pastorat. *SvKB (2012:14)*

36 kap. Indelningenheter

1 § Svenska kyrkan är indelad i territoriella församlingar, pastorat, kontrakt och stift.

1 §⁴⁹ Svenska kyrkan är indelad i territoriella församlingar, kontrakt och stift.

Den territoriella församlingsindelningen ska omfatta hela landet. *SvKB (2012:14)*

2 § Inom Svenska kyrkan finns också de icke-territoriella församlingar som framgår av 35 kap. samt utlandskyrkan enligt 2 kap. 16 §. *SvKB (2006:13)*

2 §⁴⁹ Inom Svenska kyrkan finns också pastorat enligt 2 kap. 5 §, de icke-territoriella församlingar som framgår av 35 kap. samt Svenska kyrkan i utlandet enligt 2 kap. 12 §.

SvKB (2012:14)

3 §⁵⁰ Den territoriella församlingsindelningen ska omfatta hela landet.

4 § Ett pastorat består av en församling (enförsamlingspastorat) eller flera församlingar (flerförsamlingspastorat). Pastoratet utgör tjänstgöringsområde för en kyrkoherde. Varje icke-territoriell församling utgör ett pastorat.

4 §⁴⁹ Ett pastorat består av flera församlingar. *SvKB (2012:14)*

5 § Ett kontrakt består av flera pastorat i ett stift.

Kontraktet är tjänstgöringsområde för en kontraktsprost.

Kontraktsindelningen ska omfatta hela stiftet.

5 §⁴⁹ Ett kontrakt består av en eller flera församlingar som inte ingår i ett pastorat och/eller ett eller flera pastorat i ett stift, dock alltid minst två enheter.

Kontraktet är tjänstgöringsområde för en kontraktsprost.

Kontraktsindelningen ska omfatta hela stiftet. *SvKB (2012:14)*

6 § Inom Svenska kyrkan finns det tretton stift. Dessa är Uppsala, Linköpings, Skara, Strängnäs, Västerås, Växjö, Lunds, Göteborgs, Karlstads, Härnösands, Luleå, Visby och Stockholms stift.

Stiftsindelningen ska omfatta hela landet.

Till Visby stift hör även Svenska kyrkan i utlandet enligt 2 kap. 16 §. *SvKB (2011:7)*

6 §⁴⁹ Inom Svenska kyrkan finns det tretton stift. Dessa är Uppsala, Linköpings, Skara, Strängnäs, Västerås, Växjö, Lunds, Göteborgs, Karlstads, Härnösands, Luleå, Visby och Stockholms stift.

Stiftsindelningen ska omfatta hela landet.

Till Visby stift hör även Svenska kyrkan i utlandet enligt 2 kap. 12 och 13 §§.

SvKB (2012:14)

7 § Kyrkliga organ ska i vissa fall ta emot och besvara skriftliga framställningar på finska, meänkieli respektive samiska.

Skyldigheten enligt första stycket gäller skriftliga framställningar från personer bosatta inom något av de förvaltningsområden som anges i 6 § lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och på det minoritetsspråk som förvaltningsområdet avser. Det ärende som framställningen gäller ska avse den person som gör denna eller på vilkens uppdrag den görs. *SvKB (2010:6)*

⁴⁹ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

⁵⁰ Denna paragraf upphör att gälla den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

37 kap. Ändringar i indelningen⁵¹

Ändringar i den territoriella församlingsindelningen

Hur indelningen i församlingar ändras

1 § Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar i den territoriella församlingsindelningen inom ett stift.

Denna indelning får ändras genom att en församling delas eller genom att församlingar läggs samman om det ger bättre förutsättningar för församlingarna att utföra sina uppgifter.

2 § Följande kriterier gäller för församling:

1. I församlingen firas en huvudgudstjänst varje söndag och annan kyrklig helgdag eller åtminstone en gudstjänst varje vecka.
2. I församlingen finns minst ett kyrkorum, invigt i Svenska kyrkans ordning.
3. I församlingen finns människor som tar ansvar för att församlingens uppgifter blir utförda och som är beredda att åtaga sig förtroendeuppdragen i församlingen.

Om domkapitlet i församlingsinstruktionen har medgivit undantag från bestämmelserna i första stycket eller om det annars finns särskilda skäl får en församling undantas från en indelningsändring även om den inte uppfyller dessa kriterier. *SvKB (2005:6)*

2 a § har upphävts genom SvKB (2005:18).

3 § Den territoriella församlingsindelningen får ändras genom att en del av en församling överförs till en annan församling. Detta kan göras om en sådan ändring medför en bestående fördel för en församling eller en del av en församling och om de berörda församlingarna efter ändringen uppfyller de kriterier som anges i 2 § eller om de medges undantag på de grunder som anges där.

Stiftsstyrelsen får besluta om sådana ändringar mellan församlingar i samma stift. Om en ändring berör församlingar i flera stift ska den beslutas av kyrkostyrelsen.

4 § Den territoriella församlingsindelningen får ändras på grund av oregelbundenhet i indelningen eller med hänsyn till fastighetsförhållandena.

Stiftsstyrelsen får besluta om sådana ändringar mellan församlingar i samma stift. Om en ändring berör församlingar i flera stift ska den beslutas av kyrkostyrelsen.

5 § Stiftsstyrelsen ska verka för en lämplig församlingsindelning. Styrelsen ska fortlopande följa utvecklingen och snarast initiera åtgärder när så behövs för att bestämmelserna i 1 och 2 §§ ska kunna följas.

En fråga om att ändra församlingsindelningen får också väckas genom en ansökan till stiftsstyrelsen av en församling som skulle beröras av ändringen eller av en kyrkotillhörig i en sådan församling. Samma rätt har en samfällighet, som skulle beröras av ändringen, och domkapitlet.

Om frågan berör församlingar i flera stift ska den väckas genom en ansökan till kyrkostyrelsen. Rätt att väcka en sådan fråga har, utöver de som angivits i andra stycket, även stiftsstyrelserna och domkapitlet i de stift som skulle beröras av förändringen.

Utredning

6 § I ett ärende om ändrad församlingsindelning ska stiftsstyrelsen göra den utredning som behövs. Församlingar och samfälligheter ska lämna uppgifter och i övrigt i skälig omfattning hjälpa till i utredningsarbetet, om stiftsstyrelsen begär det.

Vid utredning som avser ändring enligt 1 eller 3 § ska stiftsstyrelsen samråda med berörda församlingar och samfälligheter samt med domkapitlet. Stiftsstyrelsen ska även samråda med lantmäterimyndigheten och en kommun där församling som är föremål för indelningsändring är belägen.

Om den ändring i församlingsindelningen som utredningen avser också bör leda till en ändring i någon annan indelning, som stiftsstyrelsen får besluta om, ska utredningen omfatta även denna ändring. *SvKB (2003:9)*

⁵¹ 37 kap. får en ny lydelse den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14), se följande sidor [red.anm.].

7 § Ändring av församlingsindelningen enligt 1 eller 3 § får inte ske utan att berörda församlingar, samfälligheter, kyrkoherdar och kontraktsprostar samt domkapitlet har getts tillfälle att yttra sig. Även lantmäterimyndigheten och en kommun där församling som är föremål för indelningsändring är belägen ska ges tillfälle att yttra sig före beslutet.

SvKB (2003:9)

8 § Om fråga om ändrad församlingsindelning berör församlingar i flera stift ska det som i 6 och 7 §§ sägs om stiftsstyrelsen i stället gälla kyrkostyrelsen. Bestämmelserna om samråd och om tillfälle att yttra sig ska i en sådan fråga gälla även stiftsstyrelserna och domkapitlen i de stift som berörs av ändringen. Skyldigheten att lämna uppgifter och i övrigt i skälig omfattning hjälpa till i utredningsarbetet om kyrkostyrelsen begär det ska gälla även dessa stiftsstyrelser och domkapitel.

Ekonomisk reglering

9 § När en församling delas, ska de inbördes ekonomiska förhållandena mellan församlingarna enligt den nya indelningen regleras.

När en del av en församling förs över till en annan församling ska en sådan reglering ske om tillgångar och förbindelser som kan hänföras till den delen bör föras över eller om det finns särskilda skäl till en reglering.

10 § Fördelningen av tillgångar och förbindelser ska grundas på vad som är ändamålsenligt och skäligt. Församlingarna får träffa överenskommelse om hur fördelningen ska göras.

Regleringen fastställs av stiftsstyrelsen i beslutet om indelningsändringen. Är församlingarna inte överens om fördelningen ska stiftsstyrelsen göra denna.

11 § Om fördelningen av tillgångar och förbindelser inte kan följa grunden för regleringen, ska utjämning ske i pengar. Stiftsstyrelsen får bestämma att utjämningsbeloppet ska betalas på en gång eller fördelas på två eller flera år.

12 § När två eller fler församlingar läggs samman övergår deras tillgångar och ansvarigheten för deras förbindelser till den nya församlingen som bildas.

Beslut om ytterligare bestämmelser

13 § Stiftsstyrelsen får i beslutet om indelningsändringen utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen ska kunna genomföras.

Om indelningsändringen innebär att en ny församling bildas får stiftsstyrelsen i beslutet också bestämma att beslutanderätten i församlingen ska utövas av sådana indelningsdelegerade som avses i 50 § från det att dessa valts till dess indelningsändringen träder i kraft. Detta gäller också om en indelningsändring annars är av sådan omfattning att församlingen inte bör företrädas av tidigare valda organ.

14 § Om en ny församling bildas av församlingar som utgör en samfällighet blir samfällda kyrkofullmäktige kyrkofullmäktige i den nybildade församlingen.

Om samfällda kyrkofullmäktige inte senast den 30 november året innan indelningsändringen ska träda i kraft har valt kyrkoråd för återstoden av mandatperioden blir kyrkonämnden kyrkoråd i den nybildade församlingen. *SvKB (2008:5)*

När beslut om ändringar i församlingsindelningen träder i kraft

15 § En ändring i församlingsindelningen träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

En ändring som är av så begränsad omfattning att församlingen även under återstoden av mandatperioden bör kunna företrädas av tidigare valda organ träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet. Detsamma gäller sådana ändringar som avses i 14 §. Om beslutet har fattats med stöd av bestämmelserna i 4 § träder det dock i kraft vid den tidpunkt som stiftsstyrelsen eller kyrkostyrelsen beslutar.

Om det finns särskilda skäl får stiftsstyrelsen även i andra fall än som anges i andra stycket besluta att en ändring som innebär att en ny församling bildas genom sammanläggning av församlingar ska träda i kraft under pågående mandatperiod. Ändringen träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet. *SvKB (2008:5)*

16§ Ett beslut om att ändra församlingsindelningen enligt 1 eller 3 § ska fattas senast ett år innan ändringen ska träda i kraft. Ett beslut om indelningsändring enligt 4 § ska fattas senast tre månader innan ändringen ska träda i kraft.

Ett beslut om att ändra församlingsindelningen enligt 15 § tredje stycket ska fattas under den mandatperiod då den ändrade indelningen ska träda i kraft. Det ska fattas senast nio månader före ikraftträdandet.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om alla beslut om ändringar i församlingsindelningen. *SvKB (2004:10)*

17§ Sedan en indelningsändring har beslutats kan en församling enligt den nya indelningen förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter. Om indelningsdelegerade ska utses gäller dock detta först sedan dessa delegerade har valts.

Ändringar i pastoratsindelningen

Hur indelningen i pastorat ändras

18§ Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar i pastoratsindelningen.

Om uppgifterna inom ett pastorat inte kan fullgöras ska indelningen ändras. Indelningen får ändras om den därmed blir mer ändamålsenlig.

19§ Stiftsstyrelsen ska verka för en ändamålsenlig pastoratsindelning. Styrelsen ska fortlöpande följa utvecklingen och snarast initiera åtgärder när så behövs för att bestämmelserna i 18 § ska kunna följas.

En fråga om att ändra pastoratsindelningen får också väckas genom en ansökan till stiftsstyrelsen av en församling eller en samfällighet som skulle beröras av ändringen, samt av domkapitlet.

Utredning

20§ I ett ärende om ändrad pastoratsindelning ska stiftsstyrelsen göra den utredning som behövs. Vid utredningen ska stiftsstyrelsen samråda med berörda församlingar och samfälligheter. Församlingar och samfälligheter ska lämna uppgifter och i övrigt i skälig omfattning hjälpa till i utredningsarbetet om stiftsstyrelsen begär det.

Om den ändring i pastoratsindelningen som utredningen avser också bör leda till en ändring i någon annan indelning, som stiftsstyrelsen får besluta om ska utredningen omfatta även denna ändring.

21§ Pastoratsindelningen får inte ändras utan att berörda församlingar, samfälligheter, kyrkoherdar och kontraktsprostar samt domkapitlet har getts tillfälle att yttra sig.

Ekonomisk reglering

22§ När ett pastorat delas, ska de inbördes ekonomiska förhållandena enligt den nya indelningen regleras.

23§ Fördelningen av tillgångar och förbindelser ska grundas på vad som är ändamålsenligt och skäligt. De samfälligheter och församlingar som berörs får träffa överenskommelse om hur fördelningen ska göras.

Regleringen fastställs av stiftsstyrelsen i beslutet om indelningsändringen. Är samfälligheterna och församlingarna inte överens om fördelningen ska stiftsstyrelsen göra denna.

24§ Om fördelningen av tillgångar och förbindelser inte kan följa grunden för regleringen, ska utjämning ske i pengar. Stiftsstyrelsen får bestämma att utjämningsbeloppet ska betalas på en gång eller fördelas på två eller flera år.

25§ När två eller fler pastorat läggs samman övergår tillgångar och ansvarigheten för förbindelser till den nya enhet som bildas.

Prästorganisation

26 § När stiftsstyrelsen beslutar att ändra pastoratsindelningen ska styrelsen samtidigt fastställa hur stor prästorganisationen minst ska vara i varje nybildat pastorat.

Beslut om ändring av hur stor prästorganisationen minst ska vara i pastoratet får fattas av stiftsstyrelsen även om den territoriella pastoratsindelningen inte ändras.

Beslut om ytterligare bestämmelser

27 § Stiftsstyrelsen får i beslutet om indelningsändringen utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen ska kunna genomföras.

I beslutet får stiftsstyrelsen också bestämma att beslutanderätten i en pastoratssamfällighet ska utövas av sådana indelningsdelegerade som avses i 50 § från det att dessa valts till dess att indelningsändringen träder i kraft.

När beslut om ändringar i pastoratsindelningen träder i kraft

28 § En ändring i pastoratsindelningen träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

Om det finns särskilda skäl får stiftsstyrelsen besluta att en ändring i pastoratsindelningen ska träda i kraft under pågående mandatperiod. Ändringen träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet. *SvKB (2004:10)*

29 § Ett beslut om att ändra pastoratsindelningen ska fattas senast ett år innan ändringen ska träda i kraft.

Ett beslut om att ändra indelningen enligt 28 § andra stycket ska fattas under den mandatperiod då den ändrade indelningen ska träda i kraft. Det ska fattas senast nio månader före ikraftrådan.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om alla beslut om ändringar i pastoratsindelningen. *SvKB (2004:10)*

30 § Sedan en indelningsändring har beslutats kan en församling eller samfällighet enligt den nya indelningen förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter. Om indelningsdelegerade ska utses gäller dock detta först sedan dessa delegerade har valts.

Ändringar i indelningen i flerpastoratssamfälligheter

Hur indelningen i flerpastoratssamfälligheter ändras

31 § En flerpastoratssamfällighet får bildas genom beslut av stiftsstyrelsen, om berörda församlingar har samtyckt till åtgärden eller om den är till övervägande och varaktig fördel för församlingarna. *SvKB (2007:5)*

32 § En flerpastoratssamfällighet får ändras eller upplösas genom beslut av stiftsstyrelsen om förhållandena har ändrats så att de angelägenheter som samfälligheten har hand om sköts lämpligare på något annat sätt.

33 § En fråga om att bilda, ändra eller upplösa en flerpastoratssamfällighet får väckas genom en ansökan till stiftsstyrelsen av en församling eller en samfällighet som skulle beröras av beslutet samt av domkapitlet. Stiftsstyrelsen får också själv ta upp en sådan fråga.

34 § Ett beslut om att bilda, ändra eller upplösa en flerpastoratssamfällighet får inte fattas utan att berörda församlingar, samfälligheter, kyrkoherdar och kontraktsprostar samt domkapitlet har getts tillfälle att yttra sig.

Ekonomisk reglering

35 § I fråga om den ekonomiska regleringen när flerpastoratssamfälligheter bildas, ändras eller upplöses ska bestämmelserna i 22–25 §§ tillämpas.

Beslut om ytterligare bestämmelser

36 § Stiftsstyrelsen får i beslutet om indelningsändringen utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen ska kunna genomföras.

I beslutet får stiftsstyrelsen också bestämma att beslutanderätten i flerpastoratsamfälligheten ska utövas av sådana indelningsdelegerade som avses i 50 § från det att dessa valts till dess att indelningsändringen träder i kraft.

När beslut om ändringar i indelningen i flerpastoratsamfälligheter träder i kraft

37 § En ändring i indelningen i en flerpastoratsamfällighet träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

Om det finns särskilda skäl får stiftsstyrelsen besluta att en ändring i indelningen i en flerpastoratsamfällighet ska träda i kraft under pågående mandatperiod. Ändringen träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet. *SvKB (2004:10)*

38 § Ett beslut om att ändra indelningen i en flerpastoratsamfällighet ska fattas senast ett år innan det ska träda i kraft.

Ett beslut om att ändra indelningen enligt 37 § andra stycket ska fattas under den mandatperiod då den ändrade indelningen ska träda i kraft. Det ska fattas senast nio månader före ikraftträdandet.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om alla beslut om ändringar i indelningen i en flerpastoratsamfällighet. *SvKB (2004:10)*

39 § Sedan en indelningsändring har beslutats kan en flerpastoratsamfällighet enligt den nya indelningen förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter. Om indelningsdelegerade ska utses gäller dock detta först sedan dessa delegerade har valts.

Ändringar i kontraktsindelningen

40 § Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar i kontraktsindelningen.

Indelningen får ändras om den därmed blir mer ändamålsenlig. Den ska dock vara oförändrad det år då ordinarie kyrkoval äger rum och det närmast följande året.

41 § Stiftsstyrelsen ska verka för en ändamålsenlig kontraktsindelning och får själv ta upp frågor om att ändra indelningen.

En fråga om att ändra kontraktsindelningen får också väckas genom en ansökan till stiftsstyrelsen av en församling eller en samfällighet som skulle beröras av ändringen samt av domkapitlet.

42 § Kontraktsindelningen får inte ändras utan att berörda församlingar, samfälligheter, kyrkoherdar och kontraktsprostar samt domkapitlet har getts tillfälle att yttra sig.

43 § En ändring i kontraktsindelningen träder i kraft vid den tidpunkt som beslutats, med den inskränkning som anges i 40 §.

Ett beslut om att ändra kontraktsindelningen ska fattas senast tre månader före ikraftträdandet.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om alla beslut om ändringar i kontraktsindelningen. *SvKB (2008:5)*

Ändringar i stiftsindelningen

44 § Kyrkomötet beslutar om ändringar i stiftsindelningen.

45 § Kyrkostyrelsen får dock besluta om sådana mindre ändringar i stiftsindelningen som består i att en eller flera församlingar förs över från ett stift till ett angränsande stift.

Sådana ändringar får göras om stiftsindelningen därmed blir mer ändamålsenlig.

Kyrkostyrelsen får själv ta upp frågor om sådana ändringar i stiftsindelningen.

En fråga om en sådan ändring får också väckas genom en ansökan till kyrkostyrelsen av stiftsstyrelsen eller domkapitlet i ett stift, som skulle beröras av ändringen, samt av en församling eller en samfällighet, som skulle beröras av densamma.

46 § I ett ärende om ändring i stiftsindelningen enligt 45 § ska kyrkostyrelsen göra den utredning som behövs. Vid utredningen ska kyrkostyrelsen samråda med berörda biskopar, stiftsstyrelser, domkapitel, församlingar och samfälligheter. Stiftsstyrelserna, domkapitlen, församlingarna och samfälligheterna ska lämna uppgifter och i övrigt i skäligen omfattning hjälpa till i utredningsarbetet om kyrkostyrelsen begär det.

47 § Kyrkostyrelsen får i ett beslut om ändring i stiftsindelningen utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen ska kunna genomföras.

48 § En ändring i stiftsindelningen enligt 45 § träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

49 § Ett beslut om en ändring i stiftsindelningen enligt 45 § ska meddelas senast ett år innan det ska träda i kraft.

Indelningsdelegerade

Antalet indelningsdelegerade och hur dessa utses

50 § Om stiftsstyrelsen i ett beslut om ändrad församlingsindelning eller pastoratsindelning eller ändring av indelning i flerpastoratsamfällighet bestämmer att beslutanderätten ska utövas av indelningsdelegerade ska ledamöter och ersättare i delegerade utses från varje församling vars område helt eller delvis ska ingå i den indelningsenheten enligt den nya indelningen.

Stiftsstyrelsen ska i beslutet ange hur många ledamöter och ersättare som varje församling ska utse och om när valet av dessa senast ska förrättas.

51 § Ledamöter och ersättare väljs av kyrkofullmäktige eller det direktvalda kyrkorådet. De ska väljas bland dem som är ledamöter eller ersättare där eller i samfälliga kyrkofullmäktige i en samfällighet som berörs av indelningsändringen.

Sedan valet ägt rum ska stiftsstyrelsen snarast utse en av ledamöterna att vara sammanställande. SvKB (2007:5)

Arbetsutskott

52 § För beredning och verkställighet av indelningsdelegerades ärenden ska det finnas ett arbetsutskott, som delegerade utser för sin tjänstgöringstid.

Den av prästerna i en församling vilken helt eller delvis ska ingå i den nya indelningsenheten som har varit kyrkoherde längst eller, om ingen har varit kyrkoherde, som har varit anställd som präst längst ska vara ledamot i arbetsutskottet. Han eller hon ska ha rätt att sätta annan präst i en sådan församling som ledamot i sitt ställe respektive som ersättare.

Andra ledamöter och ersättare i arbetsutskottet väljs av delegerade till det antal dessa bestämmer. Utskottet ska dock bestå av minst sex valda ledamöter. SvKB (2004:10)

Kostnader för indelningsdelegerades verksamhet

53 § De församlingar som har valt delegerade ska gemensamt betala kostnaderna för delegerades verksamhet.

Fördelningen av kostnaderna mellan församlingarna ska grundas på vad som är skäligt.

Tvister om kostnadsfördelningen ska avgöras av stiftsstyrelsen.

Beslut om ytterligare bestämmelser

54 § Kyrkostyrelsen får utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för indelningsdelegerades verksamhet.

Beslutande och verkställande organ vid indelningsändring under en mandatperiod

54 a § När en indelningsändring enligt 15 § tredje stycket träder i kraft blir indelningsdelegerade kyrkofullmäktige i den nya församlingen resterande del av mandatperioden och indelningsdelegerades arbetsutskott blir kyrkoråd. Beträffande kyrkoherden som ledamot i kyrkorådet gäller därvid bestämmelserna i 4 kap. 9 §.

När en indelningsändring enligt 28 § andra stycket eller enligt 37 § andra stycket träder i kraft blir indelningsdelegerade samfälliga kyrkofullmäktige i den nya samfälligheten resterande del av mandatperioden och indelningsdelegerades arbetsutskott blir kyrkonämnd. Beträffande kyrkoherden som ledamot i kyrkonämnden gäller därvid bestämmelserna i 4 kap. 28 § och 5 kap. 5 §.

När en indelningsändring enligt första eller andra stycket träder i kraft upphör alla uppdrag som förtroendevald i de församlingar eller samfälligheter som berörs av ändringen.

Bestämmelserna i tredje stycket gäller även uppdrag som kyrkvård och revisor. Nya kyrkvårdar och revisorer ska väljas för återstoden av mandatperioden senast den 31 december året före ikraftträdandet av indelningsändringen. Valet av auktoriserad eller godkänd revisor får dock skjutas upp och äga rum senast den 30 juni det år då indelningsändringen träder i kraft. *SvKB (2004:10)*

Namn på kyrkliga enheter

55 § I beslut om indelning i församlingar, pastorat, flerpastoratssamfälligheter och kontrakt ska stiftsstyrelsen också besluta om namn på enheterna.

Stiftsstyrelsen ska även i andra fall pröva frågor om att ändra namn på sådana enheter.

Ett beslut om att ändra namn enligt andra stycket träder i kraft den 1 januari det år som bestäms i beslutet. Sådant beslut ska fattas senast sex månader före ikraftträdandet. Om beslutet ska träda i kraft året efter det år ordinarie kyrkoval har ägt rum ska det fattas senast tolv månader före ikraftträdandet.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om beslut av stiftsstyrelsen om att ändra ett namn i sådant fall. *SvKB (2012:8)*

56 § Namnet på ett pastorat som består av en församling ska vara detsamma som församlingens namn.

Namnet på ett flerförsamlingspastorat, samfällighet och kontrakt beslutas av stiftsstyrelsen efter samråd med församlingarna i pastoraten.

Namnet på en flerpastoratssamfällighet och ett kontrakt ska ha en geografisk anknytning till det område enheten omfattar.

57 § Innan namnet på en territoriell församling, ett flerförsamlingspastorat, en flerpastoratssamfällighet eller ett kontrakt fastställs ska Språk- och folkminnesinstitutet samt Lantmäteriverket beredas tillfälle att yttra sig.

Sådant yttrande behövs dock inte om namnet på en flerpastoratssamfällighet ska bestå av namnen på alla de församlingar som ingår i samfälligheten.

37 kap. Ändringar i indelningen⁵²

Ändringar i församlings- och pastoratsindelningen

Bestämmelsernas tillämpning

1 § Bestämmelserna om församlings- och pastoratsindelning i 12–14, 17 och 18 §§ gäller bara församlingar som inte ingår i ett pastorat och pastorat. *SvKB (2012:14)*

Grunderna för den lokala indelningen

2 § En församling som inte ingår i ett pastorat ska, utöver det som är angivet i 3 §, kunna fullgöra församlingens uppgifter enligt bestämmelserna i 2 kap. 1 § och enligt bestämmelser i kyrkoordningen i övrigt. *SvKB (2012:14)*

3 § Om en församling ingår i ett pastorat gäller följande:

1. I församlingen ska firas gudstjänster i enlighet med vad som framgår av församlingsinstruktionen.
2. I församlingen ska finnas minst ett kyrkorum, invigt i Svenska kyrkans ordning.
3. I församlingen ska finnas personer som tar ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd och personer som fullgör uppdragen som förtroendevalda i församlingen. *SvKB (2012:14)*

⁵² Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

4 § Ett pastorat ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt bestämmelserna i 2 kap. 5 § och enligt bestämmelser i kyrkoordningen i övrigt. *SvKB (2012:14)*

Stiftsstyrelsens övergripande ansvar

5 § Stiftsstyrelsen ska verka för en lämplig församlings- och pastoratsindelning. Styrelsen ska fortlöpande följa utvecklingen och snarast initiera åtgärder när så behövs för att bestämmelserna i 2–4 §§ ska kunna följas. *SvKB (2012:14)*

Vem som beslutar om den lokala indelningen

6 § Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar av den indelning som avser pastorat och församlingar som inte ingår i ett pastorat. Om en sådan ändring berör församlingar eller pastorat i flera stift beslutar kyrkostyrelsen om ändringen. *SvKB (2012:14)*

7 § Pastoratets kyrkofullmäktige beslutar om ändringar av församlingsindelningen i pastoratet. Innan fullmäktige fattar sitt beslut ska församlingens råden i pastoratets församlingar få tillfälle att yttra sig.

Församlingens kyrkofullmäktige beslutar om indelning av församlingen i flera församlingar så att församlingen blir ett pastorat.

Ett pastorats beslut om ändrad församlingsindelning och en församlingens beslut om indelning i flera församlingar ska för att gälla fastställas av stiftsstyrelsen. Stiftsstyrelsen ska efter att ha gett domkapitlet tillfälle att yttra sig fastställa sådana beslut, om församlingarna kan uppfylla kriterierna i 3 §.

Om en församling som ingår i ett pastorat inte uppfyller kriterierna i 3 § får stiftsstyrelsen efter samråd med pastoratet och dess församlingar besluta om en ändrad församlingsindelning. *SvKB (2012:14)*

Utredning

8 § I ett ärende om ändrad församlings- eller pastoratsindelning enligt 6 § ska stiftsstyrelsen göra den utredning som behövs. Församlingar och pastorat ska lämna uppgifter och i övrigt i skälighets omfattning hjälpa till i utredningsarbetet, om stiftsstyrelsen begär det.

Vid utredningen ska stiftsstyrelsen samråda med berörda församlingar och pastorat samt med domkapitlet. Sådant samråd behöver inte äga rum om ändringen i indelningen bara beror på oregelbundenhet i indelningen eller fastighetsförhållandena.

Om den ändring i indelningen som utredningen i första hand avser också bör leda till en ändring i någon annan indelning, som stiftsstyrelsen får besluta om, ska utredningen omfatta även denna ändring. *SvKB (2012:14)*

9 § Om fråga om ändrad församlings- eller pastoratsindelning berör flera stift ska det som sägs i 8 § om stiftsstyrelsen i stället gälla kyrkostyrelsen. Bestämmelserna om samråd ska i en sådan fråga gälla även stiftsstyrelserna och domkapitlet i de stift som berörs av ändringen. *SvKB (2012:14)*

Ekonomisk reglering

10 § När en församling eller ett pastorat delas, ska de inbördes ekonomiska förhållandena mellan enheterna enligt den nya indelningen regleras.

När en del av en församling eller ett pastorat förs över till en annan församling eller ett annat pastorat ska en reglering enligt första stycket ske om tillgångar och förbindelser som kan hänföras till den överförda delen bör föras över eller om det finns särskilda skäl till en reglering. *SvKB (2012:14)*

11 § Fördelningen av tillgångar och förbindelser ska grundas på vad som är ändamålsenligt och skäligt. Församlingarna och pastoraten får träffa en överenskommelse om hur fördelningen ska göras.

Regleringen ska fastställas av stiftsstyrelsen i beslutet om indelningsändringen enligt 6 och 7 §§. Är församlingarna och pastoraten inte överens om fördelningen ska stiftsstyrelsen göra denna. *SvKB (2012:14)*

12§ Om fördelningen av tillgångar och förbindelser inte kan följa grunden för regleringen, ska utjämning ske i pengar. Stiftsstyrelsen får bestämma att utjämningsbeloppet ska betalas på en gång eller fördelas på två eller flera år. *SvKB (2012:14)*

13§ När två eller fler församlingar eller pastorat läggs samman övergår deras tillgångar och ansvarigheten för deras förbindelser till den nya församling eller det nya pastorat som bildas. *SvKB (2012:14)*

Beslut om ytterligare bestämmelser

14§ Stiftsstyrelsen får i beslutet om en indelningsändring utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen ska kunna genomföras.

Om indelningsändringen innebär att en ny församling eller ett nytt pastorat bildas får stiftsstyrelsen i beslutet också bestämma att beslutanderätten i församlingen eller pastoratet ska utövas av sådana indelningsdelegerade som avses i 29 § från det att dessa valts till dess indelningsändringen träder i kraft. Detta gäller också om en indelningsändring annars är av sådan omfattning att församlingen eller pastoratet inte bör företrädas av tidigare valda organ. *SvKB (2012:14)*

Kyrkofullmäktige och kyrkoråd när pastorat blir församling

15§ Om en ny församling bildas av församlingar som utgör ett pastorat blir kyrkofullmäktige i pastoratet kyrkofullmäktige i den nybildade församlingen. Pastoratets kyrkoråd blir kyrkoråd i den nya församlingen. *SvKB (2012:14)*

Trossamfund

När beslut om ändringar i församlings- och pastoratsindelningen träder i kraft

16§ En ändring i församlings- eller pastoratsindelningen enligt 6 § träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

Om ändringen i indelningen bara beror på oregelbundenhet i indelningen eller fastighetsförhållandena träder beslutet i kraft vid den tidpunkt som stiftsstyrelsen eller kyrkostyrelsen beslutar.

En ändring enligt första stycket som är av så begränsad omfattning att församlingen eller pastoratet även under återstoden av mandatperioden bör kunna företrädas av tidigare valda organ träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet. Detsamma gäller sådana ändringar som avses i 15 §.

Om det finns särskilda skäl får stiftsstyrelsen även i andra fall än som anges i tredje stycket besluta att en ändring som innebär att en ny församling eller ett nytt pastorat bildas genom sammanläggning av församlingar eller pastorat ska träda i kraft under pågående mandatperiod. Ändringen träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet.

En ändring av församlings- eller pastoratsindelningen enligt 7 § träder i kraft den 1 januari det år som anges i beslutet. *SvKB (2012:14)*

Tidpunkter för beslut om ändringar i församlings- och pastoratsindelningen

17§ Ett beslut om att ändra indelningen enligt 16 § första stycket ska fattas senast ett år innan ändringen ska träda i kraft.

Ett beslut om att ändra indelningen enligt 16 § andra stycket ska fattas senast tre månader innan ändringen ska träda i kraft.

Ett beslut om att ändra indelningen enligt 16 § tredje och fjärde styckena ska fattas under den mandatperiod då den ändrade indelningen ska träda i kraft. Det ska fattas senast nio månader före ikraftträdandet.

Ett beslut om att ändra församlings- eller pastoratsindelningen enligt 7 § som beslutas under en mandatperiod ska fastställas av stiftsstyrelsen eller, om stiftsstyrelsen är beslutande, beslutas av stiftsstyrelsen senast nio månader före ikraftträdandet. Om ändringen ska träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum ska beslutet fastställas eller beslut fattas av stiftsstyrelsen senast ett år innan det ska träda i kraft.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om alla beslut om indelningsändringar.

SvKB (2012:14)

När den nya indelningen kan tillämpas

18 § Sedan en indelningsändring har beslutats kan en församling eller ett pastorat enligt den nya indelningen förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter. Om indelningsdelegerade ska utses gäller dock detta först sedan dessa delegerade har valts.

SvKB (2012:14)

Prästorganisation

19 § När stiftsstyrelsen beslutar att ändra församlings- eller pastoratsindelningen enligt 6 § ska styrelsen samtidigt fastställa hur stor prästorganisationen minst ska vara i varje nybildad församling eller nybildat pastorat.

Av 34 kap. 1 § följer att stiftsstyrelsen får besluta om ändring av hur stor prästorganisationen minst ska vara i församlingen eller pastoratet även om församlings- eller pastoratsindelningen inte ändras. *SvKB (2012:14)*

Ändringar i kontraktsindelningen

20 § Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar i kontraktsindelningen.

Indelningen får ändras om den därmed blir mer ändamålsenlig. Den ska dock vara oförändrad det år då ordinarie kyrkoval äger rum och det närmast följande året.

SvKB (2012:14)

21 § Kontraktsindelningen får inte ändras utan att berörda församlingar, pastorat, kyrkoherdar och kontraktsprostar samt domkapitlet har getts tillfälle att yttra sig.

SvKB (2012:14)

22 § En ändring i kontraktsindelningen träder i kraft vid den tidpunkt som beslutats, med den inskränkning som anges i 20 §.

Ett beslut om att ändra kontraktsindelningen ska fattas senast tre månader före ikraftrådandet.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om alla beslut om ändringar i kontraktsindelningen. *SvKB (2012:14)*

Ändringar i stiftsindelningen

23 § Kyrkomötet beslutar om ändringar i stiftsindelningen. *SvKB (2012:14)*

24 § Kyrkostyrelsen får dock besluta om sådana mindre ändringar i stiftsindelningen som består i att en eller flera församlingar eller pastorat förs över från ett stift till ett angränsande stift.

Sådana ändringar får göras om stiftsindelningen därmed blir mer ändamålsenlig.

SvKB (2012:14)

25 § I ett ärende om ändring i stiftsindelningen enligt 24 § ska kyrkostyrelsen göra den utredning som behövs. Vid utredningen ska kyrkostyrelsen samråda med berörda biskopar, stiftsstyrelser, domkapitel, församlingar och pastorat. Stiftsstyrelserna, domkapitlet, församlingarna och pastoraten ska lämna uppgifter och i övrigt i skälig omfattning hjälpa till i utredningsarbetet om kyrkostyrelsen begär det. *SvKB (2012:14)*

26 § Kyrkostyrelsen får i ett beslut om ändring i stiftsindelningen utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen ska kunna genomföras. *SvKB (2012:14)*

27 § En ändring i stiftsindelningen enligt 24 § träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum. *SvKB (2012:14)*

28 § Ett beslut om en ändring i stiftsindelningen enligt 24 § ska fattas senast ett år innan det ska träda i kraft. *SvKB (2012:14)*

Indelningsdelegerade

Antalet indelningsdelegerade och hur dessa utses

29 § Om stiftsstyrelsen i ett beslut om ändrad församlings- eller pastoratsindelning bestämmer att beslutanderätten ska utövas av indelningsdelegerade ska ledamöter och ersättare i delegerade utses från varje församling respektive pastorat vars område helt eller delvis ska ingå i den nya församlingen eller det nya pastoratet.

Stiftsstyrelsen ska i beslutet ange hur många ledamöter och ersättare som varje församling respektive pastorat ska utse och när valet av dessa senast ska förrättas.

SvKB (2012:14)

30 § Ledamöter och ersättare väljs av kyrkofullmäktige. De ska väljas bland ledamöter eller ersättare i kyrkofullmäktige. Om det behövs för att tillräckligt många ledamöter och ersättare ska kunna utses i indelningsdelegerade får stiftsstyrelsen besluta att den som är valbar enligt 33 kap. 4 § på motsvarande sätt ska vara valbar till indelningsdelegerade.

Sedan valet ägt rum ska stiftsstyrelsen snarast utse en av ledamöterna att vara sammanställande. *SvKB (2012:14)*

31 § För beredning och verkställighet av indelningsdelegerades ärenden ska det finnas en indelningsstyrelse, som delegerade utser för sin tjänstgöringstid.

Den av prästerna i en församling eller ett pastorat som helt eller delvis ska ingå i den nya indelningsenheten som har varit kyrkoherde längst eller, om ingen har varit kyrkoherde, som har varit anställd som präst längst ska vara ledamot i indelningsstyrelsen. Han eller hon har rätt att sätta annan präst i en sådan församling eller ett sådant pastorat som ledamot i sitt ställe respektive som ersättare.

Andra ledamöter och ersättare i indelningsstyrelsen väljs av delegerade till det antal dessa bestämmer. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än sex. *SvKB (2012:14)*

Trossamfund

Kostnader för indelningsdelegerades verksamhet

32 § De församlingar och pastorat som har valt delegerade ska gemensamt betala kostnaderna för delegerades verksamhet.

Fördelningen av kostnaderna mellan församlingarna och pastoraten ska grundas på vad som är skäligt.

Twister om kostnadsfördelningen ska avgöras av stiftsstyrelsen. *SvKB (2012:14)*

Beslut om ytterligare bestämmelser

33 § Kyrkostyrelsen får utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för indelningsdelegerades verksamhet. *SvKB (2012:14)*

Beslutande och verkställande organ vid indelningsändring under en mandatperiod

34 § När en indelningsändring enligt 16 § fjärde stycket träder i kraft blir indelningsdelegerade kyrkofullmäktige i den nya församlingen eller det nya pastoratet resterande del av mandatperioden och indelningsstyrelsen blir kyrkoråd. Det följer av 4 kap. 6 § att kyrkoherden i den nya församlingen eller det nya pastoratet är ledamot i kyrkorådet.

När en indelningsändring träder i kraft upphör alla uppdrag som förtroendevald i de församlingar och pastorat som berörs av ändringen. Motsvarande gäller uppdrag som kyrkvård och revisor. Nya kyrkvårdar och revisorer ska väljas för återstoden av mandatperioden senast den 31 december året före ikraftträdandet av indelningsändringen.

SvKB (2012:14)

Namn på kyrkliga enheter

35 § I beslut om indelning i församlingar, pastorat och kontrakt ska stiftsstyrelsen också efter samråd med berörda församlingar och pastorat besluta om namn på församlingarna, pastoraten respektive kontrakten.

Stiftsstyrelsen får även i andra fall pröva frågor om att ändra namn på sådana enheter.

Ett beslut om att ändra namn enligt andra stycket träder i kraft den 1 januari det år som bestäms i beslutet. Sådant beslut ska fattas senast sex månader före ikraftträdandet. Om beslutet ska träda i kraft året efter det år ordinarie kyrkoval har ägt rum ska det fattas senast tolv månader före ikraftträdandet.

Kyrkostyrelsen ska genast underrättas om beslut av stiftsstyrelsen enligt tredje stycket. *SvKB (2012:14)*

36 § Namnet på ett kontrakt beslutas av stiftsstyrelsen efter samråd med församlingarna och pastoraten i kontraktet. Det ska ha en geografisk anknytning till det område som kontraktet omfattar. *SvKB (2012:14)*

37 § Innan namnet på en territoriell församling, ett pastorat eller ett kontrakt fastställs ska Språk- och folkminnesinstitutet samt Lantmäteriverket beredas tillfälle att yttra sig. *SvKB (2012:14)*

Nionde avdelningen: Val

Inledning

Inom kyrkan väljs människor till olika förtroendeuppdrag och för att överlägga och fatta beslut på hela gemenskapens vägnar. Så har det varit genom kyrkans hela historia. I mycket har kyrkans beslutsordningar knutit an till men även påverkat vad som har gällt i det samhälle där kyrkan har verkat.

Svenska kyrkan har den ordningen att de kyrkotillhöriga väljer sina företrädare i beslutande organ genom demokratiska val. Därigenom ger de kyrkliga valen var och en som tillhör kyrkan en möjlighet att ta ansvar för hur församlingen ska fullgöra sin grundläggande uppgift och hur stiftet och den nationella nivån ska främja den uppgiften. Denna breda delaktighet i kyrkans styrelse har också sin grund i kristen människosyn och i Guds folks gemensamma ansvar på dopets grund för kyrkans alla angelägenheter.

Valsystemet kan utformas på olika sätt så länge grundläggande värden tas till vara. Dit hör rätten till fria val som ger möjlighet för var och en att med lika rösträtt välja enligt sin egen övertygelse. Valhandlingen har också betydelse som ett uttryck för samhörighet med kyrkan.

38 kap. Direkta val

Allmänna bestämmelser

1 § Kyrkostyrelsen har det övergripande ansvaret för de direkta valen. *SvKB (2003:9)*

2 § Stiftsstyrelsen har det övergripande ansvaret för alla direkta val inom stiftet. *SvKB (2003:9)*

Valnämnder

3 § I varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet ska det finnas en valnämnd med ansvar för valets genomförande.

Valnämnderna ska biträda stiftsstyrelsen och i övrigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen eller i bestämmelser utfärdade av kyrkostyrelsen. *SvKB (2012:14)*

4 § Ledamöter och ersättare i valnämnden väljs av kyrkofullmäktige till det antal som fullmäktige bestämmer. De väljs för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret. Antalet ledamöter får inte vara mindre än tre.

Om en ändrad indelning innebär att en ny församling som inte ingår i ett pastorat eller ett nytt pastorat bildas, ska indelningsdelegerade snarast möjligt välja ledamöter till valnämnden och ersättare för dessa. *SvKB (2012:14)*

5 § För valnämnden tillämpas bestämmelserna om kyrkorådet i 4 kap. 9–18 §§. *SvKB (2012:14)*

Valdag

6 § Alla ordinarie direkta kyrkoval i hela landet ska hållas samma dag. Valdag ska vara tredje söndagen i september.

Ordinarie kyrkoval hålls vart fjärde år.

Vid omval ska kyrkostyrelsen efter samråd med stiftsstyrelsen bestämma vilken dag som ska vara valdag. *SvKB (2003:9)*

Val vid indelningsändring

7 § Om en ändrad indelning ska träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval hålls, ska valet avse församlingarna, pastoraten och stiftet enligt den nya indelningen. *SvKB (2012:14)*

Valkretsar och valkretsmandat

Valkretsar vid val till kyrkofullmäktige

8 § Varje församling där kyrkofullmäktige ska väljas och varje pastorat utgör en valkrets. *SvKB (2012:14)*

9–12 §§ har upphävts genom SvKB (2012:14).

Trossam-
fund

Fasta valkretsmandat och utjämningsmandat vid val till stiftsfullmäktige

13 § Mandaten i stiftsfullmäktige består av fasta valkretsmandat och utjämningsmandat.

Fyra femtedelar av mandaten är fasta valkretsmandat. Om resultatet blir ett decimaltal när antalet fasta valkretsmandat beräknas, ska det rundas av till närmast lägre hela tal. Återstående mandat är utjämningsmandat.

Närmare bestämmelser om hur fasta valkretsmandat och utjämningsmandat fördelas på grundval av valresultatet finns i 72–76 §§. *SvKB (2003:9)*

Fördelning av fasta valkretsmandat vid val till stiftsfullmäktige

14 § Stiftsstyrelsen ska senast den 31 mars under valåret besluta hur många fasta valkretsmandat som varje valkrets ska ha. Det ska göras på följande sätt.

Antalet röstberättigade i stiftet delas med antalet fasta valkretsmandat och därefter delas antalet röstberättigade i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet röstberättigade i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får valkretsen ett mandat.

Om inte alla fasta valkretsmandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning efter de överskott som uppstår vid beräkningen. Om överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, ska man genom lottning avgöra vilken valkrets som ska få mandatet.

Antalet röstberättigade ska beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 den 1 oktober året före valåret. *SvKB (2003:9)*

Valkretsar vid val till stiftsfullmäktige

15 § En valkrets ska omfatta ett eller flera kontrakt, om inte 16 § innebär något annat.

Indelningen i valkretsar ska beslutas av stiftsfullmäktige senast den 1 februari under valåret.

En valkrets ska utformas så att den vid mandatfördelning enligt 14 § kan få minst fem fasta valkretsmandat. Den ska ha en sammanhängande gränslinje. *SvKB (2007:5)*

16 § Kyrkostyrelsen får i särskilt fall efter begäran från stiftsfullmäktige och om det finns synnerliga skäl besluta om en valkretsindelning som avviker från kontraktindelningen.

SvKB (2003:9)

Beslut om inskränkt valbarhet vid val till stiftsfullmäktige

16 a § Stiftsfullmäktige får besluta att valbarheten ska vara inskränkt till valkretsen. Sådant beslut ska, för att gälla vid det kommande valet, vara anmält till kyrkostyrelsen senast den 1 mars under valåret. *SvKB (2011:6)*

Fasta valkretsmandat och utjämningsmandat vid val till kyrkomötet

17 § De direkta valen till kyrkomötet avser 225 fasta valkretsmandat och 24 utjämningsmandat.

Närmare bestämmelser om hur fasta valkretsmandat och utjämningsmandat fördelas på grundval av valresultatet finns i 72–76 §§. Bestämmelser om de indirekta valen till kyrkomötet finns i 39 kap. *SvKB (2012:7)*

Fördelning av fasta valkretsmandat vid val till kyrkomötet

18 § Kyrkostyrelsen ska senast den 31 mars under valåret besluta hur många fasta valkretsmandat som varje valkrets ska ha. Det ska göras på följande sätt.

Antalet röstberättigade i landet delas med antalet fasta valkretsmandat och därefter delas antalet röstberättigade i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet röstberättigade i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får valkretsen ett fast mandat.

Om inte alla fasta valkretsmandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning allt efter hur stora överskott som de får vid varje beräkning. Om överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, ska man genom lottning avgöra vilken valkrets som ska få mandatet.

Om en valkrets får mindre än två fasta mandat, ska antalet ändå bestämmas till två. Antalet fasta mandat i övriga kretsar ska då jämkas i motsvarande utsträckning så att det totalt blir 225 fasta valkretsmandat.

Antalet röstberättigade ska beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 den 1 oktober året före valåret. *SvKB (2003:9)*

Valkretsar vid val till kyrkomötet

19 § Varje stift utgör en valkrets.

I valkretsen för Stockholms stift ingår Hovförsamlingen. *SvKB (2003:9)*

Inskränkt valbarhet vid val till kyrkomötet

19 a § Vid val till kyrkomötet är valbarheten inskränkt till valkretsen. *SvKB (2007:5)*

Valdistrikt

20 § Varje församling bildar ett valdistrikt.

Stiftsstyrelsen får dock besluta om indelning av en församling i flera valdistrikt. Ett sådant beslut gäller tills vidare men upphör att gälla vid ändring i församlingsindelningen eller om stiftsstyrelsen av annat skäl beslutar att upphäva eller ändra indelningen. Före ett sådant beslut ska stiftsstyrelsen samråda med valnämnden.

Beslut om indelning i valdistrikt ska meddelas senast den 1 december året före det år då beslutet ska tillämpas för första gången. Har beslut fattats om en indelningsändring får dock ett beslut om indelning i valdistrikt meddelas senast den 1 februari under valåret. *SvKB (2011:6)*

Registrering av gruppbe-teckningar och anmälan av kandidater

Registrering av gruppbe-teckningar

21 § Kyrkostyrelsen beslutar om registrering av gruppbe-teckning för val till kyrkomötet.

Stiftsstyrelsen beslutar om registrering av gruppbe-teckning för val till stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige.

För att gälla vid ett ordinarie val ska ansökan om registrering ha inkommit senast den 15 april valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska ansökan ha inkommit senast den dag som kyrkostyrelsen beslutar.

Vid ansökan om registrering av gruppbeteckning ska nomineringsgruppen också anmäla ett ombud. *SvKB (2012:14)*

22 § En ansökan om registrering för val till kyrkomötet ska ha stöd av minst 300 personer som är röstberättigade vid detta val.

En ansökan om registrering för val till stiftsfullmäktige ska ha stöd av minst 100 personer som har rösträtt i stiftet.

En ansökan om registrering för val till kyrkofullmäktige ska ha stöd av minst 10 personer som har rösträtt vid detta val.

De som stöder en ansökan om registrering ska själva skriva under en förklaring om stödet. De ska i förklaringen också ange sitt personnummer och den församling som de tillhör. *SvKB (2012:14)*

23 § Om en gruppbeteckning registreras för val till kyrkomötet gäller registreringen också för val till stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige i hela landet.

Registreras en gruppbeteckning för val till stiftsfullmäktige, gäller registreringen också för val till kyrkofullmäktige i stiftet.

Registreras en gruppbeteckning för val till kyrkofullmäktige gäller registreringen val i den församlingen eller det pastoratet. *SvKB (2012:14)*

24 § Sedan kyrkostyrelsen har prövat ansökningar om registrering av gruppbeteckning för val till kyrkomötet, ska stiftsstyrelsen pröva ansökningar om registrering av gruppbeteckning för övriga val i följande ordningsföljd:

- val till stiftsfullmäktige, och
- val till kyrkofullmäktige.

En ansökan om registrering av gruppbeteckning ska avslås

- om den kan antas bli förväxlad med en beteckning som redan är registrerad eller som en nomineringsgrupp redan har ansökt om att få registrerad och beteckningarna skulle komma att bli registrerade för samma val, eller
- om beteckningen med hänsyn till sitt innehåll eller av annan särskild anledning är uppenbart olämplig som gruppbeteckning.

Vid prövning enligt föregående stycke ska beaktas vad som sägs om beteckningars innehåll i 25 §. *SvKB (2012:14)*

25 § En beteckning som inte registreras för val till kyrkomötet men för val till stiftsfullmäktige i ett stift ska alltid innehålla stiftets namn i nominativ- eller genitivform.

En beteckning som registreras bara för val till kyrkofullmäktige ska alltid innehålla församlingens eller pastoratets namn i nominativ- eller genitivform. *SvKB (2012:14)*

26 § En gruppbeteckning som har registrerats enligt 23 § gäller tills vidare.

Gruppbeteckningen upphör dock att gälla och ska tas bort ur registret om

1. nomineringsgruppen begär det,
2. nomineringsgruppen inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till något val,
3. nomineringsgruppen inte har något ombud, eller
4. det inte ska ske något val till den församling eller det pastorat som gruppbeteckningen anger. *SvKB (2012:14)*

27 § Innan kyrkostyrelsen respektive stiftsstyrelsen avslår en ansökan om registrering av gruppbeteckning ska styrelsen ge den berörda gruppen möjlighet att inom viss tid inkomma med ett meddelande om ändring eller komplettering av sin ansökan. Ett sådant meddelande ska vara skriftligt och undertecknat av det ombud som nomineringsgruppen har anmält enligt 21 §.

Inför ett ordinarie val, ska meddelandet ha inkommit senast den 2 maj. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska meddelandet ha inkommit senast den dag som kyrkostyrelsen beslutar. *SvKB (2011:6)*

Anmälan av kandidater

28 § Andra än anmälda kandidater för registrerade nomineringsgrupper är inte valbara.

Kandidaterna ska skriftligen förklara att de gett nomineringsgruppen tillstånd att anmäla dem. Förklaringen ska skickas med anmälan.

En nomineringsgrupp får inte anmäla mer än en lista på kandidater i varje valkrets till respektive val. *SvKB (2003:9)*

29 § Anmälan av kandidater till samtliga val ska göras hos respektive stiftsstyrelse, vad gäller val till kyrkomötet av kandidaterna i den valkrets som stiftet utgör.

Anmälda kandidater ska registreras hos kyrkostyrelsen.

För att gälla vid ett ordinarie val ska anmälningarna ha inkommit senast den 15 april valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska anmälningarna ha inkommit senast den dag som kyrkostyrelsen beslutar. *SvKB (2011:6)*

När för få kandidater har anmälts

30 § Om det totala antalet kandidater i en valkrets som har anmälts den 15 april är lägre än det antal mandat som valet ifråga avser ska stiftsstyrelsen omgående informera de nomineringsgrupper som till följd av registrering av beteckning har möjlighet att anmäla kandidater i valkretsen om detta förhållande.

Stiftsstyrelsen ska samtidigt för valet ifråga förlänga tiden för registrering av grupp-beteckning och anmälan av kandidater i en sådan valkrets till den 15 maj. *SvKB (2011:6)*

Grupp- och kandidatförteckning

31 § Stiftsstyrelsen ska senast den 1 juni under valåret fastställa grupp- och kandidatförteckning över de nomineringsgrupper som har registrerat grupp-beteckning och anmält kandidater. Sådana förteckningar ska upprättas för varje slag av val och för varje valkrets inom stiftet.

För valkrets där tiden för registrering av grupp-beteckning och anmälan av kandidater enligt 30 § andra stycket har förlängts till den 15 maj ska stiftsstyrelsen senast den 1 juli under valåret fastställa grupp- och kandidatförteckning.

Kyrkostyrelsen ansvarar för att grupp- och kandidatförteckningarna trycks på papper i samma färger som enligt 34 § gäller för valsedlarna till de olika valen. *SvKB (2012:13)*

Valsedlar

Beställning av valsedlar

32 § Kyrkostyrelsen tillhandahåller på beställning av en nomineringsgrupp de valsedlar som ska användas vid valen.

Blanka valsedlar (valsedlar enligt 34 § med enbart valbeteckning) ska i god tid före valet finnas hos valnämnderna, på samtliga pastorsexpeditioner och stiftskanslier i landet samt på kyrkokansliet. *SvKB (2003:9)*

33 § En nomineringsgrupp som vill beställa valsedlar hos kyrkostyrelsen ska betala dessa i förskott, i den mån inte beslut om bidrag har fattats enligt andra stycket.

Beslut att bidrag ska utgå enligt viss enhetlig grund till nomineringsgrupp, som är eller genom valet blir företrädd i det organ som valet avser, får fattas

- i fråga om val till kyrkofullmäktige av församlingen eller pastoratet,
- i fråga om val till stiftsfullmäktige av stiftet, och
- i fråga om val till kyrkomötet av detta. *SvKB (2012:14)*

Valsedlars utseende

34 § Valsedlarna ska vara tillverkade av samma papper och vara i format 105 x 148 millimeter (A 6). För val till kyrkomötet ska användas gula, för val till stiftsfullmäktige rosa och för val till kyrkofullmäktige vita valsedlar. *SvKB (2012:14)*

35 § Valsedel ska åsättas gruppbezeichnung.

Valsedel bör också uppta

1. namn på en eller flera kandidater,
2. beteckning som visar för vilken valkrets sedeln är avsedd (valkretsbezeichnung), och
3. uppgift om det val för vilket sedeln gäller (valbezeichnung).

Varje kandidat ska anges på sådant sätt att det klart framgår vem som avses. Därför bör någon form av identifieringsuppgift sättas ut vid kandidatens namn.

Upptar en valsedel flera namn, ska de upptas i en följd under varandra och förses med nummer som visar ordningen mellan dem.

Namnen gäller själva valet samt, i den mån de ej därvid tas i anspråk, val av ersättare där sådana ska utses genom valet.

Om en valsedel innehåller kandidatnamn ska det på valsedeln finnas ett markerat utrymme intill varje namn där väljarna kan lämna en särskild personröst genom en markering. *SvKB (2003:9)*

36 § Om det förutom gruppbezeichnung har skrivits kandidatnamn på en blank valsedel, ska väljaren anses ha lämnat en särskild personröst för vart och ett av de tre första kandidatnamnen. *SvKB (2008:5)*

Trossamfund

Röstlängder och röstkort

37 § Kyrkostyrelsen ska upprätta en röstlängd för varje valdistrikt, upptagande dem som har rösträtt vid valet. Uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 45 dagar före den ordinarie valdagen ska ligga till grund för uppgifterna i röstlängderna. *SvKB (2011:6)*

38 § För var och en som finns i en röstlängd ska kyrkostyrelsen upprätta ett röstkort. För val som hålls samtidigt ska det upprättas ett gemensamt röstkort. För väljare som inte har någon känd adress ska det upprättas röstkort bara om de begär det.

Ett röstkort ska innehålla uppgift om

1. väljarens namn och nummer i röstlängden, och
2. vilka val som väljaren får delta i.

Röstkortet bör också innehålla annan information om valet. *SvKB (2003:9)*

39 § Röstkortet ska tillsammans med av kyrkostyrelsen sammanställda upplysningar om valet skickas ut så snart som möjligt och inte senare än att de kan beräknas vara väljarna till handa senast 18 dagar före valdagen. *SvKB (2003:9)*

40 § Väljare som har förlorat sitt röstkort eller inte har fått något röstkort ska på begäran få ett dubbeltröstkort. *SvKB (2007:5)*

41 § Den som anser sig berörd av felaktig uppgift i röstlängden ska senast tisdagen andra veckan före den ordinarie valdagen skriftligen hos kyrkostyrelsen begära att uppgiften rättas. Detta gäller också den som anser sig vara felaktigt utelämnad ur röstlängden.

Det som har hänt senare än 45 dagar före den ordinarie valdagen får inte ligga till grund för rättelse enligt denna paragraf.

Frågor om rättelse enligt första stycket prövas av kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen får också på eget initiativ besluta om sådan rättelse av röstlängd som innebär att den som på felaktiga grunder inte har tagits upp i en röstlängd tas upp där. *SvKB (2011:6)*

41 a § När samtliga beslut om rättelser har förts in i en röstlängd, ska den så snart som möjligt sändas till valnämnden för valdistriktet.

Har ett beslut om rättelse inte hunnit föras in i röstlängden innan den sänts till valnämnden får kyrkostyrelsen uppdraga åt valnämnden ombesörja att rättelsen föras in.

SvKB (2003:9)

Kuvert

42 § För val ska det finnas valkuvert och kuvert för brevröstning samt de övriga kuvert som kyrkostyrelsen beslutar.

De kuvert som ska användas vid val hålls till handa bara genom kyrkostyrelsen. De ska i god tid före valet finnas hos valnämnderna, på samtliga pastorexpeditioner eller motsvarande och stiftskanslier i landet samt på kyrkokansliet. *SvKB (2003:9)*

43 § Valkuvert ska vara utformade på ett sådant sätt att färgen på den valsedel som väljaren lagt i kuvertet kan ses utan att valhemligheten avslöjas. *SvKB (2003:9)*

Röstning

44 § All röstmottagning ska vara offentlig. *SvKB (2003:9)*

45 § Väljarnas valhemlighet ska skyddas. I varje röstningslokal ska det finnas ett lämpligt antal avskilda platser (valskärmar) där väljarna utan insyn kan lägga in sina valsedlar i valkuvert. *SvKB (2003:9)*

46 § För att avge sin röst ska väljarna för varje slag av val de vill delta i

1. ta en valsedel,
2. lägga in valsedeln i ett valkuvert utan att vika den, och
3. försluta valkuvertet.

Väljare som vill lämna särskilda personröster ska på valsedeln markera detta i det särskilda utrymme för personröst som finns vid de kandidater som de helst vill se valda. I varje val får högst tre kandidater ges en särskild personröst.

Om det förutom gruppbeteckning har skrivits kandidatnamn på en blank valsedel, ska väljaren anses ha lämnat en särskild personröst för vart och ett av de tre första kandidatnamnen.

Väljare som på grund av ett fysiskt funktionshinder inte kan göra i ordning eller lämna sin röst på föreskrivet sätt får anlita någon som hjälper dem vid röstningen. *SvKB (2007:5)*

47 § Väljare bör vid röstning i vallokalen ha med sig sitt röstkort. De som inte har detta och som inte är kända för valförrättarna ska legitimera sig eller på annat sätt styrka sin identitet.

För att få rösta på ett särskilt röstmottagningsställe eller på en expedition för förtidsröstning, ska väljaren ha ett röstkort. Detta ska lämnas till röstmottagaren.

Den som vill brevrösta enligt 54 § ska lämna sitt röstkort tillsammans med valkuverten. *SvKB (2007:5)*

Var och när röstning äger rum

48 § På valdagen kan väljarna rösta i vallokalen för det valdistrikt där de finns i röstlängden eller på ett särskilt röstmottagningsställe inom den egna valnämndens ansvarsområde, om ett sådant har anordnats.

Väljare får före valdagen rösta på särskilda röstmottagningsställen inom den egna valnämndens ansvarsområde, om sådana röstmottagningsställen anordnas, samt på expeditioner för förtidsröstning i hela landet. Minst en sådan expedition ska finnas i varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet enligt den indelning som gäller den 1 januari året efter valåret.

Väljare får brevrösta enligt bestämmelserna i 54–57 §§.

Väljare som röstar före valdagen ska rösta samtidigt i alla de val som de vill delta i.

SvKB (2012:14)

49 § har upphävts genom SvKB (2007:5).

Beslut om röstningslokaler

50 § Valnämnden ska besluta vilken lokal som ska vara vallokal för vart och ett valdistrikt. En vallokal kan vara gemensam för två eller flera distrikt.

Valnämnden får bestämma att ett särskilt röstmottagningsställe ska anordnas. Ett sådant ska vara öppet under minst två timmar.

Valnämnden ska efter samråd med kyrkoherden besluta på vilken eller vilka expeditioner i en församling eller ett pastorat som förtidsröstning ska ske. *SvKB (2012:14)*

Grupp- och kandidatförteckningar samt blanka valsedlar

51 § I en vallokal ska det finnas grupp- och kandidatförteckningar enligt 31 § för de valkretsar som valdistriktet hör till. Där ska också finnas blanka valsedlar för vart och ett av valen.

Sådana förteckningar och valsedlar ska också finnas på särskilda röstmottagningsställen.

På expeditioner för förtidsröstning ska det vara möjligt för en väljare som begär detta att få ta del av grupp- och kandidatförteckningarna för den valkrets där han eller hon är röstberättigad. Där ska också finnas blanka valsedlar för vart och ett av valen. *SvKB (2007:5)*

Valförrättare och röstmottagare

52 § Valnämnden ska utse valförrättare och röstmottagare. *SvKB (2003:9)*

Röstning på expedition för förtidsröstning

53 § På minst en expedition för förtidsröstning i varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet ska det vid ordinarie kyrkoval i hela landet vara möjligt att rösta från och med den trettonde dagen före valdagen till och med onsdagen före valdagen.

Det ska vara möjligt att rösta under minst tre timmar varje vardag under denna period samt därutöver minst en dag vardera veckan mellan klockan 17 och 20.

Stiftsstyrelsen får i enskilt fall besluta att inskränka dessa tider. *SvKB (2012:14)*

Brevröstning genom postbefordran

54 § Väljare som vill brev rösta ska för varje slag av val avge sin röst och själv lägga en valsedel i ett valkuvert. Väljaren ska därefter i närvaro av två vittnen lägga de valkuvert som gjorts i ordning i ett ytterkuvert för brev röst och klistra igen detta.

Väljaren ska på ytterkuvertet skriva under en försäkran att kuverten gjorts i ordning på detta sätt. De två vittnena ska där skriftligen intyga att väljaren skrivit under försäkran och att de inte känner till något som gör att innehållet i försäkran inte är riktigt.

Väljaren ska därefter lägga ytterkuvertet och sitt röstkort i ett omslagskuvert som ska skickas till stiftsstyrelsen. Försändelsen ska ha kommit in till stiftsstyrelsen senast onsdagen i veckan före valdagen.

Väljare som befinner sig utomlands får skicka sin brev röst till kyrkostyrelsen.

SvKB (2003:9)

Brevröstning genom ombud

55 § Väljare som inte kan komma personligen till någon röstningslokal får lämna sin brev röst genom bud.

Den som anlitas som bud ska ha fyllt 18 år. *SvKB (2003:9)*

56 § Vid brev röstning genom bud ska bestämmelserna i 54 § första och andra styckena tillämpas.

Budet ska lämna ytterkuvertet för brev röst i väljarens vallokal. Brev rösten får också lämnas på en expedition för förtidsröstning eller på ett särskilt röstmottagningsställe i den församling som väljaren tillhör eller inom det pastorat som församlingen ingår i.

När brev rösten lämnas ska budet anteckna sitt namn, sitt personnummer och sin adress samt skriftligen intyga att väljaren skrivit under försäkran och att han eller hon inte känner till något som gör att innehållet i försäkran inte är riktigt. *SvKB (2012:14)*

Vittne vid brev röstning

57 § Ett vittne vid brev röstning ska ha fyllt 18 år. *SvKB (2011:6)*

Trossam-
fund

Sammanräkning av rösterna

Preliminär sammanräkning

58 § Omedelbart efter att röstningen i vallokalen har förklarats avslutad och samtliga valkuvert som ska läggas i valurnan har lagts ner i den ska valförrättarna räkna rösterna. Denna rösträkning är offentlig och ska genomföras utan avbrott. Resultatet av rösträkningen är preliminärt.

Omedelbart efter det att den preliminära rösträkningen i vallokalen har avslutats ska valförrättarna till valnämnden överlämna röstlängden, protokollet, ytterkuvert samt valsedlar i förseglade omslag.

Valnämnden ska se till att samtliga dessa handlingar kommer in. Om någon handling saknas ska den begäras in.

Valnämnden ska därefter omgående vidarebefordra röstlängder och övrigt material till stiftsstyrelsen. *SvKB (2003:9)*

Slutlig sammanräkning

59 § Stiftsstyrelsen ska göra den slutliga sammanräkningen av valresultatet.

Kyrkostyrelsen ska på grundval av resultatet av den slutliga sammanräkningen fördela mandaten i kyrkomötet. Stiftsstyrelsen ska bistå kyrkostyrelsen i den utsträckning som det behövs för att den ska kunna utse ledamöter och ersättare.

I fråga om val till stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige ska stiftsstyrelsen fördela mandaten mellan nomineringsgrupperna och för varje valkrets utse ledamöter och ersättare. *SvKB (2012:14)*

Ogiltiga valsedlar

60 § En valsedel är ogiltig om den

- saknar beteckning på nomineringsgrupp eller har mer än en sådan beteckning,
- har en beteckning för någon nomineringsgrupp som inte finns på den av stiftsstyrelsen enligt 31 § fastställda grupp- och kandidatförteckningen för valkretsen, eller
- har kännetecken som uppenbart har gjorts med avsikt.

Finns det mer än en valsedel i ett valkuvert är dessa ogiltiga. Om alla är lika i fråga om beteckning för nomineringsgrupp ska dock en valsedel räknas som giltig. Skiljer sig valsedlarna i ett sådant fall åt i fråga om de särskilda personrösterna, ska någon personröst inte räknas. *SvKB (2007:5)*

När personröst inte ska räknas

61 § Någon personröst ska, utöver vad som sägs i 60 § andra stycket, inte räknas om

- kandidaten inte är valbar,
- namnet inte har upptagits för nomineringsgruppen på den av stiftsstyrelsen enligt 31 § fastställda grupp- och kandidatförteckningen för valkretsen,
- det har lämnats mer än tre särskilda personröster,
- det inte framgår vem en personröst avser, eller
- en personröst inte har lämnats på det sätt som anges i 46 § andra eller tredje stycket.

SvKB (2007:5)

Mandatfördelning mellan nomineringsgrupper, utseende av ledamöter och ersättare

Mandatfördelning vid val till kyrkofullmäktige

62 § Mandaten ska fördelas proportionellt mellan nomineringsgrupperna på grundval av valresultatet. Fördelningen görs genom att jämförelsetal beräknas för nomineringsgrupperna. Den nomineringsgrupp som vid varje beräkning får det största jämförelsetalet ska tilldelas ett mandat.

Vid beräkningen ska den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § tillämpas. *SvKB (2003:9)*

63 § Om en nomineringsgrupp vid fördelningen har tilldelats platser så många gånger som motsvarar antalet kandidater för nomineringsgruppen på grupp- och kandidatförteckningen ska vid val till kyrkofullmäktige plats som nomineringsgruppen skulle ha tilldelats vid den fortsatta fördelningen vara obesatt under mandatperioden. *SvKB (2012:14)*

Hur ledamöter utses vid val till kyrkofullmäktige

64 § För varje mandat som en nomineringsgrupp har fått ska utses en ledamot på grundval av ordningen mellan kandidaterna.

I första hand ska denna ordning bestämmas på grundval av storleken på varje kandidats personliga röstetal enligt 87 §. Personligt röstetal ska fastställas bara för en kandidat som fått särskilda personröster till ett antal motsvarande minst 5 procent av nomineringsgruppens röstetal, dock lägst 20 röster.

Får flera kandidater lika stora personliga röstetal ska lotten avgöra vem som ska ha företräde.

Kan inte tillräckligt stort antal ledamöter utses med tillämpning av personligt röstetal utses övriga ledamöter för nomineringsgruppen på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen i valkretsen. *SvKB (2004:6)*

65 § Kandidater som har fått mandat för mer än en nomineringsgrupp ska tillträda det mandat för vilket deras personliga röstetal är störst i förhållande till antalet röster för nomineringsgruppen. Har kandidaterna inte tagit plats i ordningen på grundval av sina personliga röstetal, ska de tillträda mandatet för den nomineringsgrupp som har högst röstetal.

Det mandat som kandidaten inte tillträder ska tillfalla den som skulle komma först i ordningen enligt 66 §. Vid denna beräkning ska man bortse från den som redan valts till ledamot. *SvKB (2012:14)*

Trossamfund

Hur ersättare utses vid val till kyrkofullmäktige

66 § Ersättare utses i första hand på grundval av ordningen mellan kandidaterna som framkommer vid beräkningen av deras personliga röstetal enligt 87 §.

I andra hand utses ersättare på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen.

I båda fallen bortses från den som redan valts till ledamot.

Kan inte ersättare utses på det sätt som här anges utses inte någon ersättare.

SvKB (2003:9)

67 § har upphävts genom SvKB (2012:14).

68 § Om det sedan ersättare har utsetts enligt 67 § visar sig att det för en ledamot eller ledamöter i en nomineringsgrupp som har fått ett eller två mandat bara har utsetts en ersättare ska, i enlighet med 3 kap. 53 §, ytterligare en ersättare utses. I det fall nomineringsgruppen har fått mandat i två valkretsar ska ersättaren i första hand utses för den ledamot som har det största personliga röstetalet och i andra hand för ledamoten i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst. *SvKB (2011:6)*

Hur ersättare inträder i tjänst i kyrkofullmäktige

69 § Ersättarna inträder till tjänstgöring vid förhinder för ledamot som tillhör samma nomineringsgrupp i den ordning de har utsetts enligt 66 §. *SvKB (2012:14)*

Hur ny ledamot utses i kyrkofullmäktige

70 § Avgår en ledamot i kyrkofullmäktige under valperioden ska stiftsstyrelsen på anmälan av kyrkofullmäktiges ordförande utse en ny ledamot. Till ny ledamot ska utses den som står i tur att inträda enligt ordningen mellan ersättarna enligt 66 §.

Finns det inte någon som kan utses till ledamot enligt första stycket ska stiftsstyrelsen göra en ny sammanräkning och utse en ny ledamot. Därvid ska den som står närmast i tur att få mandat för nomineringsgruppen utses.

Kan någon ny ledamot inte utses ska mandatet vara obesatt under återstoden av valperioden. *SvKB (2012:14)*

Hur ny ersättare utses i kyrkofullmäktige

71 § Om en ersättare har utsetts till ledamot eller avgått som ersättare av någon annan orsak, ska stiftsstyrelsen på anmälan av kyrkofullmäktiges ordförande utse ytterligare en ersättare. Därvid ska bestämmelserna i 66 § tillämpas. *SvKB (2012:14)*

Hur mandaten fördelas vid val till stiftsfullmäktige och kyrkomötet

72 § De fasta valkretsmandaten ska för varje valkrets fördelas proportionellt mellan nomineringsgrupperna på grundval av valresultatet i valkretsen. Fördelningen görs genom att jämförelsetal beräknas för nomineringsgrupperna. Den nomineringsgrupp som vid varje beräkning får det största jämförelsetalet ska tilldelas ett mandat.

Vid beräkningen ska den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § tillämpas. *SvKB (2003:9)*

73 § Utjämningsmandaten ska fördelas mellan nomineringsgrupperna så att fördelningen av alla mandat i stiftsfullmäktige blir proportionell mot nomineringsgruppernas röstetal i hela stiftet och att fördelningen av alla mandat i kyrkomötet blir proportionell mot nomineringsgruppernas röstetal i hela landet. För att avgöra hur många mandat en nomineringsgrupp ska ha sammanlagt i stiftsfullmäktige för att vara proportionellt representerad i stiftsfullmäktige och sammanlagt i kyrkomötet för att vara proportionellt representerad där ska den jämkade uddatalsmetoden tillämpas på hela stiftet respektive hela landet som en valkrets. Varje nomineringsgrupp ska tilldelas så många utjämningsmandat som behövs för att nomineringsgruppen ska få en representation som svarar mot dess andel av samtliga röster i stiftet respektive landet.

Vid beräkningen ska den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § tillämpas. *SvKB (2003:9)*

74 § Om en nomineringsgrupp vid fördelningen av de fasta valkretsmandaten har fått fler mandat än vad som behövs för att den ska vara proportionellt representerad enligt 73 §, ska man vid fördelningen av utjämningsmandaten bortse från nomineringsgruppen och de mandat den har fått.

Fördelningen av utjämningsmandat på valkretsar ska göras enligt 86 §. *SvKB (2003:9)*

75 § Om en nomineringsgrupp i någon valkrets har fått fler mandat än som motsvarar antalet kandidater för nomineringsgruppen på grupp- och kandidatförteckningen gäller följande.

1. Vid val till kyrkomötet ska det överskjutande mandatet vara obesatt.
2. Vid val till stiftsfullmäktige ska det överskjutande mandatet med tillämpning av 86 § flyttas till en annan valkrets. Kan mandatet inte tillsättas på detta sätt ska det vara obesatt under valperioden. Om valbarheten är inskränkt till valkretsen ska dock det överskjutande mandatet vara obesatt. *SvKB (2011:6)*

76 § Om det blir lika stora tal för flera nomineringsgrupper eller valkretsar vid beräkningarna enligt 72–75 §§, ska lotten avgöra vilken nomineringsgrupp eller vilken valkrets som ska få mandatet. *SvKB (2003:9)*

Hur ledamöter utses vid val till stiftsfullmäktige och kyrkomötet

77 § För varje mandat som en nomineringsgrupp har fått ska utses en ledamot på grundval av ordningen mellan kandidaterna.

I första hand ska denna ordning bestämmas på grundval av storleken på varje kandidats personliga röstetal enligt 87 §. Personligt röstetal ska fastställas bara för en kandidat som fått särskilda personröster till ett antal motsvarande minst 5 procent av nomineringsgruppens röstetal i valkretsen. Vid val till stiftsfullmäktige krävs dock lägst 50 röster.

Får flera kandidater lika stora personliga röstetal ska lotten avgöra vem som ska ha företräde.

Kan inte tillräckligt stort antal ledamöter utses med tillämpning av personligt röstetal utses övriga ledamöter för nomineringsgruppen på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen i valkretsen. *SvKB (2007:5)*

78 § Kandidater som har fått mandat i fler än en valkrets eller för mer än en nomineringsgrupp ska tillträda det mandat för vilket deras personliga röstetal är störst i förhållande till antalet röster för nomineringsgruppen. Har kandidaterna inte tagit plats i ordningen på grundval av sina personliga röstetal, ska de tillträda mandatet i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst.

Det mandat som kandidaten inte tillträder ska tillfalla den som skulle komma först i ordningen enligt 79 §. Vid denna beräkning ska man bortse från den som redan valts till ledamot. *SvKB (2005:18)*

Gemensamma bestämmelser om hur ersättare utses vid val till stiftsfullmäktige och kyrkomötet

79 § Ersättare utses i första hand på grundval av ordningen mellan kandidaterna som framkommer vid beräkningen av deras personliga röstetal enligt 87 §.

I andra hand utses ersättare på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen.

I båda fallen bortses från den som redan valts till ledamot.

Kan inte ersättare utses på det sätt som här anges utses inte någon ersättare.

SvKB (2003:9)

Särskilda bestämmelser om hur ersättare utses vid val till stiftsfullmäktige

80 § Om inte den situation som avses i 79 § fjärde stycket råder, ska för varje ledamot i stiftsfullmäktige utses minst en ersättare från samma valkrets.

Om antalet ersättare som har utsetts när varje ledamot har fått en ersättare är mindre än det beslutade antalet ersättare och samma ersättare har utsetts för tre eller flera ledamöter, utses ytterligare en ersättare för var och en av dessa ledamöter.

Om antalet ersättare fortfarande är mindre än det beslutade antalet ersättare och samma ersättare har utsetts för fem eller flera ledamöter, utses genom ytterligare en sammanräkning ersättare för var och en av dessa ledamöter.

Därefter görs på motsvarande sätt successivt ytterligare sammanräkningar för de ledamöter vilkas ersättare har utsetts för sju eller flera ledamöter, nio eller flera ledamöter, och så vidare, så länge antalet ersättare är mindre än det antal som har beslutats.

SvKB (2003:9)

81 § Om det sedan ersättare utsetts enligt 80 § visar sig att det för ledamot eller ledamöter i en nomineringsgrupp som har fått ett eller två mandat utsetts bara en ersättare ska i enlighet med 7 kap. 4 § ytterligare en ersättare utses. I det fall nomineringsgruppen har fått mandat i två valkretsar ska ersättaren utses i första hand för den ledamot som har det största personliga röstetalet och i andra hand för ledamoten i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst. *SvKB (2003:9)*

Hur ersättare inträder i tjänst i stiftsfullmäktige och kyrkomötet

82 § Ersättarna inträder till tjänstgöring vid förhinder för ledamot tillhörande samma nomineringsgrupp i valkretsen i den ordning de har utsetts enligt 79 §.

Om nomineringsgruppens samtliga ersättare i valkretsen i stiftsfullmäktige är förhindrade att inställa sig till tjänstgöring ska den ersättare inträda som har utsetts för nomineringsgruppen i någon annan valkrets, efter den grund som nyss har sagts. Därvid har den ersättare företräde som har utsetts i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte om stiftsfullmäktige har beslutat om inskränkt valbarhet enligt 16 a §. *SvKB (2011:6)*

Hur ny ledamot utses i stiftsfullmäktige och kyrkomötet

83 § Avgår en ledamot i kyrkomötet under valperioden ska kyrkostyrelsen på anmälan av kyrkomötets ordförande utse en ny ledamot. Till ny ledamot ska utses den som står i tur att inträda enligt ordningen mellan ersättarna enligt 82 §. Kan någon ny ledamot inte utses ska mandatet vara obesatt under återstoden av valperioden.

Trossamfund

Avgår en ledamot i stiftsfullmäktige under valperioden ska stiftsstyrelsen på anmälan av stiftsfullmäktiges ordförande utse en ny ledamot. Till ny ledamot ska utses den som står i tur att inträda enligt ordningen mellan ersättarna enligt 82 §.

Finns det inte någon som kan utses till ledamot enligt andra stycket ska stiftsstyrelsen göra en ny sammanräkning och utse en ny ledamot. Därvid ska den kandidat som står i tur att få nästa mandat för nomineringsgruppen utses. Saknas en sådan kandidat på grupp- och kandidatförteckningen ska stiftsstyrelsen med tillämpning av 86 § bestämma en annan valkrets, där nomineringsgruppen deltar i fördelningen av fasta valkretsmandat, och till ny ledamot utse den som står närmast i tur att få mandat för nomineringsgruppen. Kan någon ny ledamot inte utses ska mandatet vara obesatt under återstoden av valperioden. *SvKB (2003:9)*

Hur ny ersättare utses vid val till stiftsfullmäktige och kyrkomötet

84 § Om en ersättare har utsetts till ledamot eller avgått som ersättare av någon annan orsak, ska stiftsstyrelsen respektive kyrkostyrelsen på anmälan av stiftsfullmäktiges respektive kyrkomötets ordförande utse ytterligare en ersättare. Därvid ska bestämmelserna i 79–81 §§ tillämpas. *SvKB (2003:9)*

Beräkningsgrunder

Den jämkade uddatalsmetoden

85 § Enligt den jämkade uddatalsmetoden ska jämförelsetal beräknas på följande sätt. Så länge nomineringsgruppen ännu inte tilldelats något mandat beräknas jämförelsetalet genom att nomineringsgruppens röstetal i valkretsen delas med 1,4. Därefter beräknas jämförelsetalet genom att nomineringsgruppens röstetal delas med det tal som är 1 högre än det dubbla antalet av de mandat som redan har tilldelats nomineringsgruppen i valkretsen, dvs. 3, 5, 7 och så vidare. *SvKB (2003:9)*

Fördelningen av utjämningsmandat och överskjutande mandat

86 § Fördelningen av utjämningsmandat enligt 74 § samt fördelning av överskjutande mandat enligt 75 § ska göras på följande sätt.

Av de utjämningsmandat eller överskjutande mandat en nomineringsgrupp har fått tillförs det första den valkrets där nomineringsgruppen efter fördelningen av de fasta valkretsmandaten har större jämförelsetal än i övriga valkretsar. Återstående mandat tillförs ett efter ett den valkrets där nomineringsgruppen för varje gång har störst jämförelsetal vid en fortsatt tillämpning av den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § på nomineringsgruppens röstetal i valkretsarna. I en valkrets där nomineringsgruppen inte har fått något fast valkretsmandat ska dock jämförelsetalet vid tilldelningen av det första mandatet vara lika med nomineringsgruppens röstetal. *SvKB (2003:9)*

Personligt röstetal

87 § Ett namns personliga röstetal är lika med antalet personröster som har lämnats för namnet under samma gruppbezeichnung. För namn som fått personröster motsvarande det antal som anges i 64 och 77 §§ fastställs ett personligt röstetal. Det namn som har störst personligt röstetal tar första plats i ordningen och så vidare. *SvKB (2003:9)*

Anmälan att för få ledamöter har utsetts

88 § Om mindre än hälften av det bestämda antalet ledamöter har blivit utsett vid val till kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige, ska stiftsstyrelsen anmäla detta till Svenska kyrkans valprövningsnämnd. En sådan anmälan ska också göras om inget val har kunnat genomföras. *SvKB (2012:14)*

Närmare bestämmelser

89 § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om

1. registrering av gruppbezeichnung och registrering av kandidater,
2. grupp- och kandidatförteckningar,
3. röstlängder och röstkort,
4. valseklar och olika typer av kuvert,

5. tider för röstning i vallokal,
6. utrustning och ordning i röstningslokal,
7. hur röstning går till i vallokal, på expedition för förtidsröstning och på särskilt röst-mottagningsställe,
8. hur brevröstning går till,
9. dokumentation av valförrättning och röstmottagning,
10. behandling av inkomna förtidsröster,
11. förfarandet vid preliminär rösträkning i vallokal,
12. förfarandet vid slutlig rösträkning och mandatfördelning,
13. förfarandet när ledamöter och ersättare avgår under mandatperioden, och
14. förfarandet i övrigt i valadministrativa frågor. *SvKB (2011:7)*

Överklagande

90 § Ett val enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans valprovsningsnämnd.

Hos Valprovsningsnämnden får följande beslut överklagas särskilt:

1. stiftsstyrelsens beslut om fördelning av fasta valkretsmandat för val till stiftsfullmäktige enligt 14 §,
2. stiftsfullmäktiges beslut om valkretsindelning för val till stiftsfullmäktige enligt 15 §,
3. kyrkostyrelsens beslut om en valkretsindelning som avviker från kontraktsindelningen för val till stiftsfullmäktige enligt 16 §,
4. kyrkostyrelsens beslut om fördelning av fasta valkretsmandat för val till kyrkomötet enligt 18 §,
5. stiftsstyrelsens beslut om indelning i valdistrikt enligt 20 §,
6. beslut i ärenden om registrering av grupp-beteckning,
7. stiftsstyrelsens beslut att fastställa grupp- och kandidatförteckningar enligt 31 §,
8. beslut i ärenden om valseklar,
9. kyrkostyrelsens beslut om rättelse i röstlängd enligt 41 §, och
10. beslut att utse nya ledamöter eller ersättare.

Trossam-
fund

Andra beslut enligt detta kapitel får överklagas endast i samband med att det val som beslutet gäller överklagas. *SvKB (2012:14)*

91 § Ett val eller ett beslut får överklagas av den som enligt röstlängden har rösträtt vid valet. I fråga om överklagande av beslut som avses i 90 § andra stycket 1, 2, 4, 5, 6 och 8 ska dock rösträtten i stället avgöras utifrån bestämmelserna i 33 kap. 2 §.

Ett beslut som avses i 90 § andra stycket 3 får endast överklagas av ett berört stift.

Ett beslut som avses i 90 § andra stycket 7 får endast överklagas av den som finns med på förteckningen och av den som har gjort anmälan av kandidater.

Ett beslut som avses i 90 § andra stycket 9 får endast överklagas av den som beslutet gäller.

Ett beslut som avses i 90 § andra stycket 10 får endast överklagas av den som enligt 33 kap. 2 § skulle ha haft rösträtt om beslutsdagen hade varit valdagen. *SvKB (2012:14)*

92 § Den som vill överklaga ett val eller ett beslut ska ge in skrivelsen med överklagandet till beslutsinstansen. Den ska ha kommit in till beslutsinstansen

1. i ärende enligt 90 § första stycket: tidigast dagen efter valdagen och senast inom tio dagar efter det att den slutliga röstsammanräkningen avslutades,
2. i ärende enligt 90 § andra stycket 1–5 och 8: senast inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats,
3. i ärende enligt 90 § andra stycket 6: senast inom en vecka från den dag då det tillkännagavs på stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats,
4. i ärende enligt 90 § andra stycket 7: senast den 15 juni under valåret för grupp- och kandidatförteckningar som enligt 31 § ska vara fastställda den 1 juni och senast den 15 juli för grupp- och kandidatförteckningar som ska vara fastställda den 1 juli,
5. i ärende enligt 90 § andra stycket 9: senast tisdagen i veckan före valet, och
6. i ärende enligt 90 § andra stycket 10: senast inom tio dagar efter det att sammanräkningen avslutades. *SvKB (2012:14)*

93 § Valprövningsnämnden ska vid prövningen av ett överklagande upphäva ett val i den omfattning som det behövs och förordna om omval i den berörda valkretsen om

1. det vid förberedande och genomförande av valet har förekommit en åtgärd som ett kyrkligt organ svarar för som avviker från föreskriven ordning,
2. någon har hindrat röstningen,
3. avgivna röster har förvanskats, eller
4. någon har otillbörligen verkat vid valet på något annat sätt.

Kan rättelse åstadkommas genom en förnyad sammanräkning eller någon annan sådan mindre ingripande åtgärd, ska nämnden i stället uppdra åt beslutsinstansen att vidta sådan rättelse.

Rättelse enligt första eller andra stycket ska ske bara om det med fog kan antas att vad som förekommit har inverkat på valutgången.

Ett omval till stiftsfullmäktige eller kyrkomötet avser endast det antal fasta mandat och utjämningsmandat som tilldelades den berörda valkretsen vid det upphävda valet.

SvKB (2007:5)

93 a § Om ett visst beslut inte får överklagas eller om det ska överklagas i särskild ordning, får en omständighet som avses med beslutet inte åberopas vid prövning enligt 93 §.

SvKB (2007:5)

94 § Valprövningsnämnden ska också upphäva ett val och besluta om omval av samtliga ledamöter och ersättare om stiftsstyrelsen har gjort en sådan anmälan som anges i 88 §.

SvKB (2003:9)

39 kap. Indirekta val

Majoritetsval

1 § För indirekta val gäller de allmänna bestämmelserna om beslutsfattande enligt denna kyrkoordning, vilket innebär att utgången bestäms genom relativ majoritet om inte något annat är särskilt föreskrivet.

2 § Vid indirekt val som inte hålls i enlighet med bestämmelserna i 3–17 §§ ska det vid valet också bestämmas i vilken ordning som ersättarna ska träda in. Samtliga ersättare ska kunna träda in för samtliga ledamöter.

Valsätt vid indirekta val

Proportionellt valsätt

3 § Bestämmelserna i 4–18 §§ om möjlighet till proportionellt valsätt gäller vid val som görs av beslutande och verkställande organ.

Bestämmelser om val till kyrkomötet från Svenska kyrkan i utlandet finns i 19–24 §§.

SvKB (2012:7)

4 § Ett val ska vara proportionellt, om det begärs av minst så många väljande som motsvarar den kvot som man får om antalet närvarande ledamöter delas med det antal personer som valet avser, ökat med 1.

Om kvoten är ett decimaltal ska den avrundas till närmast högre hela tal. *SvKB (2002:9)*

Förfarandet vid proportionella val

5 § Proportionella val ska ske med slutna sedlar.

Valsedlarna ska vara lika till storlek, material och färg.

På valsedlarna ska det finnas en gruppbenämning. Denna ska anges som en beteckning i ord för en viss grupp av de väljande eller för en viss meningsriktning.

Om valsedeln upptar namn på fler än en person, ska namnen tas upp i en följd under varandra och förses med nummer som visar ordningen mellan dem. Varje person anges på ett sådant sätt att det klart framgår vem som avses.

6 § En valsedel är ogiltig, om den

1. saknar gruppbenämning eller har mer än en gruppbenämning, eller
2. har kännetecken som uppenbart gjorts med avsikt.

7 § Ett namn på en valsedel ska anses obefintligt om

1. personen inte är valbar,
2. namnet är överstruket,
3. det inte klart framgår vem som avses, eller
4. ordningen mellan namnet och något annat namn på valsedeln inte klart framgår.

Om valsedeln upptar flera namn än som valet avser, ska det eller de sista övertaliga namnen anses obefintliga.

Sammanräkning av rösterna och ordningen inom varje valsedelsgrupp vid proportionella val

8 § Valsedlar med samma gruppbenämning bildar en valsedelsgrupp.

Ordningen mellan kandidaternas namn inom varje valsedelsgrupp ska bestämmas genom särskilda sammanräkningar, i den utsträckning sådana behövs. Bestämmelser härom finns i 9–11 §§.

9 § Efter varje sammanräkning ska det namn som enligt 11 § har fått det högsta röstetalet föras upp på en lista för valsedelsgruppen, det ena under det andra. Namnen gäller i den ordningsföljd som de har blivit uppförda på listan.

10 § Vid varje sammanräkning gäller en valsedel bara för ett namn.

Valsedeln gäller för det namn som står först på valsedeln, så länge detta namn inte har förts upp på listan. Därefter gäller valsedeln för det namn som står näst efter det namn som redan har förts upp på listan.

11 § En valsedel som gäller för sitt första namn räknas som en röst.

När den gäller för sitt andra namn räknas den som en halv röst. En valsedel som gäller för sitt tredje namn räknas som en tredjedels röst, och så vidare efter samma grund.

Fördelning av platser mellan valsedelsgrupper vid proportionellt val

12 § Om valet bara avser en plats, ska platsen tillfalla den person som står överst på listan för den valsedelsgrupp som fått flest röster.

Om valet avser flera platser, ska platserna fördelas mellan valsedelsgrupperna. Platserna fördelas en i taget. Den grupp som för varje gång får det högsta jämförelsetalet enligt 14 § tilldelas platsen.

13 § För varje gång en valsedelsgrupp tilldelas en plats ska den genast besättas med den som enligt gruppens lista står närmast i tur att få platsen.

Detta gäller också om den som är berättigad till platsen redan har fått en plats från en eller flera andra grupper.

14 § Så länge en grupp inte har blivit tilldelad någon plats är jämförelsetalet för gruppen lika med det antal röster som valsedelsgruppen har fått.

Men för varje gång som en grupp har tilldelats en plats, ska jämförelsetalet beräknas så att gruppens röstetal delas med det tal som motsvarar det antal platser som gruppen har tilldelats, ökat med 1, det vill säga 2, 3, 4 och så vidare.

Om en person har fått platser från två valsedelsgrupper, ska vardera platsen dock bara anses som en halv plats vid beräkningen av det antalet platser som har delats ut. Om någon har fått platser från tre grupper, ska varje sådan plats räknas som en tredjedels plats, och så vidare efter samma grund.

15 § Om valet av ledamöter och deras ersättare sker i ett sammanhang, ska jämförelsetalet för valsedelsgrupperna beräknas på nytt enligt 14 § när platserna för ersättarna ska fördelas mellan grupperna.

Därvid ska man bortse från den som valts till ledamot.

16 § Om en valsedelsgrupp vid fördelningen har tilldelats platser så många gånger som motsvarar antalet namn på gruppens lista ska gruppen inte längre räknas vid den fortsatta fördelningen.

17 § Vid lika röstetal eller jämförelsetal ska avgörandet ske genom lottning.

Trossam-
fund

18 § När ersättare har utsetts genom proportionella val ska de träda in enligt följande:

1. Den ersättare som har utsetts från en valsekelsgrupp med samma beteckning som den grupp från vilken ledamoten är vald, har företrädare framför andra. Av andra ersättare har den företrädare som har utsetts från en grupp med högre röstetal.
2. Inom samma grupp har den ersättare företrädare vars namn har förts upp tidigare på gruppens lista enligt 5 §.

Den ersättare som har blivit tilldelad en plats från två eller flera grupper, ska anses vald för den grupp från vilken ersättaren först blev tilldelad platsen.

Val till kyrkomötet från Svenska kyrkan i utlandet

Övergripande ansvar

19 § Kyrkostyrelsen har det övergripande ansvaret för valets genomförande.

SvKB (2012:7)

Rösträtt och valbarhet

20 § Utlandsförsamlingarnas kyrkoråd väljer de ledamöter och ersättare i kyrkomötet som anges i 11 kap. 2 § tredje stycket. I kyrkorådets beslut får de ledamöter delta som tillhör Svenska kyrkan och inte har rösträtt vid direkta val till kyrkomötet.

Den som väljs till ledamot eller ersättare i kyrkomötet enligt 11 kap. 2 § ska vara valbar i en utlandsförsamling. Det finns ytterligare bestämmelser om valbarhet vid val till kyrkomötet i 33 kap. 4 §. *SvKB (2012:7)*

Valets genomförande

21 § Varje kyrkoråd ska på en förteckning ange fem personer som är valbara till kyrkomötet enligt 20 § andra stycket. Namnen ska tas upp i en följd under varandra.

Förteckningen ska vara inkommen till kyrkostyrelsen senast den dag då de ordinarie direkta kyrkovalen hålls i enlighet med 38 kap. 6 §. *SvKB (2012:7)*

Sammanräkning

22 § Kyrkostyrelsen svarar för sammanräkningen av valet.

Vid sammanräkningen får namn på första plats en hel röst, namn på andra plats en halv röst, namn på tredje plats en tredjedels röst, namn på fjärde plats en fjärdedels röst och namn på femte plats en femtedels röst. De båda personer som vid sammanräkningen får de två högsta röstetalen blir ledamöter i kyrkomötet och de tre följande ersättare.

Vid lika röstetal sker avgörandet genom lottning.

Om en förteckning upptar namn på en person som inte är valbar anses namnet som obefintligt. Detsamma gäller namn utöver de fem första om fler namn finns på förteckningen. *SvKB (2012:7)*

Ersättarnas tjänstgöring

23 § Ersättarna inträder i tjänst i den ordning som de har blivit valda. Alla ersättare kan tjänstgöra för båda ledamöterna.

Om en ledamot avgår under mandatperioden utses den ersättare som har fått högst röstetal till ledamot. *SvKB (2012:7)*

Överklagande

24 § Valet av ledamöter och ersättare till kyrkomötet från Svenska kyrkan i utlandet får överklagas hos Svenska kyrkans valprovsnämnd av utlandsförsamlingarnas röstberättigade medlemmar.

Skrivelse med överklagandet ska ha kommit in till kyrkostyrelsen senast fjorton dagar efter att resultatet av utlandsförsamlingarnas val har anslagits på kyrkostyrelsens webbsidor. *SvKB (2012:7)*

Tionde avdelningen: Kyrkobyggnader

Inledning

Sedan tidig kristen tid har församlingarna rest särskilda byggnader som samlingsplatser för de gemensamma gudstjänsterna. Dessa byggnader gavs namnet kyrka, samma namn som användes om det folk som samlades där. Ordet kommer från grekiskans *kyriake*, som betyder "det som hör Herren till".

Kyrkans erfarenhet visar att det behövs särskilda kyrkorum, avskilda för att tjäna församlingens gudstjänstliv, även om det inte är nödvändigt med särskilda lokaler för att Guds folk ska kunna samlas till gudstjänst. De helgade kyrkorummen är över hela landet tecken på Guds närvaro. De är för många förknippade med avgörande skeden i livet. De rymmer också mycket av en bygds identitet och är en del av det offentliga rummet. Kyrkorummet behöver vara tillgängligt för alla som söker sig till det. Eftersom det är avskilt för sitt särskilda ändamål ska där inte förekomma något som strider mot kyrkans tro, bekännelse och lära eller i övrigt kränker kyrkorummets helgd.

Domkyrkan har en särskild ställning bland kyrkorna i ett stift. Förutom att vara församlingskyrka är den också biskopens kyrka och den normala platsen för stiftets högtider och vigningsgudstjänster.

40 kap. Kyrkobyggnader

Invigning av nya kyrkobyggnader

1 § En kyrkobyggnad tas i bruk när kyrkorummet invigs.

Vård av kyrkobyggnader och deras inventarier

2 § Kyrkobyggnader och deras inventarier ska underhållas så att de kan tjäna sitt ändamål. Av lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. framgår ytterligare bestämmelser om vården av kyrkobyggnader och inventarier.

Kyrkobyggnaderna ska hållas tillgängliga för allmänheten.

Kyrkoherden och en av kyrkorådet utsedd kyrkvård, som är ledamot eller ersättare i rådet, ansvarar för kyrkobyggnadernas inventarier i enlighet med bestämmelserna i lagen om kulturminnen m.m. Kyrkoherden får utse någon annan präst i församlingen att ansvara i stället för kyrkoherden.

2 §⁵³ Kyrkobyggnader och deras inventarier ska underhållas så att de kan tjäna sitt ändamål. I lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. finns ytterligare bestämmelser om vården av kyrkobyggnader och inventarier.

Kyrkobyggnaderna ska hållas tillgängliga för allmänheten.

Kyrkoherden och en kyrkvård ansvarar för kyrkobyggnadernas inventarier i enlighet med bestämmelserna i lagen om kulturminnen m.m.

Kyrkvården ska utses av kyrkorådet, om det är en församling som inte ingår i ett pastorat, eller av församlingsrådet. Han eller hon utses bland de kyrkvårdar som är ledamöter eller ersättare i kyrkorådet eller i församlingsrådet. Kyrkoherden får utse någon annan präst som arbetar i församlingen att ansvara i stället för kyrkoherden. *SvKB (2012:14)*

Domkyrkor

3 § I varje stift ska det finnas en domkyrka.

4 § När en domkyrkoförsamling eller en samfällighet avgör ärenden om domkyrkans förvaltning ska biskopen eller en företrädare för stiftet, utsedd av biskopen, ha rätt att delta med yttranderätt och förslagsrätt samt rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

4 §⁵³ När en domkyrkoförsamling eller ett pastorat avgör ärenden om domkyrkans förvaltning ska biskopen eller en företrädare för stiftet, utsedd av biskopen, ha rätt att delta med yttranderätt och förslagsrätt samt rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

SvKB (2012:14)

⁵³ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Lunds domkyrka

5 § Lunds domkyrka ska förvaltas av ett domkyrkoråd.

6 § Domkyrkorådet i Lund ska bestå av följande ledamöter:

1. biskopen, som är ordförande,
2. domprosten, som är vice ordförande,
3. en ledamot som utses av Stiftsfullmäktige i Lunds stift, och
4. två ledamöter som utses av Lunds domkyrkoförsamling.

För var och en av ledamöterna ska det finnas en personlig ersättare, som utses av det organ som utsett ledamoten. Ersättare för biskopen utses av Domkapitlet i Lunds stift och ersättare för domprosten utses av församlingen.

För de valda ledamöterna och ersättarna ska gälla en mandatperiod om fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval ägt rum. Om en ledamot eller ersättare avgår under valperioden ska fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Beslut om att ta kyrkobyggnader ur bruk

7 § En församling får besluta att en kyrkobyggnad inom församlingen ska tas ur bruk.

Om församlingen ingår i en samfällighet, ska beslutet dock fattas av samfälligheten. Om församlingen inte godkänner att kyrkobyggnaden tas ur bruk, får samfälligheten besluta detta endast om det finns särskilda skäl.

7 §⁵⁴ En församling får besluta att en kyrkobyggnad inom församlingen ska tas ur bruk.

Om församlingen ingår i ett pastorat, ska beslutet dock fattas av pastoratet. Om församlingen inte godkänner att kyrkobyggnaden tas ur bruk, får pastoratet besluta detta endast om det finns särskilda skäl. SvKB (2012:14)

8 § Församlingens eller samfällighetens beslut om att en kyrkobyggnad ska tas ur bruk ska prövas av stiftsstyrelsen. Före beslut i stiftsstyrelsen ska domkapitlet och länsstyrelsen ges tillfälle att yttra sig.

Stiftsstyrelsen ska fastställa ett beslut att ta en kyrkobyggnad ur bruk, om det inte finns synnerliga skäl mot detta.

8 §⁵⁴ Församlingens eller pastoratets beslut om att en kyrkobyggnad ska tas ur bruk ska prövas av stiftsstyrelsen. Före beslut i stiftsstyrelsen ska domkapitlet och länsstyrelsen ges tillfälle att yttra sig.

Stiftsstyrelsen ska fastställa ett beslut att ta en kyrkobyggnad ur bruk, om det inte finns synnerliga skäl mot detta. SvKB (2012:14)

Ändring av kyrkobyggnad eller kyrkorum

9 §⁵⁵ Ett pastorat får inte besluta om ändringar av en kyrkobyggnad eller i ett kyrkorum utan att församlingen först har godkänt dessa. SvKB (2012:14)

41 kap. Upplåtelse av kyrka*Hur en kyrka får upplåtas*

1 § Ärkebiskopen, stiftets biskop och en sådan biskop som fullgör uppgifter för stiftets biskop får använda kyrkorna i stiftet för gudstjänster och för biskopliga ämbetshandlingar.

2 § Präster som tjänstgör i en församling får använda församlingens kyrkor för församlingens gudstjänster och för kyrkliga handlingar som avser någon som tillhör församlingen.

3 § En kyrka får upplåtas för andra ändamål än de som avses i 1 eller 2 § bara om det kan antas att kyrkorummets och dess inventarier kommer att behandlas med pietet och akt-samhet. Den får inte upplåtas för något ändamål som kränker kyrkorummets helgd. En

⁵⁴ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

⁵⁵ Denna paragraf träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

upplåtelse får inte heller ske på så sätt att den hindrar församlingens gudstjänstliv eller verksamhet i övrigt.

Upplåtelse av kyrka för kyrkliga handlingar i andra fall än de som avses i 2 § får vägras bara om upplåtelsen skulle strida mot bestämmelserna i första stycket.

Vem som beslutar om upplåtelse av kyrka

3 a §⁵⁶ För en församling som ingår i ett pastorat gäller det som sägs om kyrkorådet i 4–9 §§ i stället församlingsrådet. SvKB (2012:14)

4 § Frågor om upplåtelse av kyrka för andra ändamål än de som avses i 1 och 2 §§ prövas av församlingens kyrkoråd.

5 § Innan kyrkorådet beslutar om upplåtelse av kyrkan ska kyrkoherden, om han eller hon är förhindrad att delta i beslutet, ges tillfälle att yttra sig om det är möjligt.

6 § Kyrkorådet får uppdra åt kyrkoherden, eller åt en särskild avdelning bestående av kyrkoherden och andra ledamöter eller ersättare i kyrkorådet, att på rådets vägnar besluta i ärenden om upplåtelse av kyrka.

7 § När kyrkoherden har utsett en annan präst att vara ledamot i kyrkorådet, ska det som sägs i 5 och 6 §§ om kyrkoherden gälla för den prästen.

8 § Kyrkorådets beslut om upplåtelse av kyrka ska gälla omedelbart.

Överklagande

9 § Kyrkorådets beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet.

Rätt att överklaga har

1. den som gjort en framställning om upplåtelse, såvitt avser ett beslut att inte upplåta kyrka,
2. ledamot i kyrkorådet, såvitt avser ett beslut att upplåta kyrka, och
3. kyrkoherden, såvitt avser ett beslut att upplåta kyrka.

Domkapitlets beslut får inte överklagas.

Elfte avdelningen: Ekonomi och egendom

Inledning

Det är ett gemensamt ansvar för alla som tillhör kyrkan att efter sin förmåga bidra till de ekonomiska förutsättningarna för kyrkans verksamhet. Därför finns en kyrkoavgift som tas ut i förhållande till vars och ens inkomst.

Svenska kyrkan har ett ärende till hela folket. Genom utjämningen av de ekonomiska förutsättningarna visar församlingarna en ömsesidig solidaritet. På så sätt blir det möjligt att uppehålla en rikstäckande verksamhet.

De som har hand om kyrkans ekonomi och egendom svarar för sin förvaltning inför både Gud och människor. Förvaltarskapet måste utövas med hänsyn till hela Guds skapelse. En förvaltare måste vara pålitlig och klok och kunna svara för sin förvaltning när den granskas. SvKB (2005:7)

42 kap. Avgifter och uppbörd⁵⁷

Kyrkoavgifter

1 § Av 7–8 §§ lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan framgår att den som tillhör Svenska kyrkan ska betala lokal och regional kyrkoavgift samt vem som ska besluta om kyrkoavgift.

Av 4 § lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund framgår att kyrkoavgiften ska beräknas på samma underlag som den kyrkotillhöriges kommunala inkomstskatt ska beräknas på.

⁵⁶ Denna paragraf träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

⁵⁷ 42 kap. får en ny lydelse den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14), se följande sidor [red.anm.].

2 § När en församling har fastställt budgeten, ska kyrkorådet genast underrätta kyrkostyrelsen om den avgiftssats för kyrkoavgift som har bestämts för det följande året. Avgiftssatsen ska bestämmas som ett procenttal av den kyrkotillhöriges inkomst.

För en samfällighet har kyrkonämnden motsvarande skyldighet och för ett stift stiftsstyrelsen.

Om församlingen eller samfälligheten inte senast den 14 november har underrättat kyrkostyrelsen om avgiftssatsen för det kommande året, förblir den oförändrad. Om stiftet inte senast den 30 november har underrättat kyrkostyrelsen om avgiftssatsen för det kommande året, förblir den oförändrad. *SvKB (2008:5)*

3 § Kyrkostyrelsen ska senast den 8 mars informera församlingar, samfälligheter och stift om den kyrkoavgift som församlingen, samfälligheten eller stiftet kommer att få under året.

Kyrkostyrelsen ska senast den 10 september varje år preliminärt informera församlingar, samfälligheter och stift om de kommunalt beskattningsbara inkomsterna för dem som tillhör Svenska kyrkan inom församlingen, samfälligheten eller stiftet. *SvKB (2005:7)*

4 § Kyrkostyrelsen ska genast överföra intäkterna från kyrkoavgiften till församlingarna, samfälligheterna och stiften. Bestämmelser om avräkning mot intäkterna finns i 44 kap. 13 §. *SvKB (2005:7)*

5 § Kyrkostyrelsen får besluta om rättelse, om ett meddelande från något kyrkligt organ till Skatteverket angående kyrkoavgiften till följd av ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende innehåller en uppenbar oriktighet. *SvKB (2005:7)*

Dop

6 § Någon avgift för dop får inte tas ut av den enskilde.

Församling där dop har skett har rätt till ersättning om den döpte inte tillhör den församlingen.

Om en präst har anlitats från en annan församling än den där dopet har skett har den församlingen rätt till ersättning.

Ersättning enligt andra och tredje styckena ska betalas av den församling som den döpte tillhör. Kyrkostyrelsen fastställer beloppens storlek. *SvKB (2010:5)*

Konfirmation

7 § Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt att delta i konfirmation, om inte synnerliga skäl hindrar det.

Beslutet om rätt att delta i konfirmation fattas av kyrkoherden i den församling där konfirmationen begärs. Kyrkoherden får även uppdra åt någon annan präst i församlingen att besluta. *SvKB (2005:16)*

7 a § Någon avgift får inte tas ut av konfirmanden för sådana kostnader som motsvarar den konfirmationsersättning som anges i andra–fjärde styckena.

Om en annan församling än den som konfirmanden tillhör eller ett stift ordnar konfirmationen, själv eller i samverkan med någon annan, har församlingen eller stiftet rätt till konfirmationsersättning från den församling som konfirmanden tillhör.

Om konfirmanden tillhör Svenska kyrkan men inte har någon hemförsamling i Sverige har den församling eller det stift som ordnar konfirmationen rätt till konfirmationsersättning från Svenska kyrkans nationella nivå.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om vad konfirmationsersättningen omfattar och om ersättningens storlek. *SvKB (2008:5)*

Vigsel

8 § Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt till vigsel i Svenska kyrkans ordning, om inte synnerliga skäl hindrar det. Någon avgift får i så fall inte tas ut av makarna.

Om vigseln har skett i någon annan församling än den som någon av makarna tillhör, har denna församling rätt till ersättning från den församling som den äldre av makarna

tillhör eller, om den äldre av makarna inte tillhör någon församling i Svenska kyrkan, från den församling som den yngre av makarna tillhör.

Om en präst har anlitats från en annan församling än den där vigseln har skett har den församlingen rätt till ersättning som i andra stycket. Kyrkostyrelsen fastställer beloppens storlek.

Även när inte någon av de blivande makarna tillhör Svenska kyrkan, får de vigas i Svenska kyrkans ordning, om det finns särskilda skäl. Då får en avgift tas ut.

Beslutet om rätt till vigsel fattas av kyrkoherden i den församling där vigseln begärs. Kyrkoherden får även uppdra åt någon annan präst i församlingen att besluta.

SvKB (2010:5)

Begravningsgudstjänst

9§ Dödsboet har rätt till begravningsgudstjänst i den församling som den avlidne tillhörde, om inte synnerliga skäl hindrar det. Någon avgift får inte tas ut.

En begravningsgudstjänst får även firas när någon som inte tillhörde Svenska kyrkan har avlidit, om det finns särskilda skäl och är förenligt med den avlidnes önskemål. Då får en avgift tas ut.

Beslutet om att fira begravningsgudstjänst fattas av kyrkoherden, som även får uppdra åt någon annan präst i församlingen att besluta. *SvKB (2002:9)*

Trossamfund

10§ Dödsboet har även rätt till begravningsgudstjänst inom en annan församling än den som den avlidne tillhörde vid dödsfallet, om inte synnerliga skäl hindrar det. Beslutet fattas av kyrkoherden i den församlingen, som även får uppdra åt någon annan präst i församlingen att besluta.

Dödsboet betalar inte någon avgift för begravningsgudstjänsten, men den församling som den avlidne tillhörde ska ersätta den andra församlingen för detta.

Om en präst har anlitats från en annan församling än den där begravningsgudstjänsten har ägt rum har den församlingen rätt till ersättning som i andra stycket. Kyrkostyrelsen fastställer beloppens storlek. *SvKB (2010:5)*

Överklagande

11§ Kyrkoherdens beslut enligt 7–10 §§ får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får inte överklagas.

42 kap. Kyrkoavgift och ersättning för kyrkliga handlingar⁵⁸

Inledande bestämmelse

1§ Det som sägs i detta kapitel om församlingar ska för en församling som ingår i ett pastorat i stället gälla pastoratet. *SvKB (2012:14)*

Kyrkoavgift

2§ Av 7–8 §§ lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan framgår att den som tillhör Svenska kyrkan ska betala lokal och regional kyrkoavgift samt vem som ska besluta om kyrkoavgift.

Av 4 § lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund framgår att kyrkoavgiften ska beräknas på samma underlag som den kyrkotillhöriges kommunala inkomstskatt beräknas på. *SvKB (2012:14)*

3§ När en församling har fastställt budgeten, ska kyrkorådet genast underrätta kyrkostyrelsen om den avgiftssats för kyrkoavgift som har bestämts för det följande året. Avgiftssatsen ska bestämmas som ett procenttal av den kyrkotillhöriges inkomst.

Om församlingen inte senast den 14 november har underrättat kyrkostyrelsen om avgiftssatsen för det kommande året, förblir den oförändrad. Om stiftet inte senast den 30 november har underrättat kyrkostyrelsen om avgiftssatsen för det kommande året, förblir den oförändrad. *SvKB (2012:14)*

⁵⁸ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

4 § Kyrkostyrelsen ska senast den 8 mars informera församlingar och stift om den kyrkoavgift som församlingen eller stiftet kommer att få under året.

Kyrkostyrelsen ska senast den 10 september varje år preliminärt informera församlingar och stift om de kommunalt beskattningsbara inkomsterna för dem som tillhör Svenska kyrkan inom församlingen eller stiftet. *SvKB (2012:14)*

5 § Kyrkostyrelsen ska genast överföra intäkterna från kyrkoavgiften till församlingarna och stiftet. Bestämmelser om avräkning mot intäkterna finns i 44 kap. 13 §. *SvKB (2012:14)*

6 § Kyrkostyrelsen får besluta om rättelse, om ett meddelande från något kyrkligt organ till Skatteverket angående kyrkoavgiften till följd av ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende innehåller en uppenbar oriktighet. *SvKB (2012:14)*

Avgifter för kyrkliga handlingar

7 § Någon avgift för dop får inte tas ut från enskilda personer. Inte heller får någon avgift tas ut för konfirmation när konfirmanden tillhör Svenska kyrkan, för vigsel när någon av makarna tillhör Svenska kyrkan eller för en begravningsgudstjänst när den avlidne vid dödsfallet tillhörde Svenska kyrkan. *SvKB (2012:14)*

Ersättning för kostnader för kyrkliga handlingar

8 § Om ett dop har ordnats av en annan församling än den som den döpta tillhör har den församling som har ordnat dopet rätt till ersättning från den församling som den döpta tillhör.

Om en präst har anlitats från en annan församling än den där dopet har skett har den församlingen rätt till ersättning som i första stycket. *SvKB (2012:14)*

9 § Om en annan församling än den som konfirmanden tillhör eller ett stift har ordnat konfirmationen, själv eller i samverkan med någon annan, har den församlingen eller stiftet rätt till konfirmationsersättning från den församling som konfirmanden tillhör.

Om konfirmanden tillhör Svenska kyrkan och inte har någon hemförsamling i Sverige har den församling eller det stift som ordnar konfirmationen rätt till konfirmationsersättning från Svenska kyrkans nationella nivå. *SvKB (2012:14)*

10 § Om en vigsel har ordnats av en annan församling än den som någon av makarna tillhör, har den församling som har ordnat vigseln rätt till ersättning från den församling som den äldre av makarna tillhör. Om den äldre av makarna inte tillhör någon församling i Svenska kyrkan svarar den församling som den yngre av makarna tillhör för ersättningen.

Om en präst har anlitats från en annan församling än den där vigseln har skett har den församlingen rätt till ersättning som i första stycket. *SvKB (2012:14)*

11 § Om en begravningsgudstjänst har ordnats av en annan församling än den som den avlidna tillhörde vid dödsfallet har den församling som har ordnat begravningsgudstjänsten rätt till ersättning från den församling som den avlidna tillhörde.

Om en präst har anlitats från en annan församling än den där begravningsgudstjänsten har skett har den församlingen rätt till ersättning som i första stycket. *SvKB (2012:14)*

Närmare bestämmelser

12 § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om den ersättning som utgår enligt 8–11 §§ och ska fastställa ersättningsbeloppens storlek. *SvKB (2012:14)*

43 kap. Kollekt

Allmänt

1 § I samband med offentlig gudstjänst och andaktsstund får kollekt tas upp för att stödja Svenska kyrkans verksamhet eller någon annan verksamhet som kan anses angelägen för Svenska kyrkan.

2 § Kollekten är en rikskollekt om den ska tas upp i landets alla församlingar, en stiftskollekt om den ska tas upp i alla församlingar inom ett stift och en församlingkollekt om den ska tas upp inom en församling.

När rikskollekt eller stiftskollekt har beslutats för viss dag, ska sådan kollekt tas upp vid huvudgudstjänsten eller, om någon sådan gudstjänst inte firas den dagen, en annan gudstjänst denna dag. *SvKB (2002:9)*

3 § Beslut om rikskollekter och stiftskollekter får fattas för högst tre år framåt i tiden.

Rikskollekter

4 § Rikskollekter får tas upp högst trettio dagar varje år.

Kyrkostyrelsen bestämmer kollektändamålen och vilka dagar som rikskollekter för de olika ändamålen ska tas upp.

Stiftskollekter

5 § Stiftskollekt får tas upp högst tio dagar varje år.

Domkapitlet bestämmer kollektändamålen och vilka dagar som stiftskollekt för de olika ändamålen ska tas upp. En stiftskollekt får inte beslutas för någon dag då kyrkostyrelsen har beslutat att en rikskollekt ska tas upp.

Församlingskollekt

6 § Kyrkorådet beslutar om församlingskollekt och bestämmer i samband med det såväl ändamålet med kollekten som vid vilket gudstjänstillfälle kollekten ska tas upp. En församlingskollekt får inte beslutas för någon dag eller något gudstjänstillfälle då kyrkostyrelsen har beslutat att en rikskollekt ska tas upp eller domkapitlet har beslutat att en stiftskollekt ska tas upp. Av 7 § framgår att kollektdag i vissa fall kan ändras.

Kyrkoherden får för en viss gudstjänst besluta om kollekten, om någon kollekt inte har blivit bestämd och kyrkorådet inte hinner besluta i frågan. Om kyrkoherden inte har beslutat något, får den präst som tjänstgör vid gudstjänsten besluta i frågan. Innan kyrkoherden eller någon annan präst i sådant fall beslutar om kollekt ska de tjänstgörande kyrkvårdarna först få säga sin mening. Ett sådant beslut ska anmälas vid kyrkorådets nästa sammanträde.

6 §⁵⁹ Församlingens kyrkoråd eller församlingsråd beslutar om församlingskollekt och bestämmer i samband med det såväl ändamålet med kollekten som vid vilket gudstjänstillfälle kollekten ska tas upp. En församlingskollekt får inte beslutas för någon dag eller något gudstjänstillfälle då kyrkostyrelsen har beslutat att en rikskollekt ska tas upp eller domkapitlet har beslutat att en stiftskollekt ska tas upp. Av 7 § framgår att kollektdag i vissa fall kan ändras.

Kyrkoherden får för en viss gudstjänst besluta om kollekten, om någon kollekt inte har blivit bestämd och kyrkorådet eller församlingsrådet inte hinner besluta i frågan. Om kyrkoherden inte har beslutat något, får den präst som tjänstgör vid gudstjänsten besluta i frågan. Innan kyrkoherden eller någon annan präst i sådant fall beslutar om kollekt ska de tjänstgörande kyrkvårdarna först få säga sin mening. Ett sådant beslut ska anmälas vid kyrkorådets eller församlingsrådets nästa sammanträde. *SvKB (2012:14)*

Ändring av kollekt dagar

7 § En rikskollekt eller stiftskollekt som har bestämts till en viss dag får av kyrkorådet flyttas till en annan dag under året, om det finns synnerliga skäl och domkapitlet medger det.

7 §⁵⁹ En rikskollekt eller stiftskollekt som har bestämts till en viss dag får av församlingens kyrkoråd eller församlingsråd flyttas till en annan dag under året, om det finns synnerliga skäl och domkapitlet medger det. *SvKB (2012:14)*

⁵⁹ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Offentliggörande av kollekt dagar

8 § Rikskollekter ska beslutas i sådan tid att de kan offentliggöras senast den 30 juni året före det år under vilket kollekterna ska tas upp. Stiftskollekter ska beslutas i sådan tid att de kan offentliggöras senast den 30 september året före det år under vilket kollekterna ska tas upp.

För högst fyra kollekt dagar per år får dock kollektändamålen för rikskollekter beslutas vid en senare tidpunkt. För en kollekt dag per år får kollektändamålet för stiftskollekt beslutas vid en senare tidpunkt.

Om det inför en viss kollekt dag inte har beslutats något ändamål för rikskollekten eller stiftskollekten, får i stället en församlingskollekt tas upp.

Redovisning av kollekt

9 § Kyrkostyrelsen ska upprätta ett årssammandrag över rikskollekter och stiftskollekter. Årssammandraget ska överlämnas till kyrkomötet.

10 § har upphävts genom SvKB (2011:2).

Ytterligare bestämmelser

11 § Kyrkostyrelsen får utfärda ytterligare bestämmelser om kollekt.

44 kap. Ekonomisk utjämning*Inledande bestämmelser*

1 § Vad som i detta kapitel sägs om församlingar ska för en församling som ingår i en samfällighet i stället gälla samfälligheten. Det finns särskilda bestämmelser i 7 a § om den samfällighet som avses i 2 kap. 12 §.

Bestämmelserna i detta kapitel ska inte tillämpas på Hovförsamlingen. SvKB (2006:12)

1 §⁶⁰ Kyrkostyrelsen har det övergripande ansvaret för det ekonomiska utjämnings-systemet.

Det som sägs i detta kapitel om församlingar ska för en församling som ingår i ett pastorat i stället gälla pastoratet. Det finns särskilda bestämmelser i 7 a § om den samfällighet som avses i 2 kap. 10 §.

Bestämmelserna i detta kapitel ska inte tillämpas på Hovförsamlingen. SvKB (2012:14)

Definitioner

2 § I detta kapitel används följande uttryck med den betydelse som anges nedan:

Avgiftsunderlag: De sammanlagda beskattningsbara inkomster som de kyrkotillhöriga i en församling har enligt skattemyndigheternas beslut om taxering till kommunal inkomstskatt enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:324) året före bidragsåret.

Bidragsår: Det år under vilket ett bidrag betalas ut eller en avgift ska betalas.

Egentlig verksamhet: Kostnaderna för gemensam administration, fastighets- och kyrkogårdsförvaltning samt församlingsverksamhet.

Genomsnittskostnad: De totala löpande kostnaderna som alla församlingar i hela landet sammanlagt har för driften av en viss verksamhet eller för ett visst utgiftsslag och som framgår av statistik över boksluten för året före det år som föregår bidragsåret, dividerade med antalet kyrkotillhöriga den 1 januari året före bidragsåret.

Medelavgiftsunderlag: Medelavgiftskraften multiplicerad med antalet kyrkotillhöriga i församlingen den 1 januari året före bidragsåret. Medelavgiftskraften är avgiftsunderlaget för de kyrkotillhöriga i hela landet, dividerat med antalet kyrkotillhöriga i landet den 1 januari året före bidragsåret. SvKB (2010:6)

⁶⁰ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Allmän och särskild utjämningsavgift

3 § Församlingarna ska varje år betala en allmän utjämningsavgift. Avgiften beräknas på avgiftsunderlaget och är sju öre per ethundra kronor av avgiftsunderlaget. *SvKB (2005:7)*

4 § Från prästlönetillgångarnas avkastning uttas årligen en särskild utjämningsavgift. Avgiften är femtio procent av den nettovinst som uppkommer under räkenskapsåret på förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Nettovinsten på förvaltningen av prästlönetillgångarna utgörs av vad som återstår av vinsten från den samlade förvaltningen av denna egendom efter det att stiftet har avsatt de medel som behövs för förvaltningen av egendomen. Nettovinsten av prästlönefondens förvaltning utgörs av avkastningen under räkenskapsåret, minskad med det belopp som enligt 46 kap. 11 § har avsatts för att säkra fondkapitalet mot inflationen.

Samtidigt som vinstmedel av förvaltningen betalas ut till församlingarna får stiftet tillgodogöra sig särskild utjämningsavgift med högst samma belopp. Om avgiften överstiger stiftets bruttobidrag inom ramen för det nationella utjämningsystemet, ska prästlönetillgångarna betala in den överskjutande delen av avgiften till den nationella nivån. *SvKB (2012:16)*

5 § har upphävts genom SvKB (2003:7).

Trossamfund

Inkomstutjämnning

6 § Församlingarnas inkomster utjämnas genom avgifter och bidrag. De församlingar vars avgiftsunderlag överstiger medelavgiftsunderlaget ska betala en inkomstutjämningsavgift. De församlingar vars avgiftsunderlag understiger medelavgiftsunderlaget ska få ett inkomstutjämningsbidrag.

Avgiften eller bidraget fastställs varje år och är femtio procent av skillnaden mellan församlingens avgiftsunderlag och medelavgiftsunderlaget, multiplicerad med en avgiftssats som beslutas av kyrkostyrelsen. *SvKB (2005:7)*

Kostnadsutjämnning

7 § Församlingarnas kostnader för kyrkunderhåll utjämnas genom avgifter och bidrag. De församlingar som den 1 januari året före bidragsåret hade fler kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad än medeltalet kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad i landet vid samma tidpunkt ska betala en kyrkunderhållsavgift. De församlingar som hade färre kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad än medeltalet ska i stället få ett kyrkunderhållsbidrag.

Avgiften eller bidraget fastställs varje år och beräknas för varje kyrkobyggnad på grundval av skillnaden mellan antalet kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad i församlingen och medeltalet kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad i landet. Skillnaden multipliceras med genomsnittskostnaden för kyrkunderhåll i hela landet och en procentsats som beslutas av kyrkostyrelsen.

Kyrkostyrelsen får höja eller sänka avgifter och bidrag med hänsyn till en kyrkobyggnads storlek, byggnadsmaterial och nyttjandegrad. *SvKB (2005:7)*

7 a § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om hur de avgifter och bidrag som enligt 7 § gäller för församlingarna i Visby stift ska fördelas mellan församlingarna och den samfällighet som avses i 2 kap. 12 §. *SvKB (2006:12)*

7 a §⁶¹ Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om hur de avgifter och bidrag som enligt 7 § gäller för församlingarna i Visby stift ska fördelas mellan församlingarna och den samfällighet som avses i 2 kap. 10 §. *SvKB (2012:14)*

8 § Församlingens kostnader med anledning av andelen kyrkotillhöriga inom församlingens område utjämnas genom avgifter och bidrag. Om de kyrkotillhörigas andel av de folkbokförda invånarna i en församling den 1 januari året före bidragsåret överstiger medeltalet för de kyrkotillhöriga i landet vid samma tidpunkt, ska församlingen betala en

⁶¹ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

kyrkotillhörigavgift. Om de kyrkotillhörigas andel understiger medeltalet kyrkotillhöriga i landet, ska församlingen i stället få ett kyrkotillhörigbidrag.

Avgiften eller bidraget fastställs varje år och beräknas på grundval av skillnaden mellan andelen kyrkotillhöriga i församlingen och medeltalet kyrkotillhöriga i landet. Skillnaden multipliceras med antalet folkbokförda invånare i församlingen den 1 januari året före bidragsåret, en genomsnittskostnad för egentlig verksamhet och en procentsats som beslutas av kyrkostyrelsen. Styrelsen får besluta om minskning av procentsatsen vid låg andel kyrkotillhöriga.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller endast territoriella församlingar.
SvKB (2005:18)

Kostnadsutjämningskonstant

9§ Församlingen betalar en avgift eller erhåller bidrag efter en kostnadsutjämningskonstant.

Kostnadsutjämningskonstanten för varje församling motsvarar det belopp som fastställdes av Kyrkofondens styrelse för bidragsåret 2003 i enlighet med 8 § i detta kapitel i dess lydelse före den 1 januari 2005.

Kyrkostyrelsen ska besluta om kostnadsutjämningskonstantens belopp för respektive församling med hänsyn till den allmänna pris- och löneutvecklingen. *SvKB (2005:7)*

10–11 §§ har upphävts genom *SvKB (2003:7)*.

Hur avgifter och bidrag fastställs, m.m.

12§ Kyrkostyrelsen fastställer för varje församling avgifter och bidrag enligt 3, 6, 7, 8 och 9 §§. Avgifterna betalas av församlingarna och bidragen tillförs församlingarna genom avräkning mot intäkterna från kyrkoavgiften.

Kyrkostyrelsen ska meddela församlingarna dessa uppgifter senast den 25 januari bidragsåret.

Till ledning för församlingarnas budgetarbete ska kyrkostyrelsen senast den 10 september året före bidragsåret meddela församlingarna preliminära uppgifter om avgifterna och bidragen. *SvKB (2006:12)*

13§ Avgifter och bidrag enligt 3, 6, 7, 8 och 9 §§ påförs församlingarna med en tolfedel varje kalendermånad och räknas av mot det förskott på intäkterna av kyrkoavgiften som församlingarna erhåller. *SvKB (2006:12)*

14§ Under januari och februari månad kan regleringen av avgifter och bidrag vara preliminär. Från och med mars månad ska den vara slutlig. Under mars månad ska även de regleringar rättas som gjorts under januari och februari månad.

Extra utjämningsbidrag

15§ Församlingar och stift kan få extra utjämningsbidrag om övriga avgifter och bidrag inte ger en tillfredsställande utjämningsseffekt.

Ansökan om extra utjämningsbidrag ska göras skriftligen hos kyrkostyrelsen. Om det finns särskilda skäl får extra utjämningsbidrag beviljas även utan ansökan.

En församling som ansöker om extra utjämningsbidrag ska bifoga ett yttrande från stiftsstyrelsen. *SvKB (2005:7)*

Stiftsbidrag

16§ Stiftens kan få medel för sin verksamhet (stiftsbidrag). Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om bidragen. *SvKB (2003:7)*

17–19 §§ har upphävts genom *SvKB (2006:12)*.

20 § har upphävts genom *SvKB (2005:7)*.

Uppgiftsskyldighet

21 § Församlingar och stift är skyldiga att lämna de ekonomiska och statistiska uppgifter som behövs för den ekonomiska utjämnningen. Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om dessa uppgifter och om förseningsavgift för den som inte lämnar uppgifterna i rätt tid.

45 kap. har upphävts genom SvKB (2005:7).

46 kap. Prästlönetillgångar och annan ändamålsbestämd egendom

Prästlönetillgångar

1 § Prästlönetillgångarna består av fast egendom och tomträtter (prästlönefastigheter) samt andra tillgångar (prästlönefond). Av 9 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan framgår att prästlönetillgångarna har till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse.

2 § Stiftens ska förvalta prästlönetillgångarna.

Församlingarna har andelar i avkastningen av prästlönetillgångarna allt efter hur stor del av tillgångarna som kommer från den församlingen. För en församling som ingår i en samfällighet ska det som i detta kapitel sägs om församlingar i stället gälla samfälligheter. SvKB (2010:6)

2 §⁶² Stiftens ska förvalta prästlönetillgångarna.

Församlingarna har andelar i avkastningen av prästlönetillgångarna allt efter hur stor del av tillgångarna som kommer från den församlingen. Om en församling ingår i ett pastorat ska det som i detta kapitel sägs om församlingar i stället gälla pastoratet. SvKB (2012:14)

3 § Prästlönetillgångarna ska förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna. SvKB (2009:6)

4 § Utgifterna för stiftets förvaltning av prästlönetillgångarna ska betalas med inkomsterna från denna förvaltning.

5 § Den nettovinst som uppkommer vid förvaltningen av prästlönetillgångarna och som tillkommer församlingarna ska stiftet fördela på dessa i förhållande till deras andelar i prästlönetillgångarna.

Stiftet får dock av vinsten behålla de medel som behövs för förvaltningen.

5 a § Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen. SvKB (2009:6)

5 b § Ett stift är skyldigt att på begäran av kyrkostyrelsen tillhandahålla handlingar och annat material som rör förvaltningen, samt att ge kyrkostyrelsen de upplysningar som behövs för tillsynen. SvKB (2009:6)

5 c § Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, ska kyrkostyrelsen genom en skrivelse till kyrkomötet föreslå de åtgärder som föranleds av stiftets agerande. Till skrivelsen ska fogas ett yttrande från stiftet. SvKB (2009:6)

5 d § Kyrkostyrelsen ska minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftet för samråd om förvaltningen av prästlönetillgångarna. SvKB (2009:6)

6 § Årsredovisningen för prästlönetillgångarnas förvaltning ska senast den 1 juli varje år överlämnas till församlingarna och kyrkostyrelsen.

I redovisningen ska det för varje församling anges hur stort belopp som motsvarar församlingens andel i nettovinsten. SvKB (2005:7)

⁶² Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

7 § Senast i samband med att stiftet lämnar sin årsredovisning för prästlönetillgångarnas förvaltning ska stiftet betala ut församlingarnas andelar av nettovinsten på denna förvaltning.

Prästlönefastigheter

8 § Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen beaktas i skälighets omfattning.

9 § Om stiftet avser att sälja en prästlönefastighet, ska församlingen där fastigheten är belägen ges tillfälle att yttra sig i frågan.

10 § Om en prästlönefastighet säljs eller exproprieras, om en naturtillgång upplåts eller något annat liknande görs i fråga om fastigheten, ska ersättningen för detta tillföras stiftets prästlönefond.

Prästlönefonder

11 § Varje år ska ett belopp motsvarande prästlönefondens värdeminskning på grund av inflationen avsättas från fondens avkastning till kapitalet.

12 § Fast egendom eller tomträtt som inköpts av medel ur en prästlönefond blir då en prästlönefastighet.

Församlingskyrkors och domkyrkors fastigheter och fastighetsfonder, m.m.

13 § Stiftet får besluta att förvaltningen av församlingskyrkors och domkyrkors fastigheter och fastighetsfonder ska stå under tillsyn. Stiftet får också reglera detaljer omkring tillsynen.

14 § Biskopsgårdar som ägs av trossamfundet Svenska kyrkan ska skötas av det stift där de är belägna.

15 § Lunds domkyrkas fastigheter och fastighetsfond ska förvaltas av Domkyrkorådet i Lund. För förvaltningen av fastigheterna och fastighetsfonden gäller det som sägs om prästlönefastigheter och prästlönefonder i 3, 4, 8 och 10–12 §§.

16 § har upphävts genom SvKB (2005:7).

47 kap. Ekonomisk förvaltning för församlingar och samfälligheter

47 kap. Ekonomisk förvaltning för församlingar och pastorat⁶³

Mål för den ekonomiska förvaltningen

1 § Församlingen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Församlingen ska ha en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar.

För en församling som ingår i en samfällighet ska det som sägs i 2–11 §§ om församlingar i stället gälla samfälligheter. Det som sägs om kyrkofullmäktige gäller då i stället samfälliga kyrkofullmäktige och det som sägs om kyrkorådet gäller kyrkonämnden. I 12–13 §§ finns särskilda bestämmelser för samfälligheter. SvKB (2006:12)

1 §⁶³ Församlingen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Församlingen ska ha en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar.

Om en församling ingår i ett pastorat ska det som sägs i detta kapitel om församlingar i stället gälla pastoratet. SvKB (2012:14)

⁶³ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Medelsförvaltning

2 § Församlingen ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses. Medlen ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkofullmäktige ska utfärda närmare bestämmelser om hur medlen ska förvaltas.

3 § När en upphandling görs ska man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt. Vid upphandling ska alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Budgetens innehåll

4 § Församlingen ska varje år upprätta en budget för nästa budgetår. Budgetåret löper per kalenderår.

Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt uppgift om kyrkoavgiften. Av planen ska det vidare framgå hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska alltid vara periodens första år. *SvKB (2006:12)*

Trossamfund

Målsatt kapital

5 § Kyrkofullmäktige ska fastställa ett långsiktigt mål för det egna kapitalets storlek. Måluppfyllelsen ska redovisas i årsredovisningen.

I det fall eget kapital understiger målsatt nivå ska fullmäktige årligen fastställa ett åtgärdsprogram för hur målet ska nås. I detta fall ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, om det inte finns synnerliga skäl mot det. *SvKB (2006:12)*

Budgetprocessen

6 § Kyrkorådet ska upprätta ett förslag till budget senast den 31 oktober.

Kyrkofullmäktige ska fastställa budgeten senast den 14 november. *SvKB (2008:5)*

Utgiftsbeslut under budgetåret

7 § Om kyrkofullmäktige beslutar om en utgift under löpande budgetår, ska beslutet också innefatta en anvisning om hur utgiften ska finansieras.

Förbud mot pantsättning

8 § Församlingen får inte som säkerhet för en fordran upplåta panträtt i fast egendom på vilken en kyrkobyggnad är uppförd.

I begravningslagen (1990:1144) finns föreskrifter om att en begravningsplats inte får utmätas eller belastas med panträtt eller andra rättigheter som kan inskrivas enligt jordabalken.

Räkenskaper och redovisning

9 § Föreskrifter om bokföring och årsredovisning finns i lag.

Samtliga församlingar ska vid räkenskapsårets utgång avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. *SvKB (2007:3)*

10 § Om församlingen har placerat medel ideellt ska denna placering redovisas särskilt i balansräkningen. I anslutning till detta ska anges hur stor placeringens avkastning har varit.

11 § Ytterligare bestämmelser om församlingarnas bokföring och redovisning får utfärdas av kyrkostyrelsen.

*Särskilt om samfälligheter*⁶⁴

12 §⁶⁵ Församlingarnas kyrkoråd ska varje år till kyrkonämnden lämna en berättelse om sin verksamhet under det föregående året. Kyrkonämnden bestämmer när detta ska ske.

13 §⁶⁵ Innan samfällda kyrkofullmäktige beslutar om budgeten ska församlingarna ges tillfälle att begära medel för sina uppgifter. Församlingarnas kyrkoråd ska lämna sina särskilda budgetförslag för det nästföljande året till kyrkonämnden, som bestämmer när detta ska ske.

Samfällda kyrkofullmäktige får i sitt budgetbeslut avvika från det som en församling har begärt endast om det finns särskilda skäl till det.

48 kap. Revision och granskning av församlingar och samfälligheter**48 kap. Revision och granskning av församlingar och pastorat**⁶⁶*Inledande bestämmelser*

1 § För en församling som ingår i en samfällighet gäller det som sägs om församlingar i stället samfälligheten. Det som sägs om kyrkofullmäktige gäller då i stället samfällda kyrkofullmäktige och det som sägs om kyrkorådet gäller kyrkonämnden. *SvKB (2011:2)*

1 §⁶⁶ Om en församling ingår i ett pastorat gäller det som sägs i detta kapitel om församlingar i stället pastoratet. *SvKB (2012:14)*

Val av revisorer

2 § Kyrkofullmäktige ska utse en auktoriserad revisor eller en godkänd revisor som har avlagt revisorsexamen för att granska verksamheten under en tidsperiod om längst fyra år. Till sådan revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses.

Kyrkofullmäktige ska, utöver den revisor som ska utses enligt första stycket, välja ytterligare två revisorer. Valet ska förrättas av nyvalda kyrkofullmäktige det år ordinarie kyrkoval har ägt rum, för att granska verksamheten under de fyra följande åren.

Den revisor som utses enligt första stycket ska även utses till revisor för dotterföretag. *SvKB (2011:2)*

Valbarhet

3 § Valbar till uppdrag som revisor i en församling är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast vid valtillfället. Bestämmelsen gäller ej auktoriserad eller godkänd revisor. *SvKB (2011:2)*

Valbarhetshinder

4 § Valbar till uppdrag som revisor i en församling är inte den som

1. är ledamot eller ersättare i kyrkofullmäktige, kyrkorådet eller i en nämnd i församlingen,
2. är ledamot eller ersättare i domkapitlet i det stift som församlingen ligger i,
3. är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenämnd. *SvKB (2011:2)*

4 §⁶⁶ Valbar till uppdrag som revisor i en församling är inte den som

1. är ledamot eller ersättare i kyrkofullmäktige eller kyrkorådet i församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i ett församlingsråd inom pastoratet,
2. är ledamot eller ersättare i domkapitlet i det stift som församlingen ligger i,
3. är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenämnd. *SvKB (2012:14)*

5 § Valbar till uppdrag som revisor i en samfällighet är inte den som

1. är ledamot eller ersättare i samfällda kyrkofullmäktige, kyrkonämnden eller i en nämnd i samfälligheten,

⁶⁴ Denna rubrik upphör att gälla den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

⁶⁵ Denna paragraf upphör att gälla den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

⁶⁶ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

2. är ledamot eller ersättare i något av de organ som anges i 4 § 1,
3. är ledamot eller ersättare i domkapitlet i det stift som samfälligheten ligger i,
4. är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenämnd. SvKB (2011:2)

Revisorernas uppgifter

5 §⁶⁷ I revisionslagen (1999:1079) finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om församlingens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. SvKB (2012:14)

Revisorernas uppgifter⁶⁸

6 § I revisionslagen finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om församlingens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. SvKB (2011:2)

Revisionsberättelsen

6 §⁶⁷ I revisionslagen (1999:1079) finns bestämmelser om revisionsberättelsens innehåll.

Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida resultat- och balansräkning bör fastställas och ett uttalande om huruvida ansvarsfrihet bör beviljas.

Revisorerna ska överlämna sin berättelse till kyrkofullmäktige.

Om revisionsberättelsen innehåller anmärkning, ett modifierat uttalande eller upplysningar av särskild betydelse ska revisorerna lämna sin berättelse även till stiftet.

SvKB (2012:14)

Trossamfund

Revisionsberättelsen⁶⁸

7 §⁶⁹ I revisionslagen finns bestämmelser om revisionsberättelsens innehåll.

Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida resultat- och balansräkning bör fastställas och ett uttalande om huruvida ansvarsfrihet bör beviljas.

Revisorerna ska överlämna sin berättelse till kyrkofullmäktige.

Om revisionsberättelsen innehåller anmärkning, ett modifierat uttalande eller upplysningar av särskild betydelse ska revisorerna lämna sin berättelse även till stiftet.

SvKB (2011:2)

49 kap. Ekonomisk förvaltning för stiftet

Mål för den ekonomiska förvaltningen

1 § Stiftet ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Stiftet ska ha en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar.

SvKB (2006:12)

Medelsförvaltning

2 § Stiftet ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses. Medlen ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Stiftsfullmäktige ska utfärda närmare bestämmelser om hur medlen ska förvaltas.

För prästlönetillgångarna gäller särskilda bestämmelser.

3 § När en upphandling görs ska man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt. Vid upphandling ska alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

⁶⁷ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

⁶⁸ Denna rubrik upphör att gälla den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

⁶⁹ Denna paragraf upphör att gälla den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Budgetens innehåll

4 § Stiftet ska varje år upprätta en budget för nästa budgetår. Budgetåret löper per kalenderår.

Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt uppgift om kyrkoavgiften. Av planen ska det vidare framgå hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska alltid vara periodens första år. *SvKB (2006:12)*

Målsatt kapital

5 § Stiftsfullmäktige ska fastställa ett långsiktigt mål för det egna kapitalets storlek. Måluppfyllelsen ska redovisas i årsredovisningen.

I det fall eget kapital understiger målsatt nivå ska fullmäktige årligen fastställa ett åtgärdsprogram för hur målet ska nås. I detta fall ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, om det inte finns synnerliga skäl mot det. *SvKB (2006:12)*

Budgetprocessen

6 § Stiftsstyrelsen ska upprätta ett förslag till budget senast den 31 oktober. Om stiftsfullmäktige har uppdragit åt en särskild nämnd att förvalta prästlönetillgångarna ska budgeten när det gäller denna förvaltning upprättas av nämnden.

Stiftsfullmäktige ska fastställa budgeten senast den 30 november.

Utgiftsbeslut under budgetåret

7 § Om stiftsfullmäktige beslutar om en utgift under löpande budgetår, ska beslutet också innefatta en anvisning om hur utgiften ska finansieras.

Räkenskaper och redovisning

8 § Föreskrifter om bokföring och årsredovisning finns i lag.

Samtliga stift ska vid räkenskapsårets utgång avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. *SvKB (2007:3)*

9 § Om stiftet har placerat medel ideellt ska denna placering redovisas särskilt i balansräkningen. I anslutning till detta ska anges hur stor placeringens avkastning har varit.

10 § Ytterligare bestämmelser om stiftens bokföring och redovisning får utfärdas av kyrkostyrelsen.

50 kap. Revision och granskning av stiftet*Val av revisorer*

1 § Stiftsfullmäktige ska utse en auktoriserad revisor för att granska verksamheten under en tidsperiod om längst fyra år. Till sådan revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses.

Stiftsfullmäktige ska, utöver den revisor som ska utses enligt första stycket, välja ytterligare två revisorer. Valet ska förrättas av nyvalda stiftsfullmäktige det år ordinarie kyrkoveal har ägt rum, för att granska verksamheten under de fyra följande åren.

Den revisor som utses enligt första stycket ska även utses till revisor för prästlönetillgångar och dotterföretag. *SvKB (2011:2)*

Valbarhet

2 § Valbar till uppdrag som revisor i ett stift är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast vid valtillfället. Bestämmelsen avser inte auktoriserad revisor.

SvKB (2011:2)

Valbarhetshinder

3 § Valbar till uppdrag som revisor i ett stift är inte den som

1. är ledamot eller ersättare i stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen eller i en nämnd i stiftet,
2. är ledamot eller ersättare i domkapitlet i stiftet,
3. är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenämnd. *SvKB (2011:2)*

Revisorernas uppgifter

4 § I revisionslagen finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorerna även granska om stiftets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. *SvKB (2011:2)*

Revisionsberättelsen

5 § I revisionslagen finns bestämmelser om revisionsberättelsens innehåll.

Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida resultat- och balansräkning bör fastställas och ett uttalande om huruvida ansvarsfrihet bör beviljas.

Revisorerna ska överlämna sin berättelse till stiftsfullmäktige. *SvKB (2011:2)*

6 § har upphävts genom SvKB (2011:2).

Trossamfund

51 kap. Ekonomisk förvaltning för den nationella nivån

Mål för den ekonomiska förvaltningen

1 § Trossamfundet Svenska kyrkan ska på den nationella nivån ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

Medelsförvaltningen

2 § Trossamfundet Svenska kyrkan ska på den nationella nivån förvalta sitt kapital på ett sådant sätt att detta bevaras till sin reella (värdesäkrade) nivå mätt över rullande tioårsperioder.

Kapitalet ska förvaltas så effektivt som möjligt. Det ska vara placerat på ett sådant sätt att riskerna sprids och att bästa möjliga uthålliga totalavkastning uppnås. Kapitalet ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. *SvKB (2005:7)*

2 a § Mål för storleken på den nationella nivån kapital fastställs av kyrkomötet.

SvKB (2008:5)

3 § När en upphandling görs ska man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt. Vid upphandling ska alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Budgeten

4 § För trossamfundets Svenska kyrkans nationella nivå ska kyrkostyrelsen varje år upprätta ett förslag till budget för nästa budgetår. Budgetåret löper per kalenderår.

Kyrkomötet ska fastställa budgeten vid årets andra sammanträde. *SvKB (2010:6)*

5 § Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret.

I planen ska intäkternas och kostnadernas storlek anges. Av planen ska vidare framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska alltid vara periodens första år. *SvKB (2005:7)*

6 § har upphävts genom SvKB (2010:6).

Räkenskaper och redovisning

7 § Föreskrifter om bokföring och årsredovisning finns i lag.

8 § Om trossamfundets Svenska kyrkans nationella nivå har placerat medel ideellt ska denna placering redovisas särskilt i balansräkningen. I anslutning till detta ska anges hur stor placeringens avkastning har varit.

52 kap. Revision och granskning av den nationella nivån*Val av revisorer*

1 § Kyrkomötet ska utse en auktoriserad revisor för att granska verksamheten under en tidsperiod om längst fyra år. Till sådan revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses.

Kyrkomötet ska, utöver den revisor som ska utses enligt första stycket, välja ytterligare sex revisorer. Bland dessa ska kyrkomötet välja en ordförande och en vice ordförande. Den revisor som utses enligt första stycket ska även utses till revisor för dotterföretag.

Vallet ska förrättas av det nyvalda kyrkomötet och avse tiden från den 1 januari året efter valåret. *SvKB (2012:9)*

Valbarhet

2 § Valbar till uppdrag som revisor på den nationella nivån är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast vid valtillfället. Bestämmelsen avser inte auktoriserad revisor. *SvKB (2011:2)*

Valbarhetshinder

3 § Valbar till uppdrag som revisor på den nationella nivån är inte den som

- är ledamot eller ersättare i kyrkomötet, kyrkostyrelsen eller i en nämnd på den nationella nivån,
- är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenämnd. *SvKB (2011:2)*

3 §⁷⁰ Valbar till uppdrag som revisor på den nationella nivån är inte den som

1. är ledamot eller ersättare i kyrkomötet eller kyrkostyrelsen,
2. är ledamot eller ersättare i Svenska kyrkans överklagandenämnd. *SvKB (2012:11)*

Revisorerernas uppgifter

4 § I revisionslagen finns föreskrifter om revisorerernas granskning. Utöver det som anges där ska revisorererna även granska om den nationella nivåns verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. *SvKB (2011:2)*

Revisionsberättelsen

5 § I revisionslagen finns bestämmelser om revisionsberättelsens innehåll.

Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida resultat- och balansräkning bör fastställas och ett uttalande om huruvida ansvarsfrihet bör beviljas.

Revisorererna ska överlämna sin berättelse till kyrkomötet. *SvKB (2011:2)*

Tolfta avdelningen: Handlingar och register**Inledning**

Det öppna samtalet och den fria granskningen av Svenska kyrkans verksamhet är av avgörande vikt. Offentlighetsprincipen tillämpas för all kyrklig verksamhet, när det inte är uppenbart att andra intressen väger tyngre. För att var och en ska ha tillgång till de skriftliga handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan behöver dessa hållas ordnade och bevaras för framtiden. I detta ligger också ett ansvar för att föra vidare det historiska arv som kyrkan har del av.

⁷⁰ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:11) [red.anm.].

Det är nödvändigt att det för bikt och enskild själavård råder tystnadsplikt. Kyrkans själavård bedrivs på Kristi uppdrag. Bekännelse av synder sker egentligen inte inför prästen utan inför Kristus, och eftersom Kristus inte röjer vad som sägs, är även den lyssnande prästen skyldig att tåga.

Förtroendet för den enskilda själavården kräver att prästen inte kan befrias från sin tystnadsplikt. Diakonens tystnadsplikt gäller med vissa undantag. Även i övrigt måste människor som deltar i församlingens verksamhet kunna lita på att uppgifter om deras personliga förhållanden inte förs vidare.

I särskilda böcker, ministerialböcker, antecknas i varje församling vilka kyrkliga handlingar som utförs och vilka personer dessa omfattar. För var och en som tillhör kyrkan blir på detta sätt några milstolpar längs livsvägen antecknade i församlingens bok, från dopet över konfirmationen och vigseln fram till döden och begravningen. Dessa anteckningar får därmed också vara jordiska tecken för hur Gud handlar med människan under hennes vandring på livets och trons väg. *SvKB (2011:4)*

53 kap. Offentlighet för handlingar

Uppdelning mellan en statlig och en inomkyrklig offentlighetsprincip

1 § Om rätten att ta del av allmänna handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar finns bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). *SvKB (2011:12)*

2 § Om rätten att ta del av handlingar som inte är allmänna och som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar gäller vad som föreskrivs nedan i 3–11 §§.

En inomkyrklig huvudregel om offentlighet för handlingar

3 § Rätten att ta del av Svenska kyrkans handlingar avser var och en, oberoende av kyrkotillhörighet.

Undantag från huvudregeln

4 § Undantag från rätten att ta del av handlingar som avses i 3 § gäller endast för handlingar som innehåller uppgifter som skyddas av förbud enligt 54 kap. Om de skyddade uppgifterna förekommer endast i vissa delar av en handling kvarstår rätten att ta del av handlingens övriga delar.

Definition av begreppet handling

5 § Med handling avses en sådan framställning i skrift och bild eller en sådan teknisk upptagning som

1. förvaras hos Svenska kyrkan, och
2. är att anse som inkommen till eller upprättad hos Svenska kyrkan.

6 § Med handling avses dock inte

1. vad som förvaras hos Svenska kyrkan endast för någon annans räkning,
2. vad som förvaras hos Svenska kyrkan endast för offentliggörande i någon av Svenska kyrkan utgiven periodisk skrift, eller
3. vad som ingår i ett bibliotek.

Avgifter

7 § När någon besöker en kyrklig enhets kansli och där studerar en handling får inte någon avgift tas ut.

8 § När någon begär att få en kopia av handlingen får en avgift tas ut, dock endast med ett belopp som motsvarar kopierings-, porto- och postförskotts-kostnader.

Handläggningsregler

9§ Ett önskemål om att få ta del av, eller att få en utskrift eller en kopia av en handling ska behandlas skyndsamt.

10§ Ett önskemål enligt 9 § ska prövas av den juridiska person som förvarar handlingen. I fråga om handlingar som hör till domkapitlets verksamhet ska dock prövningen ske av domkapitlet. I fråga om handlingar som hör till biskopens verksamhet enligt 8 kap. 1 § ska prövningen ske av biskopen.

Om en viss befattningshavare enligt arbetsordning eller särskilt beslut svarar för vården av en handling, är det i första hand han eller hon som ska pröva om handlingen kan lämnas ut.

I tveksamma fall eller om han eller hon vägrar att lämna ut handlingen eller del av den, ska frågan om utlämnande hänskjutas till den juridiska personen, domkapitlet eller biskopen om den som har framställt önskemålet begär det.

Den som har framställt önskemålet ska underrättas om att ett sådant hänskjutande kan begäras och att ett beslut av den juridiska personen, domkapitlet eller biskopen krävs för att överklagande ska kunna ske. *SvKB (2005:15)*

11§ Om det finns något hinder mot att lämna ut handlingen ska det fattas ett skriftligt beslut om avslaget, om den sökande begär detta. I beslutet ska anges vilket hinder som finns mot att lämna ut handlingen, och hur beslutet kan överklagas.

Överklagande

12§ Ett beslut om avslag enligt 11 § som har fattats hos en församling eller samfällighet får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i ett sådant ärende får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt 11 § får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas.

12§⁷¹ Ett beslut om avslag enligt 11 § som har fattats hos en församling eller ett pastorat får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i ett sådant ärende får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt 11 § får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas.

SvKB (2012:14)

54 kap. Undantag från offentlighet för handlingar m.m.

Självårdssekretess

1§ Förbud gäller mot att röja sådana uppgifter som har anförtratts en biskop eller präst under bikt eller enskild självvård.

Förbud gäller också mot att röja sådana uppgifter som har anförtratts en diakon under enskild självvård. *SvKB (2011:4)*

Förbud mot att röja personliga och känsliga uppgifter

2§ I kyrkans församlingsvårdande verksamhet gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskilds personliga förhållanden. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men.

Av socialtjänstlagen (2001:453), skollagen (1985:1100) och lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område framgår att förbud mot att röja uppgifter också gäller i vissa verksamheter. *SvKB (2004:9)*

3§ I kyrkans insamlingsverksamhet gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskild givare. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men.

⁷¹ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

4 § Inom kyrkans personaladministration gäller förbud mot att röja uppgifter om en anställds eller förtroendevalds personliga förhållanden. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men. Förbudet gäller dock inte uppgifter om lön, förmåner och andra anställningsvillkor.

Vid rekrytering av personal gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskilds personliga förhållanden som hänför sig till psykologisk undersökning eller liknande om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men. SvKB (2004:9)

4 a § I kyrkans tillsyns- och överprövningsverksamhet gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskilds personliga förhållanden. Förbudet gäller om det av någon särskild anledning kan antas att personen i fråga eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Förbud enligt första stycket gäller inte om det är nödvändigt för ett tillsyns- eller överprövningsorgan att lämna ut en uppgift för att kunna fullfölja sitt uppdrag.

Förbud enligt första stycket upphör att gälla om uppgiften tas in i ett beslut av tillsyns- eller överprövningsorganet. SvKB (2004:9)

4 b § I verksamhet som avser antagning till uppdraget som präst eller diakon gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskilds personliga förhållanden. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men. SvKB (2010:6)

Trossamfund

4 c § Förbud gäller mot att röja uppgift om en enskilds bostadsadress eller annan jämförbar uppgift som kan lämna upplysning om var den enskilde bor stadigvarande eller tillfälligt, den enskildes telefonnummer, e-postadress eller annan jämförbar uppgift som kan användas för att komma i kontakt med denne samt för motsvarande uppgifter om den enskildes anhöriga, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne kan komma att utsättas för hot eller våld eller lida annat allvarligt men om uppgiften röjs. SvKB (2011:4)

4 d § I verksamhet som avser framställning av statistik gäller förbud mot att röja uppgift som avser en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider skada eller men. SvKB (2011:4)

Förbud mot att röja uppgifter i kyrkans familjerådgivning

4 e § I kyrkans familjerådgivning gäller förbud mot att röja uppgifter som en enskild har lämnat i förtroende eller som har inhämtats i samband med rådgivningen.

Av socialtjänstlagen (2001:453) framgår att förbud mot att röja uppgifter också gäller i familjerådgivning enligt den lagen. SvKB (2011:4)

Förbud till skydd för kyrkans ekonomiska intressen

5 § I kyrkans affärsverksamhet gäller förbud mot att röja uppgifter om affärs- och driftsförhållanden, om det kan antas att någon som driver likartad rörelse gynnas om uppgiften röjs. Under motsvarande förutsättningar gäller förbud hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar mot att röja uppgifter om affärs- och driftsförhållanden hos bolag, förening eller stiftelse som driver affärsverksamhet och där kyrkan utövar ett bestämmande inflytande. SvKB (2011:4)

6 § Förbud gäller mot att röja uppgifter som hänför sig till ärende om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, om det kan antas att kyrkan lider skada om uppgiften röjs.

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgifter som rör anbud inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet förrän alla anbud offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud har fattats eller ärendet dessförinnan har slutförts. SvKB (2011:4)

Förbud till skydd för kyrkans affärs- och samarbetspartner

7 § Förbud gäller mot att röja uppgifter om affärs- och driftsförhållanden för någon som har trätt i affärsförbindelse med kyrkan. Förbudet gäller om det av någon särskild anledning kan antas att affärspartnern lider skada om uppgiften röjs.

8 § Inom kyrkans internationella verksamhet för diakoni och mission gäller förbud mot att röja uppgifter om en samarbetspartners förhållanden i andra länder. Förbudet gäller om det av någon särskild anledning kan antas att en samarbetspartner i det andra landet skulle lida skada eller men om uppgiften röjs.

Förbud mot att röja vissa uppgifter i kyrkobokföringen

9 § Förbud gäller mot att röja uppgifter om enskilda personer i kyrkobokföringen. Förbudet gäller om det av någon särskild anledning kan antas att personen i fråga eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Förbud mot att röja uppgifter om säkerhetsåtgärder m.m.

10 § Förbud gäller mot att röja uppgifter om säkerhets- och bevakningsåtgärder. Förbudet gäller om syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs.

Förbud mot att röja uppgifter i telefonväxel

11 § För personal i en telefonväxel gäller förbud mot att röja uppgifter som har inhämtats vid tjänstgöringen och som avser telefonsamtal till eller från en annan person.

Förbud mot att röja uppgifter vid facklig förhandling

11 a § Förbud gäller mot att röja uppgifter som har tillkommit eller inhämtats för att användas vid facklig förhandling eller vid förberedelse för sådan förhandling. Förbudet gäller om det kan antas att den kyrkliga arbetsgivarens ställning som förhandlingspart försämrats om uppgiften röjs. *SvKB (2004:9)*

Förbud mot att röja uppgifter vid personuppgiftsbehandling

11 b § Förbud gäller mot att röja personuppgifter, om det kan antas att ett utlämnande skulle medföra att uppgifterna behandlas i strid med personuppgiftslagen (1998:204). *SvKB (2004:9)*

Överföring av sekretess till kyrkan från myndigheter

12 § Förbud gäller mot att röja sådana uppgifter som en myndighet har anförtrott kyrkan och som hos myndigheten är föremål för sekretess.

Överföring av förbud mot att röja uppgifter inom kyrkan

13 § Förbud mot att röja en uppgift gäller hos den som tar emot uppgiften i verksamhet som avser revision, tillsyn eller överprövning om det råder ett förbud mot att röja uppgiften enligt detta kapitel hos den som lämnar uppgiften.

Anmälningsskyldighet

13 a § Den som i kyrkans verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd är skyldig att genast anmäla detta till socialnämnden.

Anmälningsskyldigheten gäller inte i fråga om uppgifter som biskop eller präst har fått veta under bikt eller enskild självavård enligt 54 kap. 1 § första stycket. *SvKB (2011:4)*

Undantag från förbud mot att röja uppgifter

14 § Förbud mot att röja uppgifter enligt 1 § andra stycket, 2 § första stycket och 3–13 §§ till skydd för enskild gäller inte i förhållande till den enskilda personen själv och kan i övrigt helt eller delvis efterges av honom eller henne.

Förbud mot att röja uppgifter enligt 1 § andra stycket hindrar inte heller att uppgiften lämnas om

- diakonen har ålagts att uttala sig under ed,
- det föreligger uppgifts-, informations- eller anmälningsskyldighet enligt lag, eller
- det föreligger en sådan anmälningskyldighet som anges i 13 a §. *SvKB (2011:4)*

15§ Förbud mot att röja uppgifter enligt 2 § första stycket, 3–4 d §§ samt 5–13 §§ hindrar inte att uppgiften lämnas till

1. kyrkans organisation för revision, tillsyn och överprövning,
2. en myndighet, om uppgiftsskyldigheten följer av en lag eller har beslutats med stöd av en lag,
3. socialnämnden enligt 13 a §, eller
4. företrädare för en arbetstagarorganisation eller till skyddsombud, om uppgifts- eller informationsplikten följer av en lag eller ett kollektivavtal. *SvKB (2011:4)*

15a§ Förbud mot att röja uppgifter enligt 4 e § gäller inte i förhållande till den enskilda personen själv och kan i övrigt helt eller delvis efterges av honom eller henne.

Förbud mot att röja uppgifter enligt 4 e § hindrar inte heller att uppgiften lämnas

- av den som inom familjerådgivningen får kännedom om att ett barn utnyttjas sexuellt eller utsätts för fysisk eller psykisk misshandel i hemmet för en anmälan till socialnämnden,
- till polis- och åklagarmyndighet om uppgiften angår misstanke om brott mot en person som är under 18 år och brottet rör 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken eller lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor,
- till polismyndighet om uppgiften behövs för att förhindra ett förestående brott, eller
- om det föreligger uppgifts-, informations- eller anmälningsplikt enligt lag.

SvKB (2011:4)

16§ Utöver vad som gäller enligt 15 § får uppgifter som avses där lämnas till

1. polis- och åklagarmyndighet, om uppgiften behövs i en anmälan om brott,
2. hälso- och sjukvårdsmyndighet eller socialtjänsten, om uppgiften avser ett allvarligt och fortgående missbruk eller en allvarlig sjukdom och det är nödvändigt att röja uppgiften för att inte den enskilda personens liv eller hälsa ska sättas i allvarlig fara.

SvKB (2011:4)

55 kap. Diarier och arkiv

Uppdelning mellan statliga och kyrkliga regler om diarier och arkiv

1 § Regler om registrering av allmänna handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar finns i 5 kap. 1 och 2 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Regler om de arkiv som bildas av dessa handlingar finns i arkivlagen (1990:782), i arkivförordningen (1991:446) och i föreskrifter som Riksarkivet har meddelat med stöd av arkivförordningen. *SvKB (2010:6)*

2 § Bestämmelserna i 3–4 §§ ska tillämpas när man registrerar andra handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar än de som avses i 1 §.

Bestämmelserna i 5–8 §§ om arkiv ska tillämpas för de handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar och som inte avses i 1 §.

Vilka handlingar som ska diarieföras

3 § När en handling har kommit in till eller upprättats hos Svenska kyrkan ska den utan dröjsmål registreras i ett diarium. Undantag från skyldigheten att registrera handlingar gäller dock

1. handlingar vars innehåll skyddas av förbud enligt 54 kap. 1 §,
2. reklam, cirkulär och liknande handlingar som uppenbarligen saknar intresse i kyrkans verksamhet,

Trossamfund

3. handlingar som uppenbarligen har sänts fel och ska returneras eller sändas vidare till rätt adressat,
4. upptagningar för automatisk databehandling med uppgifter från den allmänna folkbokföringen som ska föras in i kyrkobokföringsregistret, och
5. handlingar som inte innehåller uppgifter för vilka det råder ett förbud mot att röja dem och som förvaras så ordnade att det utan svårighet kan fastställas om en handling har kommit in eller upprättats.

Uppgifter som ska finnas i diariet

4 § Av kyrkans diarium ska framgå

1. det datum då handlingen kom in eller upprättades,
2. diarienummer eller annan beteckning som har givits handlingen,
3. i förekommande fall från vem handlingen har kommit in eller till vem den har expedierats, och
4. i korthet vad handlingen rör.

Innehållet i kyrkans arkiv

5 § Kyrkans arkiv bildas av

1. handlingar som har registrerats enligt 3 §,
2. handlingar som har undantagits från registrering med stöd av 3 § 5, och
3. övriga handlingar som kyrkan beslutar att ta om hand för arkivering.

6 § Arkivhandlingarna ska bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser

1. rätten att ta del av handlingarna,
2. behovet av information för rättskipning och förvaltning, och
3. forskningens behov.

Vård av handlingarna i kyrkans arkiv

7 § Kyrkostyrelsen får utfärda regler om

1. vilka skrivmateriel och förvaringsmedel som ska användas,
2. hur arkiven ska vårdas,
3. återlämnande av handlingar,
4. utlåning av handlingar,
5. överlämnande av handlingar för tillsyn och överprövning, och
6. när och hur handlingar ska gallras.

8 § Återlämnande, utlåning, överlämnande och gallring av arkivhandlingar får endast ske med stöd i de regler som avses i 7 § eller i den skyldighet som följer av någon lag eller av en myndighets beslut. Arkivhandlingar som inte längre behövs i kyrkans verksamhet får dock överlämnas till kyrkostyrelsen för förvaring i Svenska kyrkans gemensamma arkiv.

56 kap. Kyrkobokföring och andra register

Ändamål med kyrkobokföringen

1 § I Svenska kyrkan ska finnas register för att tillhandahålla

1. uppgifter om dem som tillhör Svenska kyrkan,
2. vissa uppgifter om anhöriga till dem som tillhör Svenska kyrkan, och
3. uppgifter om de kyrkliga handlingar som har ägt rum i Svenska kyrkans ordning (ministerialböcker). *SvKB (2003:9)*

Ändamål med övriga register

2 § I Svenska kyrkan ska finnas register som gör det möjligt för Svenska kyrkan att

1. uppfylla skyldigheten att lämna uppgifter enligt 14 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan,
2. hantera kyrko- och begravningsavgift,
3. ta fram erforderlig statistik,
4. tillhandahålla uppgifter om Svenska kyrkans indelning,

5. genomföra de kyrkliga valen,
6. tillhandahålla uppgifter om de präster och diakoner som står under respektive stifts tillsyn, och
7. ansöka om förordnande för präster att vara vigselförrättare. *SvKB (2009:2)*

3§ Kyrkostyrelsen får bestämma om ytterligare gemensamma register.

Kyrkostyrelsen får också bestämma om användningen av Svenska kyrkans gemensamma datasystem. *SvKB (2005:14)*

Närmare bestämmelser

4§ Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om

1. registrens ändamål
2. vad registren ska innehålla,
3. vem som ska föra registren,
4. vilka uppgifter som ska lämnas,
5. när och av vem uppgifter ska lämnas,
6. vem som ska underrättas om uppgifter ur registren, och
7. övriga uppgifter i registren. *SvKB (2003:9)*

Särskilda bestämmelser för uppgifter i dataregister

5§ Om en registrerad person har begärt rättelse enligt 28 § personuppgiftslagen (1998:204) men någon sådan inte blir gjord, ska det fattas ett skriftligt beslut om avslag, om han eller hon begär det. I beslutet ska anges varför en rättelse inte kan ske och hur beslutet kan överklagas. *SvKB (2003:9)*

6§ Om en ansökan om information enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204) avslås ska det fattas ett skriftligt beslut om avslag, om den enskilda personen begär det. I beslutet ska anges varför de begärda upplysningarna inte behöver ges och hur beslutet kan överklagas *SvKB (2003:9)*

7§ Ett beslut om avslag enligt 5 och 6 §§ som har fattats hos en församling eller en samfällighet får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i sådana ärenden får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt 5 och 6 §§ får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas. *SvKB (2003:9)*

7§⁷² Ett beslut om avslag enligt 5 och 6 §§ som har fattats hos en församling eller ett pastorat får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i sådana ärenden får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt 5 och 6 §§ får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas. *SvKB (2012:14)*

8§ I fråga om anteckningar i sådana ministerialböcker som inte förs med hjälp av automatisk databehandling ska 5–7 §§ tillämpas på motsvarande sätt. *SvKB (2003:9)*

Trettonde avdelningen: Tillsyn och överklagande

Inledning

Alla som tillhör kyrkan har ansvar för att evangeliet når ut. Men över detta utövas ingen formell tillsyn. För gemenskapens och enhetens skull behövs dock en särskilt ordnad tillsyn över församlingarna. Det hör till biskopens och stiftets uppdrag att svara för en sådan tillsyn.

Församlingarnas självstyrelse utövas inom ramen för kyrkans gemensamma beaktelse och ordning. Därför är de underkastade tillsyn från biskop och domkapitel. De som tillhör en församling har också möjlighet att få prövat om beslut har fattats enligt den fastställda ordningen.

⁷² Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Den som vigs till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst avger löften att fullgöra sina uppgifter enligt kyrkans lära och ordning. På den grunden ges han eller hon ett särskilt ansvar för grundläggande funktioner i kyrkans liv. Alla i vigningstjänsten måste därför svara för hur de efterlever de löften som de har gett vid vigningen. Tillsynen över detta utövas av biskopen och domkapitlet i respektive stift, och för biskoparnas del av en särskild ansvarsnämnd på nationell nivå.

Kyrkoordningens bestämmelser ska tillämpas så att rätt och rättvisa råder. Möjligheten att överklaga och få sin sak prövad är därför av grundläggande betydelse. Kunskapen och erfarenheten från samhällets rättsväsende tas till vara i de organ kyrkan har för överprövning.

57 kap. Tillsyn

Allmänt om tillsyn

Tillsyn över församlingar och stift

1 § Biskopen och domkapitlet ska ha tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och samfälligheter samt över verksamheten i stiftet. I tillsynen ingår

1. råd, stöd och hjälp, dels i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar, dels i rättsliga frågor,
2. utfärdande av församlingsinstruktion enligt 5–7 a §§,
3. biskopens visitationer enligt 8 kap. 2 §,
4. granskning av hur präster och diakoner utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften,
5. prövning av behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 31 kap. 11 och 12 §§ och 32 kap. 11 och 12 §§,
6. befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 § och 32 kap. 14 §, och
7. beslutsprövning enligt 8–18 §§.

Det som sägs i första stycket 1–6 gäller även Svenska kyrkan i utlandet. *SvKB (2011:7)*

Tillsyn över församlingar och pastorat

1 §⁷³ Stiftet ska ha tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och pastorat. I tillsynen ingår

1. råd, stöd och hjälp, i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar, i rättsliga frågor och i förvaltningsfrågor,
2. utfärdande av församlingsinstruktion enligt 5–7 a §§,
3. biskopens visitationer enligt 8 kap. 2 §,
4. biskopens och domkapitlets granskning av hur präster och diakoner utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften,
5. prövning av behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 31 kap. 11 och 12 §§ och 32 kap. 11 och 12 §§,
6. befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 § och 32 kap. 14 §, och
7. beslutsprövning enligt 8–18 §§.

Det som sägs i första stycket 1–6 gäller även Svenska kyrkan i utlandet. *SvKB (2012:14)*

Tillsyn över biskopar och domkapitel

2 § Biskopsmötet ska ha tillsyn över biskoparnas verksamhet. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar.

3 § Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, som prövar frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst, får även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften.

⁷³ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Skyldigheter för den som står under tillsyn

4 § Den som står under tillsyn enligt 1–3 §§ är skyldig att på begäran av tillsynsorganet tillhandahålla handlingar och annat material som rör verksamheten samt att ge tillsynsorganet de upplysningar som behövs för tillsynen.

Församlingsinstruktion

Församlingsinstruktionens innehåll

5 § För varje församling ska det finnas en församlingsinstruktion. Förslag till församlingsinstruktion ska utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i församlingen i samråd med domkapitlet. Instruktionen ska innehålla

1. de regler för församlingens verksamhet som domkapitlet får besluta enligt bestämmelser i denna kyrkoordning,
2. ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. I det pastorala programmet ska särskilt behandlas dels församlingens verksamhet på de andra språk än svenska som behöver användas för att församlingen ska kunna fullgöra sin grundläggande uppgift, dels barnets perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys. *SvKB (2012:5)*

5 §⁷⁴ För varje församling ska det finnas en församlingsinstruktion. Församlingar som ingår i ett pastorat ska ha en gemensam församlingsinstruktion. Förslag till församlingsinstruktion ska utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med domkapitlet. När det gäller en gemensam församlingsinstruktion ska kyrkorådet även samråda med församlingsråden inom pastoratet. Instruktionen ska innehålla

1. de regler för församlingens verksamhet som domkapitlet får besluta enligt bestämmelser i denna kyrkoordning,
2. ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. I det pastorala programmet ska även behandlas dels församlingens verksamhet på de andra språk än svenska som behöver användas för att församlingen ska kunna fullgöra sin grundläggande uppgift dels barnets perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys.

Utöver vad som sågs i första stycket ska i en gemensam församlingsinstruktion för församlingarna i ett pastorat även redovisas hur ansvaret för församlingens grundläggande uppgift är fördelat mellan församlingarna och pastoratet. Där ska också redovisas hur de befattningar som präst som ska finnas inrättade enligt 37 kap. 18 § i huvudsak disponeras. *SvKB (2012:14)*

Utfärdande och ändring av en församlingsinstruktion

6 § Församlingsinstruktionen får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av församlingens beslutande organ och kyrkoherde var för sig. Den är därefter bindande för församlingen.

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en församling får väckas av församlingens beslutande organ, kyrkorådet, kyrkoherden eller domkapitlet. Ändringen godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen. *SvKB (2009:4)*

6 §⁷⁴ Församlingsinstruktionen får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkofullmäktige och kyrkoherde var för sig. Den är därefter bindande för församlingen och, när det är fråga om en gemensam församlingsinstruktion, för pastoratet och dess församlingar.

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen får väckas av kyrkofullmäktige, kyrkorådet, ett församlingsråd, kyrkoherden eller domkapitlet. Ändringen godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen.

Kyrkorådet ska minst vart fjärde år pröva om det ska ske en ändring av församlingsinstruktionen. Om inget förslag till ändring utarbetas ska skälen för detta anmälas till kyrkofullmäktige och domkapitlet. *SvKB (2012:14)*

⁷⁴ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

7 § Domkapitlet får, om det finns särskilda skäl, utan godkännande av beslutande organ och kyrkoherde, utfärda församlingsinstruktion samt besluta att ändra de delar av församlingsinstruktionen som avser regler enligt 5 § 1. Den utfärdade eller ändrade församlingsinstruktionen gäller för församlingen först efter det att det beslutande organet och kyrkoherden har underrättats om beslutet.

För församlingar inom utlandskyrkan gäller det som sägs i första stycket om beslutande organ istället kyrkorådet. *SvKB (2010:6)*

7 §⁷⁵ Domkapitlet får, om det finns särskilda skäl, utan godkännande av kyrkofullmäktige och kyrkoherde, utfärda församlingsinstruktion samt besluta att ändra de delar av församlingsinstruktionen som avser regler enligt 5 § 1. Den utfärdade eller ändrade församlingsinstruktionen gäller för församlingen eller pastoratet och dess församlingar först efter det att kyrkofullmäktige och kyrkoherden har underrättats om beslutet.

För församlingar inom Svenska kyrkan i utlandet gäller det som sägs i första stycket om kyrkofullmäktige istället kyrkorådet. *SvKB (2012:14)*

Församlingsinstruktioner för Svenska kyrkan i utlandet

7 a § För församlingar och övriga utlandsverksamheter inom Svenska kyrkan i utlandet ska en församlingsinstruktion utarbetas.

Instruktionen för Svenska kyrkan i utlandet ska innehålla det som anges i 5 § 2.

En församlingsinstruktion för en församling utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med Domkapitlet i Visby stift. Den får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkorådet och kyrkoherden var för sig och efter att kyrkostyrelsen har getts tillfälle att yttra sig.

En församlingsinstruktion för en annan utlandsverksamhet utarbetas av kyrkoherden och kyrkostyrelsen i samråd med Domkapitlet i Visby stift. Den får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkostyrelsen och kyrkoherden var för sig.

Efter att domkapitlet har utfärdat församlingsinstruktionen är den bindande för församlingen eller verksamheten.

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en församling får väckas av kyrkorådet, kyrkoherden eller domkapitlet. Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en annan verksamhet får väckas av kyrkostyrelsen, kyrkoherden eller domkapitlet. En ändring godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen. *SvKB (2011:7)*

Beslutsprövning

Tillämpningsområde

8 § Beslut av en församling prövas på begäran av den som tillhör församlingen och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Församlingens beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om han eller hon inte tillhör församlingen.

Beslut av en samfällighet prövas på begäran av en församling som ingår i samfälligheten och på begäran av den som tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Samfällighetens beslut prövas också på begäran av kyrkoherden i en pastoratssamfällighet eller av någon av kyrkoherdarna i en flerpastoratssamfällighet även om kyrkoherden inte tillhör någon av församlingarna som ingår i samfälligheten.

Beslut av ett stift prövas på begäran av en församling som ligger i stiftet, på begäran av en samfällighet där församlingar som ligger i stiftet ingår och på begäran av den som tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 § prövas på begäran av den som tillhör en församling för vilken domprosten är kyrkoherde och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Prövning av beslut enligt första–fjärde stycket gäller dock inte

1. om det i lag eller annan författning eller i denna kyrkoordning finns särskilda föreskrifter om överklagande,
2. beslut av rent förberedande eller rent verkställande art, och
3. beslut som har fattats av domkapitlet. *SvKB (2009:4)*

⁷⁵ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

8 §⁷⁶ Beslut av en församling prövas på begäran av den som tillhör församlingen och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Församlingens beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om han eller hon inte tillhör församlingen.

Beslut av ett pastorat prövas på begäran av en församling som ingår i pastoratet och på begäran av den som tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Pastoratets beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om kyrkoherden inte tillhör någon av församlingarna som ingår i pastoratet.

Beslut av ett stift prövas på begäran av en församling i stiftet, på begäran av ett pastorat i stiftet och på begäran av den som tillhör en församling i stiftet och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 § prövas på begäran av den som tillhör en församling för vilken domprosten är kyrkoherde och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Prövning av beslut enligt första–fjärde styckena gäller dock inte

1. om det i lag eller annan författning eller i denna kyrkoordning finns särskilda föreskrifter om överklagande,
2. beslut av rent förberedande eller rent verkställande art,
3. beslut som har fattats av ett församlingsmöte eller annat öppet nomineringsmöte enligt 4 kap. 23 §, och
4. beslut som har fattats av domkapitlet. *SvKB (2012:14)*

Trossamfund

Hur man begär beslutsprövning

9 § Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling eller en samfällighet. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

En begäran om beslutsprövning ska avfattas skriftligt, egenhändigt undertecknas och ges in till prövningsinstansen. Klaganden ska därvid ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.

Framställningen ska ha kommit in till prövningsinstansen inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, samfällighetens respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden ska löpa ut.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, samfälligheten respektive stiftet i stället för till prövningsinstansen, ska den ändå prövas.

SvKB (2009:4)

9 §⁷⁶ Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling eller ett pastorat. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

En begäran om beslutsprövning ska avfattas skriftligt, egenhändigt undertecknas och ges in till prövningsinstansen. Klaganden ska därvid ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.

Framställningen ska ha kommit in till prövningsinstansen inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, pastoratets respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden ska löpa ut.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, pastoratet respektive stiftet i stället för till prövningsinstansen, ska den ändå prövas. *SvKB (2012:14)*

⁷⁶ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

Grunder för prövningen

10§ Ett prövat beslut ska upphävas, om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,
2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, samfälligheten respektive stiftet,
3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

10§⁷⁷ Ett prövat beslut ska upphävas, om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,
2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, pastoratet respektive stiftet,
3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa. *SvKB (2012:14)*

Handläggningen i domkapitlet

11§ Varje ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Om det behövs ska ett yttrande inhämtas från den instans som tidigare har beslutat i saken. Ett yttrande får också inhämtas från ett annat kyrkligt organ, en myndighet, en organisation eller en enskild person, som har särskild kunskap i den fråga som ärendet rör. Vid behov kan även den som har begärt beslutsprövning ges anvisningar om hur utredningen bör kompletteras. Överflödigt utredning får avvisas.

12§ Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter ska, om de tillför ärendet någonting av betydelse, noga dokumenteras.

13§ Ett ärende får inte avgöras utan att den som har begärt beslutsprövning har underrettats om alla uppgifter som har tillförts ärendet av någon annan än parten själv. Parten ska därvid ges tid att bemöta de nya uppgifterna.

En sådan underrättelse behövs inte, om

1. det prövade beslutet kommer att upphävas,
2. de nya uppgifterna saknar betydelse i ärendet, eller
3. underrättelse på något annat sätt är uppenbart onödig.

14§ Bestämmelserna i 13§ ska tillämpas på motsvarande sätt när det gäller underrättelse till den instans som har fattat det beslut som prövas.

15§ När det gäller jäv mot den som handlägger beslutsprövningsärenden ska bestämmelserna i 4 kap. 13–15 §§ rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Beslut

16§ Prövningsinstansen får förordna att det beslut som prövas tills vidare inte ska gälla. Prövningsinstansen får också förordna rörande saken i övrigt, i avvaktan på att ärendet avgörs slutligt. *SvKB (2009:4)*

17§ Det slutliga avgörandet av ärendet ska grundas på vad handlingarna innehåller.

Av beslutet, som ska avfattas skriftligt, ska framgå

1. tid och plats för meddelande av beslutet,
2. parterna samt deras ombud eller biträden,
3. vilket beslut som prövas,
4. saken,
5. innehållet i det beslut som prövas,
6. parternas och underinstansens yrkanden och invändningar,
7. om yttrande har inhämtats från någon annan,
8. skälen för beslutet,

⁷⁷ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

9. innehållet i beslutet,
10. vem som har fattat beslutet,
11. vem som har varit med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet,
12. vem som har varit föredragande,
13. skiljaktig mening, där sådan förekommit, och
14. information om hur man överklagar.

Kopior av beslutet ska tillställas den som har begärt prövningen och den instans som har fattat det prövade beslutet.

Rättelse av skrivfel och liknande

18§ Prövningsinstansen får rätta sitt beslut om det innehåller någon uppenbar oriktighet, på grund av ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende. *SvKB (2009:4)*

Överklagande av beslutsprövningsärenden

19§ Domkapitlets slutliga beslut i beslutsprövningsärenden får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

1. den som begärt beslutsprövning, såvitt avser beslut att inte upphäva ett beslut eller att inte förordna i saken, och
2. den instans som har fattat det prövade beslutet, såvitt avser beslut att upphäva beslutet.

Trossamfund

Beslut i ett beslutsprövningsärende som innebär att ärendet inte avgörs slutligt får överklagas endast i samband med talan mot det slutliga avgörandet av ärendet. Ett beslut får dock överklagas särskilt när det avser

1. ogillad invändning om jäv mot ledamot i överprövningsinstansen,
2. ogillad invändning om att hinder föreligger mot prövning av överklagandet, och
3. förordnande rörande saken i avvaktan på slutligt avgörande.

Beslut, som innebär att ärendet återförvisas till en lägre instans, får överklagas endast om beslutet innefattar avgörande av en fråga som inverkar på ärendets utgång.

Domkapitlets övriga beslut enligt detta kapitel får inte överklagas.

Åtgärder när ett beslut har upphävts

20§ Om ett beslut har upphävts och om beslutet redan har verkställts, ska det organ som har fattat beslutet se till att verkställigheten rättas i den utsträckning som det är möjligt. Ett beslut om rättelse ska fattas så snart som möjligt.

En församling och en samfällighet ska senast tre månader efter att ett beslut har upphävts meddela domkapitlet vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av upphävandet. *SvKB (2009:4)*

20§⁷⁸ Om ett beslut har upphävts och om beslutet redan har verkställts, ska det organ som har fattat beslutet se till att verkställigheten rättas i den utsträckning som det är möjligt. Ett beslut om rättelse ska fattas så snart som möjligt.

En församling och ett pastorat ska senast tre månader efter att ett beslut har upphävts meddela domkapitlet vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av upphävandet. *SvKB (2012:14)*

58 kap. Överklagande

Beslut som kan överklagas

1§ Ett beslut kan överklagas enligt detta kapitel endast om det av en bestämmelse i denna kyrkoordning framgår att beslutet får överklagas.

Bestämmelserna i detta kapitel får också tillämpas om det i ett kollektivavtal mellan Svenska kyrkan som arbetsgivare och en eller flera arbetstagarorganisationer sägs att arbetsgivarens beslut kan överklagas hos ett domkapitel eller hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Detta gäller om inte något annat har bestämts i avtalet.

⁷⁸ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2014 enligt SvKB (2012:14) [red.anm.].

2 § Ett beslut ska, för att kunna överklagas, avfattas skriftligt. Av ett sådant beslut ska det framgå vilka skäl som har bestämt utgången och hur beslutet kan överklagas.

3 § Rätt att överklaga ett beslut enligt detta kapitel har den som beslutet angår, om det har gått honom emot, om inte något annat särskilt föreskrivs i kyrkoordningen.

Hur beslut överklagas

4 § Ett beslut överklagas skriftligt. I den egenhändigt undertecknade skrivelsen ska klaganden ange vilket beslut som överklagas och vilken ändring i beslutet som begärs.

Skrivelsen ges in till beslutsinstansen. Den ska, om inte annat är angivet i denna kyrkoordning, ha kommit in dit inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Rättidsprövning

5 § Beslutsinstansen prövar om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid. Om skrivelsen har kommit in för sent ska beslutsinstansen avvisa den. Skrivelsen ska dock inte avvisas om förseningen beror på att beslutet har innehållit en felaktig under rättelse om hur man överklagar eller om den i rätt tid har kommit in till överprövningsinstansen.

Ett sådant avvisningsbeslut får överklagas i samma ordning som gäller för överklagande av det beslut som överklagades i den avvisade skrivelsen.

Rättelse av skrivfel och liknande

6 § Om beslutsinstansen finner att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av ett skrivfel, räknepel eller något annat uppenbart förbiseende ska den genast rätta beslutet, om det kan ske utan nackdel för någon enskild part.

Överklagandet förfaller om rättelsen innebär att beslutet ändras så som klaganden begär.

Överlämnande

7 § Om skrivelsen med överklagande inte ska avvisas enligt 5 § eller förfaller enligt 6 §, ska beslutsinstansen överlämna den och övriga handlingar i ärendet till överprövningsinstansen. Beslutsinstansen får, om det kan ske utan att överlämnandet fördröjs, samtidigt yttra sig över det som anförs i överklagandeskrivelsen.

Handläggningen i överprövningsinstansen

8 § Om ett beslut överklagas enligt bestämmelserna i detta kapitel, ska den instans som först har beslutat i saken i förekommande fall vara klagandens motpart i överprövningsinstansen. *SvKB (2003:9)*

9 § Varje ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Om det behövs ska ett yttrande inhämtas från den instans som tidigare har beslutat i saken. Ett yttrande får också inhämtas från ett annat kyrkligt organ, en myndighet, en organisation eller en enskild person, som har särskild kunskap i den fråga som ärendet rör. Vid behov kan även den klagande ges anvisningar om hur utredningen bör kompletteras. Överflödigt utredning får avvisas.

10 § Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter ska, om de tillför ärendet någonting av betydelse, noga dokumenteras.

11 § Ett ärende får inte avgöras utan att den klagande har underrättats om alla uppgifter som har tillförts ärendet av annan än den klagande själv. Den klagande ska därvid ges tid att bemöta de nya uppgifterna.

En sådan underrättelse behövs inte, om

1. den klagandes talan kommer att bifallas,
2. de nya uppgifterna saknar betydelse i ärendet, eller
3. underrättelse på annat sätt är uppenbart onödig.

12§ Bestämmelserna i 11 § ska tillämpas på motsvarande sätt när det gäller under rättelse till en enskild person, som har ställning av part i ärendet utan att vara klagande.

13§ När det gäller jäv mot den som handlägger ärenden enligt detta kapitel ska bestämmelserna i 4 kap. 13–15 §§ rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Beslut

14§ Överprövningsinstansen får förordna att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla. Instansen får också förordna rörande saken i övrigt, i avvaktan på att ärendet avgörs slutligt.

15§ Det slutliga avgörandet av ärendet får inte gå utöver vad den klagande har yrkat. Beslutet ska grundas på vad handlingarna innehåller.

Av beslutet, som ska avfattas skriftligt, ska framgå

1. tid och plats för meddelande av beslutet,
2. parterna samt deras ombud eller biträden,
3. vilket beslut som har överklagats,
4. saken,
5. innehållet i det överklagade beslutet,
6. parternas och underinstansens yrkanden och invändningar,
7. om yttrande har inhämtats från någon annan,
8. skälen för beslutet,
9. innehållet i beslutet,
10. vem som har fattat beslutet,
11. vem som har varit med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet,
12. vem som har varit föredragande,
13. skiljaktig mening, där sådan förekommit, och
14. information om hur man överklagar, om beslutet kan överklagas.

Kopior av beslutet ska tillställas klaganden, den instans som tidigare har beslutat i ärendet och eventuell annan part.

16§ Beslut får rättas, om det innehåller någon uppenbar oriktighet, på grund av ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende.

17§ Beslut som innebär att ärendet inte avgörs slutligt får överklagas endast i samband med talan mot det slutliga avgörandet av ärendet. Ett beslut får dock överklagas särskilt när det avser

1. ogillad invändning om jäv mot ledamot i överprövningsinstansen,
2. ogillad invändning om att hinder föreligger mot prövning av överklagandet, och
3. förordnande rörande saken i avvaktan på slutligt avgörande.

Beslut, som innebär att ärendet återförvisas till lägre instans, får överklagas endast om beslutet innefattar avgörande av en fråga som inverkar på ärendets utgång.

Omprövning i särskilda fall

18§ Ett ärende får prövas på nytt om det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl för det.

Om tiden för överklagande eller en därmed jämförbar åtgärd har försutts får ärendet ändå prövas på nytt om det föreligger någon omständighet som utgör en giltig ursäkt för dröjsmålet.

Frågor om omprövning enligt första och andra styckena prövas av Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Trossam-
fund

Fjortonde avdelningen: Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund

Inledning

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och har en kallelse till kyrkans synliga enhet. Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition.

Kyrkan är Kristi kropp och därför i grunden en: ”en enda kropp och en enda ande, liksom ni en gång kallades till ett och samma hopp. En är Herren, en är tron, ett är dopet, en är Gud och allas fader, han som står över allting, verkar genom allt och finns i allt” (Ef 4:4–6). I trosbekännelsen uttrycks också tron på en enda kyrka. I den lutherska traditionen beskriver den Augsburgska bekännelsen kyrkan och dess enhet på följande sätt: ”Kyrkan är de heligas samfund, i vilket evangelium rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas. Och för kyrkans sanna enhet är det nog att vara ense ifråga om evangeliets lära och förvaltningen av sakramenten.”

Kristen tro levs i olika sammanhang och därigenom skapas en rikedom av former för kyrkans liv och lära. Enheten är en gåva, att uttrycka den är en kallelse. Mångfalden blir en utmaning, när den leder till splittring och bildande av olika kyrkor. Utifrån erfarenheterna av detta har insikten vuxit fram att den kristna tron förpliktar kyrkorna att övervinna splittringen. Detta har lett till framväxten av den ekumeniska rörelsen.

Svenska kyrkan har tagit aktiv del i de ekumeniska strävandena sedan rörelsens början, både internationellt och i Sverige. Svenska kyrkan delar den ekumeniska rörelsens övertygelse att Jesu bön om enhet (Joh 17:21) är en kallelse att söka de kristnas synliga enhet.

Detta kommer till uttryck i bön, teologiska samtal och diakonalt arbete, där ansvaret för medmänniskorna och skapelsen uppfordrar kyrkorna att arbeta tillsammans. Mötet mellan olika kristna traditioner ger impulser till kyrkornas fortlöpande reflektion över trons innebörd och möjlighet till ömsesidig kritisk dialog.

Det ekumeniska arbetet sker på nationell nivå, i stiftet och i församlingarna.

Församlingsekumeniken är särskilt betydelsefull, då man möter andra kristna i den lokala miljön, lär känna deras traditioner, ber och firar gudstjänst tillsammans och samverkar i olika uppgifter där möjlighet finns.

Svenska kyrkan har kyrkogemenskap med kyrkor inom Lutherska världsförbundet, och med andra kyrkor efter särskilda överenskommelser. *SvKB (2012:15)*

59 kap. Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund

Ansvaret för Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund

1 § Av 10 kap. 3 § 3 framgår att kyrkostyrelsen svarar för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund. *SvKB (2012:15)*

2 § Beslut om Svenska kyrkans medlemskap i ekumeniska och mellankyrkliga organ fattas av kyrkomötet. *SvKB (2012:15)*

3 § Beslut om medlemskap i ekumeniska och mellankyrkliga organ på regional nivå fattas av stiftsstyrelsen efter hörande av domkapitlet. *SvKB (2012:15)*

4 § Beslut om medlemskap i ekumeniska och mellankyrkliga organ på lokal nivå fattas av kyrkorådet efter godkännande av kyrkoherden. *SvKB (2012:15)*

Överenskommelser och avtal om särskild ekumenisk samverkan

5 § Överenskommelser och avtal om särskild ekumenisk samverkan med andra trosamfund träffas genom beslut av kyrkomötet. *SvKB (2012:15)*

6 § Bestämmelser om att Läronämnden ska yttra sig innan kyrkomötet beslutar i ärenden som gäller ekumeniska överenskommelser finns i 11 kap. 17 § 5. *SvKB (2012:15)*

7 § Församlingar och stift kan träffa lokala respektive regionala samarbetsavtal om särskild ekumenisk samverkan inom ramen för en nationell överenskommelse. När en församling träffar ett sådant avtal ska det godkännas av domkapitlet. *SvKB (2012:15)*

8 § Ett stift kan ha vänstiftsrelation med stift eller motsvarande i andra kyrkor. Innan stiftsstyrelsen träffar ett vänstiftsavtal med ett stift eller motsvarande i en kyrka som Svenska kyrkan inte har någon ekumenisk överenskommelse med ska avtalet godkännas av kyrkostyrelsen efter hörande av Biskopsmötet. Kyrkostyrelsens prövning avser konsekvenser för Svenska kyrkans samlade ekumeniska relationer. *SvKB (2012:15)*

9 § En församling kan ha vänförsamlingsrelation med församlingar i andra kyrkor. Innan kyrkorådet träffar ett vänförsamlingsavtal med en församling i en kyrka som Svenska kyrkan inte har någon ekumenisk överenskommelse med ska avtalet underställas domkapitlet för godkännande. *SvKB (2012:15)*

Yttranden och samråd

10 § Bestämmelser om att kyrkostyrelsen ska begära in yttrande från Biskopsmötet vid beredningen av styrelsens beslut i ekumeniska frågor av större vikt finns i 12 kap. 3 a §. *SvKB (2012:15)*

11 § Inför beslut i teologiska och ekumeniska frågor av större vikt ska kyrkostyrelsen samråda med andra kyrkor inom Lutherska världsförbundet och med de kyrkor med vilka en särskild överenskommelse har ingåtts om ekumenisk samverkan. *SvKB (2012:15)*

Särskilt om gudstjänster och kyrkliga handlingar

12 § Bestämmelser om när en gudstjänst tillsammans med en församling i ett annat kristet samfund får firas som huvudgudstjänst finns i 17 kap. 7 §. *SvKB (2012:15)*

13 § Bestämmelser om när en präst i Svenska kyrkan får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med finns i 17 kap. 17 §. *SvKB (2012:15)*

14 § Bestämmelser om när en präst inom Svenska kyrkan får besluta att använda den nicenska trosbekännelsen med utslutande av orden "och Sonen" (filioque) vid en gudstjänst tillsammans med en ortodox församling finns i 18 kap. 7 §. *SvKB (2012:15)*

15 § Av 19 kap. 1 § framgår att Svenska kyrkan erkänner varje dop som har skett i Faderns och Sonens och den helige Andes namn med rent vatten genom begjutning eller nedsänkning. *SvKB (2012:15)*

16 § Bestämmelser om upptagande i Svenska kyrkan finns i 29 kap. 2–4 §§. *SvKB (2012:15)*

17 § Av 20 kap. 2 § framgår att var och en som är döpt får ta emot nattvardsgåvorna i Svenska kyrkan. *SvKB (2012:15)*

18 § Bestämmelser om ekumeniskt nattvarfsfirande finns i 20 kap. 6–8 §§. *SvKB (2012:15)*

19 § Bestämmelser om vem som får konfirmeras i Svenska kyrkan finns i 22 kap. 2 § andra stycket. *SvKB (2012:15)*

20 § Bestämmelser om när en biskop i Svenska kyrkan får leda en vigning till uppdragen som biskop, präst eller diakon i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med finns i 25 kap. 9 §. *SvKB (2012:15)*

Trossamfund

Särskilt om behörighet att utöva vigningstjänsten

21 § Bestämmelser om behörigheten att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan i de fall vederbörande inte har vigts till präst i Svenska kyrkans ordning finns i 31 kap. 2–4 §§. *SvKB (2012:15)*

22 § Bestämmelser om behörigheten att utöva uppdraget som diakon i Svenska kyrkan i de fall vederbörande inte har vigts till diakon i Svenska kyrkans ordning finns i 32 kap. 2–4 §§. *SvKB (2012:15)*

Anställning i Svenska kyrkan av den som tillhör en annan kyrka eller ett annat samfund

23 § Bestämmelser om vem som är behörig att anställas på och inneha en tillsvidareanställning i Svenska kyrkan finns i 34 kap. 7 §. *SvKB (2012:15)*

Upplåtelse av kyrka i ekumeniska sammanhang

24 § Bestämmelser om upplåtelse av kyrka finns i 41 kap. *SvKB (2012:15)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:2

1. Detta beslut träder i kraft den 1 november 2009.
2. Bestämmelsen i 23 kap. 4 § i dess äldre lydelse ska fortsätta att gälla till dess kyrkomötet fattar beslut om en ny kyrkohandbok.

2011:2

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013 med undantag för bestämmelsen i 43 kap. 10 § som träder i kraft den 1 januari 2012.
2. Den som före utgången av 2012 har utsetts som revisor eller ersättare för revisor kvarstår i sitt uppdrag till dess ny mandatperiod inträder enligt kyrkoordningen.

2011:6

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013.

2011:7

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2012 förutom vad gäller ändringen i 38 kap. 17 § som träder i kraft den 1 januari 2013.
2. Uppdragen för de ledamöter och ersättare i Domkapitlet i Visby för vilka gäller att de vid valet var anställda i utlandskyrkan eller valbara i en utlandsförsamling upphör den 31 december 2013.
3. Uppdragen för de ledamöter och ersättare som valdes till Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet av 2010 års kyrkomöte upphör den 31 december 2011.

2011:9

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2014. Beslutet ska dock tillämpas redan vid det val som avser den mandatperiod som inleds den 1 januari 2014.

2012:5

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013.

2012:7

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013.

2012:8

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013.

2012:9

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013.
2. Uppdraget för de ledamöter och ersättare som vid 2010 års kyrkomöte valdes till Visby domkapitel i särskild sammansättning, kyrkostyrelsen, Nämnden för internationell mission och diakoni, Nämnden för utbildning, forskning och kultur, Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, Svenska kyrkans valprovsnämnd och Svenska kyrkans överklagandenämnd samt uppdraget för de revisorer som valdes av 2010 års kyrkomöte upphör den 31 december 2013.

2012:11

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2014.

2012:13

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013.

2012:14

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2014 med undantag för ändringarna i 38 kap., som träder i kraft den 1 januari 2013. Äldre bestämmelser i 38 kap. gäller dock fortfarande när nya ledamöter och ersättare ska utses i direktvalda kyrkoråd och samfälliga kyrkofullmäktige under år 2013. Hänvisningen avseende valnämnder i 38 kap. 5 § ska under 2013 avse 4 kap. 14–20 och 22–23 §§.
2. Pastoratssamfälligheter och flerpastoratssamfälligheter blir den 1 januari 2014 pastorat. Det samma gäller de pastoratssamfälligheter och flerpastoratssamfälligheter om vilka det har fattats beslut med ikraftträdande den 1 januari 2014. Om det i pastoratens namn ingår orden "kyrkliga samfällighet" ska detta istället ersättas av ordet "pastorat".
3. Trots vad som sägs i punkterna 1 och 2 får Göteborgs kyrkliga samfällighet finnas kvar fram till och med den 31 december 2017. Kyrkostyrelsen får utfärda bestämmelser gällande Göteborgs kyrkliga samfällighet och dess församlingar under övergångstiden, samt särskilda bestämmelser avseende kyrkovalet 2013 till samfälligheten och dess församlingar.
För att vara valbar i ett direktval i en församling som ingår i samfälligheten krävs att man tillhör den församlingen.
4. Kyrkovalet år 2013 ska för andra samfälligheter än Göteborgs kyrkliga samfällighet avse kyrkofullmäktige i pastorat. Kyrkofullmäktige och samfälliga kyrkofullmäktige ska vid beslut om antalet ledamöter i det kommande pastoratets kyrkofullmäktige tillämpa bestämmelserna i den lydelse av 3 kap. 5 § som träder i kraft den 1 januari 2014.
5. Kyrkonämnden i en flerpastoratssamfällighet ska utse den som ska vara kyrkoherde när samfälligheten blir ett pastorat.
6. När en befattning som domprost ska tillsättas för anställning i ett pastorat som har varit en flerpastoratssamfällighet ska samfällighetens kyrkonämnd utse de tre ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnden som enligt 34 kap. 12 § annars utses av domkyrkoförsamlingens kyrkoråd, av en kyrkonämnd eller av en pastoratsnämnd.
7. Trots bestämmelserna i 36 kap. 5 § får kontrakt enligt den indelning som gäller den 1 januari 2014 finnas kvar till den 1 januari 2016, även om de då inte uppfyller dessa bestämmelser.
8. Gruppbeteckningar som den 1 januari 2013 är registrerade för val till samfälliga kyrkofullmäktige blir registrerade för val till kyrkofullmäktige. Då ska gruppbeteckningarna ändras i enlighet med bestämmelserna i nya 38 kap. 25 §. Stiftsstyrelserna ska informera berörda nomineringsgrupper om ändringen av gruppbeteckningarna.
9. När församlingsråd ska väljas första gången efter 2013 års kyrkovalet ska kyrkonämnden i de samfälligheter som blir pastorat kalla till församlingsmöte enligt 4 kap. 23 §. Om det sker en indelningsändring som innebär att ett helt nytt pastorat bildas, ska i stället indelningsdelegerades arbetsutskott kalla till församlingsmöte.
10. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för överklaganden och begäran om beslutsprövningar beträffande beslut som har fattats av en flerpastoratssamfällighet före den 1 januari 2014.

Trossamfund

2012:15

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013.

2012:16

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013.

SVENSKA KYRKAN

Adress- och kontaktuppgifter

Kyrkokansliet

Besöksadress

Kyrkans Hus, Sysslomansgatan 4

Postadress

Svenska kyrkan, 751 70 Uppsala

Växel: 018-16 95 00

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/kyrkokansliet

Kyrkokansliets avdelningar/sekretariat:

- Ärkebiskopens och generalsekreterarens sekretariat
- Sekretariatet för teologi och ekumenik
- Avdelningen för kyrkoliv och samhällsansvar
- Internationella avdelningen
- Avdelningen för Svenska kyrkan i utlandet
- Informationsavdelningen
- Kyrkorättsavdelningen
- Ekonomi- och finansavdelningen
- Personalavdelningen

Postadress

Avdelningsnamn

Svenska kyrkan

751 70 Uppsala

Svenska kyrkans informationservice

Tel: 018-16 96 00 (mån–tors 9–12 och 13–15, fre 9–12)

Fax: 018-16 97 07

E-post: info@svenskakyrkan.se

Kyrkostyrelsen

Postadress

751 70 Uppsala

E-post: kyrkostyrelsen@svenskakyrkan.se

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

Besöksadress

Medborgarplatsen 3

Postadress

Box 4312, 102 67 Stockholm

Tel: 08-737 70 00

Fax: 08-640 36 05

E-post: arbetsgivare@svenskakyrkan.se

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/arbetsgivare

Svenska kyrkans överklagandenämnd

Postadress

751 70 Uppsala

Tel: 018-16 94 44 (kansli)

Fax: 018-16 99 34

E-post: overklagandenamnden@svenskakyrkan.se